

**Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса
Національної академії наук України**

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ВЕЛЬГУС ВЛАДИСЛАВ ВЯЧЕСЛАВОВИЧ

УДК 32:327.5:355.451:355.48(73)(470)(477)"2014/2025":001.8

ДИСЕРТАЦІЯ

**ТРАНСФОРМАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО НАРАТИВУ США
СТОСОВНО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014–2025)**

Спеціальності 052 – Політологія

Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Дисертація містить результати власних досліджень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ В. В. Вельгус

Науковий керівник **Майборода Олександр Микитович**, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України

Київ – 2026

АНОТАЦІЯ

Вельгус В. В. Трансформації стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни (2014–2025) – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 «Політологія». Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса Національної академії наук України, Київ, 2026.

У дисертації здійснено дискурсивний аналіз офіційного стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни як ключового інструмента артикуляції та легітимації американського зовнішньополітичного курсу. Актуальність дослідження зумовлена особливою роллю США як зовнішнього актора, чия позиція істотно впливає на динаміку міжнародних відносин під час війни та дипломатичне врегулювання конфліктних ситуацій, а також неповним вивченням дискурсивних трансформацій офіційних стратегічних нарративів, у тому числі шляхом поєднання якісного та кількісного рівнів аналізу.

Метою дослідження є визначення ключових дискурсивних характеристик офіційного стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни за різних президентських адміністрацій. Об'єктом дослідження є ключові стратегічні документи й акти публічних комунікацій американського вищого політичного керівництва; предметом – змістовні трансформації офіційного стратегічного нарративу США.

Методологічну основу роботи становить запропонована авторська модель комбінованого підходу, що поєднує фреймовий і частотно-лексичний аналіз обраних корпусів текстів із використанням спеціалізованого програмного забезпечення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у верифікації структурних трансформацій стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни у 2014–2025 роках, встановленні ієрархії ключових фреймів на різних етапах війни і виявленні впливу цієї ієрархії на характер легітимації відповідних зовнішньополітичних рішень США.

У першому розділі описано теоретико-методологічні засади дослідження. Визначено, що в сучасній політології нарратив розглядається як самостійний інструмент конструювання політичної реальності, через який політичні актори впорядковують смисли, задають рамки інтерпретації суспільно значущих процесів і впливають на їх сприйняття різного роду аудиторіями. Описано аналітичний потенціал політичної наратології, розкрито еволюцію поняття стратегічного нарративу в американському офіційному дискурсі, обґрунтовано трактування стратегічного нарративу як багатофункціональної смислової конструкції з пояснювальною, ідентифікаційною, легітимаційною та мобілізаційною функціями.

У другому розділі здійснено ретроспективний аналіз еволюції офіційної риторики та Стратегій національної безпеки США від кінця 1980-х років до 2014 року, розкрито її основні доктринальні та дискурсивні витоки та представлено її вихідні характеристики, особливо прив'язку в українському контексті до збереження міжрегіонального балансу сил як основи глобальної безпекової стабільності. Аналіз Стратегій національної безпеки США періоду кінця 1990-х – початку 2010-х років виявив у них переважання у ставленні до України логіки умовного партнерства, яка полягала у наданні американської підтримки залежно від ефективності внутрішньо-українських реформ та конкретних політичних контекстів і переорієнтації на взаємодію з громадянським суспільством України.

Аналіз російської теми в американських офіційних нарративах того періоду виявив відсутність у них сприйняття РФ як загрози українському суверенітету та демократичному світу в цілому, що призвело до їх помітної

демлітаризації та уникнення в них припущень про можливу ескалацію міжнародної напруженості в Європі.

Третій розділ присвячено діахронічному дискурс-аналізу офіційного стратегічного нарративу США щодо російсько-української війни на її першому етапі (2014–2022 рр.). Показано, що попри зміну трьох президентських адміністрацій американська комунікативна стратегія характеризувалася високим рівнем концептуальної тяглості, де трансформації стратегічного нарративу США відбувалися не через радикальну зміну базових інтерпретаційних рамок, а через коригування інструментальних акцентів у відповідь на зміну безпекового середовища – від нормативно-дипломатичної парадигми періоду адміністрації Б. Обами до часткового переходу до більш прагматичної інтерпретації міжнародної політики через призму декларованої концепції суперництва великих держав з оцінкою РФ як ревізійністського актора за першої каденції Д. Трампа, далі до концептуалізації російської агресії у межах ширшого нарративу протистояння демократій та автократій з акцентом на консолідацію західних союзів і превентивну легітимацію масштабної оборонної підтримки України за адміністрації Дж. Байдена.

На основі верифікації відповідних змін на структурному та частотно-лексичному рівні було визначено, що у межах стратегічного нарративу США відбулася поступова еволюція від інтерпретації російської агресії як локальної кризи в рамках системи європейської безпеки до її артикуляції як виклику існуючому світопорядку, що вимагає комплексної військово-технічної, економічної та дипломатичної відповіді.

У четвертому розділі проаналізовано дискурсивні характеристики стратегічного нарративу США щодо повномасштабної російсько-української війни від початку російського вторгнення до кінця першого року другої каденції Д. Трампа. Показано, що на передескалаційному етапі адміністрація Дж. Байдена вибудувала чітку нормативно-ціннісну рамку, у

межах якої відповідальність за війну превентивно покладалася на Кремль, а підтримка України легітимувалася необхідністю захисту міжнародного права, солідарністю демократичних союзників і стримуванням російського ревізіонізму.

Розкрито певну двозначність американського наративу на початку повномасштабної війни, коли він поєднував рішучість у дипломатичній площині з обережністю щодо постачання Україні важких озброєнь як потенційного тригера ескалації, але виявлено, що впродовж першого воєнного року він набув більшої структурної цілісності з чіткішою орієнтацією на довготривалу підтримку України у військовому протистоянні та завдання стратегічної поразки РФ. Контент-аналізом підтверджено, що ключовими у наративі адміністрації Дж. Байдена стали фрейми оборонної допомоги, міжнародної взаємодії, захисту цивільного населення та гібридних загроз, які забезпечували високу нормативну та аксіологічну узгодженість консолідованої євроатлантичної підтримки України, однак звужували простір для перспектив швидкого дипломатичного врегулювання.

У проаналізований період другої каденції Д. Трампа стратегічний наратив США зазнав суттєвого дискурсивного зсуву в бік сувереністсько-транзакційного реалізму: тема притягнення агресора до відповідальності згідно з міжнародним правом маргіналізується, натомість пріоритетом стає форсування переговорного процесу, мінімізація витрат США та перерозподіл тягаря підтримки України у війні на користь європейських партнерів. Відповідно, американська оборонна допомога Україні починає інтерпретуватися не як безумовне зобов'язання США як лідера демократичного світу та євроатлантичної коаліції, а як процес, що залежить від готовності України до дипломатичного врегулювання.

Відповідно до обраної методології, такі висновки з якісного аналізу стратегічного наративу США цього періоду підкріплюються результатами

фреймового та частотно-лексичного аналізу, які продемонстрували, що в офіційному американському наративі 2025 року фіксується зниження питомої ваги нормативних фреймів та ціннісної риторики, характерних для періоду Дж. Байдена, натомість суттєве зростання питомої ваги фреймів дипломатичного треку, а також крос-тематичних фреймів «America First» та делегітимації попередньої адміністрації, що верифікує описаний перехід від ціннісно-мобілізаційної моделі до прагматичної транзакційної логіки у комунікативному вимірі стратегії США стосовно російсько-української війни.

На основі поєднання теоретичного узагальнення, діахронічного дискурс-аналізу та його емпіричної верифікації доведено, що стратегічний наратив США стосовно російсько-української війни 2014–2025 років змінювався не хаотично, а через системну перебудову ієрархії фреймів відповідно до змін безпекового контексту та пріоритетів окремих президентських адміністрацій. Обґрунтовано, що цей наратив пройшов шлях від москвоцентричної інерційності до нормативно-ціннісної мобілізації, а згодом – до сувереністсько-транзакційного прагматизму, у межах якого підтримка України дедалі тісніше означувалася крізь призму специфічно артикульованих внутрішніх інтересів США.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розширенні методологічного інструментарію дослідження геополітичних стратегій та офіційних наративів держав на основі поєднання якісного дискурс-аналізу з кількісною лінгвостатистичною верифікацією. Застосований підхід пропонується для використання у компаративних і міждисциплінарних дослідженнях великих корпусів політичних текстів, а також для аналізу дискурсивного виміру державної політики і виявлення системних трансформацій у стратегічних наративах окремих політичних акторів. Отримані результати насамперед можуть бути використані у роботі МЗС України, Апарату РНБО України та профільних парламентських комітетів

у межах стратегічного планування, зовнішньополітичного прогнозування, посилення довготривалої ефективності та кризової адаптивності комунікаційної стратегії України.

Ключові слова: інституції влади, президентські адміністрації США, зовнішня політика США, стратегія національної безпеки США, російсько-українська війна, стратегічний наратив, стратегічний наратив, стратегічні комунікації, політичні комунікації, публічні комунікації, артикуляція національних інтересів, політична легітимація, офіційний дискурс, політичний дискурс-аналіз, фреймовий аналіз, корпусний аналіз.

ABSTRACT

**Velhus V. V. Transformations of the U.S. Strategic Narrative
Regarding the Russo-Ukrainian War (2014–2025) – Research paper on the
rights of a manuscript.**

PhD thesis for the degree of Doctor of Philosophy in the speciality «052 – Political Science». – Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, 2026.

The dissertation conducts a discourse analysis of the official strategic narrative of the United States concerning the Russian-Ukrainian war as a key instrument for articulating and legitimizing American foreign policy. The relevance of the study stems from the United States' special role as an external actor whose position substantially affects the dynamics of international relations during the war and the diplomatic settlement of conflict situations, as well as from the incomplete examination of discursive transformations in official strategic narratives, including through the combination of qualitative and quantitative levels of analysis.

The aim of the research is to identify the key discursive characteristics of the official strategic narrative of the United States regarding the Russian-Ukrainian war under different presidential administrations. The object of the study comprises key strategic documents and acts of public communications of the senior American political leadership; the subject is the substantive transformations of the official strategic narrative of the United States.

The methodological basis of the work is the author's proposed model of a combined approach, that integrates frame and frequency-lexical analysis of selected text corpora, using specialized software.

The scientific novelty of the obtained results lies in the verification of structural transformations in the strategic narrative of the United States

concerning the Russian-Ukrainian war over the period 2014–2025, the establishment of a hierarchy of key frames at different stages of the war, and the identification of the impact of this hierarchy on the nature of the legitimization of the corresponding U.S. foreign policy decisions.

The first chapter describes the theoretical and methodological foundations of the study. It is established that in contemporary political science, narrative is viewed as an independent tool for constructing political reality, through which political actors organize meanings, set interpretive frameworks for socially significant processes, and influence how different types of audiences perceive them. The analytical potential of political narratology is outlined, the evolution of the concept of strategic narrative in American official discourse is traced, and strategic narrative is justified as a multifunctional semantic construct with explanatory, identity-building, legitimizing, and mobilizing functions.

The second chapter provides a retrospective analysis of the evolution of official rhetoric and the National Security Strategies of the United States from the late 1980s to 2014, revealing their main doctrinal and discursive origins and presenting their initial characteristics, particularly their linkage, in the Ukrainian context, to the preservation of the interregional balance of power as the basis of global security stability. Analysis of the U.S. National Security Strategies of the late 1990s and early 2010s revealed a prevailing logic of conditional partnership toward Ukraine, which involved providing American support depending on the effectiveness of domestic reforms in Ukraine and specific political contexts, as well as a shift toward engagement with Ukrainian civil society.

Analysis of the Russian theme in American official narratives of that period revealed the absence of any perception of the Russian Federation as a threat to Ukrainian sovereignty and to the democratic world as a whole. This resulted in a notable demilitarization of those narratives and an avoidance of assumptions about possible escalation of international tensions in Europe.

The third chapter is devoted to a diachronic discourse analysis of the official strategic narrative of the United States regarding the Russian-Ukrainian war during its first stage (2014–2022). It is shown that, despite the change of three presidential administrations, the American communicative strategy was characterized by a high degree of conceptual continuity: transformations of the U.S. strategic narrative occurred not through a radical change in basic interpretive frameworks, but through adjustments in instrumental emphases in response to changes in the security environment—from the normative-diplomatic paradigm of the Barack Obama administration, to a partial shift toward a more pragmatic interpretation of international politics through the lens of the declared concept of great-power competition and the assessment of the Russian Federation as a revisionist actor during Donald Trump’s first term, and further to the conceptualization of Russian aggression within the broader narrative of democracy-versus-autocracy confrontation, with emphasis on the consolidation of Western alliances and the preventive legitimization of large-scale defense assistance to Ukraine under Joe Biden’s administration.

Based on the verification of the corresponding changes at the structural and frequency-lexical levels, it was determined that within the U.S. strategic narrative, there was a gradual evolution from interpreting Russian aggression as a local crisis within the European security system to articulating it as a challenge to the existing world order that requires a comprehensive military-technical, economic, and diplomatic response.

The fourth chapter analyzes the discursive characteristics of the U.S. strategic narrative concerning the full-scale Russian-Ukrainian war from the beginning of the Russian invasion until the end of the first year of Donald Trump’s second term. It is shown that, at the pre-escalation stage, the Joe Biden administration constructed a clear normative-value framework within which responsibility for the war was preemptively assigned to the Kremlin, while

support for Ukraine was legitimized by the need to defend international law, solidarity among democratic allies, and the containment of Russian revisionism.

The chapter further reveals a certain ambiguity in the American narrative at the outset of the full-scale war, when determination in the diplomatic sphere coexisted with caution regarding the supply of heavy weapons to Ukraine as a potential trigger for escalation. However, it is demonstrated that over the course of the first year of the war, the narrative acquired greater structural coherence, with a clearer orientation toward long-term support for Ukraine in the military confrontation and toward inflicting a strategic defeat on the Russian Federation. Content analysis confirmed that the key frames in the Biden administration's narrative were defense assistance, international cooperation, protection of civilians, and hybrid threats, which ensured a high degree of normative and axiological coherence in the consolidated Euro-Atlantic support for Ukraine, but simultaneously narrowed the prospects for a rapid diplomatic settlement.

During the analyzed period of Donald Trump's second term, the U.S. strategic narrative underwent a significant discursive shift toward sovereigntist-transactional realism: the issue of holding the aggressor accountable under international law became marginalized, while the priority shifted to accelerating the negotiation process, minimizing U.S. costs, and redistributing the burden of support for Ukraine in the war in favor of European partners. Accordingly, American defense assistance to Ukraine began to be interpreted not as an unconditional obligation of the United States as the leader of the democratic world and the Euro-Atlantic coalition, but as a process dependent on Ukraine's willingness to reach a diplomatic settlement.

In accordance with the chosen methodology, such conclusions from the qualitative analysis of the strategic narrative of the United States in this period are supported by the results of frame and frequency-lexical analysis, which demonstrated that the official American narrative in 2025 recorded a decrease in the relative share of normative frames and value-laden rhetoric characteristic of

the Biden period, alongside a substantial increase in the relative share of frames related to the diplomatic track, as well as cross-thematic frames of «America First» and the delegitimization of the previous administration. This verifies the described transition from a value-based mobilization model to a pragmatic transactional logic in the communicative dimension of the U.S. strategy regarding the Russian-Ukrainian war.

On the basis of the combination of theoretical generalization, diachronic discourse analysis, and its empirical verification, it is demonstrated that the U.S. strategic narrative regarding the Russian-Ukrainian war in 2014–2025 changed not chaotically, but through a systemic restructuring of the hierarchy of frames in accordance with shifts in the security context and the priorities of individual presidential administrations. It is substantiated that this narrative evolved from Moscow-centric inertia to normative-value mobilization, and subsequently to sovereigntist-transactional pragmatism, within which support for Ukraine was increasingly defined through the prism of specifically articulated domestic interests of the United States.

The practical significance of the obtained results lies in the expansion of the methodological toolkit for the study of geopolitical strategies and official state narratives through the combination of qualitative discourse analysis with quantitative linguo-statistical verification. The proposed approach may be used in comparative and interdisciplinary studies of large corpora of political texts, as well as in the analysis of the discursive dimension of state policy and the identification of systemic transformations in the strategic narratives of individual political actors. The results obtained may be used primarily in the work of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Staff of the National Security and Defense Council of Ukraine, and relevant parliamentary committees within the framework of strategic planning, foreign policy forecasting, and the strengthening of the long-term effectiveness and crisis adaptability of Ukraine's communication strategy.

Keywords: institutions of power, U.S. presidential administrations, U.S. foreign policy, U.S. National Security Strategy, Russia-Ukraine war, strategic narrative, strategic communications, political communications, public communications, articulation of national interests, political legitimation, official discourse, political discourse analysis, framing analysis, corpus analysis.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дослідження:

Вельгус, В. В. (2025). Стратегічний наратив як складова системи державного управління США. *Політичні дослідження / Political Studies*, 1 (9), 62–77. doi.org/10.53317/2786-4774-2025-1-3

Вельгус, В. В. (2025). Метанаратив, гранд-нاراتив та мікронаратив за концепцією Ж.-Ф. Ліотара: питання термінологічної уніфікації у політології. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін*, 37, 119–129. doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2025.37.11

Вельгус, В. В. (2026). Стратегічні безпекові документи США гібридного періоду російсько-української війни. *Politicus*, 1, 183–189. doi.org/10.24195/2414-9616.2026-1.27

Вельгус, В. В. (2026). Дискурсивні трансформації Стратегії національної безпеки США 2025. *Актуальні проблеми філософії та соціології*, 58 (2), 93–98. doi.org/10.32782/apfs.v058.2.2026.14

Праці, які засвідчують апробацію результатів дисертації:

Вельгус, В. В. (2024). Фреймінг, праймінг та агенда-сеттінг в контексті дослідження гранд-нاراتивів. *Імідж і репутація: сучасні тенденції і виклики*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25–26 квітня 2024 р.). Київ, 173–176.

Вельгус, В. В. (2025). Російський фактор у публічній риториці адміністрації Буша-старшого в період здобуття незалежності державою Україна. *Криза сучасної геополітики: світ між демократією й авторитаризмом*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Переяслав, 2025 р.). Переяслав, 90–94.

Вельгус, В. В. (2025). Стратегічний наратив в стратегічних комунікаціях США: експертний дискурс та офіційна імплементація поняття. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави*: зб. матер. XVI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 березня 2025 р.). Київ, 33–37.

Вельгус, В. В. (2026). Концептуалізація стратегічного наративу в українському дискурсі: між академічними дослідженнями та державною практикою. *Світ у пошуках нового порядку: трансформація політичної суб'єктності держав і регіонів у конфліктному середовищі*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Переяслав, 26–27 березня 2026 р.). Переяслав, 25–26.

ЗМІСТ

ВСТУП 18

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Теоретичні витoki та сучасні підходи до дослідження наративів у політичній науці 28

1.2. Концептуалізація поняття стратегічного наративу та його імплементація у офіційний політичний дискурс США 42

1.3. Обрана модель дослідження 57

РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЇ ОФІЦІЙНОГО СТРАТЕГІЧНОГО НАРАТИВУ США СТОСОВНО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН У ДОВОЄННИЙ ПЕРІОД

2.1. Риторика США стосовно російсько-українських відносин від періоду дезінтеграція СРСР до початку російсько-української війни 66

2.2. Стратегії національної безпеки США у довоєнний період..... 83

РОЗДІЛ 3. ОФІЦІЙНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ НАРАТИВ США ПЕРШОГО ЕТАПУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014-2022)

3.1. Реакція США на анексію Криму та ситуацію у Донбасі адміністрації Б. Обама 98

3.2. Стратегічний наратив США першої каденції Д. Трампа 107

3.3. Пошук адміністрацією Дж. Байдена стратегічної комунікативної лінії стосовно російсько-української війни 125

РОЗДІЛ 4. ОФІЦІЙНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ НАРАТИВ США ПОВНОМАСШТАБНОГО ЕТАПУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2022-2025)

4.1. Стратегічний наратив США за адміністрації Дж. Байдена	135
4.2. Концептуальні зміни наративу США другої каденції Д. Трампа	174
ВИСНОВКИ ДО ДИСЕРТАЦІЇ.....	215
РЕКОМЕНДАЦІЇ	221
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	224
СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ.....	275
Додаток А. Ієрархії присутності фреймів за індикаторами.....	277
Додаток Б. Фреймовий аналіз за адаптованою моделлю Р. Ентмана.....	289

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасна архітектура міжнародної політики зазнає суттєвих трансформацій під впливом тривалої збройної агресії РФ проти України. У системі геополітичних координат цього конфлікту США займають позицію зовнішнього суб'єкта, чия стратегія вагомо впливає на динаміку війни та перспективи її дипломатичного врегулювання. Ефективність реалізації зовнішньополітичного курсу США в контексті російсько-української війни значною мірою залежить від якості його артикуляції в офіційному дискурсі, ключовою складовою якого є державний стратегічний наратив, який у політичній науці визначається як системний механізм конструювання змісту подій, ідентифікації позиції акторів та формування орієнтирів їх внутрішньої і зовнішньої політики, необхідний для забезпечення інституційної єдності державної політики.

В умовах високої інтенсивності інформаційних потоків та політичної поляризації в самих США, здатність їх державної адміністрації формувати стійку та переконливу інтерпретацію російсько-української війни набуває ролі визначального фактору збереження тривалої і послідовної підтримки України. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю аналізу інституційної спроможності виконавчої влади США формувати сталі стратегічні орієнтири в умовах внутрішньополітичної поляризації. Стратегічний наратив розглядається не лише як комунікативний акт, а також як продукт діяльності владних і політичних інститутів, що забезпечує легітимацію державних рішень у межах внутрішнього та зовнішнього політичного процесів.

Наукова актуальність дослідження посилюється динамікою трансформацій самого об'єкта аналізу: у різні періоди війни, а також під час роботи різних президентських адміністрацій США, американський стратегічний наратив зазнавав ряду концептуальних змін. Водночас,

частина його складових відзначалася стабільністю протягом всього досліджуваного хронологічного періоду. Відповідно, поглиблення розуміння детермінант, сталих та змінних положень стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни, змістом якого президентські адміністрації комунікували із зовнішнім світом, дозволяє краще розуміти їх загальну зовнішньополітичну стратегію і тим самим сприяти підвищенню ефективності роботи України у різних сферах міждержавної взаємодії: від дипломатичної до військової та економічної.

Незважаючи на наявність значної кількості праць, присвячених політичним комунікаціям, комплексні дослідження генезису та трансформації офіційного стратегічного нарративу держав, залишаються нечисленними. Спостерігається помітний розрив між теоретичними розробками концепції стратегічного нарративу та їх прикладним застосуванням до аналізу великих масивів офіційної документації та публічної риторики. По-перше, поняття стратегічного нарративу часто застосовується у відриві від традиційної методологічної рамки, в якій воно виникло. По-друге, більшість наявних наукових робіт зосереджені на фрагментарних аспектах публічного прояву стратегічного нарративу, що зміщує фокус на контекстуальні комунікативні реакції та обмежує можливість повноцінного аналізу логіки трансформації національних дискурсивних стратегій. Концептуальним узагальненням названої проблеми бракує контент-аналізів національних стратегічних нарративів держав, особливо таких, що справляють визначальний вплив на міжнародні відносини, зокрема США.

Іншим фактором актуальності даного дослідження є методологічна проблема суб'єктивізму в політичному дискурс-аналізі офіційних стратегічних нарративів. Традиційні якісні методи, які домінують у аналізі державних нарративів, нерідко хибують на дослідницький суб'єктивізм. Це актуалізує необхідність впровадження комбінованих методологічних

підходів, прикладом якого є запропонована у дослідженні авторська модель, яка поєднує класичний фреймовий аналіз із кількісними інструментами корпусної лінгвістики, де якісні результати підкріплюються кількісними показниками, що забезпечує більш чітку верифікованість висновків якісного дискурс-аналізу та дозволяє виявити приховані закономірності в офіційній риториці через статистичний аналіз лексичних індикаторів.

В сумі, для зовнішньої політики та національної безпеки України комплексне дослідження американського стратегічного наративу як спільної позиції інституцій виконавчої влади США із застосуванням інноваційних комбінованих методів має виражений прикладний характер. Чітке розуміння структури та еволюції офіційної американської концептуалізації російсько-української війни є необхідною умовою для формування ефективної стратегії публічної дипломатії та адвокації національних інтересів у стосунках з виконавчою гілкою влади США. Виявлення сталих фреймів та потенційних точок розбіжностей у позиціях різних адміністрацій дозволяє вітчизняним державним інституціям (МЗС, РНБО) здійснювати ефективне зовнішньополітичне прогнозування та адаптувати комунікаційні стратегії до змін американського політичного ландшафту.

Метою дослідження є визначення ключових дискурсивних характеристик офіційного стратегічного наративу США стосовно російсько-української війни, виявлення його відмінностей на першому (2014-2022) та повномасштабному етапах, а також трансформацій внаслідок зміни президентських адміністрацій. Виконання поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

- 1) визначити ступінь евристичної валідності методів фрейм-аналізу та корпусної лінгвістики при їх застосуванні до аналізу офіційних наративів стосовно конфліктних ситуацій у міждержавних відносинах (на

прикладі стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни);

2) розглянути кореляцію офіційного стратегічного нарративу США відносно реальних політичних рішень їх зовнішньополітичних інституцій;

3) виявити наявність/відсутність доктринальної наступності американського стратегічного нарративу стосовно україно-російських відносин у визначених в дисертації хронологічних межах;

4) встановити вплив інституційного та особистісного факторів на зміст американського стратегічного нарративу стосовно російсько-української війни;

5) встановити зміни у співвідношенні ціннісного і прагматичного компонентів в американському стратегічному нарративі за час російсько-української війни.

Об'єктом дослідження є ключові стратегічні документи і публічна риторика вищого політичного керівництва США стосовно російсько-української війни (2014-2025). **Предметом** дослідження є змістовні трансформації офіційного стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни (2014-2025) відповідно до змін у виконавчій владі країни.

Хронологічні межі дослідження. Основний масив джерельної бази відноситься до періоду російсько-української війни включно з першим роком другої каденції Д. Трампа (2014-2025 рр.). Для більш глибокого розуміння змісту сучасного американського нарративу щодо України проаналізовано також його генезис кінця 1980-х років.

Методи дослідження. У роботі використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. **Загальнонаукові:** *аналіз та синтез; індукція та дедуція; системний підхід* для аналізу концептуального та структурного рівнів стратегічного нарративу; *історико-ретроспективний метод* для визначення витоків стратегічного нарративу США стосовно

російсько-української війни; *порівняльний метод* для компаративного аналізу стратегічного наративу США у різні хронологічні періоди.

Серед **спеціальних методів використано** *політичний дискурс-аналіз* для аналізу мовних засобів та риторичних конструкцій, які використовуються США на офіційному публічному рівні для артикуляції свого бачення сутності російсько-української війни, встановлення ідентичності ключових акторів (агресора, жертви) та легітимації власних зовнішньополітичних рішень. *Фреймовий аналіз* за адаптованою моделлю Р. Ентмана застосовано для виокремлення базових складових стратегічного наративу за окремими тематиками, а саме наявної артикуляції проблематики, її основних тригерів та пропонованих шляхів вирішення.

Метод *контент-аналізу* застосовується для аналізу ключових безпекових та інших офіційних американських документів, заяв, прес-релізів, указів та інших офіційних публікацій державних сайтів США. З метою мінімізації впливу фактору суб'єктивізму дослідницьких інтерпретацій контент-аналіз підкріплюється кількісним методом корпусного аналізу текстів із використанням спеціалізованого програмного забезпечення Sketch Engine, в рамках якого було створено корпуси різного рівня відповідно до хронологічно та контекстуально розділених частин дослідження. Корпусний аналіз деталізовано завдяки методу *частотно-лексичного аналізу*, за допомогою якого було здійснено підрахунок частотності входження лексичних індикаторів (лем та словосполучень), що дозволило емпірично верифікувати виділені фрейми та виявити пріоритетні смислові акценти в офіційному наративі США на кожному з етапів російсько-української війни.

Емпіричну основу дослідження становить репрезентативний масив матеріалів, основна частина якого **хронологічно** охоплює період з 2014 по 2025 роки. За своєю специфікою та функціональним призначенням емпірична база репрезентована такими масивами даних:

1) *Офіційна публічна риторика вищого політичного керівництва США.* До цього масиву увійшли транскрипти виступів, заяв, звернень, публічних брифінгів та пресконференцій президентів, віце-президентів, керівників адміністрації Білого дому та інших інституцій виконавчої гілки влади США. Відповідні матеріали цієї частини емпіричної бази, доповнені іншими актами офіційних публічних комунікацій США відповідних періодів, складають основу окремо сформованих корпусів текстів, до яких застосовувалися корпусний та частотно-лексичний аналізи.

2) Концептуальні *стратегічні документи США, продюзовані різними інституціями виконавчої влади.* Ця частина емпіричної бази дослідження охоплює публічні програмні тексти, що концептуалізують зовнішньополітичний курс та безпекову політику США, насамперед редакції Стратегії національної безпеки різних адміністрацій Білого дому, доповнені окремими редакціями Національної стратегії оборони, Національної військової стратегії, Тимчасові стратегічні вказівки щодо національної безпеки (2021), доповіддю «Стратегічний наратив США» (2011).

Наукова новизна. В результаті проведеного дослідження було *вперше:*

1) проведено цілісний хронологічний дискурс-аналіз стратегічного наративу США стосовно російсько-української війни від його витоків до нинішнього стану;

2) систематизовано корпус текстів, який може застосовуватися для подальших досліджень офіційної американської риторики стосовно російсько-української війни;

3) запропоновано авторську методику аналізу стратегічного наративу, що базується на синтезі якісного фреймового аналізу за адаптованою моделлю Р. Ентмана та кількісних методів корпусної лінгвістики з використанням спеціалізованого програмного забезпечення, що в сумі дає

можливість знизити рівень суб'єктивізації досліджень у політичному дискурс-аналізі;

4) на основі обраної моделі дослідження через формування ієрархії ключових фреймів визначено структурні дискурсивні характеристики стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни у різні її періоди, що дозволило реконструювати динаміку офіційного американського дискурсу та виявити конкретні складові його концептуальної перебудови під впливом змін безпекового середовища, ситуації на фронті та політичної кон'юнктури, а також встановити як трансформація ієрархії фреймів впливає на характер легітимації зовнішньополітичних рішень США стосовно російсько-української війни;

5) здійснено порівняльний дискурсивний аналіз стратегічного нарративу США двох президентських адміністрацій повномасштабного етапу російсько-української війни з визначенням його ключових концептуальних та структурних змін.

Відповідно, в рамках дослідження було *удосконалено* методологічний підхід до вивчення стратегічних нарративів шляхом адаптації класичної моделі фреймового аналізу Р. Ентмана безпосередньо до аналізу зовнішньополітичного дискурсу США та обґрунтовано доцільність його застосування для аналізу політичної риторики на тривалих хронологічних відрізках, що підвищує наукову об'єктивність фіксації трансформацій нарративів; уточнено періодизацію стратегічного нарративу США шляхом контекстуальної структуризації зібраного масиву текстів.

Отримали подальший розвиток:

1) наукові уявлення про роль стратегічного нарративу як інструментарію легітимації зовнішньої політики США в умовах глобальної безпекової нестабільності та інформаційного протиборства;

2) методи політичного дискурс-аналізу, які в роботі набули розвитку через інтеграцію з цифровими інструментами опрацювання великих

масивів текстів, що дозволило вийти за рамки інтерпретаційних обмежень традиційного дискурс-аналізу та підкріпити його результати статистичною верифікацією даних, що є особливо актуальним для аналізу політичної комунікації у цифрову епоху.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх впровадження у практику стратегічного планування та зовнішньополітичного прогнозування України. Висновки дослідження мають прикладну цінність для профільних державних інституцій (насамперед МЗС України, Апарату РНБО України) та вітчизняних аналітичних центрів. Розуміння мотиваційних детермінант та дискурсивних стратегій США сприятиме оптимізації комунікаційних підходів нашої держави, зокрема під час адвокації українських інтересів на рівні виконавчої гілки влади США. Крім того, виявлена в дослідженні генеалогія стратегічного наративу дозволяє вийти за межі констатації його актуальних характеристик і дає змогу простежити логіку формування ключових смислів у системному взаємозв'язку з політичними контекстами, що супроводжували зміну позиції Вашингтона на різних етапах війни.

Емпіричний масив та результати компаративного аналізу риторики адміністрацій Дж. Байдена і Д. Трампа можуть бути використані для моделювання сценаріїв розвитку українсько-американських відносин у коротко- та середньостроковій перспективі. Ідентифікація дискурсивних «червоних ліній» та сталих фреймів в офіційному американському наративі надає вітчизняному дипломатичному корпусу інструментарій для взаємодії з представниками двопартійної системи США. Це дозволяє точніше адаптувати переговорні позиції до тих концептуальних рамок, які є найбільш прийнятними для різних сегментів американського політичного істеблішменту.

Окреме практичне значення має універсальність розробленого науково-методичного підходу. Синтезована методика, що поєднує якісний

фрейм-аналіз із кількісним корпусним аналізом, може бути екстрапольована на інші об'єкти політичної науки та використана для розбудови методологічної бази забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері. Вона придатна для моніторингу стратегічних комунікацій глобальних суб'єктів міжнародної політики, виявлення носіїв ідеологічних систем та аналізу комунікативного протистояння політичних акторів. У безпековому вимірі запропонована методологія може слугувати механізмом для вдосконалення систем раннього виявлення інформаційних загроз, деконструкції ворожих наративів, а також для оцінки ефективності заходів публічної дипломатії.

Матеріали дослідження можуть бути використані в освітньому процесі при підготовці фахівців за спеціальностями «Політологія», «Міжнародні відносини» та «Державна безпека». Результати є релевантними для оновлення навчальних дисциплін, присвячених зовнішній політиці США, стратегічним комунікаціям, прикладним методам політичного аналізу, а також для підготовки аналітичних матеріалів щодо протидії сучасним гібридним викликам.

Апробація результатів. Обговорення результатів дослідження відбувалося шляхом представлення тез на міжнародних наукових конференціях: Міжнародній науково-практичній конференції «Імідж і репутація: сучасні тенденції і виклики» (Київ, 2024); Міжнародній науково-практичній конференції «Криза сучасної геополітики: світ між демократією й авторитаризмом» (Переяслав, 2025); XVI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави» (Київ, 2025); Міжнародній науково-практичній конференції «Світ у пошуках нового порядку: трансформація політичної суб'єктності держав і регіонів у конфліктному середовищі» (Переяслав, 2026).

Публікації. Результати дослідження були представлені у чотирьох наукових статтях, а також у тезах чотирьох наукових конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Структура дисертаційної роботи визначена її метою, завданнями та обраним методологічним інструментарієм. Дисертація складається з анотації, вступу, чотирьох розділів, поділених на десять підрозділів, висновків, рекомендацій, додатків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 288 сторінок, обсяг основного тексту – 206 сторінок».

Декларація про використання штучного інтелекту. У роботі використовувалися такі інструменти штучного інтелекту: Gemini, ChatGPT. Вони застосовувалися для перевірки тексту на наявність граматичних та пунктуаційних помилок, підготовки рисунків, пошуку додаткових джерел та адаптації окремих позицій списку використаних джерел під вимоги обраного стилю оформлення, а також у процесі перекладу специфічних слів та словосполучень. Всі розділи, при написанні яких використовувався ШІ, перевірені та відредаговані автором особисто. Наукові положення, висновки та результати є власним інтелектуальним внеском автора.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

1.1. Теоретичні витоки та сучасні підходи до досліджень наративів у політичній науці.

Академічне осмислення наративу як об'єкта соціально-політичного аналізу бере витоки з «лінгвістичного повороту» (Rorty, 1992) у західній філософії кінця першої третини ХХ ст. Розвиток аналітичної філософії (Б. Рассел, Дж. Мур) змістив фокус тлумачення значень з пошуку сталих сутностей (онтологія Ф. Бредлі) або їхнього практичного застосування (прагматизм) на аналіз типів і контекстів їх вживання (Griffin, 2013). Це сприяло розрізненню інтерпретацій феноменів та перенесло увагу з об'єкта як даності на суб'єкта, який з ним взаємодіє. Методологічний фундамент досліджень суттєво посилила означена Ф. де Соссюром дистинкція між мовою як системою (*langue*) та мовленням як актом суб'єкта (*parole*), а також між «позначеним» і «позначенням». Відповідне розділення утворило можливості для діахронічного аналізу мовлення, з акцентом на історичних чинниках зміни семантичного значення слів.

Ключову роль у розвитку наратології відіграла лінгвістична філософія, що поєднала логічний позитивізм і феноменологію Е. Гуссерля (Uebel, 2020): мова почала трактуватися як система символів, що відображає соціокультурні характеристики носія та онтологічні засади певного культурного середовища. Спільно з напрацюваннями Л. Вітгенштайна (Britannica, 2024), це зумовило утворення інтерпретативно-герменевтичного підходу, відбувся перехід від чистого аналізу мови до дослідження людського (індивідуального та колективного) досвіду, який вона транслює (Bordei, 2017, с. 293).

Теоретичні засади дослідження наративу як складного міждисциплінарного об'єкту продовжували формуватися в рамках

структуралізму (Р. Барт, К. Леві-Стросс), герменевтики (П. Рікер, Г.-Г. Гадамер). Частковий вплив також мала рецептивна естетика Констанцької школи (Г.-Р. Яусс, В. Ізер), яка змістила акцент аналізу з художнього твору як об'єкта сприйняття на його перцепцію аудиторією (Setiartin, 2017). Також вагомий внесок у становлення наратології здійснили автор аналітичної актантної моделі (Hébert, n.d.) А. Греймас та В. Лабов, який запропонував шестикомпонентну модель (Labov, 1972) структури наративу.

В рамках сучасних підходів наратив використовується для характеристики широкого кола комунікативних явищ. До поширених дефініцій та характеристик поняття наративу у сучасній західній академічній літературі відносяться такі: 1) безпосередня розповідь або опис ряду подій, а також особливий спосіб пояснення та розуміння самих подій (Cambridge University Press, n.d., p. 7); 2) «термін, що використовується для опису широкого кола явищ, широко пов'язаних з оповіданням та комунікацією» (Liveley, 2022, с. 4); 3) представлення реальної чи вигаданої події чи серії подій мовою, передусім письмовою мовою (Genette, G., Levonas, A. 1976, с. 1); 4) наратив складається з декількох основних компонентів, а саме персонажів або акторів (агентів), середовища/простору розгортання, конфлікту/дії (вчинку), певної форми поведінки (агентства) і мети розгортання історії, яка має розв'язати наявні у ній конфлікти (Cambridge University Press, n.d.); 5) наративи пропонують орієнтири для формування колективного «відчуття простору та місця» (Subotić, J. 2016, с. 611).

У сучасній політичній науці наративи також досліджуються як інструмент політичних акторів, який використовується ними для легітимації своїх дій, формування соціального консенсусу, конструювання дискурсів публічних дебатів та впливу на електоральну поведінку (М. Нусбаум, «Політичні емоції: чому любов важлива для справедливості»

(2013); Дж. Гайдт, «Праведний розум: чому добрі люди розділені політикою і релігією» (2012) та концепція моральних основ (Graham et al., 2013).

Особливу теоретичну вагу для інтерпретації поняття стратегічного наративу в нашому дослідженні має концепт «гранд-наративу» (*grands récits*) Ж.-Ф. Ліотара, у рамках якого гранд-наратив є узагальнювальною системою ідей для легітимації уявлень про універсальні істини (Waugh, 1992, с. 14). Важливо зауважити, що у системі Ліотара гранд-наратив є похідним від метанаративу, однак у сучасній (зокрема вітчизняній (Колесник, 2021, с. 773)) науковій літературі дані поняття є синонімічним. Їх відмінність проявляється у тому, що метанаратив передусім позначає певну матрицю світогляду, а гранд-наратив – практику її трансляції, що зближує його з центральним об'єктом дослідження (Вельгус, 2025b). Словник критичної теорії Оксфордського університету (2010) описує гранд-наратив як «сукупність ідей/вірувань, що може легітимувати соціальні дії та практики» («Grand narrative», n.d.-a). У Словнику медіа та комунікацій він трактується як тоталізуючі наративи/метадискурси, які задають ідеологічний базис певної «філософії історії» («Grand narrative», n.d.-b)¹.

Теоретичний фундамент політичного дискурс-аналізу. Ключовим підходом у сучасних дослідженнях політичних наративів є політичний дискурс-аналіз і, насамперед, критичний дискурс-аналіз². Перед тим як розглянути дану методологію у її актуальних застосуваннях, маємо звернутися до теоретичного фундаменту студій з дискурсивних досліджень,

¹ Згідно означення теоретика Утрехтського університету Г. Бертенса, такі наративи діють як трансцендентні істини західної цивілізації. За структурною ознакою це зближує гранд-наратив із поняттям «ідеології», однак у гуманітарних дослідженнях термін частіше використовують для фіксації дискурсивної організації та легітимаційної функції тексту (Bertens, 2003, с.124).

² Критичний дискурс-аналіз (КДА) поєднує аналіз тексту з інтерпретацією механізмів влади, ідеології та домінування, в той час як політичний дискурс-аналіз (ПДА) є ширшим поняттям і в цілому охоплює сукупність підходів до вивчення мовлення та наративів у політичній сфері.

який розвивався у постійному зв'язку зі становленням вже розглянутого напряму політичної наратології.

Соціально-політичний ракурс аналізу наративів в рамках політичного дискурс-аналізу спирається на критичний теоретичний доробок ряду континентальних філософів. А. Грамші у збірці есе «В'язничі зошити» розвинув концепцію «культурної гегемонії»: за його баченням панівні ідеї та інституції формують суспільні потреби й очікування і, відповідно, боротьба за гегемонію – це насамперед конкуренція за можливість встановлювати домінуючі суспільні світоглядні орієнтири, зокрема за допомогою контролю за масовими інформаційними каналами (Грамші, 2014, с. 60–61, 227)(Donoghue, 2018).

Ю. Габермас пов'язав дискурс із простором реалізації комунікативної дії та відтворенням прийнятої культурної нормативності (Britannica, 2026). Розвиваючи власну «теорію комунікативної дії», він вводить поняття «життєвого світу» та «системи». Якщо перше можна назвати певним набором семантичних зразків тлумачення, які передаються в межах культури за допомогою мови, то друге, відповідно, виступає в якості функції фіксації семантичних значень, що є необхідними для стабілізації комунікації в суспільному просторі. «Життєвий світ» відповідає за збереження культурної ідентичності, а «система», відповідно, систематизує та інституціоналізує та структурує закріплену у відповідній культурі семантичну нормативність (Матюшина, 2017).

Великий вплив на розвиток напряму політичного дискурс-аналізу мало поняття «дискурсу» у його інтерпретації М. Фуко. У програмній лекції «Порядок дискурсу» М. Фуко обґрунтовує, що дискурс є сукупністю регульованих практик, що підлягають селекції та контролю з метою визначення меж «істинного» мовлення (Foucault, 1994, с. 53). Відповідно, дискурсивний простір стає ареною боротьби за владу, де через інституційні

процедури легітимуються соціальні норми та формується панівна суспільна аксіологія³.

Повертаючись до центрального об'єкту нашого дослідження, державний стратегічний наратив у ракурсі фукіанського підходу можна інтерпретувати як системоутворюючу дискурсивну практику, через яку державна влада конструює політичну реальність, легітимізує обраний курс для внутрішньої та зовнішньої аудиторій, консолідує громадян навколо обраної аксіологічної системи та витісняє ворожі інтерпретації на маргінес політичного дискурсу. Відповідно, застосування критичного дискурс-аналізу дозволяє деконструювати обрані наративи, виявляючи лінгво-когнітивні механізми впливу та приховані в них ідеологеми.

Методологія дискурс-аналізу. Безпосередньо термін «дискурс-аналіз» було введено американським лінгвістом З. Гаррісом у однойменній праці 1952 року (Harris, 1952) для опису методу дослідження тексту як цілісної мовної структури, що складається з взаємопов'язаних речень. У однойменній статті він обґрунтував відповідний підхід формального аналізу, що започаткувало аналіз тексту як надфразової структури і дозволило застосувати суворі лінгвістичні методи не лише до окремих речень, а й до механізмів їхнього поєднання у цілісному дискурсі.

Як було вказано вище, центральне місце у осмисленні дискурсу як інструменту влади та механізму конструювання соціальної реальності у сучасній політичній науці посідає політичний дискурс-аналіз (ПДА) та його найбільш впливовий критично-аналітичний напрям – критичний дискурс-аналіз (КДА). Означити співвідношення цих понять можна наступним

³ Фуко також використовує поняття «епістеми», уніфіковане визначення якого пропонує Оксфордський словник: «сукупність відносин у межах певного історичного періоду, що об'єднують дискурсивні практики, що породжують його епістемологію» («Episteme», n.d.). Дане поняття є високоактуальним для аналізу впливу ідеології на науку та експертизу, в контексті чого частиною дослідників його сутність вбачається спорідненою до «парадигми» Т. Куна (Piaget, 1970, с. 132).

чином: ПДА позначає предметну сферу дослідження – політичну комунікацію різного характеру та рівня, тоді як КДА – це міждисциплінарна методологічна рамка, яка застосовується до різних типів дискурсу з метою виявлення прихованих владних відносин, ідеологічних настанов, механізмів домінування та стратегій легітимації, що відтворюються в мовленні й текстах.

Політичний дискурс-аналіз, який сформувався на перетині соціально-політичних наук та лінгвістики та на відміну від класичного контент-аналізу з його акцентом на кількісних показниках, зосереджується на якісних характеристиках мовлення, наприклад на тому, як саме мовні структури легітимують політичні рішення, формують ідентичності та конструюють образи «союзників» і «ворогів». У праці «Критичний дискурс-аналіз: критичне вивчення мови» (Fairclough, 2013) один з найбільш впливових представників КДА Н. Ферклоф запропонував модель деконструкції текстів на трьох рівнях:

1) *Мікрорівень* (текст): аналіз лінгвістичних засобів – метафор, граматичних конструкцій (наприклад, використання пасивного стану для зняття відповідальності з актора), лексики та риторичних фігур. Важливе значення для розкодування політичного тексту за методом Н. Ферклофа має аналіз транзитивності (визначення того, хто є активним агентом дії, а хто – пасивним об'єктом) та модальності (ступінь категоричності тверджень, вираження впевненості, обов'язку чи ймовірності)⁴.

2) *Мезорівень* (дискурсивна практика): аналіз процесів виробництва (авторство наративу), поширення (канали трансляції) та споживання тексту (цільова аудиторія). Тут фокусується увага на соціальних процесах виробництва, дистрибуції (поширення) та споживання

⁴ Наприклад, використання пасивного стану або номіналізації (перетворення дієслова на іменник) може слугувати інструментом для розмиття прямої відповідальності політичного актора (як наратора чи бенефіціара нарації) за прийняті політичні рішення.

тексту. Текст розглядається в контексті його комунікативного середовища: аналізується інституційне авторство (офіційні речники, урядові відомства тощо), специфіка каналів трансляції та очікувана перцепція цільовими аудиторіями.

3) *Макрорівень* (соціальна практика): визначення співвідношення дискурсу з широким соціально-політичним контекстом. Це рівень, де лінгвістичні характеристики тексту інтерпретуються через призму наявних соціальних структур. Тут аналіз спирається на визначення того, як конкретний наратив впливає на існуючу політичну реальність: чи сприяє він збереженню статус-кво, чи кидає виклик усталеним міжнародним нормам, яким саме чином він ідеологічно виправдовує обрану стратегію та конкретні дії держави у глобальному просторі (Morrison, 2024).

Соціокогнітивний підхід КДА, головним розробником якого є нідерландський дослідник Т. ван Дейк, використовує методи когнітивної психології. У своїй роботі «Дискурс та влада»⁵ він стверджує, що дискурси впливають на суспільство не прямо, а через формування певних «ментальних моделей» у свідомості реципієнтів (van Dijk, 2008). Дана візія спирається на теоретичний концепт «*ідеологічного квадрату*», раніше представлений Т. ван Дейком у роботі «Ідеологія: міждисциплінарний підхід» (1997), де дискурсивна макростратегія поляризації суспільства, яка будується на бінарних опозиціях, проявляється у наступних наративних актах: акцентування на позитивних рисах «Нас»; акцентування на негативних рисах «Їх»; приглушення/замовчування негативних рис «Нас». До прикладу, така аналітична рамка дозволяє фіксувати дискурсивні механізми конструювання образу «Іншого», де власна позиція легітимується через апеляцію до нормативної

⁵ Перше видання цієї праці датується 2008 роком, друге – 2017.

правомірності, тоді як дії опонента маргіналізуються як деструктивні та нелегітимні.

У свою чергу, британський дослідник П. Чілтон у 2003 році запропонував тривимірну аналітичну модель, в якій виокремив три ключові стратегії політичного дискурсу: 1) *коерція* (примус) – використання мови для встановлення необхідного порядку денного та маргіналізації альтернативних поглядів; 2) *легітимація* та *делегітимація* – виправдання власних дій (наприклад, застосування сили або санкцій) та позбавлення легітимності дій опонента; 3) *репрезентація* та *хибна репрезентація* – конструювання вигідної наратору картини світу та цілеспрямована деформація інформації (Chilton, 2004, с. 45–47).

В цій роботі він також концептуалізував модель *дискурсивного простору*, що складається з трьох складових: *часу*, *бінарних простору* («ми проти них») та *модальності* («правильне та неправильне», «можливе та неможливе»). Як стверджує дослідник, політик у своїй промові завжди виступає з «нульової точки», яка сприймається як «тут», «зараз» і «правильно». Все, що він підтримує, він розміщує ближче до цієї точки, а все що хоче делегітимувати, відсуває якнайдалі по осі модальності, артикулюючи ворожим чи хибним (Chilton, 2004, с. 57–59).

Представники *Віденської школи* дискурс-аналізу, насамперед Р. Водак та М. Маєр, наголошують на тому, що жоден політичний дискурс неможливо зрозуміти без аналізу історичного контексту його створення. У межах даного напрямку історичного дискурс-аналізу, подібно до підходу Н. Ферклофа, використовується поняття *«інтертекстуальності»*, однак тут його інтерпретація фокусується на посиленнях саме на події минулого, історичні травми чи колективні міфи, які містяться у політичних текстах та, відповідно, необхідні для ретроспективної легітимації політичних дій на основі історичної пам'яті (Wodak & Meyer, 2016, с. 28). Введене поняття *«інтердискурсивності»* пояснює характер зв'язку дискурсів між собою:

дискурси за своєю сутність є відкритими, часто гібридними і нові підтеми можуть виникати в багатьох точках (Wodak & Meyer, 2016, с. 28).

Ще одним важливим для нашого дослідження поняттям, яке використовується в рамках віденського підходу у дискурс-аналізі, є «сфера діяльності», яке артикулюється Р. Водак як «сегмент соціальної реальності, що становить (частковий) “фрейм” дискурсу» (Wodak & Meyer, 2016, с. 28). Виводиться 8 відповідних сфер: законодавча процедура, формування суспільних, внутрішньопартійних та міжпартійних позицій, думок та волі, організація міжнародних/міждержавних відносин, політична реклама, політична виконавча влада та управління, політичний контроль (Wodak & Meyer, 2016, с. 29).

Спільно з М. Райзігл, Р. Водак виокремлює три ключові механізми конструювання смислів у дискурсі (дискурсивні стратегії):

1) *предикації*, які використовуються для дискурсивної кваліфікації та приписування специфічних (маркованих позитивно чи негативно) характеристик соціальним акторам, об'єктам і процесам;

2) *аргументації*, які застосовуються з метою переконання адресата в істинності та нормативній правильності висунутих тверджень, що стосуються причин і наслідків певних явищ та обґрунтування відповідних прийнятих чи пропонованих практичних реакцій на них;

3) *перспективізації*, які слугують інструментом позиціонування авторської точки зору передусім через рівень його залученості/дистанціювання, а також трансляцію власних ідеологічних установок (Reisigl & Wodak, 2017, с. 28).

Вагомим доповненням до методологічного арсеналу політичних дискурсивних досліджень є теорія дискурсу Ш. Муфф та Е. Лакло (Ессекська школа дискурс-аналізу). У програмній праці «Гегемонія та соціалістична стратегія» (1985) названі дослідники відмовляються від класичного поділу на дискурсивне та позадискурсивне, стверджуючи, що

будь-яка соціальна чи політична практика за самою своєю природою є дискурсивною. Згідно їхньої візії, політичний наратив – це безперервний процес артикуляції (Laclau & Mouffe, 2001, с. 105) з метою пов'язання між собою різних елементів смислу навколо певних «вузлових точок» (nodal points) або «порожніх означників» (empty signifiers) таких як «свобода», «демократія», «безпека» тощо (Laclau & Mouffe, 2001, с. 112).

Евристичну цінність для деконструкції зовнішньополітичних наративів також має розроблена Ш. Муфф концепція політичного антагонізму. Дослідниця вказує, що формування будь-якої політичної ідентичності (колективного «Ми») є неможливим без конструювання конститутивного «Іншого» («Вони»)(Mouffe, 2005), що вказує на концептуальну спорідненість її підходу та вищеозначеної методології Т. ван Дейка. У цьому контексті політичні наративи аналізуються через присутні у них спроби закріпити у публічному дискурсі необхідну артикуляцію конкретних політичних подій, легітимувати власний політичний курс і витіснити альтернативні (передусім антагоністичні) інтерпретації. До прикладу, застосування оптики Ш. Муфф дозволяє розглядати трансляцію стратегічного наративу США у контексті російсько-української війни зокрема як практику проведення антагоністичних меж між «демократичним світом» та «авторитарною загрозою», де дискурсивна боротьба за домінування власних сенсів є водночас боротьбою за глобальну політичну гегемонію.

Ключовим інструментом дискурс-аналізу, який безпосередньо застосовується в нашому дослідженні, є *фреймовий аналіз*. Аналітичну основу дослідження фреймів заклав американський дослідник Е. Гоффман у своїй праці «Аналіз фрейму: есе про організацію досвіду» (1974), який визначив «фрейм» у якості своєрідної концептуальної схеми, що організовує соціальну взаємодію та індивідуальний досвід, даючи суб'єкту змогу ідентифікувати, осмислювати та структурувати події в межах

визначеної ситуації (Goffman, E. 1974, с. 10–11). У свою чергу Вівер інтерпретував фреймування як «засіб привернення уваги до певних атрибутів об'єктів висвітлення новин, а також до самих об'єктів» (Weaver, 2007, с. 142)⁶. Будучи інструментом дискурсивної уніфікації інформаційного потоку, в рамках політичних комунікацій фреймінг дозволяє акцентувати увагу аудиторії на необхідних для його суб'єкта темах, водночас стандартизуючі дискурсивні рамки їх сприйняття через артикуляцію та постійну повторюваність фіксованих інтерпретацій та моральних оцінок.

Сьогодні на основі теоретичних розробок Р. Ентмана фрейми типологізуються за наступними категоріями:

1) за тематикою фреймінгу: конфлікти, інтереси, наслідки та зв'язки, моральність та цінності, відповідальність (Semetko & Valkenburg, 2000, с. 95–96);

2) за об'єктом: *генеральні* (загальносуспільні питання); *специфічні* (пов'язані з конкретними подіями з можливим поєднанням декількох тематичних типів фреймінгу) (de Vreese, 2005, с. 54-55);

3) за рівнем: *комунікативні* (у комунікації акторів інформаційного простору вони необхідні для передачі конкретного посилу); *свідомості* (абстрактні уявлення, норми репрезентації та принципи інтерпретації, що формують світогляд людини) (Chong & Druckman, 2007, с. 105–106).

У даному дослідженні аналіз тематичних фреймів, в якості основних складових офіційного стратегічного нарративу США, структурується на основі адаптованої моделі категоризації Р. Ентмана: Проблематизація (Problem definition) – Причина (Causal interpretation) – Моральна оцінка (Moral evaluation) – Пропоноване вирішення (Treatment recommendation). В поточному дослідженні фрейми аналізуються як інтерпретаційні схеми, в

⁶ Що наближає його до раніше згаданого поняття фокалізації Ж. Женетта.

рамках яких в офіційному стратегічному наративі артикулюється публічна позиція США стосовно конкретних подій російсько-української війни та її концептуалізація в цілому. Відмінність фреймів від тем визначається наявністю у перших чітко артикульованих вищенаведених категоріальних складових.

Для розуміння того, як наративи та фрейми стають факторами реальних політичних змін у діяльності державних установ, необхідно звернутися до концепції *дискурсивного інституціоналізму*, ключовий теоретичний внесок у розробку якої зроблено В. Шмідт та її колегами з Бостонського університету. В рамках цього напрямку дослідники аналізують як мова та публічні комунікації формують інститути та впливають на їхні зміни. В такому ракурсі інститути виступають не тільки набором певних формальних правил, а й системою сенсів, їх інтерпретації та пояснення, які конструюються на дискурсивному рівні. На відміну від класичного неінституціоналізму, який зосереджується на процесах прийняття рішень, дискурсивний інституціоналізм акцентує увагу на комунікаційній діяльності політичних акторів та інституційних спроможностях ідей, які визначають рамки прийнятної поведінки у політичному просторі і в ході інституалізації самі стають інститутами (Schmidt, 2015, с. 5–6, 13).

Згідно концепції В. Шмідт, політичні інститути, будучи динамічними смисловими структурами, функціонують через два типи дискурсу: *координаційний* (узгодження політики всередині владних еліт) та *комунікативний* (трансляція та легітимація рішень для мас) (Schmidt, 2015, с. 10). У контексті нашого дослідження першому відповідає впровадження концепту стратегічного наративу в систему стратегічних комунікацій США з метою вироблення спільної комунікативної матриці для синхронізації діяльності розрізнених державних інституцій (Адміністрації Президента, Пентагону, Держдепартаменту, Ради національної безпеки). Комунікативна ж функція стратегічного наративу полягає у легітимації обраної політичної

стратегії та окремих політичних рішень, зокрема у контексті російсько-української війни.

Також В. Шмідт концептуалізує ідейний вимір політики на двох взаємопов'язаних рівнях: *когнітивному* та *нормативному* (Schmidt, 2015, с. 9–10). Когнітивні ідеї генерують програми і стратегії, формулюючи відповіді на питання про сутність проблеми та алгоритми її вирішення. Натомість нормативні ідеї апелюють до суспільної ціннісної бази, обґрунтовуючи моральну легітимність обраного курсу. Зазначена диференціація безпосередньо корелює з зазначеною вище функціональною структурою фреймів за Р. Ентманом: когнітивний рівень ідей знаходить відображення у таких категоріях фреймування як «проблематизація» та «пропоновані способи вирішення», тоді як нормативні ідеї актуалізуються через визначення «моральної оцінки» подій. Таке поєднання дозволяє аналізувати стратегічний наратив як цілісну інституційну конструкцію, що інтегрує в рамках публічного дискурсу прагматичні завдання реалізації політичної стратегії із її аксіологічним обґрунтуванням, що в сумі має великий евристичний потенціал як для дослідження процесів політичної інституціоналізації на дискурсивному рівні в цілому, так і окремих актів політичних комунікацій як її складових.

В рамках означення теоретико-методологічних засад дослідження, окремо слід згадати політичних мислителів, які напряму вплинули на формування дискурсивної рамки стратегічних наративів різних президентських адміністрацій США. Оскільки американський стратегічний наратив досліджується на тривалому хронологічному відрізку, його зафіксовані трансформації відображають ідеологічну конкуренцію ключових шкіл американської політичної думки. До прикладу, формування нормативно-ціннісної парадигми (переважно притаманної адміністраціям Б. Обама та Дж. Байдена) з такими її складовими як захист суверенітету, міжнародного права та протистояння автократіям, ідейно спирається на

ліберально-правові моделі Р. Джексона (Jackson, 1998), цивілізаційну модель С. Гантінгтона (Huntington, 1993), теорію ліберального інституціоналізму Дж. Ікенберрі (Ikenberry, 2009), ідеї Ф. Фукуями (Fukuyama, 1989) стосовно універсальності демократичного транзиту.

Натомість зафіксований у повномасштабний період кардинальний зсув у стратегічному наративі США до суверенітетсько-транзакційного реалізму (період другої каденції Д. Трампа) та актуалізація специфічного фрейму «America First» з мінімізацією американських витрат у контексті російсько-української війни, що інтерпретується як повернення до захисту інтересів пересічного американця, апелює до традиційної для США «джексоніанської» (за класифікацією В. Міда (Mead, 1999)) зовнішньополітичної парадигми з її питомим націонал-популізмом, на противагу переважно «вілсоніанському» підходу адміністрацій Б. Обама та Дж. Байдена, заснованому на глобальному поширенні ліберально-демократичних цінностей. Стратегічний наратив адміністрації Д. Трампа, на думку ряду дослідників, бере свої витoki з антиглобалістського ізоляціоністського дискурсу П. Б'юкенена (Buchanan, 1990), яка заклала світоглядний фундамент сучасного американського антиглобалізму з його безальтернативним пріоритетом національного суверенітету. Цей дискурс також спирається на засади школи структурного реалізму (неореалізму) (Waltz, 1979) у американській теорії міжнародних відносин та пов'язану з нею концепцію «офшорного балансування» (К. Лейн (Layne, 1997), Дж. Міршаймер, С. Волт (Mearsheimer & Walt, 2016), в рамках якої пропонується геополітичне обґрунтування необхідності перегляду характеру глобальної присутності США з перерозподілом безпекового тягаря у бік регіональних союзників.

1.2. Концептуалізація поняття стратегічного наративу та його імплементація у офіційний політичний дискурс США.

Розуміння генеалогії досліджень політичних наративів, пов'язаних концепцій та понять, а також найбільш поширених підходів до дискурсивного аналізу політичних текстів, дозволяє перейти до аналізу центрального для нашого дослідження поняття *стратегічного наративу*. У політичній науці рівень його концептуалізації на сьогоднішній день не є сталим, тому необхідно означити форми його початкової інтерпретації, яка пов'язана з американським інституційним та експертним середовищем організаційного менеджменту (Вельгус, 2025b).

Першим кроком до сучасної концептуалізації поняття стратегічного наративу у США стала стаття Д. Сноудена та М. Бун «Схема лідерського прийняття рішень» (Snowden & Boone, 2007), відзначена нагородою Академії менеджменту. Дослідження спиралося на евристичну модель управління складнощами «Cynefin», розроблену Д. Сноуденом у 1999 році в межах діяльності компанії IBM. Запропонована ним матриця класифікує проблемні ситуації за п'ятьма типами причинно-наслідкових зв'язків (Puik & Ceglarek, 2015) та пропонує релевантні алгоритми комунікативного реагування. Модель Cynefin мала широке практичне застосування: від антитерористичних програм Агентства передових оборонних досліджень США (DARPA) до урядових проєктів сінгапурського та канадського урядів із залучення громадян до формування локальної політики (Snowden & Boone, 2007). Вищезгадана стаття на основі наведеної моделі аргументувала окремий універсальний методологічний підхід для розбудови стратегічних комунікацій у інституціях різного роду.

Автор популярної управлінської методології «Shift Thinking» М. Бончек, який консультував такі компанії як IBM та Adobe, розглядає стратегічний наратив як лаконічну, здатну до розвитку історію, що розкриває «візію компанії, передає її стратегії та втілює культуру», а також

транслює «історію, яка визначає чим є компанія, її минуле, теперішнє та плани на майбутнє, її цінності, мету існування та унікальні особливості» (Bonchek, 2016). Зі свого боку, експерт з міжнародної політики та стратегічних комунікацій Е. Чахоян (2020) наголошує, що стратегічний нарратив дає змогу лідерам пояснити сенс існування організації мовою людських емоцій та автентичності, виходячи за суворі межі корпоративної риторики. Він пропонує чотириетапний цикл управління стратегічним нарративом, який забезпечує гнучкість організації та її здатність адаптуватися до зовнішніх викликів: 1) аудит його переконливості та конгруентності з реальними діями організації; 2) безпосередня трансляція нарративу з паралельним аналізом комунікації; 3) агрегація зворотного зв'язку та критичних зауважень аудиторії; 4) фінальне коригування нарративу або практик для їхньої взаємної синхронізації (Chakhoyan, 2020).

Методологію інтеграції стратегічного нарративу в комунікаційні процеси глибоко досліджує Е. Залман – засновниця Інституту стратегічного нарративу, яка займалася розробкою комунікаційних рішень для оборонного сектору США після терактів 11 вересня та стала співавтором доповіді для Конгресу США 2007 року «Стратегічні комунікації та битва ідей: як завоювати серця та уми у глобальній війні проти терористів» (U.S. Congress, 2009). У своїй статті 2022 року вона визначила стратегічний нарратив як «навмисно сконструйовану історію», що єднає минуле організації з її бажаним майбутнім, але зазначила, що нарратив стає справді стратегічним лише тоді, коли керівництво свідомо узгоджує його стихійні компоненти з інституційними намірами для мобілізації колективу та його об'єднання навколо спільної мети (Zalman, 2022).

Підсумовуючи, у площині організаційного менеджменту стратегічний нарратив функціонує як комплексна система орієнтації, яка артикулює довгострокові цілі, аксіологічні засади та дискурсивні рамки соціального позиціонування інституції, пояснює кожному учаснику його роль

у досягненні спільної мети, оптимізує процеси внутрішньої адаптації та превентивних реакцій на широкий спектр кризових ситуацій.

В офіційних документах США поняття стратегічних комунікацій фігурує ще з 1960-х років, де воно було застосовано для опису комунікаційних процесів в межах парадигми ядерного стримування (Дубов, 2016, с. 10), а її новітня концептуалізація припадає на початок 2000-х, формуючись переважно як реакція на асиметричні виклики глобального тероризму. У останній редакції «Словника військових та пов'язаних термінів» Пентагону (2017 рік), цей феномен трактується як «цілеспрямована діяльність уряду США, орієнтована на розуміння ключових аудиторій та взаємодію з ними задля створення, посилення чи підтримки сприятливих умов для реалізації інтересів, політики та цілей уряду США; це досягається через застосування скоординованих програм, планів, тем (тезисів), меседжів та продуктів, синхронізованих із діями усіх інструментів національної могутності» (Joint Chiefs of Staff, 2017, с. 223).

Наступним кроком у інтеграції цього поняття до офіційного американського дискурсу стала доповідь 2001 року, підготовлена профільною оперативною групою Оборонної наукової ради Міністерства оборони США з питань управління поширенням інформації. У документі наголошувалося, що системний підхід у цьому напрямі здатний генерувати дипломатичні переваги, знижувати рівень ескалації, стримувати конфлікти та мінімізувати нетрадиційні загрози, оскільки стратегічне розповсюдження інформації формує необхідний порядок денний для виконання військових, політичних та економічних завдань (Дубов, 2016, с. 11).

У 2002 році при Раді національної безпеки засновується Координаційний комітет з політики стратегічних комунікацій. Черговий звіт вищезгаданої групи Оборонної наукової ради 2004 року прямо постулював, що розвиток стратегічних комунікацій є одним із пріоритетних векторів гарантування національної безпеки (Defense Science Board, 2004, с.

33). Логічним продовженням стало запровадження у 2005 році посади профільного керівника зі стратегічних комунікацій в структурі Ради національної безпеки.

Фундаментальною базою для подальшого вкорінення концепту стратегічного наративу стала праця політолога Дж. С. Ная (співавтора теорії комплексної взаємозалежності (Keohane & Nye, 2012)) «М'яка сила: засоби для досягнення успіху у світовій політиці» (2004), сфокусована на критичній ролі наративів у механізмах несилового переконання та конструюванні культурної привабливості на міжнародній арені. Дослідник аргументує, що інформаційна епоха докорінно змінила природу глобальних протистоянь: якщо раніше політика спиралася на те, чия армія або економіка потужніша, то нині це змагання за довіру, де перемога може залежати від того, «чия історія переможе» (Nye, 2004, с. 7).

У 2008 році аналітик Інституту стратегічних досліджень Військового коледжу армії США Д. Мьорфі опублікував огляд «Стратегічні комунікації: володіння інформаційним елементом влади». Фокусуючись переважно на американській боротьбі з міжнародним тероризмом, автор проаналізував поширені канали трансляції інформації та оцінив потенціал їх використання для реалізації американської зовнішньополітичної стратегії. Підсумовуючи своє дослідження, Д. Мьорфі зазначає, що впровадження національної стратегії стратегічних комунікацій та публічної дипломатії є критично важливим інституціональним кроком, який дозволить США проактивно просувати власний наратив. За його словами, подолання супротивника, чийм центром тяжіння є екстремістська ідеологія, потребує акумуляції абсолютно всіх наявних державних безпекових зусиль, оскільки зміна громадського сприйняття – це вкрай довгострокове завдання. Дослідник наголошує на необхідності створення інституційних процесів, які б функціонували поза межами короткострокових політичних циклів, та

подолання культури «зайвої стриманості»⁷ з метою повноцінного застосування інформації як зброї у дедалі складнішому глобальному політичному середовищі (Murphy, 2008, с. 184).

Поняття стратегічного нарративу було застосоване у «Посібнику уряду США з боротьби з повстанцями» (United States Government Interagency, 2009), розробленого експертами різних департаментів та затвердженого Держсекретарем К. Райс, Міністром оборони Р. Гейтсом і очільником USAID Х. Фордом. Метою цього документа була консолідація досвіду американських відомств у протидії збройним недержавним акціям та ворожій пропаганді в рамках глобальної антитерористичної кампанії. Уже у вступній частині, де розглядається інформаційне протиборство, акцент робиться на гострій необхідності узгодження загальної політичної стратегії з її комунікаційним виявом: інформаційні кампанії мають відповідати дискурсивній рамці стратегічного нарративу, резонувати з цільовими аудиторіями та спиратися на реальні політичні дії (U.S. Government, 2009, с. 3).

Далі у документі підкреслюється, що стратегічний нарратив є концептуальним першоджерелом, на основі якого формується вся стратегія впливу та похідні меседжі. Зазначається, що нарративи постраждалого уряду та держав-партнерів будуть відрізнятися, але мають залишатися взаємодоповнюючими. Трансльовані повідомлення мусять апелювати до соціальних, культурних, ідеологічних та релігійних тригерів, щоб генерувати відчуття спільної ідентичності як у місцевого населення, так і у міжнародних стейкхолдерів. Водночас вони повинні ефективно деконструювати ідеологію повстанців, підриваючи їхню мотивацію та позбавляючи їх суспільної підтримки у фізичному та віртуальному вимірах. Одним із завдань контр-повстанців є виявлення та експлуатація внутрішніх

⁷ Обмеження публічного доступу до артикульованої американської безпекової стратегії.

суперечностей у ворожих мережах (конфліктів між ідеологіями або між ідеологією та прагматичними інтересами) (U.S. Government, 2009, с. 20). При цьому механізм синхронізації наративу, дій відомств та реальної політики порівнюється з військовим циклом ухвалення рішень СОРД (Спостереження – Орієнтація – Рішення – Дія), розробленим Дж. Бойдом (Boyd, 1995).

Завершенням закріплення поняття стратегічного наративу у офіційному дискурсу США стала публікація статті «Національний стратегічний наратив» (Porter & Muckleby, 2011) Міжнародним центром Вудро Вільсона у квітні 2011 року. Ініціатором її розробки виступив адмірал М. Муллен, а каталізатором публікації стала критика щодо тогочасного державного бачення стратегічних комунікацій, озвучена капітаном ВМС У. Портером під час доповіді міністру Р. Гейтсу у 2009 році. Авторами підсумкового тексту стали У. Портер та М. Маклебі, який на той час займав посаду стратегічного помічника голови Об'єднаного комітету начальників штабів. Цей документ радикально вплинув на американську доктрину національної безпеки: його ідеї щодо взаємозалежності суб'єктів світової політики, довгострокового планування та стратегічної стійкості міцно закріпилися в оборонних оглядах наступного десятиліття (зокрема у Стратегіях національної безпеки). Ревізія підходів до стратегічних комунікацій, запропонована в тексті, спровокувала активні дискусії в політико-військових та академічних колах, що легітимувало вживання терміну «стратегічний наратив» у широких експертних колах.

Аналізуючи концептуальний вимір поняття стратегічного наративу, як він вживається у державному секторі США, Д. Дубов наводить декілька варіантів актуальних для нашого дослідження американських підходів, зокрема, що дане поняття означає певну концептуальну модель, що задає вихідні умови певного стану речей, окреслює проблему, яка цей стан порушує, і визначає спосіб його відновлення; як інструмент комунікації, за

допомогою якого суспільство інтерпретує власне теперішнє становище та визначає бажаний напрям подальшого розвитку; а також як спосіб артикуляції причин конфлікту й очікуваних результатів у категоріях, зрозумілих для відповідних цільових аудиторій (Дубов, 2016), зокрема, робить аналіз окремих випадків застосування даного поняття в американському секторі національної оборони, посилаючись на такі документи, як «Синхронізація зв'язку командира», завданням якої є синхронізація повідомлень, зображень, операцій та інших комунікативних дій, що мають стратегічні наслідки для ЗС США, а також «Посібник командира зі стратегічної комунікації та комунікаційної стратегії», де також робиться акцент на необхідності синхронізації «нелетальних чи летальних операцій для інформування або впливу на обрані аудиторії» (Дубов, 2016).

Паралельно зроблено акцент на прецеденті офіційної артикуляції джерел стратегічного нарративу: «Стратегічний нарратив Уряду США має бути включений в документи прямого планування... Тим не менш, якщо вони не готові, планувальники комунікації можуть використовувати такі ресурси, як президентські виступи, постанови Уряду та інші перевірені матеріали». Наводиться і означення поняття, яке використовується в системі НАТО: «стратегічний нарратив – це історія, яку організація розповідає для комунікування про її цілі, бажання та наміри. Ефективний стратегічний нарратив повинен відображати реальну стратегію, яка, в свою чергу, належним чином врівноважує цілі, шляхи і засоби» (Дубов, 2016).

Закономірно, що імплементація нового терміну в офіційну риторіку стимулювала його глибоке академічне вивчення не лише з феноменологічних позицій, а й для розширення його прикладної ефективності. На сьогодні в США розробкою методології, яка застосовується у дослідженнях стратегічного нарративу, займаються такі провідні дослідники, як Л. Розель (Університет Елона), Р. Ентман

(Університет Джорджа Вашингтона), П. Коллі (RAND), Р. Клувер (OSU Global). Серед найбільш авторитетних теоретиків стратегічного нарративу також треба згадати А. Міскіммона (Королівський університет Белфаста) та Б. О'Лафлін. Серед аналітичних центрів, що проводять дослідження в цій галузі, варто виокремити Корпорацію RAND, Університет національної оборони (NDU), Військовий коледж армії США, Інститут Брукінгса, Центр стратегічних і міжнародних досліджень (CSIS) та Центр науки і міжнародних відносин Гарвардської школи Кеннеді.

Концептуальне осмислення стратегічних нарративів спирається на широкий теоретичний базис дослідження політичних комунікацій. Серед витоків цього наукового напрямку варто виділити доробок Г. Лассуела, який першим запропонував функціональний підхід до аналізу політичного дискурсу та пропаганди, сформулювавши класичну п'ятиелементну модель комунікативного акту. Його дослідження заклали методологічний фундамент для розуміння інформаційних потоків як інструменту цілеспрямованого управління масовою свідомістю та легітимації політичних режимів. У другій половині XX століття розуміння механізмів політичного впливу було суттєво поглиблено завдяки теорії встановлення порядку денного (agenda-setting), сформульованій М. Мак-Комбсом та Д. Шоу (McCombs & Shaw, 1972). Автори перевели фокус аналізу з прямої зміни переконань на структурування когнітивної сфери аудиторії, довівши, що політичні актори здатні визначати рамки суспільного сприйняття реальності через селекцію та акцентування уваги на конкретній проблематиці. На початку 1990-х років цей аналітичний інструментарій поглибив В. Л. Беннетт (Bennett, 1990), сформулювавши «теорію індексування», яка безпосередньо продемонструвала залежність масового дискурсу в США від офіційної позиції виконавчої влади під час зовнішньополітичних криз.

У базовому університетському посібнику Б. МакНейра політичні комунікації концептуалізуються не як допоміжний інструмент публічної політики, а як іманентний чинник функціонування всієї політичної системи. Відповідно, цілеспрямована комунікація політичних акторів є базовим засобом у боротьбі за владу, управління суспільними процесами та легітимації політичних рішень на урядовому рівні (McNair, 2011, с. 5, 23–24), що в контексті нашого дослідження обґрунтовує необхідність вивчення офіційного дискурсу як самостійного об'єкта політологічного аналізу та доктринальний базис зовнішньополітичного курсу США, який визначає рамки конкретних комунікативних реакцій на ті чи інші події у контексті російсько-української війни.

У контексті наведення ключових дослідницьких центрів та науковців, які займаються темою стратегічного нарративу, окремо означимо колективну працю «Політика великих держав і стратегічні нарративи», на нашу думку, найбільш впливових серед профільних дослідників стратегічних нарративів: А. Антоніадеса, А. Міскіммона та Б. О'Лафліна. Ця робота суттєво розвинула академічний дискурс дослідження предмета. У ній стратегічні нарративи визначаються як інструменти, котрі застосовуються раціональними суб'єктами в політичній комунікації для конструювання інтересів та ідентичностей; сприяють конституюванню цих інтересів ще до моменту їх безпосереднього стратегічного розгортання акторами, чітко артикулюється роль стратегічного нарративу в міжнародній взаємодії провідних держав; окреслюються широкі можливості його застосування (від розв'язання локальних криз до моделювання підходів до зовнішніх комунікацій); пропонується базову методологію його аналізу. (Antoniades, Miskimmon, & O'Loughlin, 2010, с. 10, 16).

Водночас дослідження має і виразний прикладний потенціал для використання державними лідерами. У цьому напрямі автори пропонують застосовувати стратегічний нарратив для проектування своєї ідентичності та

інтересів, наголошуючи, що класичні теорії гегемоніального протистояння, зациклені на матеріальних ресурсах, ігнорують феномен «балансу ідентичності»⁸. Крім того, акцентується увага на трансформації середовища, де розгортається ця боротьба ідей, наприклад, на появу нової медіаекології, яка значно ускладнює трансляцію політичних наративів (Antoniades, Miskimmon, & O'Loughlin, 2010, с. 16-17).

Окремим вагомим здобутком роботи є визначення проблемних питань, які стоять перед сучасними дослідниками стратегічних наративів. Серед них: 1) феномен автономізації наративу від оповідача; 2) проблема пошуку критеріїв наявності наративізації; 3) виявлення обмежувальних факторів; 4) аналіз механізмів трансляції державою чи медіа чужих наративів від імені суспільства; 5) вивчення функції візуального компонента як супровідного елемента стратегічного наративу.

Одним із найбільш поширених сучасних підходів до аналізу стратегічних наративів є концептуальна модель, пізніше розроблена А. Міскімон, Б. О'Лофліном та Л. Розель. Вони пропонують розглядати стратегічний наратив не як статичний текст, а як динамічний процес комунікації, що розгортається у межах трьох послідовних комунікативних фаз: 1) *формування*: етап конструювання смислів, на якому держава узгоджує внутрішні політичні позиції та формує базове бачення проблеми, визначає витoki конфлікту та свою роль у його розв'язанні; 2) *проекція*: безпосередня трансляція сформованого наративу у зовнішнє середовище через заяви офіційних представників державних інституцій, дипломатичні документи та глобальні медіа-канали з метою просування конкретних

⁸ Під концептом «балансу ідентичності» (англ. *balance of identity*) дослідники розуміють конструктивістське доповнення до класичних неореалістичних теорій «балансу сил» та «балансу загроз». Він передбачає, що для держав критично важливою є не лише фізична, а й онтологічна безпека – збереження, захист і міжнародне визнання власної ідентичності. У цьому контексті гегемоніальне протистояння розглядається як конкуренція наративів, де ключовим є конструювання вигідної системи ідентичностей («ми» та «вони») для легітимації свого статусу у міжнародному політичному просторі.

зовнішньополітичних цілей; 3) рецепція: інтеграція дискурсивних конструкцій у свідомість цільових аудиторій та вплив на їхню поведінку (Miskimmon, O'Loughlin, & Roselle, 2013, с. 15–17).

Актуальною в аналізі стратегічних наративів також є запропонована цими авторами трирівнева типологізація наративів. Вони поділяють їх на три взаємопов'язані рівні: 1) *системні* – описують загальну архітектуру світового порядку, наприклад, протистояння демократій та автократій); 2) *ідентичнісні* – визначають сутнісні характеристики акторів міжнародних відносин; 3) *проблемно-орієнтовані* – фокусуються на специфічних кризах (наприклад, збройних конфліктах) (Miskimmon, O'Loughlin, & Roselle, 2013, с. 7–8).

Також звертає на себе увагу високоцитована монографія Р. Кребса «Наратив та становлення національної безпеки США» (Krebs, 2015), де автор аналізував як наративи інтерпретують події у сфері безпеки та визначають межі легітимної політики, формуючи дискурсивну основу логіки ухвалення органами влади США зовнішньополітичних рішень. Дослідник простежує, як конкретні наративи (наприклад, «війни з тероризмом») структурували внутрішньоамериканські дебати у сфері безпеки та впливали на конкретні політичні практики, тим самим перетворюючи дискурсивні конструкції на механізм вироблення безпекового курсу держави, політичної мобілізації та окреслення рамок допустимого в державній стратегії.

В Україні на державному рівні ключовими тригерами до поступового підвищення динаміки дослідження стратегічних комунікацій виступили ті документи, які насамперед стали реакцією української держави на російську агресію 2014 року: 1) Дорожня карта Партнерства у сфері стратегічних комунікацій між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО (Міністерство закордонних справ України, 2015); 2) Указ Президента України №47/2017 про

затвердження Доктрини інформаційної безпеки Ради національної безпеки і оборони України від 29.12.2016 року (Президент України, 2017); 3) Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України (Міністерство оборони України, 2017); 4) Указ Президента України №685/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.10.2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки», який замінив собою Указ №47/2017 (Президент України, 2021).

Безпосередньо поняття стратегічного наративу в офіційних документах України вперше зустрічається у вищезгаданому Указі про Доктрину інформаційної безпеки РНБО №47/2017 2016 року, де воно присутнє у трьох місцях тексту. У Пункті 1 («Загальні положення») в частині тлумачення термінів, які використовуються в Доктрині, стратегічний наратив означений як «спеціально підготовлений текст, призначений для вербального викладення у процесі стратегічних комунікацій з метою інформаційного впливу на цільову аудиторію» (Президент України, 2017).

У Пункті 4 «невизначеність стратегічного наративу» вказана як одна з актуальних загроз національним інтересам та національній безпеці України в інформаційній сфері. В Пункті 6 («Механізм реалізації доктрини») розроблення та імплементація стратегічного наративу є одним із завдань, що покладені на Міністерство інформаційної політики України. У підсумку поняття стратегічного наративу стає одним із прийнятих і вживаних термінів у системі державної стратегії комунікацій, що створює можливість для його повноцінної інтеграції у відповідні дослідження у сфері політичної науки.

В Україні стратегічний наратив переважно аналізується в якості термінологічної складової досліджень стратегічних комунікацій, які суттєво активізувалися в умовах триваючої російсько-української війни. Ключовими інституціями у роботі в цьому напрямі виступають: Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві

культури та інформаційної політики України, Національний інститут стратегічних досліджень, Національна академія Служби Безпеки України, Український інститут міжнародної політики, а також Національний університет оборони України ім. Івана Черняхівського.

Інституційні та прикладні виміри функціонування стратегічних комунікацій у політичній та суспільних сферах, а також механізми інформаційного спротиву ворожим дезінформаційним кампаніям у секторі безпеки розкриваються у публікаціях Г. Почепцова, Л. Смоли, В. Ліпкана, В. Королька, М. Ожевана, А. Худолія. Питання інституціоналізації системи стратегічних комунікацій безпосередньо у безпековому середовищі відповідно до стандартів НАТО висвітлені у працях В. Горбуліна, Д. Дубова, Т. Черненко, О. Кушнір. Проблематика протидії гібридним загрозам, механізми виявлення дезінформації та технології прикладного інформаційного спротиву стали об'єктом уваги Л. Компанцевої, А. Баровської, Є. Магди, О. Курбана, Д. Золотухіна.

Безпосередньо тема стратегічного нарративу з початком російсько-української війни у 2014 році розглядалася у ряді інших матеріалів в рамках досліджень стратегічних комунікацій, більшість з яких присвячена контексту російської агресії проти України та темі підвищення національної безпеки держави в інформаційній сфері. Варто згадати наступні матеріали: «Стратегічні комунікації: досвід НАТО» головного консультанта НІСД А. Баровської (Баровська, 2015), збірка «Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України» (Вербицька, Савченко, Дзюба, & Кацалап, 2017); «Битва нарративів у сучасному медіапросторі України» доктора філологічних наук професора О. Снитко (Снитко & Гречка, 2022); посібник «Стратегічні комунікації для безпекових і державних інституцій», виданий у Національної академії СБУ (Компанцева, Заруба, Череватий, & Акульшин, 2022).

У його вищезгаданій статті Д. Дубов надавав наступні власні визначення стратегічного нарративу, які відповідають методологічній візії та спектру розуміння даного поняття, що задіяні в нашому дослідженні: 1) «В загальному сенсі стратегічний нарратив – це макророзповідь. В іншому варіанті (в т.ч. – як його розумів Ж. Лакан) це основа ідеології (оскільки де-факто ідеологія втілюється у розповідях про світ)»; 2) «осьовий контентний елемент всієї інформаційної (в т.ч. – пропагандистської) діяльності держави і на його утвердження в цільових аудиторіях (внутрішніх чи зовнішніх) і спрямовується діяльність всіх комунікативних можливостей держави» (Дубов, 2016).

Варто також згадати визначення стратегічного нарративу Л. Пелепейченко, яка посилається на власну інтерпретацію поняття стратегічного нарративу, як воно застосовується в організаційних документах НАТО. Там, вважає вона, стратегічний нарратив означає захисну концепцію інформаційної роботи (пояснення власних дій, формування певного уявлення про події), відповідає глобальним цілям стратегічних комунікацій та протиставляється «малим нарративам», які виконують деконструюючу по відношенню до великих функцію (Азарова та ін., 2021, с. 422).

Вихідні означення поняття стратегічного нарративу в роботах українських науковців з моменту його імплементації у вітчизняну державну документацію були системно проаналізовані Т. Сивак, яка визначає стратегічний нарратив та цілі його застосування як «... змістове ядро стратегічних комунікацій, переконлива сюжетна лінія, що забезпечує системність комунікаційного процесу та цілеспрямований вплив. Основна мета певного сюжету – аргументоване пояснення певних подій, ситуацій і явищ з тлумаченням причин і наслідків, тобто формування власної “картини світу”. Стратегічні нарративи формуються з урахуванням існуючих у суспільстві ідей і цінностей, тобто будуються або посилюються з ідей і

думок, які вже циркулюють серед громадськості і пропонують інтерпретацію ситуації, розвитку подій, формулюють відповіді на існуючі інформаційні запити відповідно до стратегічної мети. Інша мета стратегічного нарративу полягає в тому, щоб сформулювати кінцеву мету, стан і пропозиції щодо способу їх досягнення шляхом надання громадськості розуміння та сенсу» (Сивак, 2019, с. 171).

Дослідниця згадує і визначення стратегічного нарративу, які належать й іншим українським дослідникам, зокрема М. Ожевану у його статті «Глобальна війна стратегічних нарративів: виклики та ризики для України» (2021): «... засоби, до яких вдаються політичні актори, щоб сконструювати смисли та значення “великої політики” – як внутрішньої, так і зовнішньої, як державної, так і корпоративної, громадської тощо, як організація поведінки політичних акторів на засадах відданості певним ціннісним системам, що утворюють “тіло”» того чи іншого нарративу, як інструменти, «за допомоги яких національні держави, корпорації, громадські та партійні структури тощо артикують свої інтереси, цінності та аспірації» (Ожеван, 2016, с. 30, 32).

За формулюванням голови Наглядової ради Національної академії Служби безпеки України В. Горбуліна: «Стратегічні нарративи – це тактичні рівні, які передусім покликані пояснити шляхи досягнення глобальної мети, інтерпретувати різні ситуації через певні ідеологічні значення» (Сивак, 2019, с. 174).

Узагальнюючи огляд підходів до тлумачення поняття стратегічного нарративу, Т. Сивак робить наступний висновок, паралельно оцінюючи зв'язок останнього з феноменом ідеології: «Отже, у загальному розумінні стратегічний нарратив – це макроісторія та основа для ідеології... стратегічний нарратив є своєрідним інструментом ідеології, де мета першого і другого полягає в певній суб'єктивації, формуванні так званої картини світу – ментального уявлення про речі... використання стратегічного

нарративу можливе в усіх сферах життєдіяльності суспільства, де держава вважає за доцільне досягти певного спільного розуміння процесів, ставлення до ситуацій чи подій» (Сивак, 2019, с. 174).

Підсумовуючи проведений аналіз, можемо зробити висновок, що у США поняття стратегічного нарративу на державному рівні формується насамперед у секторі стратегічних комунікацій, національної безпеки та оборонного планування, де воно розуміється як інструмент синхронізації меседжів і реальних дій держави, проєктування її ідентичності та інтересів, а також цілеспрямованого впливу на цільові аудиторії. В Україні, формуючись у контексті російсько-української війни, дане поняття пройшло концептуальну еволюцію від його вузького трактування як спеціально підготовленого тексту, який застосовується у сфері стратегічних комунікацій з метою здійснення інформаційного впливу, до осьового елемента всієї інформаційної діяльності держави, необхідного для забезпечення узгодженої інтерпретації ситуацій і явищ серед внутрішніх і зовнішніх аудиторій. Синтезуючи напрацювання американських та вітчизняних дослідників, в рамках поточного дослідження ми означуємо стратегічний нарратив як свідомо сконструйовану макророзповідь, що є використовується державою для артикуляції своїх стратегічних цілей та власної ідентичності у міжнародній політиці, структурно інтерпретує ті чи інші події (зокрема конфліктні ситуації у міждержавних відносинах), узгоджує стратегічні комунікації з конкретними політичними діями та обраною політичною стратегією в цілому, а також необхідним чином впливає на цільові аудиторії.

1.3. Обрана модель дослідження.

Останні десятиліття у політичній науці ознаменувалися «кількісним поворотом» (quantitative turn), який суттєво трансформував підходи до вивчення політичної риторики різного рівня. Якщо традиційно дослідники

покладалися переважно на класичний герменевтичний чи якісний контент-аналіз, то сьогодні масиви політичних комунікацій дедалі частіше концептуалізуються через парадигму великих даних («text as data»), фундаментальні принципи якої розроблені у працях Г. Кінга, К. Бенуа та Б. Монро. Як зазначають Дж. Гріммер та Б. Стюарт, автоматизовані та напівавтоматизовані методи аналізу дозволяють долати когнітивні обмеження людського сприйняття, забезпечуючи систематизацію величезних обсягів інформації та мінімізацію суб'єктивності дослідника, зменшуючи вплив інтуїтивних інтерпретацій на користь математично обґрунтованих висновків (Grimmer & Stewart, 2013, с. 268–272).

Аналогічна методологічна трансформація відбулася і в сучасному дискурс-аналізі, де статусу провідного стандарту набуває аналіз дискурсу, що спирається на корпус текстів (*Corpus-Assisted Discourse Studies – CADS*), концептуалізований у працях А. Партінгтона та Т. МакЕнері. Цей підхід виник в якості відповіді на критику традиційного якісного дискурс-аналізу за його неминучу вибіркковість (*cherry-picking*) та надмірну залежність від персональних упереджень автора. Відповідна інтеграція інструментів комп'ютерної лінгвістики дозволяє статистично верифікувати наявність у політичних текстах певних ідеологем завдяки виявленню прихованих семантичних патернів, стійких колокацій та частотних зсувів, які фізично неможливо зафіксувати під час ручного опрацювання тексту (Baker et al., 2008, с. 277–278, 284). З використанням підходу CADS дослідник отримує інструментарій для масштабування результатів якісного аналізу політичних текстів на великі масиви даних. З огляду на це, вивчення такого динамічного комунікативного явища як офіційний стратегічний нарратив вимагає застосування відповідного комплексного підходу, адже стратегічний нарратив формується не одиничними заявами, а багаторазовим, системним відтворенням певних смислових конструктів на різних інституційних рівнях державних комунікацій.

На основі вищенаведеної методологічної орієнтації, з метою забезпечення гомогенності та інституційної релевантності вибірки джерельна база дослідження сформована з матеріалів офіційних урядових публічних ресурсів: транскриптів (стенограм) виступів, промов та прес-брифінгів Президентів, віце-президентів США, прес-секретарів Білого дому, офіційних повідомлень вищого керівництва Держдепартаменту та Пентагону та заяв дипломатичних представництв у окремих цільових контекстах. Такий інституційний зріз дозволяє відсіяти внутрішньополітичний законодавчий дискурс (наприклад, дебати в Конгресі), який часто містить партійну поляризацію, і зосередитися виключно на аналізі стратегічного наративу, що транслюється урядом США як найвищим американським суб'єктом міжнародних відносин. У свою чергу, з відповідних офіційних текстів за ключовими словами «*ukraine*» та «*russia*» в корпуси були відібрані лише ті уривки, що напряду або дотично стосуються теми російсько-української війни

Загальний обсяг сформованого корпусу налічує 374 тексти. На макрорівні зібрані тексти поділено на корпуси за хронологічним принципом: перший етап російсько-української війни (2014-2022) (189 текстів), повномасштабний етап у період роботи адміністрації Дж. Байдена (118 текстів)⁹ та повномасштабний етап у перший рік роботи адміністрації Д. Трампа (65 текстів). У свою чергу, відповідні корпуси діляться на хронологічно та контекстуально розподілені підкорпуси в залежності від політичних контекстів, які активізували офіційні публічні комунікації США стосовно російсько-української війни (анексія Криму, падіння літака МН19, перше півріччя 2020 року та інші). Аналіз таких мікро-періодів відбувся у 2

⁹ Незважаючи на меншу загальну кількість текстів порівняно корпусом першого етапу війни (2014-2022), цей масив є найбільшим за кількістю символів і токенів, що пояснюється специфікою риторики Дж. Байдена та його адміністрації, яка відзначається розлогими, концептуально насиченими промовама та детальними прес-брифінгами в умовах відкритої конвенційної війни.

етапи: 1) відбір 10-15 текстів для якісного концептуального аналізу; 2) доповнення обраних цільових текстів іншими збереженими актами публічної комунікації США у відповідний період та їх спільна обробка в рамках частотно-лексичного аналізу. Статистичні показники, які наводяться в основному тексті дослідження, виявлені на основі аналізу відповідних хронологічних підкорпусів.

Водночас, з метою подолання методологічної проблеми суб'єктивізму, притаманної класичному якісному дискурс-аналізу, у цій ключовій частині роботи застосовано комбінований методологічний підхід (тріангуляцію) з поєднанням фреймового аналізу та кількісних інструментів корпусної лінгвістики. Однак для оптимізації дослідження з означеної у попередньому параграфі структури Р. Ентмана (*Проблематика – Причина – Моральна оцінка – Вирішення*) нами було виключено категорію моральної оцінки, оскільки, як показали вже перші корпуси зібраних текстів, вона залишалася стабільно негативною незалежно від контексту та проаналізованого джерела¹⁰. Як наслідок, відповідний елемент фреймування не давав нам додаткових даних для кодифікації характеристик стратегічного нарративу США та його трансформацій, через що було прийняте рішення уніфікувати структуру Р. Ентмана до необхідних нам вказаних складових.

У підсумку у *Додатках 1/2* містяться таблиці з результатами фреймового аналізу стратегічного нарративу США у, відповідно, перший (2014-2022) та повномасштабний етапи російсько-української війни. На основі проведеного аналізу для перших двох проаналізованих періодів виявлені фрейми були розподілені на наступні тематичні категорії: 1) військова агресія; 2) порушення міжнародного права; 3) міжнародна

¹⁰ Частковим виключенням стали лише тексти з останнього проаналізованого корпусу текстів періоду другої каденції Д. Трампа, однак їх невеликий відсоток від загальної кількості джерел не вплинув на обраний нами підхід, а відповідні зміни описуються за рамками зібраних у таблицях даних.

взаємодія; 4) санкції та фінансово-економічний напрям; 5) загроза цивільним; 6) дипломатичний трек; 7) підтримка реформ в Україні; 8) гібридні загрози; 9) оборонна допомога; 10) права людини.

У свою чергу, для корпусу повномасштабного вторгнення у період каденції Д. Трампа обраний список фреймів зазнав трансформацій у відповідності до обраних на тому або іншому етапі адміністрацією США тематичних акцентів у офіційній публічній риторичі. Через їх маргіналізацію чи повну відсутність зі списку було виключено фрейми порушення міжнародного права, підтримки реформ в Україні та прав людини, натомість додано фрейми некомпетентності попередньої адміністрації та «America First». Фрейми у таблицях розміщено відповідно до визначеної ієрархії їх присутності у стратегічному наративі, а їх тематичні складові за хронологічним принципом у відповідності до загальної логіки роботи.

Лексико-частотний аналіз проведено із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення Sketch Engine, яке активно застосовується у провідних західних наукових установах для аналізу великих масивів тексту (Kovář, Baisa, & Jakubíček, 2016)(Kilgarriff et al., 2014)(Перхач & Карпа, 2023). За допомогою цього ПЗ було сформовано списки лем та словосполучень (2-6 слів), які використовувалися в якості ідентифікаторів означених фреймів¹¹. З урахуванням обмежень автоматизованого частотно-лексичного аналізу у його інтеграції до якісного рівня дискурс-аналізу, в рамках процедури фіксації лексичних індикаторів було створено список «стоп-слів» (Додаток А, с. 277), які були виключені зі списку при підрахунку, а також застосовано диференційовані лінгвостатистичні пороги, необхідні для додаткового обмеження

¹¹ Інструментарій Sketch Engine також застосовувався в рамках якісного дискурс-аналізу, де функція конкордації (*concordance*) слугувала допоміжним засобом у виявленні контекстуальних особливостей застосування тих чи лексичних індикаторів у офіційній американській риторичі стосовно російсько-української війни.

статистичного шуму: 1) поріг входження леми ≥ 1 , оскільки у окремих політичних контекстах навіть одиничні мовні маркери можуть бути ілюстративними індикаторами трансформації дискурсивної стратегії; 2) для підрахунку n-грам у макрокорпусах встановлено поріг ≥ 5 , а для підкорпусів — ≥ 2 (поріг ≥ 2 , через його менший об'єм у порівнянні з іншими макрокорпусами встановлено і для макрокорпусу періоду Д. Трампа). Усі статистичні показники, ілюстрації налаштувань підрахунку, а також обсяги корпусів текстів, доступні у репозитарії (Velhus, 2026).

Оскільки корпуси трьох проаналізованих періодів мають різний обсяг за кількістю слів, для синхронізації отриманих результатів і виявлення питомої ваги кожного індикатора в загальному масиві офіційних текстів США із застосуванням математичного функціоналу ПЗ Excel обрані ключові індикатори фреймів переведені у показник IPM (Items Per Million) — показник частоти використання на мільйон слів. Загальний показник IPM для кожного фрейму розраховувався на основі показників абсолютних входжень обраних ключових лексичних індикаторів. У свою чергу, останні у списках індикаторів фреймів в таблицях А1/Б1/В1 Додатків вказані безпосередньо із власним показником IPM. У зв'язку з округленням до цілих значень IPM для кожної окремої леми, сума наведених у дужках показників може мати незначну математичну розбіжність із загальним показником фрейму (в межах статистичної похибки до 20 одиниць IPM), що не вплинуло на порівняльний аналіз інтенсивності присутності фреймів.

Ефективність використаного комбінованого підходу найбільш проявляє себе на етапі синтезу зібраних даних та діагностики змістовних трансформацій офіційного стратегічного наративу США, де якісно сконструйовані сталі фрейми отримали статистичну верифікованість через виявлення лексичних індикаторів і навпаки: виявлення відповідних лексичних тенденцій вказувало на присутність тих чи інших фреймів в рамках проаналізованого періоду. Оскільки предметом дослідження є саме

трансформації в концептуалізації російсько-української війни в офіційному стратегічному наративі США, визначення інтенсивності присутності конкретних фреймів та рівня частотності пов'язаних з ними лексичних індикаторів дає змогу не лише емпірично фіксувати повторюваність певних та визначати їхню ієрархію в загальній структурі стратегічного наративу. Так, зафіксовані частотні показники окремих мовних одиниць вказують на рівень інституційної значущості відповідного смислового блоку в інтерпретації подій російсько-української війни. Таким чином аналіз частотності дозволяє виявляти, які наративні лінії для американської адміністрації є базовими та стабільними, а які – контекстуальними, тобто такими, що активізуються лише в окремі періоди чи за наявності специфічних політичних тригерів. У сумі це створює можливість простежити особливості трансформацій стратегічного наративу США на тривалих хронологічних відрізках, верифікованим методом фіксуючи його дискурсивне ядро та структуруючи периферійні теми.

У підсумку наукова новизна обраної методології полягає у можливості емпірично зафіксувати неочевидні для суто якісного аналізу зсуви в офіційній риториці та стратегічних документах США через виявлення нових смислових акцентів, зміну позиції вже наявних фреймів у їх ієрархії, витіснення одних фреймів іншими та перерозподіл між стабільними і ситуативними компонентами дискурсу. Як наслідок, застосування сформованої аналітичної структури дозволило суттєво зменшити залежність якісного етапу дослідження від інтуїтивних припущень автора та структурувати аналіз стратегічного наративу США через використання вимірюваних даних. Незважаючи на те, що запропонована методологія потребує майбутнього розвитку, отримані лексико-семантичні дані виступили необхідним емпіричним фундаментом для якісного аналізу характеристик офіційного американського політичного дискурсу.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

У першому розділі визначено теоретико-методологічну основу використаного у цього дослідженні підходу до аналізу стратегічного нарративу США. Обґрунтовано, що в сучасній політології наратив є не лише способом викладу подій, а й самостійним інструментом конструювання політичної реальності, через який актори влади впорядковують смисли, задають рамки інтерпретації тих чи інших подій та впливають на їх сприйняття у суспільстві. Вказано, що політична наратологія має значний аналітичний потенціал для вивчення механізмів легітимації, мобілізації та символічного впливу в політичному просторі.

Проведений аналіз засвідчив, що становлення наукової методології аналізу наративів відбулося внаслідок переходу від уявлення про текст як замкнену структуру до його аналізу у соціальному та історичному контекстах. Відповідно, у такому ракурсі особливого значення набули підходи, в яких приділяється увага проблематиці рамок інтерпретації текстів, мовленнєвих практик, взаємодії між автором, текстом і аудиторією. Така зміна дослідницької оптики у підсумку дала змогу розглядати політичний текст не як суто інформативне нейтральне повідомлення, а як засіб формування політичних установок аудиторій різного рівня. У свою чергу, описано методологію дискурс-аналізу як ключової у сучасних академічних дослідженнях політичних наративів.

Встановлено, що розвиток поняття стратегічного нарративу пройшов теоретичний шлях від сфери організаційного менеджменту до самостійного поняття в сучасній системі політичних комунікацій США. У межах розділу також показано, що український експертно-науковий дискурс щодо інтерпретації поняття стратегічного нарративу значною мірою спирається на західні підходи, водночас адаптуючи їх до існуючих в державі безпекових потреб, які інтенсифікувалися на тлі російсько-української війни починаючи з 2014 року.

Аналіз розглянутих теоретичних напрацювань дозволяє інтерпретувати стратегічний наратив як багатофункціональну смислову конструкцію, яка поєднує пояснювальну, легітимаційну, ідентифікаційну та мобілізаційну функції. Він не лише описує політичну реальність, а й задає її бажану офіційну інтерпретацію, формує уявлення про допустимі державні дії у вирішенні означених проблем. Стратегічний наратив виступає одним із ключових механізмів політичного впливу в умовах інформаційної конкуренції та боротьби за громадську підтримку, як ключового фактора легітимізації державної політики.

Методологічною базою дослідження визначено принцип триангуляції з поєднанням фреймового та корпусно-базованого аналізу дискурсу з використанням інструментів Sketch Engine. Джерельну базу дослідження обмежено актами публічної комунікації вищої виконавчої влади США, що забезпечує інституційну релевантність аналізу. Сформовані корпуси текстів дозволяють статистично верифікувати трансформації стратегічного наративу США протягом різних етапів російсько-української війни, мінімізуючи суб'єктивізм дослідника та підвищуючи ілюстративність порівняльного аналізу.

РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЇ ОФІЦІЙНОГО СТРАТЕГІЧНОГО НАРАТИВУ США СТОСОВНО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН У ДОВОЄННИЙ ПЕРІОД.

2.1 Риторика США стосовно російсько-українських відносин від періоду дезінтеграції СРСР до початку російсько-української війни.

Генеалогія сучасного стратегічного нарративу США щодо російсько-української війни¹² бере свій початок у пізній період Холодної війни, коли американські публічні комунікації потребували адаптації до системної кризи радянської системи. У цей час в американській зовнішній політиці сформувалася певна амбівалентність: прагматичний підхід, що знайшов вираження у прагненні підтримувати взаємодію з СРСР як регіональним гегемоном задля забезпечення глобальної стабільності поєднувався з ідеологічною орієнтацією на подальше просування демократії та принципів вільного ринку (Jones, Wright, Shapiro, & Keane, 2014). Зрештою, необхідність співпраці з СРСР превалювала, через що українське питання деякий час залишалося маргіналізованим.

Поступова деконструкція такого бачення в актах офіційної публічної комунікації США розпочалася за адміністрації Р. Рейгана, коли у публічному дискурсі почали з'являтися окремі маркери підтримки української політико-культурної окремішності. Це підтверджується низкою офіційних кроків: прокламаціями на захист Української Гельсінської групи (Reagan, 1982), зверненнями в межах Тижня поневолених народів, де

¹² Одним із найбільш вагомих досліджень у цьому напрямі стала робота наукового співробітника Центру досліджень політики безпеки Джорджа Мейсона та колишнього співробітника Державного департаменту США Ю. Фішела «Московський фактор. Політика США щодо суверенної України та Кремль» (2022), в рамках якої автор аналізує багаторічний вплив відносин Вашингтона з Кремлем на американську політику щодо України. Україномовне видання цієї роботи 2023 року та представлена в його рамках джерельна база лягла в основу поточного параграфу.

визнавалося право українців на свободу та згадувалася їхня боротьба за незалежність на початку ХХ ст. (Reagan, 1985)(Reagan, 1987), а також офіційним засудженням Голодомору (Reagan, 1984) та репресій проти дисидентів (Carter, 1984). Хоча ці артикуляції насамперед слугували інструментом загальної антикомуністичної риторики, саме вони заклали фундамент для подальшої трансформації образу радянських республік у американському наративі з периферійних акторів на самостійних політичних суб'єктів у середовищі міжнародної спільноти. Водночас, незважаючи на такі зміни американського підходу, в окремих контекстах, коли центральною темою були питання глобальної безпеки, президенти США могли займати консервативну позицію, в рамках якої пріоритетною вважалася стратегія конкурентного співіснування та збереження міжнародного статусу-кво. На це, до прикладу, вказує інавгураційна промова Дж. Буша-старшого: головний акцент у ній було зроблено на «новій близькості з Радянським Союзом, що відповідає як нашій [американській] безпеці, так і прогресу» заради спільної безпеки (Bush, 1989).

Точкою відліку у формуванні сучасної американської комунікаційної стратегії щодо України можна вважати початок децентралізації радянської системи. Попри поступову трансформацію радянської політичної карти, адміністрація Дж. Буша-старшого на початковому етапі суворо дотримувалася вищезазначеної консервативної стратегії, що базувалася на пріоритеті глобальної безпеки з акцентом на персоналістські контакти з вищим керівництвом СРСР. У своїх виступах президент Дж. Буш-старший та представники його адміністрації послідовно артикулювали курс на «нове зближення» та партнерство задля мінімізації ризиків конфронтації, наголошуючи на необхідності гарантування стабільного міжнародного становища для Москви та нівелювання загрози застосування ядерної зброї. На тлі активізації процесів суверенізації республік адміністрація США

свідомо уникала будь-яких кроків, здатних послабити внутрішньополітичні позиції М. Горбачова. Закономірно, що тема політичної суб'єктності України у цей період перебувала на маргінесі американської публічної риторики (Фішел, 2023, с. 48–52)(National Security Archive, 2017).

На фоні очікуваних ризиків від втрати контролю над ядерним арсеналом у разі неконтрольованого розпаду Союзу, президент і держсекретар США продовжували робити акцент на небезпеках фрагментації радянської держави, що, на їхню думку, могло «вивільнити деструктивну міжетнічну ворожнечу» (Фішел, 2023, с. 55–58)(Bush, 1990). Навіть застосування сили радянською владою в Литві у січні 1991 року не змогло кардинально змінити підхід адміністрації Буша-старшого (Bush, 1991a): наприклад, Ст. Пфайфер у своїй праці стверджує, що американські дипломати, які були направлені до новоствореного у лютому 1991 року консульства США в Україні, отримали наступні рекомендації: «повідомляти про розвиток подій і м'яко заохочувати демократію та ринкові економічні реформи, але не робити нічого, що сприймалося б як підтримка української незалежності».¹³

Своєрідною кульмінацією цієї стабілізаційної стратегії стала промова Дж. Буша в Києві 1 серпня 1991 року, яка у публічному дискурсі отримала саркастичну назву «Chicken Kyiv Speech». У ній американський президент застеріг від проявів «суїцидального націоналізму» та закликав уникати економічної ізоляції (Bush, 1991f). На фоні трансформованої внутрішньополітичної ситуації в СРСР, цей виступ викликав жорстку реакцію з боку не тільки експертного середовища, а й американських політиків (В. Сафайр, Д. Де Кончіні, П. Гобл), які розкритикували його за невідповідність тогочасним реаліям та за надсилання хибних сигналів

¹³ Pifer S. The Eagle and the Trident: U.S.—Ukraine Relations in Turbulent Times. Brookings Institution Press, 2017. 384 p. Як цитовано в Фішел Ю. М. Московський фактор. Політика США щодо суверенної України та Кремль. Харків : Vivat, 2023. с. 61.

Кремлю про готовність США за будь-яку ціну підтримувати територіальну цілісність СРСР (Belfer Center for Science and International Affairs, n.d.).

Відповідна інерція офіційного нарративу США підтвердилася і під час серпневого путчу 1991 року в Москві, коли Дж. Буш продовжував демонструвати декларативну лояльність до союзного центру. За ретроспективною оцінкою Дж. Метлока, помилкова першочергова готовність Білого дому взаємодіяти з комітетом путчистів оголила структурну інституційну ваду тогочасної американської зовнішньої політики з її надмірною орієнтацією на збереження персональних відносин з радянським керівництвом, ігноруючи реальний розвиток політичних процесів¹⁴. У підсумку орієнтація США на збереження існуючого статус-кво унеможливила надання проактивної підтримки незалежності республік.

Реакція адміністрації Дж. Буша-старшого на проголошення Україною незалежності у серпні 1991 року відповідала вже традиційній деескалаційній комунікативній стратегії: президент США тенденційно артикулював ризики масштабної політичної дестабілізації та втрати керованості всередині Радянського Союзу (Bush, 1991g). Під час виступу на Генеральній Асамблеї ООН 23 вересня 1991 року ці застереження були підкріплені тезами про те, що радянська система стримувала міжетнічні конфлікти та радикальні рухи (Bush, 1991c).

Подібна риторика домінувала і в заявах інших високопосадовців. Зокрема, прес-секретар Білого дому М. Фіцвотер оминав питання української незалежності, натомість роблячи акцент на затребуваних ліберально-демократичних реформах у межах Радянського Союзу (Bush, 1991c). У свою чергу, речник Держдепартаменту Р. Баучер заперечував доцільність створення окремої української армії, апелюючи у даному

¹⁴ Matlock, J. F. (1995). *Autopsy on an empire: The American ambassador's account of the collapse of the Soviet Union*. Random House. Як цитовано в Фішел, Ю. М. (2023). *Московський фактор. Політика США щодо суверенної України та Кремль*. Харків: Vivat, с. 68.

контексті до потреби забезпечення загальноєвропейської безпеки (Фішел, 2023, с. 78). Навіть після переконливої перемоги Л. Кравчука на грудневому референдумі 1991 року США зберігали обережність, наголошуючи насамперед на необхідності мирного врегулювання існуючих українсько-російських протиріч. Риторика Дж. Буша залишалася невизначеною: трансформація СРСР описувалася як складний еволюційний процес (Bush, 1991h), а новостворена СНД спочатку не здобула офіційного визнання.

Концептуальний зсув у риторичі тодішньої адміністрації Білого дому фіксується у промові держсекретаря Дж. Бейкера в грудні 1991 року, де розпад СРСР уперше констатувався як доконаний факт (Baker, 1995). На противагу попередньому наративу, після офіційного визнання незалежності України 25 грудня 1991 року, Дж. Буш-старший ретроспективно легітимував дезінтеграцію СРСР як подію, що повністю відповідає національним інтересам США (Bush, 1991b), водночас зберігаючи дипломатичну лояльність до М. Горбачова (Bush, 1991d).

Підсумовуючи, можна виокремити наступні характеристики стратегічного наративу США у період розпаду СРСР та здобуття Україною незалежності: 1) пріоритет збереження СРСР як гаранта контролю над озброєннями та регіональної стабільності; 2) декларативна лояльність адміністрації Дж. Буша-старшого до М. Горбачова; 3) сприйняття українського національного руху крізь призму потенційної загрози зростання регіональної безпекової дестабілізації з окремим акцентом на ядерній проблематиці; 4) інерційне збереження орієнтації на взаємодію з Кремлем у вирішенні регіональних питань навіть після офіційного визнання незалежності колишніх радянських республік.

Після переходу колишніх радянських республік у статус незалежних держав головним пріоритетом США стало запобігання розповсюдженню ядерної зброї. Відповідно, рівень дипломатичної підтримки Києва з боку Вашингтона виразно корелював із готовністю українського керівництва

перейти до повної денуклеаризації. Хоча США відповіли згодою на пропозицію Л. Кравчука щодо налагодження прямого двостороннього діалогу, стратегічною метою Державного департаменту незмінно залишалася безальтернативна передача ядерної зброї РФ (Фішел, 2023, с. 103, 106–107). Відповідно, зафіксована у спільній декларації (травень 1992 року) готовність України дотримуватися договорів СНО-1 та ДНЯЗ дозволила Дж. Бушу дещо змінити риторику і президент США публічно підтримав українську державність, звернувшись до антитоталітарного дискурсу та визнавши факт національного утиску України в радянський період (Bush & Kravchuk, 1992).

Водночас така декларативна підтримка продовжувала обмежуватися необхідністю збереження прагматичного підходу у зовнішній політиці США. Наприклад, у відповідь на відверті територіальні претензії РФ на Крим у травні 1992 року США зайняли підкреслено нейтральну позицію (Baker, 1992). Головним фокусом Вашингтона продовжувала залишатися підтримка ліберального курсу уряду Б. Єльцина та глобальне скорочення озброєнь (Bush, 1992). Паралельно американська дипломатія чинила системний тиск на Україну з метою форсованої відмови від ядерної зброї (зокрема, під час візиту сенаторів С. Нанна та Р. Лугара), здебільшого ігноруючи справедливі безпекові застереження України щодо намірів РФ (Фішел, 2023, с. 114–115).

Лише наприкінці президентської каденції Дж. Буша-старшого новий Державний секретар США Л. Іглбергер уперше артикулював необхідність сприймати Україну як самостійного від РФ політичного суб'єкта. Тим не менш, денуклеаризація непохитно зберігала за собою статус ключового пріоритету американської політики в регіоні. Політичний курс адміністрації Дж. Буша базувався на підході «керованого транзиту» (Hirsh, 2018) де визначальним чинником виступала загроза неконтрольованого поширення зброї масового ураження. Зазначений безпековий ризик зумовив

дотримання Білим домом стратегії крайньої обережності та орієнтацію зовнішньополітичного апарату США на пряму взаємодію з РФ.

На противагу Дж. Бушу-старшому Б. Клінтон під час виборчої кампанії 1992 року системно критикував зовнішньополітичний прагматизм, протиставляючи йому стратегію активного просування ліберальних цінностей (Clinton, 1992). Нова адміністрація задекларувала концептуальний зсув: від статусу обережного посередника у вирішенні регіональних конфліктів США переходили до ролі глобального лідера демократичних трансформацій (Clinton, 1993b). В американському зовнішньополітичному дискурсі це засвідчило домінування ліберально-інституційної парадигми над традиційним політичним реалізмом: інтеграція перехідних держав у міжнародні інституції та глобальний ринок позиціонувалася як значно надійніший механізм гарантування безпеки, ніж консервативне балансування сил (Clinton, 1993a).

Втім, попри зміну дискурсивної рамки публічної риторики нова президентська адміністрація зберігала стійкий москвоцентричний вектор, лише змінивши його концептуальне обґрунтування. Ю. Фішел наводить тезу заступника держсекретаря США С. Телботта, який у своєму меморандумі «Стратегічний альянс з російськими реформами» (березень 1993 року) описав тогочасний наратив США, згідно з яким підтримка уряду Б. Єльцина та його ліберальних реформ розглядалася як ключовий запобіжник політичному реваншизму в країнах колишнього СРСР та появі «ядерної Югославії» (Фішел, 2023, с. 122-123). У свою чергу представники Білого дому системно легітимували фінансову й дипломатичну підтримку російського керівництва (зокрема, під час конституційної кризи 1993 року) необхідністю зміцнення демократії, що визначалося основою американо-російського партнерства (Bureau of Political-Military Affairs, 2009)(Stephanopoulos, 1993).

У цій новій системі координат взаємодія США з Україною мала переважно інструментальний характер, в рамках якого Б. Клінтон публічно визнавав стратегічний потенціал незалежної української держави у забезпеченні регіональної стабільності та заявляв про готовність розширювати політико-економічні зв'язки у поєднанні з продовженням лінії повної денуклеаризації України (The White House, 1994)(Фішел, 2023, с. 126), Відповідно, реальний розвиток двосторонніх відносин залишався прив'язаним до приєднання Києва до договорів СНО-1 та ДНЯЗ (Clinton, 1993)(Myers, 1993). Цей дискурс «обумовленого партнерства» послідовно ретранслювали В. Крістофер та Ст. Пайфер, які прямо пов'язували перспективи надання макрофінансової допомоги з повною відмовою від наявного в Україні ядерного арсеналу (Фішел, 2023, с. 106–107).

На фоні завершення денуклеаризації колишніх республік як головного критерію успішності американської дипломатії на пострадянському просторі, підписання Будапештського меморандуму (грудень 1994 р.) на саміті НБСЄ розглядалося Вашингтоном як винятково важливий етап утвердження глобального лідерства США у новоутвореній після розпаду СРСР ситуації у міжнародній системі, на що вказує внутрішнє листування С. Телботта, який активно переконував Б. Клінтона в необхідності особистої участі в цьому саміті заради політичної підтримки Б. Єльцина та синхронізації процесу ядерного роззброєння України з початком поступового розширення НАТО (Talbot, 1994).

Проте вже невдовзі після підписання меморандуму у двосторонніх відносинах між США та РФ почали накопичуватися системні протиріччя. Першим серйозним прецедентом стала операція НАТО в Боснії у лютому 1994 року. Б. Клінтон легітимував застосування військової сили наявністю відповідного мандата ООН (Clinton, 1995), тоді як Кремль гостро критикував дії Альянсу, називаючи їх несанкціонованим втручанням у внутрішні справи незалежних держав (Headley, 2003, с. 217–219).

Паралельно, під час розгортання Першої чеченської війни, США зайняли підкреслено стриману позицію: адміністрація формально визнавала право РФ на протидію тероризму, але водночас критикувала надмірне застосування сили проти цивільного населення, тим самим чітко відрізняючи цей конфлікт від подій у Косові (Clinton, 2000).

Визначальним фактором подальшої трансформації стратегічного нарративу стосовно російсько-українських відносин стало питання розширення НАТО. Приєднання до Альянсу Польщі, Угорщини та Чехії у 1999 році Б. Клінтон ідеологічно обґрунтовував концепцією розбудови «неподільної, демократичної Європи» (Clinton, 1999с) і американська адміністрація послідовно запевняла РФ у своїй готовності до безпекової співпраці, але при цьому категорично відмовлялася надавати їй право вето щодо можливості приєднання нових членів (Podesta & Stern, 1993)(Berger, 1994)(Vershbow, Burns, Schifter, & Fried, 1994).¹⁵

Кульмінацією зростаючої напруги стала військова операція НАТО в Югославії 1999 року. Б. Клінтон публічно аргументував потребу прямого військового втручання необхідністю запобігти масштабній гуманітарній катастрофі (Clinton, 1999a)(Clinton, 1999b). Як зазначає Дж. Хедлі, якщо для США балканська криза у підсумку слугувала переконливим підтвердженням здатності НАТО підтримувати європейську безпеку, то керівництво РФ (на тлі ігнорування США російської позиції щодо цієї кризи незважаючи на декларативне визнання статусу РФ як ключового регіонального безпекового актора) вбачало в діях Альянсу небезпечний прецедент силового втручання, яке могло бути застосоване на теренах колишніх радянських республік (Headley, 2003, с. 225–227).

¹⁵ Незважаючи на підписання Основоположного акту Росія-НАТО (1997 р.)(НАТО, 1997), в неопублічній дипломатичній комунікації Б. Єльцин наполегливо намагався закріпити власні «червоні лінії», категорично заперечуючи проти гіпотетичного майбутнього вступу до Альянсу України та країн Балтії («*Memorandum of conversation*», 1997).

Незважаючи на означене поступове загострення американо-російських відносин, Ю. Фішел, підводячи підсумки аналізу риторики адміністрації Б. Клінтона, дав їй радикальні оцінки: попри поширення риторики про «єдину та вільну Європу», політика Б. Клінтона виявилася навіть більш москвоцентричною, ніж курс його попередника Дж. Буша-старшого. Вашингтон толерував дії РФ, які дедалі більше суперечили західним принципам, побоюючись послабити внутрішньополітичні позиції Б. Єльцина (Фішел, 2023, с. 148–149), що, на думку американської сторони, могло призвести до політичної кризи в РФ та, як наслідок, до безпекової дестабілізації в пострадянському регіоні. Водночас питання української політичної суб'єктності, за прикладом минулої адміністрації, часто маргіналізувалася, а безпекові побоювання України щодо РФ не сприймалися серйозно. Зрештою, за оцінкою Ю. Фішела, підходи обох адміністрацій до України залишалися зацикленими переважно на процесі денуклеаризації (Фішел, 2023, с. 150, 152–153).

У свою чергу, за оцінками С. Бергера, фундаментом підходу Б. Клінтона слугувало просування ліберальних ринкових реформ та утвердження глобального лідерства США (Berger, 2000, с. 23). Разом із тим експерт вказує на слабку концептуалізацію цієї політики та її надмірну ситуативну реактивність. С. Волт охарактеризував цей курс як «гегемонію задешево», вказуючи на глибокий розрив між ідеалістичною риторикою глобального співробітництва та реальними прагматичними практиками, що супроводжувалися небажанням Вашингтона витратити ресурси на жорстке військове стримування (Walt, 2000).

Під час першої каденції президента Дж. Буша-молодшого після подій 11 вересня 2001 року пріоритетом зовнішньої політики США стала глобальна боротьба з тероризмом і в цьому напрямі РФ розглядалася Білим Домом як один з ключових союзників. З іншого боку, важливим контекстом, що вплинув на стратегічний наратив обох держав, став вихід

США з Договору про ПРО, який був основою системи ядерного стримування часів Холодної війни. Дж. Буш-молодший легітимував цей крок необхідністю захисту від так званих «держав-ізгоїв» та нових асиметричних загроз, наголошуючи, що РФ є не ворогом США, а конструктивним партнером (Bush, 2001), а на тлі терактів 11 вересня логістична співпраця з РФ у Центральній Азії активно підкріплювалася заявами американських посадовців про наявність у обох держав спільних демократичних цінностей (Jones, 2004)(Armitage, 2004).

Утім, пізніше у американо-російських відносинах виник новий ідеологічний конфлікт, коли офіційний вияв солідарності США з демонстрантами в Грузії під час Революції Троянд інтерпретувався Москвою не як американська підтримка демократичних трансформацій в регіоні, а як пряме зазіхання на традиційну російську зону геополітичного впливу (Stent, 2014, с. 2). У підсумку, наприкінці другого президентського терміну Дж. Буша-молодшого це закономірно зумовило риторичну позицію Вашингтона щодо посилення російського авторитаризму та згортання демократичних процесів у РФ (Фішел, 2023, с. 103–104)(Baker, 2013).

Водночас розвиток американо-українських відносин у цей період позначився глибокою кризою довіри. Її каталізатором стала низка внутрішньополітичних скандалів в Україні, зокрема вбивство журналіста Г. Гонгадзе та оприлюднення інформації про ймовірний продаж радіолокаційних комплексів «Кольчуга» до Іраку в обхід санкцій ООН. Оскільки останнє безпосередньо суперечило глобальній антитерористичній стратегії США, Вашингтон виступив із жорстким публічним засудженням українського керівництва (Varfolomeyev, 2003). Наслідком цієї напруги стала переорієнтація американської політики того часу: США суттєво обмежили програми фінансової допомоги українському уряду, цілеспрямовано перенаправивши ресурси на розбудову громадянського

суспільства та підтримку незалежних медіа (Фішел, 2023, с. 158)(House Committee on International Relations, 2003).

Це означало відхід від персоналістської дипломатії з українським керівництвом на користь широкої інституційної підтримки демократизації України. Незважаючи на спроби команди Л. Кучми відновити минулий рівень дипломатичних контактів, це не вплинуло на означену переорієнтацію США. У 2003 році американський посол К. Паскуаль публічно зафіксував нову рамку стратегічного наративу стосовно України: відтепер перспектива її євроатлантичної інтеграції жорстко обумовлювалася якістю її внутрішніх демократичних інститутів та прозорістю державного управління (Pascual, 2003).

Ключовим каталізатором трансформації американського стратегічного наративу стосовно російсько-українських відносин стали президентські вибори 2004 року та наступна за ними Помаранчева революція. Представники дипломатичного корпусу США, зокрема Ст. Пайфер, артикулювали виняткову геополітичну вагу цих виборів, розглядаючи їх як подію, що здатна визначити стратегічний вектор розвитку всього регіону на наступне десятиліття (U.S. House of Representatives, 2004). Відповідно, реакція Білого дому на масштабні електоральні фальсифікації набула форми безпрецедентного публічного тиску на українську владу, в рамках якого керівництво Держдепартаменту публічно вимагало забезпечення демократичних стандартів проведення виборів (U.S. Department of State, 2004)(Фішел, 2023, с. 175–179).

Втім, означена жорстка позиція щодо українського керівництва різко контрастувала зі свідомим уникненням США прямої конфронтації з РФ щодо її втручання у виборчий процес в Україні. Намагаючись зберегти конструктивний діалог із Кремлем, офіційні речники США утримувалися від коментарів стосовно російського впливу на електоральний процес (Jones, 2004), а також продовжували публічно називати РФ важливим

партнером у вирішенні регіональних питань (Powell, 2004) (Jones, 2005) та сподіватися на продовження її демократичних реформ (Powell, 2004).

Практично єдиним відхиленням від цієї дипломатичної лінії стала заява посла США в Литві Дж. Теффта, який відкрито вказав на фінансову підтримку В. Януковича з боку Москви (Tefft, 2004). Загалом же обережна позиція Вашингтона у контексті подій Помаранчевої революції пояснювалася неготовністю американського істеблішменту до масових протестних рухів в Україні та пріоритетністю збереження партнерства з РФ у межах глобальної антитерористичної коаліції (Фішел, 2023, с. 316–318), заради якої США прагнули не перетворювати українську політичну кризу на тригер конфлікту у відносинах з Москвою.

Черговими подіями, що змінили архітектуру тристоронніх відносин, стали визнання США незалежності Республіки Косово та російсько-грузинська війна 2008 року. На декларативному рівні перше базувалося насамперед на гуманітарних аргументах та необхідності стабілізації безпекової ситуації на Балканах (Bush, 2008), однак РФ категорично засудила цей прецедент як грубе порушення міжнародного права та принципу територіальної цілісності (Reuters, 2007), звинувативши США у подвійних стандартах (Stavljanin & Synovitz, 2009).¹⁶

Глибину стратегічних розбіжностей між США та РФ яскраво продемонстрував Бухарестський саміт НАТО у квітні 2008 року. Активне лобіювання надання Україні та Грузії Плану дій щодо членства в Альянсі з боку США зіштовхнулося з ультимативною вимогою РФ заблокувати цей процес. У підсумку, через жорсткий російський тиск та обережну позицію ключових європейських союзників, ПДЧ не було ухвалено, однак для

¹⁶ Надалі Кремль свідомо інструменталізував цей кейс для легітимації власних ревізійоністських дій на пострадянському просторі.

формування майбутнього офіційного стратегічного нарративу США щодо російсько-української війни цей прецедент мав формотворче значення.

Відмова у наданні ПДЧ Україні з одночасною політичною декларацією про можливість майбутнього членства вказали на фундаментальну амбівалентність американського підходу стосовно українсько-російських відносин: з одного боку, США публічно підтвердили тезу про належність України до євроатлантичного простору; з іншого, поступка російському тиску продемонструвала межі готовності США відстоювати деклароване право України вільно формалізувати свою приналежність до нього. Ця амбівалентність зробила можливим для РФ використання військового механізму як дієвого інструменту неформального накладання вето на розширення Альянсу, що виразилося у збройній агресії проти Грузії. На декларативному рівні реакція США на ці події була жорсткою (засудження порушення суверенітету та територіальної цілісності), але на практиці американські владні інституції зосередилися виключно на дипломатичній деескалації та гуманітарній підтримці офіційної грузинської влади, відмовляючись від надання їй військового ресурсу та не застосовуючи економічних санкцій проти агресора (Obama, 2008)(McCain, 2008).

У підсумку, саміт НАТО в Бухаресті та подальша війна в Грузії виявили стратегічні вади попередньої американської моделі взаємодії з РФ. Таким чином, події 2008 року сформували дискурсивну рамку, яка стала частиною фундаменту реакції США на агресію РФ проти України у 2014 році, де декларативна політична підтримка суверенітету поєднувалася з небажанням виконувати раніше взяті безпекові зобов'язання стосовно захисту жертви агресії, аби не спровокувати більшу військову ескалацію.

У першій своїй каденції новообраний у 2009 році Б. Обама стосовно відносин США та РФ оголосив концепцію «Reset» (The White House, 2010). Дана концепція насамперед передбачала прагматичне співробітництво у

сферах спільного інтересу: контроль над ядерною зброєю (договір «New START»), боротьба з ядерним тероризмом, транзит військ до Афганістану, протидія Ірану та КНДР. Створення двосторонньої президентської комісії та налагодження діалогу між представниками громадянського суспільства доповнювало зусилля з офіційної дипломатії. Водночас США зберігали публічну увагу до питань демократії, свободи слова та прав людини в РФ, а також намагалися поєднати співпрацю з елементами стримування.¹⁷

У свою чергу, концептуалізація позиції нової адміністрації США стосовно України була представлена у прес-релізі Державного департаменту від 25 березня 2010 року «Україна та її стосунки зі Сполученими Штатами» (Russel, 2010). Тезово означимо ключові позиції з тексту:

1) США підтвердили готовність до збереження та поглиблення стратегічного партнерства з Україною незалежно від зміни політичного керівництва в Києві. При цьому зазначалося, що намір новообраного президента В. Януковича паралельно відновити відносини з РФ не суперечить потенціалу конструктивного діалогу з Заходом;

2) орієнтація на підтримку балансу у зовнішньополітичному курсі України між інтеграційними прагненнями до ЄС та НАТО з одного боку, та прагненням нормалізувати відносини з РФ з іншого;

3) американська сторона наполягала на необхідності збереження й розвитку демократичних здобутків, досягнутих Україною в попередні роки, у контексті чого особливий акцент було зроблено на підтримці верховенства права, незалежності судової системи та функціонуванні демократичних інституцій як запобіжників авторитаризму;

¹⁷ США відмовилися від розміщення елементів ПРО у Східній Європі, проте просували нові форми безпекової взаємодії.

4) фіксація стійкої позиції США щодо недопущення політичної централізації влади в Україні, передусім через забезпечення прозорості виборчих процесів і незалежності ЗМІ;

5) інтенсифікацію двостороннього діалогу між Україною та США на найвищому політичному рівні, що розглядалося як механізм стабілізації регіонального безпекового середовища та зміцнення демократизації України.

У наступні роки були зафіксовані 2 ключові тригери трансформації нарративу США стосовно україно-російських відносин. У квітні 2010 р. між Україною й РФ було укладено Харківську угоду, яка продовжувала перебування Чорноморського флоту у Севастополі до 2042 року з можливістю пролонгування, натомість Україна отримала значну знижку на російський газ. Реакція США на Харківські угоди була поміркованою: американська адміністрація сприйняла її як прагнення України забезпечити енергетичну стабільність. Водночас Держдепартамент США чітко вказував, що ця угода не повинна обмежувати євроатлантичні амбіції України або впливати на її суверенітет і територіальну цілісність. Б. Обама неодноразово заявляв, що підтримка енергетичної безпеки України не повинна шкодити її прагненням до тіснішої інтеграції з ЄС чи співпраці з НАТО. Таким чином, на декларативному рівні присутність російських військ в Криму не оцінювалася керівництвом США як загроза національній безпеці України, що можна пояснити: 1) орієнтацією Білого дому на концепцію «перезавантаження» відносин з РФ у купі з необхідністю уникати конфліктогенної риторики; 2) недооцінкою військово-стратегічного потенціалу Криму і готовності РФ до його захоплення. Втім, Харківські угоди частиною експертів та офіційних представників США (Scherbak, 2010) сприймалися як акт політичного зближення РФ та України.

Виразним довоєнним тригером зростання критичних у нарративі США стосовно України було ставлення до кримінальних переслідувань Ю.

Тимошенко. США відкрито критикували судовий процес проти колишнього прем'єр-міністра України, який розглядався Білим домом як політично мотивований інструмент дискредитації опозиції. Офіційна заява американської адміністрації від 11 жовтня 2011 р. відверто виражала «глибоке розчарування» винесеним вироком, який «завдає серйозного удару по довірі до України щодо її відданості демократії та верховенству права» (The White House, 2011). У доповіді Держдепартаменту аналогічний період переслідування Ю. Тимошенко охарактеризовано як найбільш значущий вияв порушень прав людини (U.S. Department of State, 2012). Комітети Конгресу та дипломатичні представники США декларували побоювання, що ця внутрішньополітична криза сприятиме поглибленню залежності Києва від Москви та поступовому перейманню російської авторитарної моделі («U.S. State Department points», 2012), що може призвести до відходу української влади від орієнтації на західні цінності та до монополізації влади та ймовірної відмови від євроінтеграції.

Підсумовуючи, зовнішньополітична концепція адміністрації Б. Обама пройшла складну еволюцію від прагматичної орієнтації на нормалізацію відносин з РФ в рамках концепції «перезавантаження» до вимушеного обмеженого стримування. Стикаючись із дедалі агресивнішою риторикою і політикою Кремля, підхід Б. Обама почав поступово зміщуватися від спроб кооперації до дипломатичного тиску, що актуалізувало зміни у публічній американській риторичі.

Втім, фундаментальна парадигма політичного курсу Білого дому залишалася незмінною: слідуючи традиційному геополітичному вектору, закладеному ще в період дезінтеграції СРСР, адміністрація Б. Обама намагалася уникати прямої конфронтації з РФ. Українське питання продовжувало розглядатися американським політичним керівництвом переважно крізь призму збереження загальної регіональної стабільності та мінімізації безпекових ризиків для самих США. У підсумку, історично

сформована інституційна обережність, пріоритетні розрахунки на прямі контакти з РФ у контексті регуляції російсько-українських відносин та концепція «обмеженої залученості» в регіоні визначили межі американської відповіді на початок російської війни проти України у 2014 році, що, зокрема, проявилось у дискурсивних характеристиках публічних американських комунікацій.

Здійснивши ретроспективний аналіз еволюції американської політичної риторики стосовно російсько-українських відносин від моменту розпаду СРСР до початку військової агресії РФ у 2014 році, ми можемо констатувати, що вона характеризувалася складною амплітудою: від спроб інтеграції РФ до євроатлантичної спільноти та політики «перезавантаження» до поступового усвідомлення ревізійністських намірів Кремля. Україна у цьому дискурсі поступово переходила від статусу транзитної пострадянської республіки до важливої складової європейської безпеки, а події 2014 року стали заключним тригером, який змусив США остаточно переглянути базові параметри своєї ролі у забезпеченні глобальної та регіональної безпеки.

2.2. Стратегії національної безпеки США у довоєнний період.

Для загального розуміння генези стратегічного наративу США стосовно російсько-української війни слід звернутися до американських ключових безпекових документів, а саме редакцій «Стратегії національної безпеки США» (СНБ). Згідно з інформацією на офіційному сайті офісу Міністерства Оборони США, СНБ має надсилатися президентом до Конгресу для того, щоб донести бачення національної безпеки виконавчою владою до законодавчої (Office of the Secretary of Defense, n.d.). Ці програмні документи відображають політичні пріоритети різних президентських адміністрацій, фіксують ієрархію глобальних загроз, сигналізують союзникам і супротивникам про те, яку модель міжнародного

порядку США вважають справедливою і, як наслідок, формують легітимаційну рамку для застосування дипломатичних, економічних та військових інструментів у різних політичних контекстах. Як вказує Д. Гамільтон, ці документи мають цінність для аналітиків саме через те, що пропонують «аудиторії певне розуміння того, як конкретна адміністрація хоче позиціонувати себе перед громадськістю» (Anderson et al., 2026).

Концептуальна основа сучасного американського стратегічного нарративу, представлена у доступних редакціях СНБ, є результатом тривалої історичної еволюції. Період, що тривав від проголошення доктрини Монро до Другої світової війни, визначався переважно ізоляціоністською зовнішньополітичною традицією, за якої Вашингтон уникав активного застосування сили на глобальному рівні. Злам цієї парадигми відбувся внаслідок перемоги антигітлерівської коаліції, коли США почали відкрито позиціонувати себе як лідера «вільного світу»¹⁸, у тому числі у протистоянні з СРСР. Зрештою, після завершення Холодної війни та біполярної міжнародної системи відбулася остаточна концептуальна трансформація американського нарративу, в рамках якої США позиціонували себе як єдину світову наддержаву, що несе моральну відповідальність за вирішення глобальних проблем.

У редакціях СНБ, що виходили між 1987 та 1990 роками під час роботи адміністрацій Р. Рейгана та Дж. Буша-старшого відповідно, у зовнішньополітичній стратегії США спостерігається акцент на політиці стримування СРСР, запобіганні ядерній загрозі, на питаннях необхідності присутності військ у Європі та Азії, американського економічного лідерства у світі та забезпечення балансу сил. Найбільш активно документ розвивався під час роботи адміністрації Б. Клінтона, за президентства якого вийшло 7

¹⁸ У програмній промові 1947 року Трумен артикулював, що політичним імперативом США є підтримка «вільних народів, які протистоять спробам підкорення з боку озброєних меншин або зовнішнього тиску» (National Archives, 2022).

випусків СНБ. Ключовими змінами періоду двох каденцій Б. Клінтона, що стосувалися російсько-українських відносин, були:

1) *Перехід від стримування до активної інтеграції.* Якщо стратегії епохи Холодної війни фокусувалися на стримуванні радянської загрози, то у 1990-х рр. основною метою декларувалася поступова інтеграція пострадянських та інших новоутворених демократичних держав у глобальні західні інституції. Це доповнювало ширшу стратегію просування демократії та вільного ринку («*engagement and enlargement*»)¹⁹ як основу стабільного світового порядку, зокрема підтримкою реформ у країнах ЦСЄ через механізми G7/G8, Світовий банк, МВФ та інші.

2) *Фокус на багатосторонності і глобальному партнерстві.* Адміністрація Б. Клінтона наголошувала на необхідності розширення функцій ООН і ОБСЄ як інструментів глобального конфліктного врегулювання та формування коаліцій для ефективного вирішення локальних конфліктів.

З огляду на історичний контекст процесу імплементації поняття стратегічного наративу до сектору стратегічних комунікацій США²⁰, ключовим документом для розуміння основ сучасної зовнішньополітичної риторики США може вважатися СНБ 2002-го року. І хоча у загальних рисах його редакція в цілому наслідує дискурсивну рамку редакцій СНБ періоду Б. Клінтона, на відміну від останніх у ній спостерігається високий ступінь ідеологічної мобілізації: принципи просування демократії, відкритих ринків і ліберального порядку як засобу забезпечення глобальної стабільності трансформуються з інструментів дипломатії та економічної інтеграції в основу американської безпекової доктрини.

¹⁹ Під час другої каденції дана концепція була доповнена орієнтацією на оновлення та розширення НАТО, зокрема у регіоні ЦСЄ.

²⁰ Як було вказано у першому розділі, дане поняття отримало офіційну імплементацію у період реалізації парадигми глобальної боротьби з тероризмом за часів адміністрації Буша-молодшого.

У вступі до *СНБ-2002* основою національного успіху проголошуються свобода, демократія та вільне підприємництво, а їхній захист – універсальною глобальною місією США. Водночас у документі фіксується оновлена парадигма інтерпретації загроз для США: їх тепер становлять не так ворожі держави, як терористичні «тіньові мережі», які використовують технології та відкритість демократичних суспільств для дестабілізації останніх, що легітимізує право США на превентивні дії для їх знешкодження. Свій глобальний вплив США спрямовують на створення «балансу сил, який сприяє свободі», підкреслюючи, що слабкі держави становлять загрозу для регіональної стабільності, тому їхній розвиток є важливою частиною загальної безпекової стратегії (The White House, 2002, Introduction).

Другий розділ визначає ідеологічні рамки американської стратегії: принципи свободи, верховенства права та приватної власності декларуються як універсальні, а їх дотримання конкретними державами стає критерієм для розбудови міжнародних відносин і розподілу американської підтримки. (The White House, 2002, Section II). Цей підхід також розкривається у четвертому розділі *СНБ-2002* «Співпраця з іншими для врегулювання регіональних конфліктів»: «Ми маємо обмежені політичні, економічні та військові ресурси... Сполучені Штати повинні інвестувати час та ресурси у побудову міжнародних відносин та інституцій, які можуть допомогти впоратися з місцевими кризами... Там, де і коли люди будуть готові зробити свій внесок, ми будемо готові діяти рішуче» (The White House, 2002, Section IV).

У наступних частинах *СНБ* розкриваються інші концептуальні засади американської стратегії:

1) *Економічний сектор*. Забезпечення економічних свобод та зростання розглядаються як основа міжнародної стабільності та формування середовища, стійкого до авторитарних впливів. США

підтримують відповідні інституційні реформи партнерів, а просування вільної торгівлі виступає свого роду контр-наративом до протекціоністської риторики, характерної для авторитарних режимів (The White House, 2002, Section VI).

2) *Соціально-політичний напрям.* США зосереджують свою допомогу на державах, які перебувають у процесі демократичних трансформацій. Водночас діяльність фінансових інституцій переорієнтовується на досягнення вимірюваних результатів у сферах освіти, охорони здоров'я та інституційної розбудови, де перевага надається грантовому фінансуванню замість традиційного (The White House, 2002, Section VII).

3) *Взаємодія у безпекових структурах.* Глобальні цілі реалізуються через широкі коаліції, де ключове значення має адаптація та розширення НАТО за рахунок поступового приєднання охочих демократичних країн, а також координація зусиль з ЄС у сфері безпеки. У контексті відносин з РФ вказується, що держави «більше не є стратегічними супротивниками», а Московський договір²¹ став «символом цієї нової реальності» та «критичної зміни в російському мисленні» і російське керівництво демонструє «реалістичну оцінку поточної слабкості своєї країни», поступово усвідомлюючи, що «підходи часів Холодної війни не служать їхнім національним інтересам». Водночас зближення гальмує «тривала недовіра ключових російських еліт» до США та «нерівномірна відданість Росії основним цінностям вільноринкової демократії» (The White House, 2002, Section VIII). Попри створення Ради НАТО-Росія для «поглиблення співпраці», занепокоєння Вашингтона викликає «сумнівний досвід у боротьбі з розповсюдженням зброї масового знищення»²², що змушує його

²¹ Договір про скорочення стратегічних наступальних потенціалів, підписаний 24 травня 2002 року в Москві Дж. Бушем-молодшим та В. Путіним.

²² Мається на увазі занепокоєння США щодо російсько-іранської співпраці в ядерній сфері (будівництво АЕС у Бушері), експорту ракетних технологій до «країн-ізоїв»

«реалістично ставитися до розбіжностей», які все ще розділяють країни (The White House, 2002, Section VIII).

4. *Реагування на нові виклики.* Структура сил безпеки переорієнтовується з протистояння традиційним арміям на боротьбу з асиметричними загрозами (тероризм, кіберзлочинність), де розвідка фокусується на випереджувальному виявленні загроз (The White House, 2002, Section IX).

Редакція СНБ 2006 року не мала суттєвих концептуальних змін у порівнянні з версією 2002-го року, однак у ній спостерігаються певні уточнення якісного рівня. По-перше, залишалася домінуючою парадигма поширення свободи та демократії, однак у 2006 році вона оформлювалася через більш чітку артикуляцію боротьби з тиранією та сприяння «ефективним демократіям» («effective democracies») (The White House, 2006, с. 3), які не лише формально проводять вибори, а й забезпечують реальне верховенство права, свободу преси та інституційну підзвітність влади. Як наслідок, на відміну від 2002 року особливу увагу приділено проблематиці існування «поверхневих» демократій, що не приносять добробуту громадянам і цим підривають віру в демократичні інститути (The White House, 2006, с. 2-7).

У документі також зроблено акцент на використанні багатосторонніх форматів, особливо НАТО, що підкреслено в розділах 7 та 8 (The White House, 2006, с. 31–38). США визначили орієнтиром стратегічне партнерство з ключовими регіональними акторами – Індією, яка охарактеризована як «зростаюча демократія» з глобальним потенціалом, та з Китаєм, з яким запропоновано конструктивний діалог попри ідеологічні протиріччя (The White House, 2006, с. 35–38), що вказує на готовність до ширших компромісів із відмінними політичними режимами (зокрема на

(КНДР, Лівія) та неналежного дотримання режиму нерозповсюдження щодо залишкових компонентів радянських програм хімічної та біологічної зброї

нарративному рівні) задля забезпечення глобальної стабільності. Таким чином, підхід СНБ-2006, у порівнянні з минулою редакцією, демонструє часткову трансформацію від абстрактного ідеалізму до практичного інструменталізму у зовнішній політиці. США зберігають традиційну моральну риторику, однак поєднують її з артикуляцією необхідності забезпечення верифікованості реформ.

Помітний зсув у концептуальних засадах безпекової стратегії США відбувся у другій половині 2000-х років. Ці зміни були зумовлені як об'єктивними трансформаціями міжнародного середовища після завершення активної фази «глобальної війни з тероризмом»²³, так і внутрішніми чинниками, а саме фінансовою кризою 2008 року та зниженням довіри до інтервенційної зовнішньополітичної моделі в американському суспільстві. На цьому фоні адміністрація Б. Обама поставила за мету здійснити переосмислення ролі США у світі, що, відповідно, призвело до корекції дискурсивних характеристик офіційного американського стратегічного нарративу.

Вихід СНБ 2010 року²⁴ можна вважати завершенням епохи односторонньої інтервенціоністської риторики в американському стратегічному нарративі. Ключовий акцент у першій редакції періоду президентства Б. Обама було зроблено на багатосторонній дипломатії, стратегічній стриманості та розширенні сфер застосування «м'якої сили» (The White House, 2010). Якщо стратегічний курс Дж. Буша-молодшого переважно ґрунтувався на принципах неоконсерватизму з ухилом на застосування превентивних механізмів стримування, що допускало ігнорування міжнародних інституцій на користь одностороннього застосування мілітарної сили в окремих ситуаціях, то підхід Б. Обама

²³ Ключові тригери цих змін у контексті американо-російських відносин проаналізовані у попередньому параграфі розділу.

²⁴ Серед головних розробників якої був вже згаданий Дж. Най

декларував перехід до концепції «розумної сили» («smart power») (Nuruzzaman, 2015, с. 178). Ця модель передбачала мультиінструментальну комбінацію дипломатичних, економічних та розвідувальних важелів, де легітимність американського лідерства прямо залежала від зміцнення колективних альянсів та дотримання норм міжнародного права, що доповнювалося самокритичною наративною лінією про необхідність відновити довіру до США на міжнародній арені (Lakishyk, 2016, с. 20).

Заслуговує на увагу аналіз американської СНБ-2010, проведений Н. Яковенко та Г. Піскорською, у якому виокремлено наступні концептуальні позиції документа:

1) Іміджеве відновлення інтелектуального лідерства США, яке має доповнювати наявне політичне лідерство, забезпечується через реалізацію ідеї «глобального добробуту» (Яковенко & Піскорська, 2016, с. 40);

2) Виснаження через війни та економічну кризу потребують від США відходу від одностороннього використання сили, а збереження американського глобального лідерства відтепер спирається на підтримку принципу поліцентризму та існуючих міжнародних інституцій і партнерств (насамперед НАТО) (Яковенко & Піскорська, 2016, с. 40–42).

3) Проголошується об'єднання ключових безпекових напрямів (дипломатії, армії, економіки, розвідки) і необхідність підтримки взаємозв'язку внутрішньої та зовнішньої безпекової політики (Яковенко & Піскорська, 2016, с. 41).

В аналізі звертається увага на те, що у документі фіксується часткова амбівалентність, оскільки при наголошенні на багатосторонності США зберігають курс на утримання американської військової переваги з правом на односторонні військові дії (Яковенко & Піскорська, 2016, с. 40–42).

При цьому аксіологічна рамка, проголошена в СНБ-2010, позиціонувалася радше як нормативний орієнтир для наслідування, ніж як

обґрунтування для інтервенціонізму, що було характерно для дискурсу минулої адміністрації. Зберігаючи статус глобального лідера в протидії транснаціональним загрозам, США трансформували власний стратегічний наратив, в рамках якого відбувався перехід від акценту на застосування «жорсткої сили» до інституційно-нормативного підходу.

Другим ключовим безпековим стратегічним документом періоду початку роботи адміністрації Б. Обама став «Національний стратегічний наратив США» (НСН), який був представлений на конференції «У пошуках наративу національної безпеки для 21-го століття» за участю раніше згаданого Б. Скоукрофта, К. Еллісон (конгресмен-демократ від Міннесоти), С. Клемонса (засновник Американської стратегічної програми «New America Foundation»), Р. Кагана (старший науковий співробітник з питань зовнішньої політики в Інституті Брукінгса), Е.-М. Слотер (професорка Принстонського університету та колишня директорка з планування політики Державного департаменту США) та Т. Фрідман у якості модератора. Під час конференції було окреслено необхідні зміни у стратегічних комунікаціях США з метою забезпечення ефективної реакції на сучасні глобальні гібридні загрози. Обговорення зосереджувалося на необхідності переходу системи державного управління США від традиційних моделей безпеки до нових, більш комплексних (взаємна операційна інтеграція державних органів) і стратегічно сталих підходів.

Як найбільш ілюстративні для аналізу означеної на презентації проблематики, концепцію комунікативного вирішення якої мав запропонувати НСН, можна виокремити тези з виступу Е.-М. Слотер:

1) «фундаментальне питання, яке ставить все більше американців, це про роль США у світі, відсутність дороговказних зірок, які освітлюватимуть шлях»;

2) «у взаємопов'язаному світі Сполучені Штати мають залишатися найсильнішим конкурентом... найбільшим джерелом надійного впливу –

нацією, яка найбільше здатна впливати на те, що відбувається в міжнародній сфері – водночас виступаючи за безпеку, процвітання та справедливість усередині країни та за кордоном»;

3) «необхідність історії з початком, серединою та передбачуваним щасливим кінцем... з виходом за межі наших політичних розбіжностей, [здатною] зорієнтувати нас як націю та дати нам спільний напрямок, а також впевненість і відданість досягти мети..., яку всі американці зможуть зрозуміти та з якою зможуть себе ідентифікувати у своєму власному житті» («In search of a national security narrative», 2011).

Синтезуючи аналіз дискурсу згаданої презентаційної конференції НСН та безпосередньо його тексту, можна зафіксувати чотири характерні наявні у документі макроконцептуальні позиції:

1) *Зміна парадигми глобального управління.* Усвідомлюючи взаємозалежність держав в сучасній системі міжнародних відносин, США відмовляються від політики «нульової суми» та спроб прямого домінування, які були ефективними в епоху біполярного протистояння часів Холодної війни. У цьому контексті стратегія утримання влади через примус поступається місцем розбудові продуктивної міждержавної співпраці. Декларується перехід до парадигми «позитивної суми», де успіх одного актора більше не розглядається як іманентна поразка іншого. Натомість лідерство США має спиратися на здатність формувати міжнародні процеси через дипломатичні, економічні та культурні механізми, максимально розширюючи простір застосування «м'якої сили» та уникаючи прямих збройних конфронтацій (Porter & Muckleby, 2011, с. 4-5, с. 8), легітимуючи власне лідерство в оновленій ціннісно-нормативній системі.

2) *Переосмислення системи національної безпеки.* У НСН фіксується відхід від фокусу на військовому стримуванні потенційних загроз. Відбувається суттєве розширення самого поняття національної

безпеки, основою якої стає структурна стійкість держави: економічна стабільність, екологічна рівновага, розвиток альтернативної енергетики, технологічні інновації та кібербезпека визначаються як фактори, рівнозначні суто військовій силі. Цей концептуальний зсув передбачає перегляд пріоритетів державного фінансування: зниження військових витрат на користь масштабних інвестицій у національну інфраструктуру та технологічний прогрес (Porter & Mykleby, 2011, с. 6-7).

3) *Розвиток людського капіталу як основи конкурентоспроможності.* Фундаментом тривалої міцності держави та її здатності впливати на міжнародний порядок визнається внутрішній добробут, де інвестиції у систему освіти та підготовку конкурентоспроможних фахівців і лідерів нового покоління декларуються як основа збереження американського лідерства та забезпечення стійкого національного розвитку США у довгостроковій перспективі (Porter & Mykleby, 2011, с. 7).

4) *Інституційна гнучкість, стале управління та громадянська участь.* Реалізація оновленого курсу вимагає якісної трансформації методів державного управління. Декларується необхідність зниження бюрократизації політичних інститутів для забезпечення необхідної адаптивності та швидкості реакцій на перманентні зміни у глобальному політичному середовищі (Porter & Mykleby, 2011, с. 7, 10).

Отже, НСН пропонує підкреслено оптимістичне бачення існуючого стану світової політики, де інструментом вирішення глобальних проблем стає опора на фундаментальні американські цінності та перетворюючу силу підприємництва. Водночас документ уникає виразної проблематизації структурних геополітичних викликів, з якими стикаються США. Характерною рисою дискурсу НСН є відмова від чіткого конструювання зовнішньої загрози: на відміну від дискурсу Холодної війни з її парадигмою протидії «комуністичній небезпеці» та антитерористичного нарративу

адміністрації Дж. Буша-молодшого, НСН не пропонує образу того чи іншого екзистенційного ворога, який історично забезпечував двопартійний консенсус еліт, мобілізував суспільну підтримку та слугував обґрунтуванням для фінансових рішень Конгресу.

Підсумовуючи результати ретроспективного аналізу стратегічних документів США, що передували російсько-українській війні, можна констатувати поетапну дискурсивну еволюцію американського офіційного нарративу, яка полягала у поступовому переході від ідеологічної біполярності Холодної війни до унілатералізму 2000-х років і, зрештою, до парадигми мультилатералізму адміністрації Б. Обама. У стратегічних документах останньої американські цінності концептуалізувалися насамперед як нормативний ідеал для добровільного наслідування, на противагу їх використанню як виправдання інтервенціонізму, що було характерно у період дії антитерористичної концепції адміністрації Дж. Буша-молодшого. Відповідно, фокус в американському нарративі змістився з військової переваги США на інституційно-моральний авторитет як ключовий фактор збереження глобального впливу.

Базовою ознакою стратегічного нарративу США напередодні 2014 року стала його виразна демілітаризація та орієнтація на парадигму «позитивної суми». Якщо виходити із змісту НСН, в американському стратегічному нарративі відбулася свідома відмова від конструювання образу глобального ворога (архетипічного «Іншого»), який історично слугував безальтернативним механізмом консолідації американського суспільства та політичних еліт, а також спостерігалось ігнорування імовірності реставрації жорсткої геополітичної конкуренції.

Як наслідок, дефіцит артикульованої структурної загрози та абсолютизація взаємозалежності держав у глобальній міжнародній політиці зробили американську стратегію вразливою до асиметричних гібридних викликів та регіональних конфліктів. Збройна агресія РФ проти України у

2014 році стала каталізатором деконструкції прийнятої ідеалістичної візії. Вона спровокувала кризу тодішнього наративу і зумовила необхідність його переформатування у новій дискурсивній рамці, здатній відповісти на екзистенційну загрозу цінностям міжнародного права та американській символічній позиції як її гаранта.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

Ретроспективний контент-аналіз еволюції офіційної риторики та ключових безпекових документів США періоду від кінця 1980-х років до 2014 року дає можливість встановити дискурсивні витoki сучасного стратегічного наративу США та зрозуміти еволюцію його змісту до початку російської агресії. Встановлено, що на етапі дезінтеграції біполярної системи, в ситуації розпаду СРСР ключовим макростратегічним імперативом США виступало забезпечення глобальної безпекової стабільності. Тогочасний американський стратегічний наратив відзначався інерційністю: незважаючи на зміну міжнародного контексту, його базова дискурсивна рамка залишалася стабільно прив'язаною до проблематики регіонального балансу сил.

У цій системі координат в американському наративі передвоєнного періоду домінував прагматичний підхід, де РФ сприймалася як регіональний політичний центр та, відповідно, ключовий актор у забезпеченні стабільності на території колишніх радянських республік. Відповідно, українська політична суб'єктність часто зазнавала дискурсивної маргіналізації: спочатку через означення ймовірних небезпек від неконтрольованого процесу розпаду СРСР, а згодом – у контексті ядерного роззброєння України, яке перебувало в центрі тристоронніх американо-російсько-українських відносин другої половини 1990-х.

В редакціях СНБ з кінця 1990-х та початку 2000-х років США виступають в якості глобального лідера з просування демократії.

Паралельно з широкою декларативною підтримкою розвитку України як незалежної держави, у цей період часто застосовувалася критична комунікативна стратегія «обумовленого партнерства», де легітимація підтримки залежала від успіху українських політичних реформ, тоді як ревізійні дії РФ стосовно України як правило виключалися з дискурсивного фокусу. У свою чергу, незважаючи на ситуативний скепсис стосовно якості ліберальних трансформацій російської політичної системи, американські відносини з РФ частіше описувалися у парадигмі глобального співробітництва, насамперед у сфері стратегічних озброєнь та боротьби з тероризмом.

Комунікативна стратегія мінімізації конфліктної риторики, часткове обмеження якої спостерігалось у період роботи адміністрації Дж. Буша-молодшого, досягла найвищого вияву в стратегічних документах США на початку президентства Б. Обама. Тексти НСН та редакцій СНБ демонструють системну відмову керівництва США від конструювання бінарних опозицій у міжнародній політиці з чіткою артикуляцією зовнішніх ворогів, що було традиційною складовою стратегічного наративу США під час Холодної війни та у період дії антитерористичної парадигми попередньої адміністрації. Натомість лідерство США почало легітимуватися переважно через інституційно-моральний авторитет та фокус на кооперації між ключовими міжнародними акторами для вирішення транснаціональних викликів.

У результаті стратегічний наратив США зазнав системної демілітаризації, а фіксація на концепції глобальної економічної взаємозалежності фактично вивела за межі офіційного політичного прогнозування підготовку до можливої військової ескалації у Європі. Напередодні 2014 року в офіційному стратегічному наративі США була відсутня артикуляція конвенційної військової загрози, що призвело до

необхідності оперативної адаптації стратегічного нарративу США до нових геополітичних реалій після початку агресії РФ проти України.

Другий розділ дисертації присвячено ретроспективному аналізу еволюції офіційної риторики та ключових безпекових документів США від кінця 1980-х років до 2014 року з метою виявлення дискурсивних витоків сучасного стратегічного нарративу щодо російсько-української війни. Показано, що в період завершення Холодної війни та дезінтеграції біполярної системи домінуючим макростратегічним імперативом США було забезпечення глобальної безпекової стабільності, тоді як їхній нарратив характеризувався значною інерційністю та збереженням базової прив'язки до проблематики регіонального балансу сил. У цьому контексті РФ тривалий час сприймалася як ключовий регіональний актор, здатний впливати на стабільність на пострадянському просторі, а українська суб'єктність нерідко залишалася на периферії офіційного американського дискурсу, зокрема в питаннях, пов'язаних із розпадом СРСР та ядерним роззброєнням України.

Встановлено, що в редакціях Стратегії національної безпеки кінця 1990-х–початку 2010-х років США дедалі частіше репрезентували себе як глобального лідера демократичного порядку, однак у ставленні до України переважала логіка умовного партнерства, де підтримка пов'язувалася з очікуваннями внутрішньополітичних реформ. Водночас російський чинник у більшості випадків або не артикулювався як безпосередня загроза, або залишався в межах прагматичної парадигми співробітництва, насамперед у сфері стратегічних озброєнь і боротьби з тероризмом. Продемонстровано, що така комунікативна стратегія призвела до поступової демілітаризації стратегічного нарративу США та фактичного витіснення із нього уявлень про можливу конвенційну ескалацію в Європі, через що початок російської агресії проти України у 2014 році вимагав оперативної та концептуальної перебудови офіційної американської риторики.

РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНИЙ НАРАТИВ США НА ПЕРШОМУ ЕТАПІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИВ УКРАЇНИ (2014-2022).

3.1. Реакція США на анексію Криму та ситуацію у Донбасі адміністрації Б. Обами.

РФ вдалася до перших кроків з активізації гібридного впливу ще під час Революції Гідності, широко застосовуючи наявні інформаційні інструменти для втручання у соціально-політичну ситуацію у країні. В офіційній комунікації США того часу не зафіксовано переорієнтації дискурсу на зовнішньополітичні та безпекові виклики. У контексті подій листопада 2013–лютого 2014 року офіційні виступи та прес-релізи Білого дому та американських високопосадовців поєднували нормативну апеляцію до «європейського майбутнього» та прав людини з акцентом на фактах застосування насильства з боку силових структур у супроводі закликів до деескалації та розслідувань (Nuland, 2013)(The White House, 2013).

Першим повноцінним контекстом в американському наративі стосовно російсько-української війни, у межах якого може бути повною мірою застосований фреймовий аналіз, стала анексія Криму у 2014 році. В стратегічному наративі США вона виступила як новий виклик міжнародному праву з готовністю до інструментальної відповіді через виконавчі акти і різного роду санкції (United Nations General Assembly, 2014)(Office of Foreign Assets Control, 2015). Складовими офіційного наративу США у цей період були чітка ідентифікація РФ як агресора, оцінка військової окупації української території як порушення міжнародного права з апеляцією до Будапештського меморандуму та невизнання анексії. Зафіксовані відповідні індикатори: *intervention* (12), *the Russian military* (7), *sovereignty* (24), *integrity* (24), *territorial* (23), *territorial integrity* (23),

*Ukraine's sovereignty and territorial integrity (7), Budapest Memorandum (4), violation of international law (4)*²⁵.

Другим ключовим став комбінований фрейм міжнародної взаємодії та санкцій, який виник із розуміння необхідності стримати подальшу агресію та притягнути РФ до відповідальності шляхом поєднання міжнародного дипломатичного та економічного тиску. У свою чергу, координація із партнерами (G7, ЄС) та посилення на звіти Ради Безпеки ООН підсилювали міжнародну легітимність такої реакції (*Obama, 2014a*)(*The White House, 2014a*). Зафіксовані відповідні ідентифікатори фрейму: *the international community (16), our allies (7), block (20), sanction (24), impose (16)*.

Наступним важливим контекстом для аналізу офіційного стратегічного нарративу США може вважатися катастрофа літака МН17. Тут, окрім продовження фреймів *військової агресії* та комбінованого фрейму *санкцій* та *міжнародної взаємодії*, була зафіксована виразна присутність фрейму *загрози цивільним* (*The White House, 2014e*)(*Psaki, 2014*). Вказування на дії РФ з постачання сепаратистам зброї як на ключове джерело трагедії артикулюється через леми та словосполучення: *separatist (66), weapon (13), Russian-backed separatist (6), heavy weapon (5), pro-Russian separatist (4), support for the separatist (3)*.

Збройна і фінансово-організаційна допомога сепаратистам з боку РФ призвела до дестабілізації регіону і в рамках фрейму *загрози цивільним* США акцентували увагу на необхідності проведення повного незалежного міжнародного розслідування, на що вказують наступні індикатори: *love one (7), access to the crash site (6), lose love one (4), those who be lose (4); investigation (16), international investigation (7), full access (4), unimpeded international investigation (3), investigation as quickly as possible (3)*. Таким чином, офіційна риторика США після збиття МН17 поєднувала емоційно-

²⁵ Повні статистичні показники даних розділу 3 розміщені у файлах репозиторію на сторінках «Леми» та «Словосполучення» першого етапу війни (ПЕ).

моральну реакцію з чіткою причинною атрибуцією (визначальна роль РФ через постачання та підтримку проксі-сил), що виправдовувало як необхідність міжнародного розслідування, так і розширення санкційного режиму по відношенню до суб'єктів агресії.

Події кінця серпня 2014 року, коли сталося оточення українських військ під Іловайськом, суттєво вплинули на офіційний наратив США щодо ситуації в Україні. Перетин кордону російськими військами був розцінений як відкрита військова агресія, на яку мала бути рішуча міжнародна реакція. У заявах Національної ради безпеки США російські дії охарактеризовано як «екстремально небезпечні і провокаційні» (Hayden, 2014). Фіксація фрейму *військової агресії РФ* спостерігається через її спільну з сепаратистами атрибуцію як суб'єкта перетину кордону: *by Russia (11), territorial integrity of Ukraine (4), Ukrainian territory (3), across the border (3)*) та регулярну згадку російських військових сил: *military (16), vehicle (15), Russian military (5), equipment (5), weapon (5), artillery (3), Russian force (2)*.

Фрейм *військової агресії* поєднувався з інтенсифікацією фрейму *загрози цивільним*. Важливо відмітити, що США, незважаючи на визнання прямого використання російських сил для порушення державного кордону України, все ще не використовували формулювання «російсько-українська війна»²⁶. Замість цього США зміщували акцент на гуманітарні загрози: *the situation in Ukraine (4), crisis in Ukraine (3), humanitarian situation (3), humanitarian assistance (3)*

В якості реакції на ескалацію з боку РФ в американському наративі ключовим на цьому етапі став фрейм *міжнародної взаємодії* з партнерами для захисту міжнародного права (The White House, 2014d): *international community (4), international law (4), ally and partner (3), with our European (3), coordinate (2)*. Незважаючи на те, що фрейм *міжнародної взаємодії*

²⁶ Ця тенденція зберігатиметься у наступні роки першого етапу війни (Кулик, с. 19–20).

визначено нами ключовим в наративі США у напрямку означення механізмів реагування, у напрямі конкретних обраних матеріальних рішень спостерігався баланс між продовженням санкційного тиску на РФ та вперше піднятої теми *оборонної допомоги* Україні з дискурсивною підготовкою до формування відповідного фрейму: *support* (8), *nato* (8), *sanction* (7), *impose* (6), *aid* (4), *to send* (3).

Підписання Мінського протоколу стало першою масштабною спробою перевести конфлікт у дипломатичну площину. Відповідно, в рамках нашого дослідження цей кейс визначено як перший контекст виразного застосування фрейму *дипломатичного треку*. В офіційних заявах США підписаний документ трактувався обов'язковим до виконання, оскільки дипломатичне розв'язання конфлікту вбачалося як єдино правильне (The White House, 2015b)(Kerry, 2014). На вкрай активну присутність цього дискурсу вказують високі показники входжень наступних індикаторів: *agreement* (94), *minsk* (50), *implementation* (22), *Minsk agreement* (22), *ceasefire* (18), *implementation of* (15), *full implementation* (5), *Minsk Protocol* (5).

Варто зазначити, що одночасно з оптимістичною нормативною оцінкою самого факту угоди лунали прямі застереження щодо її реалізації, тому окреме місце займала необхідність перевірки готовності сторін виконувати домовленості шляхом висунення широких моніторингових ініціатив: *monitor* (25), *osce* (24), *monitoring* (11), *contact group* (6).

Водночас, на тлі активізації дипломатичного процесу в офіційному наративі США фрейми *військової агресії* та *порушення міжнародного права* отримали нову активізацію (The White House, 2014c)(The White House, 2014b), оскільки акцент на відповідальності РФ мав суттєво посилити переговорні позиції України, що, у свою чергу, допомогло б покращити баланс між позиціями сторін у контексті військової переваги РФ: *occupation*

(138), *occupation authority* (103), *Russian occupation* (45), *sovereignty* (15), *violation* (11), *annexation* (6), *Russian force* (4), *Russian military* (3).

Підтримка дипломатичного треку, широкого моніторингу та необхідності зміцнення української переговорної позиції підтримувалася найбільш поширеним на цей час фреймом *міжнародної взаємодії* у комбінації з потенційними санкційними заходами в разі невиконання домовленостей, передусім стосовно РФ: *sanction* (28), *international community* (8), *European partner* (7), *European Union* (4), *IMF to provide Ukraine with* (4), *coordination with our European* (3), *ally and partner* (2)

Таким чином, в офіційному американському наративі Мінськ-1 виступив тригером формування принципів подальших дій з боку США та союзників у період роботи адміністрації Б. Обама, коли продовження санкційного та дипломатичного тиску мало залежати від реальної імплементації домовленостей з боку РФ.

Першим американським концептуальним безпековим документом, опублікованим після початку війни в Україні, стала «Стратегія національної безпеки США» 2015 року (СНБ-2015) (The White House, 2015a). Значна частина концептуальних зрушень у ньому стала прямою реакцією на нові загрози, спричинені відвертою агресією РФ (Вельгус, 2026a). Документ безпосередньо визначає дії РФ в Україні як ключовий оперативний виклик для архітектури європейської безпеки. На цій основі легітимується запровадження санкційного режиму, підвищення рівня обороноздатності країн-союзниць та надання цілеспрямованої допомоги Україні для захисту її суверенітету.

Ключовими у даному контексті є розділи документа, де містяться фрейми *порушення міжнародного права, міжнародної взаємодії та підтримки реформ в Україні*: «Норми міжнародного права більше не можуть вважатися непорушною даністю і потребують активного захисту від ревізіонізму... США беруть на себе лідерську роль у консолідації

міжнародних зусиль, спрямованих на підтримку українського народу в його прагненні до демократичного та економічного розвитку» (The White House, 2015a, с. 25).

Критична оцінка дій агресора фіксується і в розділах, присвячених запобіганню можливих конфліктів. Там зазначається, що зазіхання РФ на територіальну цілісність України та її агресивна риторика щодо інших сусідів руйнують міжнародний порядок, який сформувався після завершення Холодної війни, провокують можливу ескалацію в інших регіонах. Водночас у документі підкреслюється стратегія інвестування в оборонні спроможності партнерів задля протидії зовнішньому примусу та забезпечення того, щоб потенційні порушники міжнародного права зазнавали відчутних втрат (The White House, 2015a, с. 10).

Паралельно з реакцією на українську кризу, СНБ декларує мультидоменний підхід до нейтралізації гібридних викликів. Йдеться про захист «просторів спільного користування» (кібернетичного, космічного, повітряного та морського доменів), а також про фокус на інвестиціях у стійкість критичної інфраструктури та диверсифікацію джерел енергії (The White House, 2015a, с. 10–13), що актуалізується у контексті необхідності зниження рівня енергетичної залежності Європи від російських носіїв, превентивного посилення союзників та підвищення рівня економічного тиску на агресора.

Суттєвим наративним елементом СНБ-2015, який набуває особливої ваги на тлі російсько-української війни, виступає фрейм *прав людини*. Спільна з союзниками аксіологічна база слугує одночасно легітимаційною платформою американської допомоги та основою згуртованості створених коаліцій. Наслідуючи парадигму СНБ-2010, розвиток громадянського суспільства, антикорупційні заходи та просування демократії позиціонуються як невід'ємні структурні компоненти безпекової

архітектури (The White House, 2015a, Preface, с. 19–21). В сумі це формує моральне підґрунтя для американської допомоги Україні.

Прикладні напрями реалізації цієї концепції в умовах агресії РФ деталізовані у блоці щодо європейського партнерства:

1) *Міжнародна консолідація та стримування в регіоні Центрально-Східної Європи.* Акцент робиться на непохитності гарантій колективної оборони НАТО (зокрема Статті 5) та необхідності посилення військової присутності альянсу й інтенсивності навчань у ЦСЄ з метою запобігання подальшій ескалації з боку РФ.

2) *Санкційний тиск та інформаційна протидія.* Декларується необхідність завдання РФ відчутних економічних збитків у коротко- та середньостроковій перспективі, а також активна нейтралізація російських дезінформаційних кампаній.

3) *Стратегічне посилення партнерів.* Фокус на довгостроковій розбудові оборонного, інституційного, енергетичного та кібернетичного потенціалу України, Грузії та Молдови для підвищення рівня їх відповідності стандартам НАТО і здатності до самозахисту (The White House, 2015a, с. 25).

При цьому у СНБ зазначається готовність до відновлення взаємовигідної співпраці з РФ за умови, що остання відмовиться від агресивного курсу та повернеться до виконання міжнародних норм та поваги до суверенітету сусідніх країн (The White House, 2015a, с. 25), що вказує на наявність простору для дипломатичного маневру у межах декларованої стратегії.

Головна відмінність СНБ-2015 від попередніх концептуальних безпекових документів періоду роботи Б. Обама полягає в цілому у переорієнтації практичного застосування принципів стримування та підкріпленого впливу (*credible influence*) не лише для глобального обґрунтування зовнішньої політики США, а й для легітимації оперативних

консолідованих дій проти чітко визначеного агресора. Як наслідок, ефективність американської стратегії почала оцінюватися через спроможність стримувати військову ескалацію, ефективно здійснювати економічний тиск на порушників міжнародного права і гарантувати стійкість євроатлантичних коаліцій та партнерств різного рівня.

Логічним доповненням СНБ-2015 стала Національна військова стратегія (НВС) 2015 року (U.S. Department of Defense, 2015), яка перевела американський стратегічний наратив у мілітарну площину. Документ, який зосереджувався на темі гібридних конфліктів, визначив дії РФ у Криму та на сході України як поєднання регулярних військ і проксі-сил із метою створення «стратегічної невизначеності» (U.S. Department of Defense, 2015, с. 2, 4). Така артикуляція загрози, разом зі згадками інших дестабілізуючих акторів міжнародної політики (КНДР, КНР, Іран) дозволило Пентагону легітимувати зміщення фокусу у безпековій стратегії США з антитерористичних кампаній на підготовку до стримування великих держав-конкурентів. Важливе місце у НВС-2015 займає тема ревізіонізму, в рамках якої, зокрема, РФ прямо звинувачується у порушенні низки базових міжнародних угод (U.S. Department of Defense, 2015, с. 3).

При цьому декларована у документі стратегія зберігає попередньо описану наративну дуальність: попри критичні оцінки російської агресії в Україні, документ побіжно визнає попередній внесок РФ у боротьбу з тероризмом та декларує готовність США до обмеженого діалогу у сферах спільних інтересів. На загальному ж рівні політичні декларації СНБ операціоналізуються у НВС у межах стратегії стримування можливої регіональної ескалації з обґрунтуванням розгортання нових військових ініціатив в Європі для підтвердження безпекових гарантій союзникам по НАТО (U.S. Department of Defense, 2015, с. 9).

Після виходу СНБ-2015 та до завершення другої каденції Б. Обами офіційна американська риторика щодо російсько-української війни, на тлі

поступової стабілізації фронту, загалом зберігала стабільні характеристики, розвиваючись в рамках розглянутих вище наративних тенденцій. Адміністрація США посилювала координацію з європейськими партнерами (G7, ЄС, НАТО, ОБСЄ), поєднуючи публічні заяви про підтримку суверенітету України з інструментами тиску на РФ (цільові санкції, фінансові обмеження) та програмами підтримки реформ в Україні, зокрема через співпрацю з МВФ і міжнародними донорами, регулюючи цю підтримку в залежності від ефективності проведення реформ.

Фреймом з найбільш високою присутністю у цей період визначено *дипломатичний трек*, якому відповідали такі індикатори як *minsk* (43), *agreement* (39), *minsk agreement* (15), *normandy* (11), *diplomatic* (9), *trilateral contact group* (5). Ключовою проблемою в рамках цього фрейму означено невизначеність результатів переговорів та продовження військових зіткнень різного масштабу під час дипломатичних контактів; їх причинами – розбіжності сторін та, як наслідок, складність реальної імплементації угод, а також ескалація з боку сепаратистів під керівництвом РФ. Як шлях до вирішення проблеми в цьому контексті США бачили безальтернативну відданість виконанню Мінських домовленостей у координації з європейськими союзниками (Psaki, 2015).

Водночас США продовжували наполягати на необхідності збереження санкційного режиму та закликали до цього міжнародних партнерів, зокрема посилаючись на факт використання з боку РФ економічних ресурсів для підтримки сепаратистів та ігнорування з її боку власних дипломатичних зобов'язань. Водночас, відповідно до СНБ-2015, США вказували на можливість зниження економічного тиску в разі чіткого й верифікованого незалежним моніторингом виконання агресором Мінських угод. У свою чергу, основою легітимації продовження санкційного тиску залишався комбінований фрейм *порушення міжнародного права та військової агресії*. Стратегічною відповіддю на це,

окрім вже означених санкцій та дипломатичного тиску, мали стати стабільна політична, економічна та безпекова підтримка України (The White House, 2017a)(Blinken, 2015).

Останнім ключовим фреймом цього періоду знову було зафіксовано *підтримку реформ* в Україні (*reform (34)*, *anti-corruption (7)*, *the rule of law (4)*). Ключовою проблематикою тут була означена внутрішня слабкість державних інституцій, корупція, енергетична вразливість і загроза громадянським свободам, що в сумі підриває стійкість України перед російською агресією та обмежує міжнародну підтримку. Причиною цього, згідно наративу США, були як наслідки конфлікту (дестабілізація регіонів, дезінформаційні кампанії), так і системна корупція (*cancer of corruption (3)*), вплив олігархів та недостатня інституційна спроможність української держави (The White House, 2017a). Вирішення цієї проблеми в рамках цього фрейму полягало у проведенні низки реформ в Україні: створення/посилення незалежних антикорупційних інституцій (НАБУ, САП), енергетична диверсифікація, правовий захист та, знову ж таки, надання фінансової, технічної і політичної підтримки через програми донорів та МВФ з підв'язкою її інтенсивності під активність просування реформ (Kerry, 2016)(Nuland, 2016).

Таким чином, згідно проаналізованих актів публічної комунікації, основними завданнями США у період 2015-2017 стало збереження міжнародної коаліції для запобігання подальшій ескалації, одночасно з уникненням згадок про можливість військового втручання США, продовження орієнтації на переговорний процес та санкції як механізми тиску на РФ для спонукання її слідування дипломатичному треку, а також посилення інституційної стійкості України.

3.2 Стратегічний наратив США першої каденції Д. Трампа.

З приходом на президентську посаду у 2017 році Д. Трампа риторика США стосовно російсько-української війни загалом наслідувала комунікативну стратегію минулої адміністрації. Офіційні комунікації виконавчої влади США протягом цього періоду продовжували позиціонувати російську агресію як виклик існуючому міжнародному порядку, поєднуючи дипломатичні зусилля (насамперед через просування Мінського процесу та Нормандського формату) з посиленням акцентом на військовій загрозі, гуманітарних наслідках та економічному тиску на РФ (The White House, 2017d).

США стабільно зберігали артикуляцію РФ як агресора, який порушив міжнародне право та територіальну цілісність України (Tillerson, 2017). Фрейм військової агресії підтверджується індикаторами *aggression* (7), *Russian aggression* (4), *Russia invasion* (2), *occupation* (2). Водночас щодо самої війни знову ж таки використовувалися наступні обхідні маркування: *the conflict* (6), *conflict in eastern Ukraine* (3), *violence in east Ukraine* (2).

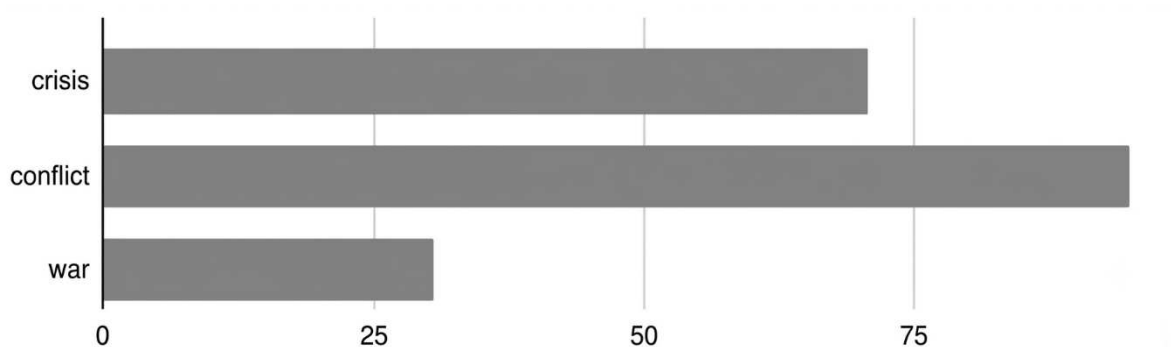

Рисунок 1. Маркування російсько-української війни в офіційному наративі США на першому етапі російсько-української війни.

Фрейм *порушення міжнародного права* традиційно був присутній через невизнання анексії Криму, засудження порушення суверенітету України, дипломатичну ізоляцію РФ, підтримку Мінських угод: *minsk* (19),

Minsk agreement (8), normandy (7), territorial integrity (6), Ukraine sovereignty and territorial integrity (4), implementation of the Minsk agreement (3), the Minsk accord (2), the Ukraine question (2). Складовою даного фрейму став підфрейм санкцій, який на практиці реалізувався через прийняття закону «Про протидію противникам Америки у вигляді санкцій» (CAATSA), внесеному ще до інавгурації Д. Трампа (U.S. Senate Committee on Foreign Relations, 2017).

Підтримка реформ в Україні, як і раніше, супроводжувалася деклараціями про необхідність подолання корупції, слабкості інститутів та нестачі інвестицій як факторів, що підривають українську довгострокову стійкість. Пропоноване рішення також мало стандартні характеристики: технічна і фінансова допомога реформам (передусім в напрямі боротьби з корупцією у судочинстві) та стимулювання інвестицій (Tillerson, 2017)(The White House, 2017c). Серед інструментів реалізації вказаних завдань декларується необхідність міждержавної взаємодії, на що в сумі вказують контексти застосувань індикаторів цього комбінованого фрейму: *reform (15), work with (6), corruption (3), ongoing reform effort (2), partnership with (2), our partnership (2), anti-corruption (2), reformer (2).*

Інший, обмежено представлений, однак виразний фрейм 2017-го року – *загроза цивільним*. Ключовими проблемами в його рамках визначено велику кількість внутрішньо переміщених осіб, ураження цивільної інфраструктури та гуманітарна криза в регіоні. Причини: ескалуєчі дії і зрив режимів припинення вогню. Вирішення: гуманітарна допомога (зокрема через сприяння доступу гуманітарних конвоїв), заклики до захисту цивільних, моніторинг ОБСЄ (Organization for Security and Co-operation in Europe, 2017).

Отже, у 2017 році офіційний наратив США стосовно російсько-української війни, незважаючи на постійну присутність в американському політичному дискурсі теми прихованих контактів вищого керівництва

США з російською стороною, залишався континуальним до попередніх років. У ньому зафіксовано 2 ключові складові: 1) делегітимація російських дій через фрейми *порушення міжнародного права та загрози цивільним*; 2) просування інструментів тиску і *підтримки реформ* як шляхів до стабілізації внутрішньої ситуації в Україні.

Наприкінці 2017 року адміністрація Д. Трампа оприлюднила власну редакцію СНБ (The White House, 2017b). Оскільки прихід нової президентської адміністрації супроводжувався гострою критикою попередників, браком внутрішнього консенсусу щодо необхідності військової присутності США в окремих регіонах та дефіцитом послідовної комунікації на старті каденції, виникла об'єктивна потреба у концептуальному оформленні та систематизації нового офіційного курсу. Тим не менш, проведений аналіз СНБ-2017 демонструє, що дискурсивна рамка, закладена у СНБ-2017, зокрема у контексті російсько-української війни, має значну концептуальну тяглість відносно останнього документа адміністрації Б. Обама.

У документі чітко означена агресія РФ як порушення міжнародного права та, продовжуючи обрану минулою адміністрацією лінію, декларується необхідність застосування політичних та економічних важелів для тиску на агресора. Оцінка деструктивних дій РФ та її впливу на європейську архітектуру безпеки артикулюється через наступні тези:

1) РФ цілеспрямовано застосовує підривні заходи для руйнування трансатлантичної солідарності та послаблення довіри до безпекових гарантій США в Європі;

2) Військові інтервенції в Україну та Грузію є прямим свідченням готовності РФ порушувати суверенітет держав регіону;

3) РФ продовжує залякувати сусідні країни, використовуючи для цього ядерний шантаж та розгортання наступальних озброєнь;

4) США разом з європейськими партнерами працюватимуть над комплексною протидією агресії та підривній діяльності РФ (The White House, 2017b, с. 47-48).

Варто зазначити, що критичні тези щодо РФ виходять за межі виключно українського контексту та застосовуються в інших частинах документа. Зокрема, вже у вступному розділі РФ фігурує поруч із КНР як головний виклик національним інтересам США: зазначається, що ці держави прагнуть підірвати американський вплив, обмежити глобальну економічну свободу, наростити військовий потенціал та встановити контроль над інформаційним простором з метою придушення громадянської активності у власних суспільствах та гарантування централізованого контролю над політичною системою (The White House, 2017b, с. 2).

Відповідні загрози з боку цих авторитарних режимів у тексті СНБ-2017 концептуалізуються в межах фрейму гібридних викликів:

1) КНР та РФ розробляють новітні системи озброєнь, які становлять пряму загрозу для критичної інфраструктури та архітектури управління США (The White House, 2017b, с. 8);

2) Такі дестабілізуючі актори інструменталізують інформаційні операції для цілеспрямованої делегітимації демократичних інститутів (The White House, 2017b, с. 14);

3) Обидві держави мають на меті трансформувати світовий порядок у такий вигляд, який є кардинально антагоністичним до американських інтересів та цінностей (The White House, 2017b, с. 25).

Аналогічно до СНБ-2015, ключовим механізмом реагування на глобальні безпекові виклики визнається активна регіональна присутність США та, у контексті російсько-української війни, — всебічна підтримка спроможностей союзників стримувати РФ через інвестиції у їхню обороноздатність та спільні навчання. Документ інституціоналізує

значення НАТО в рамках фрейму міжнародної взаємодії та координації з демократичними режимами як операційного базису для протидії наявній агресії РФ та її потенційної ескалації. Відповідно, СНБ декларує продовження посилення східного флангу НАТО та стимулювання союзних держав до активнішої розбудови власних оборонних систем (The White House, 2017b, с. 48).

Важливо вказати, що СНБ-2017, наслідуючи концепцію минулої адміністрації, артикулює захист прав людини, підтримку розвитку демократичних інститутів та антикорупційну боротьбу у країнах-партнерах як інструменти забезпечення їх національної безпеки через внутрішню стійкість. Відповідно, внутрішні реформи виступають і універсальним моральним орієнтиром, і інструментом мобілізації міжнародної підтримки України. У свою чергу, допомога у розвитку громадянського суспільства, освітні та культурні обміни між країнами-партнерами розглядаються як фундаментальні елементи стратегії забезпечення довгострокової стійкості євроатлантичного простору загалом (The White House, 2017b, с. 52).

У 2018 році офіційна риторика США продовжує підтримувати образ РФ як системного дестабілізуючого актора. Водночас адміністрація Білого дому реагувала на нові потенційно ескалаційні контексти, а саме кібератаки та інцидент у Керченській протоці 25 листопада 2018 року, коли військові кораблі РФ атакували та захопили три українські військово-морські судна ВМС ЗСУ під час їхнього переходу з Одеси до Маріуполя. Специфіка вказаних безпекових викликів сформувала особливості акцентів виявлених у офіційному наративі США у даний період. Фрейм *гібридних загроз* активізувався у лютому 2018-го року після завершення офіційного американського розслідування російських хакерських атак («Petya, NotPetya»), що були спрямовані проти об'єктів критичної та корпоративної інфраструктури України і згодом набули транскордонного характеру: «Атака... швидко поширилася по всьому світу, завдавши збитків на

мільярди доларів у Європі, Азії та Америці. Вона стала частиною зусиль Кремля з дестабілізації України і наочно демонструє причетність Росії до конфлікту, що триває» (The White House, 2018b).

Весною у офіційній риторичі США стосовно російсько-української війни спостерігалася інтенсифікація у порівнянні з минулими періодами фрейму *оборонної допомоги*, а саме тема першого прецеденту продажу США летальної зброї для України – 37 комплексів Javelin та 210 протитанкових ракет на суму 47 млн. дол. Зафіксовано відповідні супровідні індикатори: *assistance* (9), *support for Ukraine* (8), *javelin* (8), *support for Ukraine sovereignty* (3), *help Ukraine* (2). Даний фрейм також було актуалізовано в анонсі про передачу Україні двох військових катерів та надання відповідного навчання українських екіпажів (United States Coast Guard, 2018).

Чітка ціннісна легітимація передачі летальної зброї була артикульована у доповіді Бюро з контролю над озброєннями, перевірки та дотримання (AVC) Державного департаменту США: «Ми також скасували заборону попередньої адміністрації США на летальну допомогу Україні, оскільки вона страждає від російського вторгнення та часткової окупації, коли ведеться тривала війна на виснаження проти підтримуваних Москвою маріонеткових сил та російських солдатів, які таємно виконують завдання "маленьких зелених чоловічків", вбиваючи ваших громадян [у сенсі будь-якого народу] та окупуваючи вашу батьківщину» (Ford, 2020, с. 3).

У цьому ж документі підтримка України відповідно до традиційної американської нарративної стратегії тлумачиться як важлива складова забезпечення загальноєвропейської безпеки, а також як захист пострадянських демократичних європейських режимів від агресивних ревізіоністських спроб РФ відновити регіональну гегемонію, втрачену після розпаду СРСР (Ford, 2020, с. 4).

Повертаючись до фрейму *гібридних загроз*, другим його підфреймом²⁷ цього періоду стала енергетична безпека, центральне місце в якій мало обговорення проєкту «Північного» Потoku та «Північного Потoku-2». США інтерпретували небезпеки від його реалізації зокрема через можливість використання РФ енергетичних проєктів для посилення власного геополітичного впливу: «Дії Росії зміцнили міжнародний консенсус про те, що “Північний потік-2” є прямим зазіханням на трансатлантичні відносини у сфері енергетичної безпеки та на наші спільні цілі у сфері національної безпеки» (Fannon, 2018). У контексті російсько-української війни реалізація даного проєкту розглядалася як нова складова гібридної агресії РФ, де «Північний потік-2» у поєднанні з «Багатолінійним турецьким потоком» «позбавлять Україну можливості не лише отримувати транзитні доходи, а й підтримувати цей критично важливий зв'язок із Заходом» (Fannon, 2018).

У свою чергу, дії РФ у Керченській протоці в листопаді 2018-го року отримали чітку критичну оцінку в рамках фрейму *порушення міжнародного права*, з вказівкою на російські агресивні дії в Азовському морі, які, зокрема, створювали перешкоди морському транзиту з метою дестабілізації України, а також артикуляцією скептичної оцінки щодо РФ, як відповідального гравця та частини міжнародної спільноти (Fannon, 2018).

Варто згадати і тези Д. Трампа на спільній прес-конференції з президентом РФ у липні 2018-го року за підсумками їх закритої зустрічі. Спільно з несистемними тезами американського президента стосовно приналежності Криму (Nardelli & Ioffe, 2018) та особистих стосунків з В. Путіним (De Carbonnel, 2018), вона продемонструвала альтернативний до офіційного наратив, який був присутнім переважно у живій публічній риториці особисто президента США – готовності до активного прямого

²⁷ Поняття «підфрейму» використовується в дослідженні для артикуляції фреймів, які у окремих контекстах використовувалися в якості тематичної або аргументаційної складової іншого чіткіше вираженого у проаналізованій період фрейму.

діалогу з РФ.²⁸ У своєму виступі Д. Трамп посилався на «традицію сміливої американської дипломатії» та необхідність «знайти шляхи співпраці у прагненні до спільних інтересів» для вирішення наявних проблем: «Наші відносини ніколи не були гіршими, ніж зараз. Проте приблизно чотири години тому ситуація змінилася. Я справді в це вірю» (The White House, 2018a).

Після особистої зустрічі Д. Трампа з В. Путіним, на противагу означеним усним заявам, Державним департаментом США була опублікована Кримська декларація, основою якої стали фрейми порушення міжнародного права та міжнародної взаємодії, а також використане звернення до історичної аналогії для легітимації декларованої позиції стосовно російсько-української війни: «Як і в Декларації Уеллса 1940 року, Сполучені Штати підтверджують свою політику відмови визнавати претензії Кремля на суверенітет над територією, захопленою силою в порушення міжнародного права. Своїми діями Росія вчинила негідно великій нації і вважала за краще бути ізольованою міжнародною спільнотою» (Romero, 2018).

Таким чином, ключові фрейми 2018-го року продовжували поєднувати юридично-нормативні звинувачення РФ з практичними інструментами (ізоляція, санкції, військово-технічна допомога, кібер- і енергетична протидія). На фоні посилення співпраці Україна-НАТО та проактивної позиції Конгресу у реакції на російську агресивну політику вперше відбулося постачання летальної зброї для України, що вказувало на готовність адміністрації США трансформувати свій підхід відповідно до затребуваного контексту, спираючись на традиційну дискурсивну рамку у своїй риторичній стосовно російсько-української війни. Водночас, у

²⁸ На фоні факту, що у березні відбулася висилка 60 російських дипломатів та закриття генконсульства РФ в Сіетлі через отруєння С. Скрипаля, що суттєво обмежило дипломатичні контакти між країнами на загальнодержавному рівні.

персональній риторичі президента Трампа, особливо в контексті прямої комунікації з президентом РФ, був присутній наратив необхідності прагматичної американо-російської взаємодії.

Окремої уваги при аналізі стратегічного наративу США періоду першої каденції Д. Трампа заслуговує Національна оборонна стратегія США (НОС) 2018 року, яка ілюструє актуалізацію загальної американської стратегічної концепції безпосередньо у військовій площині. Цей документ, розроблений Міністерством оборони США, на відміну від закритих військових документів, має публічний характер, що надає йому виразної комунікаційної функції. Завдяки своїй лаконічності та концентрованому викладу ключових американських безпекових пріоритетів він є важливим репрезентативним джерелом для дослідження наративу США щодо російсько-української війни.

Концептуальний зсув НОС-2018 полягає у відході від домінуючої з 2001 року антитерористичної парадигми²⁹ на користь парадигми глобального суперництва за технологічну, ресурсну та стратегічну першість. Документ чітко артикулює РФ та КНР як «ревізійні держави», які експлуатують переваги існуючого міжнародного порядку, паралельно руйнуючи його базові правила зсередини (Media Defence, 2018, с. 2).

З огляду на це, стратегічне протистояння з вказаними акторами проголошується центральним пріоритетом оборонного відомства, а досягнення цієї мети спирається на такі завдання: 1) збереження військової переваги збройних сил США як на глобальному, так і на регіональному рівні; 2) забезпечення сприятливого балансу сил у ключових геополітичних зонах: в Європі, Індо-Тихоокеанському басейні, на Близькому Сході та у Західній півкулі (Media Defence, 2018, с. 4)

²⁹ Характерної для традиційних Чотирирічних оборонних оглядів, на зміну яким прийшов НОС.

Специфіка загрози з боку РФ, згідно документу, полягала у симбіозі її агресивних намірів щодо суверенітету демократичних держав та наявності потужного ядерного арсеналу. Деструктивна роль РФ розкривається через наступні тези:

1) РФ намагається здобути фактичне «право вето» на суверенітет сусідніх держав у прийнятті урядових, економічних та дипломатичних рішень з метою розколу НАТО та переформатування безпекової архітектури Європи і Близького Сходу на власну користь.

2) Інструменталізація новітніх технологій для підриву демократичних процесів в Україні і Грузії становить серйозну небезпеку, яка у поєднанні з програмою модернізації російського ядерного озброєння набуває критичних масштабів (Media Defence, 2018, с. 2).

Базовим механізмом нейтралізації цих загроз та стримування опонентів визначається зміцнення партнерських мереж та альянсів, що повністю відповідає проаналізованій американській риторичі в рамках фрейму *міжнародної взаємодії*, де спільна оборона та підвищення боєздатності союзників фігурують серед первинних інструментів стримування російського ревізіонізму. У цьому контексті НОС артикулює необхідність захисту союзних держав від військової агресії та підтримку партнерів у протидії зовнішньому примусу, а також важливість пропорційного розподілу відповідальності за підтримання колективної оборони (Media Defence, 2018, с. 4)

На початку 2019 року (до проведення президентських виборів в Україні) риторика США зберігала основні тенденції та контекстуальні акценти минулого року. Комбінований фрейм *порушення міжнародного права* з боку РФ доповнювався фреймом *гібридних загроз* з традиційною стратегією реагування через невизнання анексії Криму, засудження гібридних та відкритих ескалаційних дій з вимогою звільнення суден та екіпажів, захоплених у Керченській протоці, а також продовження

санкційного тиску. Паралельно активно залучався фрейм *прав людини*: у контексті аналізу ситуації в Криму, зокрема у питанні забезпечення громадянських свобод кримських татар та звільнення полонених українців у Кримській протоці: *freedom (18), abuse (10), human right (9), Ukrainian ship (8), harassment (7), restriction on (7), illegitimate (7), undermine democratic process and institution (6), international shipping (5), tatars (4)*. В сумі це легітимувало фрейм оборонної допомоги, який в цей період зосереджує увагу на темі підвищення сумісності з НАТО, спільних тренувань, а також надання обладнання через Глобальний резервний фонд безпеки (GSCF) (Huynh, 2019).

Додатковим підтвердженням стабільності стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни стала Національна розвідувальна стратегія (НРС) 2019 року (Office of the Director of National Intelligence, 2019). Цей публічний спеціалізований документ визначає місію, вектори розвитку та пріоритетні завдання розвідки США на чотирирічний період, зокрема деталізує ієрархію загроз, визначає, які з існуючих партнерств потребують посилення, та встановлює критерії оцінки ефективності розвідувальної діяльності. І хоча НРС не є самостійним концептуальним документом і спирається на дискурсивні рамки СНБ та оперативні цілі, артикульовані у НОС, його аналіз є корисним як з точки зору якісного розширення джерельної бази дослідження нарративу періоду першої каденції Д. Трампа, так і визначення найбільш сталих із зафіксованих у ньому зовнішньополітичних пріоритетів.

Оцінка дій РФ як агресора виражена наступними тезами розділу «Стратегічне середовище»:

1) РФ поставлено першим номером у списку головних традиційних супротивників США. Зазначається, що вона нарощує свій вплив, використовуючи глобальні політичні проблеми, пов'язані з послабленням авторитету західних демократичних цінностей, дедалі

більшими ізоляціоністськими тенденціями на Заході та постіндустріальними економічними трансформаціями (Office of the Director of National Intelligence, 2019, с. 4).

2) У тандемі з КНР РФ розглядається як супротивник, що активно розширює розробки широкого спектру протисупутникового озброєння для нівелювання ефективності військових спроможностей та загального рівня безпеки США (Office of the Director of National Intelligence, 2019, с. 4).

Попри те, що Україна в тексті прямо не згадується, стратегія містить низку фреймів, які США активно застосовували для оцінки російсько-української війни. Зокрема: 1) *гібридні загрози*: наголошується на критичній необхідності захисту інформаційних каналів зв'язку та об'єктів критичної інфраструктури (Office of the Director of National Intelligence, 2019, с. 5); 2) *міжнародна взаємодія*: робиться акцент на оптимізації партнерських мереж з активним обміном розвідувальною інформацією задля розширення наявних баз даних та поглиблення аналітики (Office of the Director of National Intelligence, 2019, с. 23, с. 29); 3) *права людини*: декларується зобов'язання гарантувати недоторканність приватного життя та підвищувати рівень прозорості державної політики, зберігаючи при цьому ефективність розвідки. Цей аспект відіграє важливу роль у внутрішній легітимації розвідувальної допомоги США для України, насамперед у контексті інформаційних та кібероперацій (Office of the Director of National Intelligence, 2019, с. 24).

У той час як СНБ формує політичний порядок денний та обґрунтовує легітимність санкційного тиску на РФ з боку США, НРС концентрується на архітектурі розвідувальних процесів, необхідних для дієвого застосування цих інструментів в умовах транс-доменних військових конфліктів, одним з яких є російсько-українська війна. Як наслідок, системна інтеграція, аналітичне прогнозування та розбудова партнерських коаліцій визначаються як базові передумови для оперативної атрибуції загроз,

ефективної протидії інформаційно-кібернетичним атакам та синхронізації санкційної політики між партнерами, що набуло особливої актуальності в умовах гібридної агресії РФ проти України.

Після обрання президентом України В. Зеленського (травень 2019) у офіційному стратегічному наративі США відбулося зміщення акценту з теми україно-російської війни на внутрішньоукраїнську тематику. Зокрема, Д. Трамп (UNIAN, 2019), оперативно особисто висловив підтримку новому президенту, який отримав рекордно високий відсоток голосів. В офіційних же державних документах та заявах, які торкалися теми російсько-української війни, домінували традиційні фрейми *військової агресії* та *оборонної допомоги*, на що вказують відповідні індикатори: *security assistance (13)*, *territorial integrity (5)*, *security assistance to Ukraine (5)*, *Russian aggression (4)*.

Серед матеріалів корпусу першого етапу війни особливо інформативними для нашого дослідження є коментарі представника з питань переговорів щодо України К. Волкера, виголошені під час онлайн-брифінгу 28 травня 2019 року, оскільки в них зафіксовано одну з найбільших кількостей уживань лема *Ukraine* та наявність основних визначених фреймів. Вони, зокрема, демонструють наявність вираженої оптимістичної орієнтації команди Білого дому стосовно новообраної влади в Україні. У них відзначалися, зокрема, такі моменти:

1) Висока оцінка виборів як підтвердження демократії в Україні, що легітимує всебічну допомогу з боку США та необхідність продовження *підтримки реформ* в Україні зокрема як інструменту відновлення територіальної цілісності.

2) *Загроза цивільним*, ідентифікація РФ як *військового агресора* та рідкісну у попередній час артикуляцію конфлікту через слово «війна»: «Це є гуманітарна трагедія для народу Донбасу. І все це відбувається через вторгнення та окупації з боку Росії, а також через бойові дії, що

продовжуються, на території України... Тому ми всі стурбовані вирішенням цієї кризи, цієї війни».

3) Фрейм *міжнародної взаємодії*, який ідентифікується через тему євроатлантичної інтеграції України, фіксація позиції США щодо якої важлива для майбутньої частини дослідження: «... ми хочемо ясно дати зрозуміти, що ми продовжуємо підтримувати зобов'язання, дане у 2008 році в Бухаресті, про те, що Україна якимось стане членом НАТО».

4) Фрейм *дипломатичного треку*, який фіксується через збереження інструментальної орієнтації на Мінські домовленості: «головна [тема для обговорення з РФ під час запланованих контактів] – це війна на Донбасі.... проблема з реалізацією Мінських угод полягає в окупації Росією Східної України, що триває, і бойових діях, що тривають там, тому Україна не може піти далі, ніж вже зробила».

5) Декларувалася готовність до додаткового надання летальної зброї в рамках фрейму *оборонної допомоги*: «Україна, як і будь-яка інша країна світу, має право на самооборону. З якоїсь причини попередня адміністрація прийняла рішення не надавати Україні допомоги у розвитку її оборонних можливостей, принаймні можливостей у сфері летальної оборони. Наразі це рішення скасовано» (Volker, 2019).

Також пізніше було оприлюднено текст листа Д. Трампа до В. Зеленського цього ж періоду, в якому конкретизована ціннісна рамка американського нарративу: «Сполучені Штати та Україна є непохитними партнерами, які працюють разом над реалізацією спільного бачення стабільної, процвітаючої та демократичної України, інтегрованої в євроатлантичну спільноту. Успіх України є прикладом тріумфу демократії над відродженням деспотизму. Підтримка Сполученими Штатами суверенітету та територіальної цілісності України є непохитною» (Swan & Vancso, 2019).

Через два місяці після інавгурації стався інцидент з тиском на В. Зеленського з боку Д. Трампа стосовно дорозслідування раніше закритої справи проти сина Дж. Байдена Гантера, чим утворився ризик політизації американської допомоги Україні від США. Цей контекст пояснює, чому офіційні заяви одночасно наголошували на неперервності партнерства і безпековій підтримці України та водночас опинилися в полі публічного суперечливого дискурсу, що піддався американському інституційному та медійному впливу (Government Publishing Office, 2019).

Втім, конфліктогенність цієї ситуації не змінила суті офіційного стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни, насамперед через те, що скандал був пов'язаний персонально з діями Д. Трампа і потенційні контекстуальні риторичні реакції президента США не витіснили той нарратив, що був стабільно присутній у публічній офіційній риторичній США і концептуалізований у низці міжвідомчих документів. До того ж гострий період розгортання скандалу мав обмежену тривалість і вже восени зовнішні комунікації США з Україною у загальних рисах повернулися до звичної форми.

У останній третині 2019 року, після остаточного завершення перехідного етапу, пов'язаного зі зміною влади в Україні, відбулося відновлення активної присутності вже означеного фрейму *оборонної допомоги*, який традиційно поєднувався з фреймом *порушення міжнародного права* з боку РФ. До прикладу, напередодні чотирьохсторонньої зустрічі у Нормандському форматі США продовжували наполягати на відновленні повної територіальної цілісності України, наголошували на необхідності тиску на РФ з метою виконання нею Мінських угод та поступового відновлення територіальної цілісності України (Ortagus, 2019).

Основними проблемами у цей час були визначені тривала російська агресія, спроби економічної інтеграції Росією окупованих українських

територій, інвестиційні ризики та слабкість оборонної інфраструктури України; ключовими тригерами – анексія Криму 2014 р., підтримка проксі-сил на Сході України, невиконання Мінських угод та просування економічних проєктів, що легітимізують окупацію українських територій. Необхідною відповіддю на вказані акти дестабілізації міжнародної безпекової ситуації насамперед виступили інструменти дипломатичного тиску: невизнання анексії, попередження інвесторам, санкції проти фігурантів згаданих проєктів та підтримка прозорості імплементації Мінських домовленостей.

Отже, незважаючи на міжнародний критичний дискурс стосовно використання наявних важелів впливу на Україну з боку президента Д. Трампа для досягнення певних політичних цілей, який послаблював довіру між США та Україною як декларованими стратегічними партнерами і створював ризик майбутньої інструменталізації допомоги, офіційний американський стратегічний наратив зберігав традиційні дискурсивні характеристики. У 2019 році США вітали Україну з проведенням міжнародно визнаних демократичних виборів, легітимізували конкретні прецеденти оборонної підтримки, необхідної для захисту суверенітету української демократії, робили окремий акцент на гібридних загрозах з боку РФ. Особливістю цього періоду, у порівнянні з минулими, можна назвати обмежену частотність індикаторів, пов'язаних з санкційним тиском на РФ, що можна пояснити зосередженістю на юридичних процедурах імплементації рішень, прийнятих у 2018 році на протипагу комунікативній інтенсифікації цього фрейму.

У 2020 році відбулася остаточна фіксація характеристик офіційного стратегічного наративу стосовно російсько-української війни. По-перше, на відміну від комунікативних реакцій оперативного типу, які були характерні для періоду анексії Криму, ескалації локальної війни на Сході України та більш пізніх безпекових прецедентів (Керч, Північний Потік),

американський нарратив у 2020 році спирався на стратегічні орієнтири, прийняті за тривалий період розгортання конфлікту.³⁰ По-друге, зростаючий скепсис стосовно імплементації Мінських угод з боку РФ очевидно створював необхідність адаптації комунікативної складової зовнішньополітичної стратегії до можливого сценарію остаточного саботажу російською стороною підписаних документів. По-третє, відсутність виразних інфоприводів та ескалаційних прецедентів у російсько-українському конфлікті в 2020 році зумовила порівняно обмежену кількість комунікативних актів США стосовно взаємовідносин РФ та України у той час.

У текстах цього періоду зберігається висока присутність фреймів порушення *міжнародного права* та *військової агресії*: *aggression* (14), *territorial integrity* (9), *Russian aggression* (8), *sovereignty and territorial integrity* (7), *Ukraine sovereignty and territorial integrity* (5), *internationally recognize border* (4), *will never recognize Russia* (3), *Russia attempted annexation* (3). Вони доповнювалися фреймом *підтримки реформ в Україні*: *reform* (23), *democratic* (12), *the rule of law* (4), *reform effort* (3), *democratic institution* (3), *civil society* (3).

Частина уваги приділялася підфрейму енергетичної безпеки в рамках фрейму *гібридних загроз*, який знову ж таки активізувався у контексті обговорення проекту «Північного Потoku» з центральною проблемою потенційних загроз енергетичній безпеці Європи через російську політику (*Nord Stream* (9), *energy security* (3)). Окремо в рамках цього фрейму в якості підфрейму фіксується тема *міжнародної взаємодії*: «Ми й надалі виступатимемо проти завершення цього проекту, який послабить енергетичну безпеку Європи, а також України та країн НАТО та ЄС,

³⁰ Як видно із попереднього матеріалу дослідження, основні фрейми, що використовувалися у офіційному нарративі США, були сталими незалежно від зміни адміністрації Білого дому.

розташованих на східному фланзі. Наша опозиція газопроводу “Північний потік-2” непохитна (Blinken, 2021).

Обмежено представлений фрейм *санкцій (sanction (15))* найбільш активно використовувався у липні 2020-го, коли Конгрес та Міністерство фінансів США запровадили санкції проти Є. Пригожина і пов’язаних із ним структур в якості відповіді на встановлене використання ними фінансових каналів та афілійованих організацій для фінансування і координації військових та інформаційних операцій за кордоном. Вжиті заходи мали на меті не тільки замороження активів, а й розрив ланцюгів фінансування та логістики, які дозволяли ПВК «Вагнер» виступати інструментом зовнішньополітичного впливу РФ і приховувати державно зорієнтоване спрямування своїх дій. Ключова теза аргументації введення санкцій була наступною: «Група Вагнера була причетна до військового вторгнення Російської Федерації та спроби анексії Кримського регіону України у лютому та березні 2014 року, а також до подальших повстань у східних українських регіонах Донецька та Луганська» (Engel, 2020).

3.3. Пошук адміністрацією Дж. Байдена стратегічної комунікативної лінії стосовно російсько-української війни.

З приходом на посаду Президента США Дж. Байдена (2021 рік) спочатку увага його адміністрації була зосереджена на внутрішньополітичних питаннях, через що тема російсько-української війни на деякий час стала другорядною в американських офіційних комунікаціях. Але невдовзі після завершення політичної кризи та інавгурації Дж. Байдена, новообраний президент США провів телефонну розмову з В. Путіним. У ній він, згідно з офіційним звітом, «підтвердив тверду підтримку Сполученими Штатами суверенітету України», а також що США «діятимуть твердо на захист своїх національних інтересів у відповідь на дії Росії, які завдають шкоди нам чи нашим союзникам...

Обидва президенти домовилися підтримувати прозору та послідовну комунікацію в майбутньому» (The White House, 2021f).

Дж. Байден, який будучи за каденції Б. Обама віце-президентом, відповідальним за український напрям, віддавав перевагу особистим контактам з лідерами держав, і його позиція стосовно В. Путіна на початку роботи нової адміністрації була висловлена у розмові президента з радником національної безпеки Дж. Салліваном, який координував міжнародну політику нової адміністрації: «Я не прагну перезавантаження. Я не прагну добросусідських стосунків – просто хочу знайти спосіб стабільно й передбачувано співпрацювати з Путіним... можливо вдасться змінити динаміку процесів» (Вудворд, 2024 с. 28–29, 31).

З іншого боку, через місяць у розмові з президентом В. Зеленським Дж. Байден підтвердив означену позицію США щодо підтримки «суверенітету та територіальної цілісності України», а також «наголосив на прихильності своєї адміністрації до активізації стратегічного партнерства на підтримку плану президента Зеленського щодо боротьби з корупцією та реалізації програми реформ, заснованої на спільних демократичних цінностях», які «мають центральне значення для євроатлантичних прагнень України» (The White House, 2021h).³¹

Останнім концептуальним документом США на першому етапі російсько-української війни стали «Тимчасові стратегічні вказівки щодо національної безпеки» [далі – «Тимчасові вказівки»], оприлюднені 1 березня 2021 року (The White House, 2021a). Їх можна назвати скороченою версією стандартної СНБ, яка була покликана оперативно артикулювати стратегічний вектор та ключові пріоритети для державних відомств на

³¹ Остання теза була присутня незважаючи на позицію голови ЦРУ за каденції Байдена Б. Бернса, який ще з 2008-го року виступав проти вступу України в НАТО, вважаючи це ескалаційною стратегією у відносинах з РФ (Вудворд, 2024, с. 76–77).

старті роботи адміністрації Дж. Байдена. Відповідно, цей документ формулював завдання США у міжнародній безпековій політиці, проте свідомо обходив увагою глибоку практичну деталізацію, фінансове планування чи конкретні оперативні кроки.

Попри те, що Україна напряму в тексті не фігурує, «Тимчасові вказівки» містять низку положень, які дозволяють визначити вихідні координати зовнішньополітичної візії нової адміністрації, зокрема щодо ролі РФ у глобальній політиці. Ключовою тезою, яка актуалізується у контексті російсько-української війни, є імператив захисту демократій, котрі зазнають зростаючого тиску з боку авторитарних режимів (The White House, 2021a, с.7). Це положення органічно вписується у ширшу тему американського протистояння автократіям, серед яких чітко ідентифіковані КНР та РФ (The White House, 2021a, с. 6).

Продовжуючи логіку НОС-2018, документ характеризує РФ як актора, що зберігає непохитний намір розширювати власний глобальний вплив та виконувати деструктивну функцію у міжнародних процесах. Разом з тим, відтворюючи парадигму довоєнних адміністрацій США, задля забезпечення світової безпеки декларується намір пролонгувати Договір про СНО з РФ, а також шукати можливості для укладання нових угод у сфері контролю над озброєннями (The White House, 2021a, с. 8). Акцент на важливості діалогу з цими державами задля забезпечення глобальної стабільності простежується і в інших місцях документа, де наголошується на готовності до предметних переговорів з РФ та КНР стосовно новітніх військово-технічних розробок (The White House, 2021a, с. 9).

Аналіз тексту «Тимчасових вказівок» дає підстави стверджувати, що на початку роботи адміністрації Дж. Байдена США брали на себе роль центру консолідації демократичних країн задля нейтралізації російського ревізіонізму, паралельно артикуючи спроби відновити класичні механізми контролю над озброєннями та зберігаючи робочі контакти з РФ

у питаннях стратегічної стабільності. У цій системі координат демократичні держави мали спільно захищати заснований на правилах світоустрій та бути готовими до колективної відповіді на підривною діяльність деструктивних акторів, в контексті чого проактивна дипломатія та контроль визначалися як базові нормативні і практичні важелі стримування (The White House, 2021a, с. 6, 9).

Як наслідок, з метою синхронізації оборонних інвестицій, ключовим пріоритетом зовнішньої політики США оголошується відбудова потужних коаліцій демократичних держав, які, за оцінками нової адміністрації, зазнали стагнації за період роботи попередньої влади. Це підтверджується тезами про намір регенерувати мережу західних партнерств та альянсів США (The White House, 2021a, с. 3), оскільки їхнє зміцнення саме собою забезпечує американську національну безпеку (The White House, 2021a, с. 3). Цей підхід отримав символічний вираз фразою про «повернення епохи альянсів» (The White House, 2021a, с. 4).

Навесні 2021 року нова адміністрація Білого дому зробила ряд заяв, які безпосередньо стосувалися російсько-української війни, у яких центральним фреймом було *порушення міжнародного права*. Ключовими проблемами визначалися тривала анексія Криму, окупація частини території України, підриив її суверенітету та репресії на окупованих територіях, що поєднувало центральний фрейм з підфреймом *прав людини* (The White House, 2021j)(The White House, 2021g). Вказаний фрейм підтверджується відповідними індикаторами: *Crimea (29)*, *territorial integrity (28)*, *internationally recognize border (20)*, *sovereignty and territorial integrity (18)*, *annexation (6)*, *part of Ukraine (2)*, *will never recognize Russia purported annexation (2)*.

У першому півріччі важливе місце займав фрейм *гібридних загроз*, де головною темою було визначено кібербезпеку, тригером до чого стала атака на американську компанію Solar Winds у грудні 2020-го року. Президент Д.

Трампа заперечував причетність російських спецслужб до цієї операції, однак після приходу Дж. Байдена у своїй риториці цього періоду представники адміністрації США, наслідуючи позицію генерального прокурора У. Барра (Wilkie, 2020), прямо звинувачували у цій акції РФ. До цього додавалася тема можливих втручань РФ у американські вибори, що в сумі призвело до впровадження низки санкцій проти неї та депортації російських дипломатів. В контексті війни в Україні даний кейс вказував на нарощування конфліктності у російсько-американських відносинах, що додатково впливало на посилення підтримки української сторони в конфлікті.

Підтримка реформ стала ще одним активно присутнім фреймом у офіційному наративі США на початку нової каденції. Цей фрейм загалом стабільно застосовувався у офіційній американській риториці, зменшення його присутності спостерігалось лише в останній частині року, коли акцент було зміщено на безпекову складову. Йому відповідають наступні індикатори: *reform* (37), *corruption* (7), *justice* (6), *transparency* (4), *rule of law* (3), *democratic institution* (3), *reform agenda* (2), *civil society* (2).

Ключовою особливістю результатів аналізу цього фрейму стала публікація рішення про запровадження персональних санкцій проти І. Коломойського із забороною в'їзду до США йому та його родині. Цей прецедент став першим контекстом накладання санкцій з боку США на громадянина України з часу пакету санкцій проти В. Януковича та його оточення у 2014–2015-х рр. Він продемонстрував готовність США здійснювати предметний тиск на українських олігархів з метою реалізації комплексу внутрішніх реформ, що вказувало на зміну американського підходу у цьому напрямі: «Коломойський був замішаний у корупційних діях, які підривали верховенство права та довіру української громадськості до демократичних інститутів та державних процесів... Це рішення підтверджує відданість США підтримці політичних, економічних та

судових реформ, які мають ключове значення для євроатлантичного шляху України... [США] будуть й надалі використовувати такі повноваження для притягнення до відповідальності корумпованих осіб у цьому регіоні та на глобальному рівні» (Blinken, 2021).

Найбільш ілюстративним документом з точки зору означення дискурсивної рамки американо-українських відносин стала спільна заява про стратегічне партнерство, яка була опублікована наприкінці серпня³², у якій, зокрема, говорилося:

1) «зв'язки між Сполученими Штатами та Україною міцніші, ніж будь-коли. Наші спільні цінності та прихильність до створення єдиної, вільної, демократичної та мирної Європи лежать в основі нашого стратегічного партнерства... Наші відносини є наріжним каменем безпеки, демократії та прав людини в Україні та регіоні загалом»;

2) «Успіх України має центральне значення у глобальній боротьбі між демократією та самодержавством»;

3) «Сполучені Штати не визнають і ніколи не визнають анексію Криму Росією і підтверджують свою повну підтримку міжнародних зусиль... спрямованих на досягнення дипломатичного врегулювання конфлікту» (The White House, 2021b).

Зростання вірогідності повномасштабного вторгнення закономірно зробило фрейм *оборонної допомоги* одним із центральних за весь 2021 рік та центральним у його другому півріччі. Для аналізу доескалаційного періоду у риторичі США тут ми маємо повернутися до початку каденції Дж. Байдена. На фоні першого етапу стягування військ РФ до українського кордону,³³ 1 березня МО США анонсувало оборонну допомогу Україні у

³² Характерно, що вона вийшла невдовзі після особистої зустрічі Дж. Байдена та В. Путіна, за результатами якої президент США сказав Дж. Саллівану, що не розраховує на зміну поведінки та стратегії лідера РФ (Вудворд, 2024 с. 48).

³³ Інформаційна підготовка до чого почалася ще у лютому (Боднар, 2021), що також мало вплинути на оперативну реакцію США на пересування російських військ.

розмірі 125 млн. дол. Згідно офіційного анонсу вона «включає навчання, обладнання та консультаційні послуги, покликані допомогти українським силам зберегти територіальну цілісність країни, забезпечити безпеку її кордонів та покращити взаємодію з НАТО» (U.S. Department of War, 2021b).

У своїй книзі «Війна» (2024), один з найбільш авторитетних американських політичних журналістів Б. Вудворд вказує, що заступник Радника з національної безпеки Дж. Саллівана Дж. Файнер пізніше заявляв, що адміністрація Дж. Байдена була готова до повномасштабного вторгнення РФ з ранньої осені 2021 року. Незважаючи на абсурдність потенційного нападу в баченні Білого дому (Вудворд, 2024, с. 80–82, 85), дані, надані розвідкою США спільно з аналізом голови ЦРУ В. Бернса щодо реальної віри В. Путіна у декларовану ним «імперіалістичну інтепретацію української історії» (Вудворд, 2024, с. 94), поступово змусили команду Дж. Байдена реагувати на стягування російських військ до кордонів України.

У напрямі офіційної легітимації *оборонної допомоги* Україні, з розширеним спектром напрямів взаємодії (кібербезпека, військове планування), пізніше була підкріплена низкою офіційних декларацій:

1) В описі стратегічної рамки оборонної співпраці США-Україна: «Забезпечення того, щоб двостороння співпраця у сфері безпеки та допомога США ефективно допомагали Україні протистояти російській агресії, зокрема через потужну програму навчання та тренувань» (Media Defence, 2021).

2) У вищезгаданій спільній заяві про стратегічне партнерство: «Сполучені Штати оголошують про новий пакет допомоги у сфері безпеки на суму 60 мільйонів доларів, щоб дозволити Україні ефективніше захищатися від російської агресії» (The White House, 2021b).

3) У заяві міністра оборони Дж. Остіна за підсумками зустрічі з міністром оборони України О. Резніковим: «... для подальшого просування нашого спільного пріоритету – протидії російській агресії та поглибленню

нашої співпраці у таких галузях, як безпека на Чорному морі, кіберзахист та обмін розвідувальною інформацією... Ми уважно стежимо за останніми пересуваннями російських військових на ваших кордонах. І ми ясно висловили своє занепокоєння дестабілізуючою діяльністю Росії та наше бажання більшої прозорості» (U.S. Department of War, 2021a).

Фреймовий аналіз свідчить про те, що у 2021-му році на тлі приходу нової адміністрації Білого дому у наративі США спостерігалися наступні тенденції: 1) оперативна концептуалізація зовнішньополітичного підходу з ключовим акцентом на протистояння авторитарним режимам та реінтенсифікацією міжнародної взаємодії з партнерами; 2) продовження лінії обмеженої оборонної допомоги, подібної до підходу минулої адміністрації, на тлі нарощування російських військ на українському кордоні; 3) активне застосування інших традиційних фреймів стосовно російсько-української війни (військова агресія з чіткою атрибуцією агресора, порушення міжнародного права, гібридні загрози) з акцентом на темі внутрішніх реформ в Україні як наряду забезпечення національної безпеки.

Емпірична верифікація виявлених тенденцій за допомогою частотного аналізу засвідчує домінування фрейму дипломатичного треку, що підтверджує першочергову орієнтацію Вашингтона на політико-дипломатичне врегулювання війни. Наступною за частотою присутності зафіксовано групу фреймів нормативно-економічного тиску та легітимації американської підтримки України: порушення міжнародного права, санкції та права людини. Середню ланку, яка відповідає за інституційну стійкість та інтерпретацію витоків конфлікту, склали фрейми міжнародної взаємодії, підтримки реформ, військової агресії та гібридних загроз. Натомість слабо виражена присутність фрейму оборонної допомоги підтверджує, що військовий компонент залишався підпорядкованим традиційній

деескалаційній стратегії стримування та збереження стабільності міжнародної системи.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ

Проведений діахронічний дискурс-аналіз офіційного стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни на її першому етапі (2014-2022 рр.) дозволяє стверджувати, що американська комунікативна стратегія характеризувалася високим рівнем концептуальної тяглості попри зміну трьох президентських адміністрацій. Трансформація американського нарративу відбувалася не шляхом зміни базових інтерпретаційних рамок та лексичних структур, а через поступове калібрування інструментальних акцентів у комунікативній реакції США на зміну безпекового середовища внаслідок російської агресії в Україні.

Адміністрація Б. Обама сформувала нормативно-дипломатичну парадигму, в рамках якої домінували фрейми порушення міжнародного права, міжнародної взаємодії та дипломатичного треку. США уникали мілітаризованої риторики, намагаючись локалізувати кризу та залишити простір для дипломатичного маневру. У цій конструкції вирішення проблеми в рамках обраної структури фреймового аналізу вбачалося у збереженні трансатлантичної єдності, економічному тиску (санкціях) на РФ, як агресора, та інституційній підтримці України, але без надання летальної зброї як можливого триггеру ескалації.

У свою чергу, адміністрація Д. Трампа його першої каденції, попри нелінійність риторики президента у його публічних виступах, на інституційному рівні здійснила частковий перехід до принципу політичного прагматизму та інтерпретації міжнародної політики через парадигму суперництва великих акторів. На стратегічному рівні РФ було чітко артикульовано як ревізійністську державу, а паралельно зі збереженням дипломатичного та санкційного фреймів, ваги набув фрейм

оборонної допомоги у контексті першого прецеденту передачі американської зброї Україні. Стратегічний наратив періоду першої адміністрації Д. Трампа характеризувався також стабільною присутністю фрейму гібридних загроз, де контекст російсько-української війни інтегрувався у ширшу тему протидії глобальним дестабілізуючим акторам в рамках концепції протистояння великих держав.

Адміністрація Дж. Байдена у на першому етапі війни концептуалізувала її шляхом ідеологічної поляризації, артикулюючи агресивні дії РФ через глобальний наратив протистояння демократій та автократій. Декларувалося відновлення стратегії опори на класичні західні альянси (НАТО, ЄС), що супроводжувалося комунікаційною активністю на тлі скупчення російських військ біля українського кордону. Напередодні повномасштабного вторгнення РФ в Україну фрейм військової агресії набув максимальної інтенсивності, а публічна американська риторика змістила акценти зі стримування гібридних загроз до превентивної легітимації масштабної оборонної підтримки України в разі ескалації.

Характеризуючи загальні концептуальні трансформації ключових безпекових документів та публічної риторики США у період першого етапу російсько-української війни, можна стверджувати, що американський стратегічний наратив еволюціонував від інтерпретації російської агресії як локальної кризи європейської безпеки, що потребує виключно дипломатичного врегулювання, до усвідомлення її як системного виклику глобальному світопорядку, що вимагає комплексної (військово-технічної, економічної та ціннісної) відсічі. Було сформовано та комунікаційно інституціоналізовано фундамент аргументаційної бази американського стратегічного наративу в умовах майбутнього повномасштабного вторгнення РФ в Україну.

РОЗДІЛ 4. ОФІЦІЙНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ НАРАТИВ США ПОВНОМАСШТАБНОГО ЕТАПУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2022-2025).

4.1. Стратегічний наратив США за адміністрації Дж. Байдена.

Повноцінне зростання комунікаційної активності США стосовно можливої ескалації військової активності з боку РФ з високим рівнем вираженої тривоги фіксується у першій половині грудня 2021 року.³⁴ Адміністрацією Дж. Байдена було прийнято рішення поступово оприлюднювати наявні у них дані стосовно агресивних планів РФ³⁵, що дозволило б займати проактивну позицію в інформаційній конкуренції з В. Путіним (Underwood, 2023)(Вудворд, 2024, с. 111). Першим прикладом реалізації цього підходу стала публікація Washington Post за 3 грудня на основі повідомлень розвідки (Harris & Sonne, 2021).

Паралельно прес-секретар Білого дому Дж. Псакі провела прес-брифінг, який продемонстрував вихідну офіційну дискурсивну рамку реакції США на можливу ескалацію:

1) Була підтверджена традиційна позиція США стосовно євроатлантичної інтеграції України (у відповідь на питання, що у риторичі РФ це є одним з ключових тригерів конфліктогенності відносин РФ-НАТО): «... країни-члени НАТО вирішують, хто є членом НАТО, а не Росія. І так завжди було і так триватиме».

2) На питання про інструментарій, який США готові застосувати для стримування РФ, відповідь містила тези про додаткові санкції, взаємодію з європейськими партнерами та пряму дипломатію «від лідера до лідера».

³⁴ Незважаючи на хронологічну логіку нашого дослідження, матеріали грудня 2021 року через його дискурсивні характеристики залучено до передескляційного корпусу.

³⁵ Цей підхід отримав назву “стратегічне зниження секретності”.

3) Стосовно можливих необхідних поступок з боку України для деескалації Дж. Псакі зазначила, що США вбачають повну відповідальність РФ за можливий конфлікт: «Я думаю, важливо пам'ятати, звідки походять провокаційні дії на даному етапі. Це не Сполучені Штати; це не Україна» (The White House, 2021d).

У звіті за підсумками зустрічі з європейськими лідерами-членами G7 Дж. Байден підтвердив підтримку українського суверенітету як частину захисту *міжнародного права*, насамперед принципу територіальної цілісності держав та орієнтацію на дипломатичний трек через реалізацію Мінських домовленостей (Biden, 2021). Відповідні фрейми фіксуються і у звіті про телефонну розмову президента США з В. Зеленським, важливим пунктом якого була декларація принципу «жодних рішень чи дискусій про Україну без України» (The White House, 2021e), що стане важливою складовою наративу США у період повномасштабного вторгнення.

В один день з особистою розмовою Дж. Байдена та В. Путіна, в якій, за словами Б. Вудворда, американський президент остаточно впевнився у небажанні очільника Кремля шукати дипломатичне вирішення стосовно України (Вудворд, 2024, с. 30), було опубліковано текст найбільш інформативного акту публічної комунікації офіційних державних представників щодо можливої ескалації. Він вийшов за підсумками спільної пресконференції Дж. Псакі та радника з національної безпеки США Дж. Саллівана, яка була проведена на тлі онлайн-розмови між президентом Дж. Байденом та В. Путіним (Bloomberg News, 2021) та перепалки Е. Блінкена і голови МЗС РФ С. Лаврова стосовно винних у невиконанні Мінських домовленостей після засідання ОБСЄ (U.S. Department of State, 2021). Ключовими фреймами та дискурсивно ілюстративними тезами пресконференції були:

1) підтримка *міжнародного права* через захист українського суверенітету та територіальної цілісності³⁶ з підтвердженням права України на вступ до НАТО;

2) *міжнародна взаємодія* у накладанні жорстких економічних санкцій та посилення обороноздатності країн східного флангу НАТО у випадку російської агресії з готовністю «зробити те, що не було зроблено у 2014-му році»;

3) підтримка *дипломатичного треку* через просування Мінських домовленостей, зростання довіри між сторонами конфлікту, можливе зняття дипломатичних обмежень, прийнятих у 2018 році, розширення дискусії з РФ та Європою стосовно безпекових питань, які викликали тривогу усіх трьох сторін, та прямиї діалог між президентами США і РФ, «віра у незамінність якого є наявною з самого початку роботи цієї адміністрації»;

4) згадка про активну *оборонну підтримку* України з боку США у перший рік роботи адміністрації Дж. Байдена та заява про її продовження без конкретики про її конкретну номенклатуру та про участь американських військ у забезпеченні регіональної безпеки шляхом їх розміщення у країнах-членах НАТО;

5) підтримку України на тлі *гібридних загроз* з боку РФ з відсилкою на російські інформаційні операції 2014-го року та Північний Потік-2 як підстава для тиску на РФ, незважаючи на часткове послаблення санкцій стосовно керівництва проєкту (The White House, 2021c).

Окремо варто відзначити, що всередині Білого дому велися активні дискусії стосовно необхідності публічної заяви про те, що США не будуть відправляти війська в Україну в разі повномасштабної ескалації. Голова ЦРУ В. Бернс зазначав, що пряме втручання з боку США нашкодить

³⁶ На питання про можливі необхідні поступки з боку України для деескалації чіткої відповіді надано не було.

американським зусиллям щодо об'єднання держав для допомоги Україні, оскільки це має бути з тривогою сприйняте союзниками; водночас Дж. Салліван вважав, що публічна фіксація відмови від потенційного введення військ зменшує для США простір для маневру. У підсумку була обрана позиція Дж. Байдена, котрий вважав, що «наддержави не мають права на блеф» (The White House, 2021i), який зіпсує американську репутацію, а тому твердо стояв на необхідності публічного означення позиції США (Вудворд, 2024, с. 116–117).

8 грудня 2021 року у розмові з репортерами, де центральною темою була його вищезгадана розмова з В. Путіним, президент США аргументував означену позицію наступним чином: «Це навіть не обговорюється. У нас є моральний і юридичний обов'язок захищати союзників-членів НАТО, у нас є п'ята стаття і наш священний обов'язок. Але цей обов'язок не поширюється на Україну» (Wagner & Parker, 2021). Втім, незважаючи на стабільно присутній фрейм *оборонної допомоги* у офіційних комунікаціях США, Б. Вудворд вказує, що на непублічному рівні Дж. Байден також не планував поспішати з передачею Україні потужної дороговартісної зброї, оскільки побоювався її можливого захоплення з боку РФ та повторення ситуації, яка сталася після виходу американських військ з Афганістану (Maskinnon & Detsch, 2021).

Другим активним періодом у зовнішніх комунікаціях США стосовно можливої російської ескалації стала друга половина січня 2022-го року. Новопризначений прес-секретар Пентагону Дж. Кірбі вказав на готовність РФ вдатися до ескалації незалежно від наявності реальних підстав для неї: «В нашому розпорядженні справді є інформація про активну роботу Росії над приводами для потенційного вторгнення. Ми знаємо про ці їхні методи. Якщо справжньої зручної для них кризи не існуватиме, вони її вигадують» (PBS News, 2022).

Під час прес-конференції Дж. Байдена 19 січня було чітко окреслено комплексну стратегію реагування на можливу російську агресію. По-перше, президент підкреслив готовність до «безпрецедентних» санкцій як ключового інструмента тиску. По-друге, декларована стратегія США включала поєднання прямих дипломатичних контактів з Кремлем і практичного укріплення оборони на східному фланзі НАТО (C-SPAN, 2022). В сумі це відображало підхід, спрямований на одночасне стримування та превентивну координацію з партнерами. Тезою, яка пізніше критикувалася у західних медіа (VOA, 2022)(Sofuoglu, 2022), стосувалася збереження простору для американської реакції на агресію в залежності від її масштабу та рівня єдності євроатлантичних союзників.

У свою чергу, на спільній прес-конференції з міністром закордонних справ України Д. Кулебою держсекретар США Е. Блінкен, який на той момент оцінював занепокоєння РФ вірогідністю появи ядерної чи далекобійної наступальної зброї на її кордонах виправданим і вважав за необхідне з тактичних міркувань знизити рівень напруги у американо-російських відносинах (Вудворд, 2024, с. 128), атрибутував РФ як військового агресора та порушника міжнародного права, на чому засновувалася легітимація оборонної підтримки України (Office of the Spokesperson, 2022b). Втім, як і у заявах першої половини грудня, Е. Блінкен не конкретизував які види озброєння США буде готова передати Україні в разі повномасштабного вторгнення, що показувало відсутність у них повного уявлення, як буде виглядати ескалація (її масштаб та інтенсивність).

Особливе місце на прес-конференції зайняла тема реформ в Україні як підтвердження її демократичного спрямування: «Відколи вісім років тому українці вийшли на Майдан, щоб захистити свій вибір на користь демократичного та європейського майбутнього, Росія використала всі свої стратегії, щоб спробувати підірвати волю українського народу... Москва

систематично прагнула послабити демократичні інститути України, а також розколоти українське суспільство... однією з давніх цілей Москви є спроба посіяти розбрат усередині України, утруднити співпрацю українців у реалізації їхніх євродемократичних амбіцій, заявити, що демократія – це рецепт поляризації та дисфункції» (Office of the Spokesperson, 2022b).

Е. Блінкен також пояснив, що американські санкції проти українців, які звинувачувалися у співпраці з ФСБ РФ, а саме Т. Козака, О. Волошина, В. Олейника и В. Сивковича, були зумовлені російськими дестабілізаційними діями: «Понад десять років Росія використовує дезінформаційні канали та зв'язки зі спецслужбами по всьому світу для поширення хибних відомостей на підтримку своїх стратегічних цілей... Сполучені Штати також продовжуватимуть викривати та протидіяти глобальній кампанії зловмисного впливу Росії в Україні та за її межами» (Blinken, 2022).

Е. Блінкен також традиційно підтвердив орієнтацію США на прямий діалог з РФ та міжнародну взаємодію (U.S. Department of State, 2022c) для досягнення успіху *дипломатичного треку*. У контексті вимог РФ єдиним критично принциповим питанням, в якому не може бути компромісів з точки зору офіційної позиції США, була російська претензія на заборону для України на вступ до НАТО.

Завдання, які ставив перед міністр оборони США Дж. Остін у напрямі російсько-української війни у передескалаційний період, описує Б. Вудворд: «Зміцнити українську обороноздатність. Перевести американські війська у стан готовності. Зміцнити НАТО, щоби будь-який український конфлікт не перекинувся за кордони України. Зберігати єдність союзників і уникати кроків, що призведуть до прямого конфлікту з Росією. Якщо такий конфлікт усе ж розпочнеться – не перетворити його на Третю світову війну» (Вудворд, 2024, с. 99).

У середині лютого 2022 року, коли на спеціальному брифінгу офісу речника Державного департаменту було оголошено про евакуацію американських дипломатів з України та суттєве скорочення співробітників посольства у зв'язку з тим, що «ситуація розвивається у напрямку активного конфлікту», США, тим не менш, продовжували фокусуватися на дипломатичному треку та прямих контактах з РФ: «Ми щиро сподіваємось і продовжуємо інтенсивно працювати над тим, щоб Україна не перетворилася на зону бойових дій, і, як ви бачили, держсекретар Блінкен сьогодні вранці активно працював над запобіганням такого результату разом із міністром закордонних справ Лавровим» (Office of the Spokesperson, 2022a).

Крім персональних виступів Дж. Байдена, ключовим актом офіційної публічної комунікації США може вважатися виступ віце-президентки К. Гарріс на Мюнхенській безпековій конференції (19 лютого 2022 року). У ньому була означена підсумкова наративна рамка передескалаційного періоду, у якій виділялися ключові теми та фрейми:

- 1) підтримка *міжнародного права* визнанням непорушності суверенітету України та її державних кордонів;
- 2) комбінований фрейм *дипломатичного треку* як основної орієнтації, та *санкцій* як оголошеної першої стратегічної реакції на ескалацію;
- 3) *міжнародна взаємодія* у контексті мобілізації союзників по НАТО та держав-партнерів з демократичними режимами;
- 4) *загроза цивільним* як друга після порушення міжнародного права складова легітимації необхідності допомоги Україні;
- 5) *гібридні загрози* від РФ, яка вдається до дезінформації та створює штучні приводи для майбутньої агресії (U.S. Embassy Tbilisi, 2022).

Частотний контент-аналіз підтверджує домінацію означених у передескалаційний період фреймів: *sanction on* (30), *ally* (26), *war* (13),

*people (13), dialogue (10), territorial integrity (8), peace (8), Ukraine sovereignty (7), disinformation (6), international law (5), minsk (3), international community (3), destabilize Ukraine (3).*³⁷

Таким чином, напередодні повномасштабного вторгнення РФ в Україну офіційна риторика США поєднувала публічні попередження про загрозу російського наступу з дуальною стратегією: з одного боку, Білий Дім надавав виразного пріоритету дипломатичному підходу, а з іншого – погрожував жорсткими санкціями РФ та підкреслював необхідність посилення обороноздатності європейських союзників. На декларативному рівні США послідовно підтримували суверенітет та право України на євроатлантичну інтеграцію, категорично відкидаючи російські вимоги назавжди відмовити Україні у вступі до НАТО. Покладаючи усю відповідальність за можливу ескалацію на РФ, США зберігали стратегічну невизначеність щодо можливих конкретних кроків з надання військової допомоги у разі повномасштабного російського вторгнення. Окремо наголошувалося на важливості тісної координації дій з міжнародними партнерами (G7, ЄС) та необхідності продовження Україною внутрішніх реформ для забезпечення її національної стійкості.

Повномасштабне російське вторгнення наприкінці лютого 2022 року стало визначальним тригером у трансформації американського офіційного нарративу стосовно російсько-української війни, оскільки поставило перед США необхідність суттєво переглянути раніше прийняту стратегію, засновану на комбінації стримування та дипломатії. Першим відповідним контекстом стала ситуація із визнанням РФ незалежності ДНР та ЛНР. Посилаючись на порушення міжнародного права, США суттєво інтенсифікували критику російської сторони, чітко фіксуючи своє невизнання квазі-республік та вказуючи на критичне зростання можливості

³⁷ Повні статистичні показники даних параграфу 4.1 розміщені у файлах репозиторію на сторінках «Леми» та «Словосполучення» періоду президенства Дж. Байдена (ПБ)).

ескалації у вигляді військової агресії РФ (The White House, 2022c)(The White House, 2022a).

Характерно, що у фінальній частині інформаційного звіту про запровадження санкцій президентом Дж. Байденом, де встановлюються обмеження на будь-яку економічну взаємодію з окупованими регіонами, вказується, що дані обмеження є адаптованими до «застосування аналогічних обмежень щодо будь-яких інших регіонів України, якщо це буде доцільним» (The White House, 2022c). Таким чином, ця санкційна модель стала інструментальною підготовкою США до можливої окупації РФ інших територій України.

Комунікативна реакція вийшла на наступний рівень інтенсифікації критичної складової безпосередньо після здійснення РФ повномасштабного вторгнення в Україну. Основні фрейми, які застосовувалися в цей період:

1) *Військова агресія* зі стабільною артикуляцією її неспровокованого (The White House, 2022l)(The White House, 2022k) характеру та активною персоніфікацією В. Путіна як головного суб'єкта відповідальності: *putin (89), invasion (12), attack (11), Putin's war (10), war of choice (8), invade (6), unprovoked (5), attack on Ukraine (3), brutal assault on the people of Ukraine (1)*.

2) *Санкції* з акцентом на відповідальність російських еліт та необхідність подолання розриву між тиском у політичному та економічному напрямі (The White House, 2022d)(The White House, 2022e): *sanction (83), bank (54), impose (34), swift (16), freeze (14), full blocking sanctions (11), Russia's largest financial institutions (10), elites (9), Russian elites and their family (5), elites and their family members (5), oligarch (4), cut off Russia's access to (4), blocking sanctions on Russia's (4), freeze the assets (4)*.

3) *Міжнародна взаємодія* в рамках НАТО та G7 з метою забезпечення регіональної безпеки, де центральною проблемою було визначено загрози для енергетичного сектору на тлі декларацій про

необхідність ізоляції РФ від глобальної фінансової системи (The White House, 2022d): *ally (42), our allies and partners (10), United States and our allies (9), nato (30), g7 (9), coordination (10), global financial system (8)*.

4) *Загроза цивільним через перебування багатьох мешканців біля зони бойових дій та російські обстріли житлової інфраструктури з оперативною актуалізацією надання гуманітарної допомоги (The White House, 2022f): people (49), Ukrainian people (18), humanitarian (11), humanitarian assistance (5), provide the resources necessary (3), refugees from Ukraine (3)*.

Новою важливою складовою наративу США стало підкреслення «мужності українського народу», що, на противагу очікуванням РФ та прогнозам західних розвідок, стало ключовим фактором у відсічі переважаючим силам агресора (Biden, 2022a)(The White House, 2022g). Іншим ракурсом інтерпретації російсько-української війни стало означення цього конфлікту як боротьби демократії та авторитаризму, яке використовувалося у комунікативній стратегії США для мобілізації міжнародної коаліції демократичних країн-союзників. Це відсилає нас до наративної лінії, вперше після завершення Холодної війни виражено реактуалізованої у СНБ-17 та представленої також у Тимчасових вказівках адміністрації Дж. Байдена (Biden, 2022a).

Водночас, незважаючи на вказані прояви ідеологічної солідарності, у своєму першому розлоговому виступі стосовно повномасштабної агресії РФ Дж. Байден в рамках артикульованої «тверезої оцінки» безальтернативно зазначив, що війська США «не беруть та не братимуть участі у конфлікті з російськими силами в Україні» та «вирушають до Європи не для участі в бойових діях в Україні, а для захисту наших союзників НАТО – на випадок, якщо Путін вирішить продовжити просування на захід... Сполучені Штати та наші союзники будуть захищати кожен дюйм території НАТО всією силою нашої колективної могутності» (Biden, 2022a).

Незважаючи на активну політичну та матеріальну допомогу Україні від США та її інституалізацію на стратегічному рівні (U.S. Department of War, 2022c), американський наратив початку повномасштабного вторгнення характеризується стриманою позицією стосовно надання ЗСУ більш потужного озброєння та бойової техніки. Прикладом є відповідь заступниці держсекретаря Б. Дженкінс під час брифінгу 16-го березня 2022 року на питання про можливість надання Україні бойових літаків: «Наша оцінка ґрунтується як на даних розвідки, так і на оцінках наших військових експертів, які, звичайно ж, підтримували зв'язок зі своїми колегами в Україні, а також з нашими союзниками та партнерами по НАТО... Вони дійшли висновку, що додавання літаків до авіапарку навряд чи суттєво змінить ефективність ВПС України порівняно з російськими можливостями». Натомість, за її словами, найбільш “корисним та ефективним у даний момент” є надання стратегічних, оперативних та тактичних наземних систем протиповітряної оборони (The White House, 2022g)

Таким чином, публічна комунікативна реакція США на повномасштабне вторгнення РФ в Україну пройшла чітку трансформацію від вихідної орієнтації на дипломатичний трек і стримування через спроби зберегти прямий контакт з РФ до жорсткої та емоційно насиченої риторики з персоніфікацією відповідальності на вищому політичному керівництві РФ із паралельним впровадженням санкцій нового масштабу як продовження застосування економічних механізмів, яким виділялася роль центральних інструментів тиску.

Важливо також відзначити збереження принципової відмови США від прямої військової участі у конфлікті при пріоритеті фінансової та гуманітарної допомоги, а також постачання ППО та наземних оборонних систем, що відображає прагнення поєднати активну матеріально-політичну підтримку з уникненням нової ескалації непередбачуваного характеру.

Напередодні ключових переговорів у Стамбулі 29 березня 2022 року Дж. Байден дав невелику прес-конференцію з приводу місячної річниці з початку війни (Watson, 2022). У ній він чітко означив три основні завдання, які поставила перед собою адміністрація США стосовно російсько-української війни, які він означив як успішно виконані: 1) підтримка України військовою та гуманітарною допомогою; 2) запровадження «наймасштабнішого режиму економічних санкцій для того, щоб підірвати російську економіку і покарати Путіна за його дії»; 3) зміцнення східного флангу американських союзників по НАТО. Крім того, Дж. Байден зазначив, що у разі застосування РФ хімічної зброї США будуть реагувати, але «характер реакції буде залежати від характеру застосування». Сказаним підтверджувалася наступність офіційних комунікативних реакцій США, зафіксованих протягом всього першого місяця повномасштабної війни, чим оформлювалася модель реагування на можливі ескалаційні сценарії у майбутньому: поєднання зобов'язань відповісти на нові прояви агресії РФ без чіткої конкретизації характеру відповідей.

Варто згадати, що на цьому етапі більш активним стало застосування підфрейму *гібридних загроз*, який на цьому етапі входив до фрейму *санкцій*. Центральною проблемою цього підфрейму стало питання доступу РФ до критичних технологій для її загальної модернізації і підсилення військової та промислової спроможності: зафіксовані входження наступних індикаторів підфрейму: *long-term commitment (4)*, *supply chain (3)*, *measure (4)*. Експортні контрзаходи у цьому напрямі у першу чергу стосувалися напівпровідників, авіоніки, критичних компонентів зброї, а також впровадження довготривалого режиму контролю (The White House, 2022g)(Biden, 2022a).

Фрейм *прав людини* було активізовано темою обмеження вільного доступу населення РФ до об'єктивної інформації внаслідок закриття путінським режимом незалежних ЗМІ, блокування окремих інтернет-

платформ і соціальних мереж та інформацією про погрози «тюремним ув'язненням будь-кому, хто наважиться висловитися про війну Путіна проти України інакше, ніж це схвалено Кремлем». На фоні означених репресивних заходів США окремо висловлювали підтримку опозиційним російським журналістам та медіа. Разом з акцентуванням на характері повномасштабного вторгнення як наслідку персонального рішення В. Путіна це становило частину загальної нарративної стратегії сепарації відповідальності за розв'язану РФ війну, яка зайняла стабільне місце у американській риторичі: «Президент Путін обрав цю війну; народ Росії – ні» (U.S. Department of State, 2022a).

Водночас, незважаючи на артикульовані обмеження політичної, економічної та технологічної взаємодії, США зберігали стратегічну готовність до діалогу з РФ щонайменше з глобальних безпекових питань. На брифінгу 4-го квітня держсекретар Е. Блінкена, відповідаючи на питання стосовно контролю над ядерною зброєю, вказав, що «зараз ми не можемо вести діалог із Росією через ситуацію, в якій вона опинилася, коли безперешкодно вторглася в Україну... Однак у США продовжується робота над тим, щоб, коли настане час, ми змогли відновити взаємодію з Росією» (Price, 2022a).

Варто згадати, що прямих офіційних коментарів США стосовно Стамбульських переговорів, пік інтенсивності яких припав на кінець березня, не зафіксовано. В загальних рисах в американській риторичі був присутній традиційний фрейм необхідності реалізації дипломатичного треку для забезпечення сильних переговорних позицій України (U.S. Department of State, 2022a), однак вагоме місце у ньому займав і скепсис стосовно готовності РФ реалізувати декларовані деескалаційні наміри. Повноцінним прикладом є слова прес-екретаря Пентагону Дж. Кірбі, який пізніше обійме посаду координатора зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США: «Ніхто не повинен обманювати себе

нещодавньою заявою Кремля про те, що вони раптово зменшать військові атаки поблизу Києва, або будь-якими повідомленнями про те, що вони збираються вивести всі свої війська... На підставі того, що вони сказали сьогодні, ще занадто рано знати, які в них тут справжні наміри... ми вважаємо, що це насправді більше є частиною перепозиціювання. І ще раз: частково ми спираємося на явні ознаки того, що вони переорієнтовують пріоритет на Донбас» (Price, 2022a).

Невдовзі після трагедії у Бучі, яка стала ключовим тригером згорання стамбульського переговорного процесу, США гостро засудили злочини російської армії. У преамбулі до прес-релізу Державного департаменту 8 квітня, очевидно з метою додаткового підкреслення позиції США, була використана характерна цитата держсекретаря Блінкена: «Ми рішуче засуджуємо очевидні звірства кремлівських сил у Бучі та по всій Україні... використовуючи всі доступні інструменти, документуючи та розповсюджуючи інформацію, щоб притягнути винних до відповідальності» (U.S. Department of State, 2022b).

Окрему увагу у тексті брифінгу було приділено дезінформаційній кампанії РФ стосовно трагедії у Бучі з перерахуванням конкретних фейків та їх спростуваннями. США вказували на «добре розроблену схему одночасного заперечення, перекладання провини та зустрічних звинувачень», які поєднувалися з активністю російських державних ЗМІ та відповідними виступами російського представництва в ООН. В якості відповіді США зобов'язувалися підтримувати незалежні розслідування для притягнення РФ до відповідальності (U.S. Department of State, 2022b).

У свою чергу, для оцінки удару по залізничній станції в Краматорську, Дж. Байденом також було використано слово «звірство» (atrocities) (President Biden Archived, 2022), яке загалом стало одним з часто присутніх нових лемових індикаторів у американському наративі цього

періоду (зафіксовано 10 входжень у вищевказаному брифінгу держдепартаменту).

Активне застосування фрейму *загрози цивільним* було характерне для оцінки ситуації в окупованому Маріуполі: «Нам достатньо поглянути на тяжке становище людей у Маріуполі, щоб зрозуміти жорстокість, яку заподіяв президент Путін. Маріуполь, де колись проживало майже півмільйона людей, вже тижнями залишається без їжі, води, електрики та газу. За цей час Росія бомбардувала дитячу та пологову лікарні в Маріуполі, яка, за словами свідків, була працюючою та чітко впізнаваною на момент удару» (U.S. Mission China, 2022).

Водночас, зберігаючи ключовий орієнтир на деескалаційну комунікативну позицію, США підкреслили свою дистанційованість від участі в ураженні Україною крейсера «Москва» 13 квітня: «Ми не надали Україні конкретної інформації для цілевказівки щодо “Москви”. Ми не брали участі в рішенні українців атакувати корабель або в самій операції. У нас не було попередніх відомостей про намір України уразити цей корабель». Для підкріплення США залучали лінію про невизначеність причини вибухів: «це також могло бути щось, що сталося всередині корабля – інженерна пожежа, пожежа палива. Просто невідомо» (Al Jazeera, 2022a).

21 квітня Дж. Байден дав невеликий брифінг, де означив підсумки першого етапу російсько-української війни, на зміну якому приходив етап затяжних бойових дій. Наведемо ключові лінії виступу:

1) артикуляція системного насильства російських військових над *цивільним населенням* на території Київської області: «Російські війська відступили з Києва, залишивши після себе жахливі свідчення... звірств та військових злочинів проти українського народу»;

2) вказівка на підготовку РФ до нового етапу війни, який «буде більш обмеженим з погляду географії, але не з погляду жорстокості», що активізувало необхідність оперативної *оборонної допомоги* Україні, з

акцентом на її рекордні масштаби, та надання озброєння, «адаптованого для підтримки інтенсивних бойових дій на Донбасі, який [топографічно] відрізняється від інших регіонів»;

3) підкреслення необхідності *міжнародної взаємодії* у забезпеченні довготривалої оборонної підтримки України у різних секторах на тлі стратегічної орієнтації В. Путіна на розкол євроатлантичної єдності в контексті політики щодо російсько-української війни та, як наслідок, твердження про нездатність РФ окупувати всю територію України у майбутньому в ситуації наявної консолідації західних союзників;

4) легітимізація підтримки України через емоційну апеляцію до ціннісного аргументу: «Ми направляємо їх [гроші, виділені Конгресом] прямо на передову лінію свободи, до безстрашних та вмілих українських бійців... Битва за Київ стала історичною перемогою для українців. Це була перемога свободи... Ми й надалі підтримуватимемо хоробрий і гордий народ України. Ми ніколи не відступимо від своєї рішучості захищати свободу та протистояти тиранії»;

5) звернення до теми солідарності американських громадян з українцями як ще одна складова легітимації допомоги: «Кожен американський платник податків, кожен військовослужбовець наших Збройних Сил може пишатися тим, що щедрість нашої країни, майстерність та служба наших військових допомогли... відбити російську агресію в Україні, щоб дати відсіч варварству Путіна»;

6) акцентування на ролі США у підтримці вразливих секторів державної та економічної діяльності України, захисту біженців через оголошену програму «Об'єднаємося за Україну» (The White House, 2022j).

Цей виступ був доповнений словами Е. Блінкена та Дж. Остіна під час візиту в Київ у контексті передачі Україні 155-мм гаубиць, анонсу нової оборонної допомоги та повернення американських дипломатів в Україну. У ньому фіксувалися ознаки зміни стратегії адміністрації Дж. Байдена,

пов'язані з її переорієнтацією на «війну на виснаження» (Bertrand et al., 2022). Дж. Остін означив частину ключових завдань в контексті нової стратегії, що формувалася: 1) ослабити РФ «до тієї межі, щоб вона більше не змогла робити все те, що зробила, напавши на Україну»; 2) остаточно позбавити РФ можливості погрожувати безпеці Європи; 3) забезпечити реалізацію декларованої тези про те, що «суверенна та незалежна Україна проіснує набагато довше, ніж Путін перебуватиме при владі» (Atwood & Hansler, 2022).

Гостьове есе Дж. Байдена, опубліковане 31 травня 2022 року в The New York Times під назвою «Що Америка буде і не буде робити в Україні», можна вважати матеріалом, який містив ключові характеристики стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни у перший період її повномасштабного етапу. На початку тексту вводяться фрейми військової агресії та дипломатичного треку: Україна описується як держава, яку США прагнуть бачити «демократичною, незалежною, суверенною і процвітаючою», здатною стримувати подальшу російську агресію. Водночас наголошується, що Вашингтон «не прагне війни між НАТО і Росією», «не буде безпосередньо втягнутий у цей конфлікт» і «не заохочує та не дає можливості Україні завдати ударів за межами своїх кордонів». Після цього уточнення послідовно розвивається фрейм оборонної допомоги, де американська підтримка зокрема подається як інструмент створення для України сильнішої переговорної позиції. Паралельно розгортається фрейм міжнародної взаємодії і санкцій, оскільки Дж. Байден прямо пов'язує американську стратегію з координацією із союзниками щодо санкцій проти РФ, превенцію ризиків глобальної продовольчої кризи та зменшення залежності Європи від російських енергоносіїв (Biden, 2022b). Таким чином дане есе артикулює американську стратегію, в рамках якої декларація підтримки України поєднується з її чітко окресленими межами, передусім спрямованими на уникнення

ескалації та збереженням американського контролю над інтенсивністю та масштабом військових дій.

На Мадридській безпековій конференції НАТО 29-30 червня 2022 року була представлена нова десятирічна стратегічна концепція альянсу (НАТО, 2022). Хоча за формальними ознаками вона не належить до корпусу джерел офіційного нарративу США, концепція вказує на дискурсивну рамку тогочасної стратегії міжнародної взаємодії євроатлантичних союзників, серед яких США посідають центральне місце. Ще у грудні 2021 року на спільній прес-конференції з В. Зеленським, генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг наступним чином анонсував дану безпекову концепцію: «З того часу як ми представили минулу стратегічну концепцію світ змінився і нам треба відобразити цю зміну. Одна важлива істина, яка змінилася – це поведінка Росії. Якщо подивитися на діючу стратегічну концепцію³⁸, у ній ми називаємо Росію стратегічним партнером. Але з того часу ми побачили Росію як агресивну країну, яка захоплює територію сусідів, дестабілізує Україну і, звичайно, ці зміни повинні бути в новій стратегічній концепції» («Росія сама прокладає», 2022).

Основними фреймами документа, які відносяться до російсько-української війни, були:

1) захист *міжнародного права* з орієнтацією на деескалацію конфліктів: «Наше бачення світу, в якому ми хочемо жити, є чітким: це світ, де панує повага до суверенітету, територіальної цілісності, прав людини і міжнародного права і де кожна країна вільна обирати свій шлях, світ, де немає місця агресії, примусу або саботажу» (НАТО, 2022, с. 2);

2) артикуляція *РФ як агресора* та актора глобальної безпекової дестабілізації, яка *загрожує цивільному населенню*, з відповідними до американського нарративу індикаторами емоційного плану:

³⁸ Опублікована у 2010 році.

«Загарбницька війна Російської Федерації проти України похитнула мир й значно погіршила наше середовище безпеки. Жорстоке і незаконне вторгнення Росії, неодноразові порушення нею міжнародного гуманітарного права, її жахаючі військові напади і звірства спричинили невимовні страждання і спустошення... Російська Федерація є найбільш значною і прямою загрозою безпеці держав-членів Альянсу» (НАТО, 2022, с. 1, с. 4);

3) вказівка на *гібридні загрози*, яка є стабільною темою безпекових документів США: «Вони втручаються у демократичні процеси й установи наших країн і зазіхають на безпеку наших громадян за допомогою гібридної тактики, яку використовують як напряду, так і через посередників. Вони здійснюють зловмисну діяльність у кіберпросторі і космосі, поширюють дезінформацію, інструменталізують міграцію» (НАТО, 2022, с. 3);

4) принципова позиція щодо політики відкритих дверей: «Двері Альянсу залишаються відкритими усім демократичним європейським державам... Рішення щодо членства в НАТО ухвалюються виключно державами-членами Альянсу, і жодна третя сторона не має права голосу у цьому процесі» (НАТО, 2022, с. 10);

5) акцент на *оборонній підтримці* демократичних партнерів як основи їх стабільності та регіональної безпеки: «допоможемо їм підвищити стійкість проти зловмисного втручання і розбудувати їхні спроможності. Ми також збільшимо практичну підтримку євроатлантичних прагнень цих держав з боку Альянсу. Ми і надалі розвиватимемо партнерство з Боснією і Герцеговиною, Грузією та Україною з метою просування нашої спільної зацікавленості у мирі, стабільності і безпеці на євроатлантичному просторі... Західні Балкани і Чорноморський регіон є стратегічно важливими для Альянсу» (НАТО, 2022, с. 10–11).

Пізніше, на річницю здобуття незалежності України, заступник міністра оборони з питань політики К. Каль провів прес-конференцію, на якій була зафіксована загальна офіційна дискурсивна рамка США стосовно російсько-української війни на першому її етапі. Її центральною темою стала декларація стратегічної безпекової підтримки України як відповіді на вторгнення В. Путіна та на його плани «виграти довгострокову гру» з анонсом нової оборонної допомоги у розмірі 2,98 млрд. дол. в рамках програми USAI, яка буде поступово надана впродовж декількох років. Він окремо підкреслив, що сумарна допомога США у цій війні є історично безпрецедентною (U.S. Department of War, 2022d).

У своєму виступі К. Каль означив бачення США стосовно планів РФ у цій війні після відступу російських військ від Києва: «Путін не відмовився від своїх загальних стратегічних цілей – захоплення більшої частини України, повалення режиму та повернення України до складу нової Російської імперії. Він лише змінив терміни виконання поставленої мети, визнаючи, що відхиляється від плану... Його теорія перемоги полягає у тому, що він може перетерпіти всіх... Таким чином, подібні пакети є надзвичайно важливими, побічно спростовуючи теорію Путіна, згідно з якою ми не налаштовані на довгострокову перспективу, що ми не підтримуємо Україну у довгостроковій перспективі». Окремо Каль вказав, що готовність США підтримувати Україну на довгій дистанції зрештою має схилити Путіна відмовитися від бойових дій та перейти до переговорів (U.S. Department of War, 2022d).

Варто згадати питання про причини відсутності постачання ракетних систем з дальністю ураження більше 80 км (ATACMS) та бойових літаків на тлі артикульованих стратегічних планів з підтримки України. К. Каль традиційно вказав на поточний пріоритет для України – використання тих

типів літаків, які вона зараз має³⁹, оскільки літаки четвертого покоління, наявні у США, якби було прийняте відповідне рішення, доставлялися б роками. Також К. Каль вказав, що між союзниками та Україною триває активна робота у напрямі стратегічного планування бойових дій з можливими сценаріями продовження наявної інтенсивності та її можливого спаду, на основі чого і формуються наявні рішення стосовно постачання озброєнь (U.S. Department of War, 2022d)..

Відповідну аргументацію, разом з перерахуванням низки вже переданих систем, було використано і у контексті тактичних ракетних систем АТАСМС, які, на думку Пентагону, поступалися у пріоритеті системам GMLRS⁴⁰: «За нашою оцінкою, наразі їм не потрібна АТАСМС для обслуговування цілей, які мають безпосереднє відношення до поточних бойових дій... ми, очевидно, продовжуватимемо переговори з українцями щодо їхніх потреб, але на даний момент ми вважаємо, що нам слід зосередитися на GMLRS» (U.S. Department of War, 2022d).

Наратив США на тлі успіхів ЗСУ та фейкових референдумів у окупованих областях. Першим контекстом аналізу стратегічного наративу США восени 2022 року став успішний Слобожанський контрнаступ України, в результаті якого за 22 дні було звільнено 6000 км² української території, а також захоплено ворожої техніки на суму близько 700 млн. дол. (Ланда & Гненний, 2022). Незважаючи на позитивні оцінки дій ССО України (U.S. Department of War, 2022b) в цілому комунікаційна реакція

³⁹ Наприклад, адаптація ракет HARM під МІГ-29.

⁴⁰ Високоточні ракети для систем з дальністю до 84 км. Пріоритетність GMLRS перед АТАСМС (300 км) у риторичі США пояснювалася масованістю їх виробництва та концентрацією 90% російських логістичних цілей у межах 80-кілометрової зони, в контексті чого використання GMLRS дозволяло системно виснажувати ворога без ризику критичного вичерпання дефіцитних запасів далекобійних ракет. Втім, спираючись на аналіз офіційної риторики США, такий пріоритет було обрано зокрема через те, що він давав можливість уникнути ударів України по території РФ відповідно до стратегії «контрольованої ескалації», водночас забезпечуючи вогневий контроль над окупованою територією поблизу лінії фронту.

США була доволі обмеженою, з окремим фокусом на необхідності продовження *оборонної підтримки* України для нарощування успіхів ЗСУ (Al Jazeera, 2022b). Водночас Дж. Остін на спільній прес-конференції з міністрами оборони Великої Британії та Чехії, відповідаючи на питання про продовження відмови від постачання Україні системи АТАСМС, знову використав раніше обрану лінію на покращення використання Україною вже наявних у неї вогневих систем (U.S. Department of War, 2022b).

Окрім оборонної допомоги, контент-аналіз заяв цього періоду вказує на найбільшу присутність фрейму *загрози цивільним*. Він був актуалізований на тлі виявлених після звільнення окупованих міст жертв серед місцевого населення (Price, 2022b) та фільтраційних заходів з боку окупаційної влади РФ: *filtration* (35), *war crimes* (6), *filtration point* (6), *prison* (4), *pre-detention centers* (3), *atrocities* (3).

Невелика активність офіційних американських комунікацій у означеному контексті пояснюється занепокоєнням адміністрації Дж. Байдена ядерною загрозою від РФ: у цей період Білий Дім отримав свідчення про обговорення у Кремлі можливості застосування ядерної зброї. Доповнена провокаційною дезінформацією з боку РФ про підготовку Україною «брудної бомби» (Price, 2022b), ймовірність застосування В. Путіним ядерної зброї у певний момент оцінювалася в ЦРУ на рівні 50% (Вудворд, 2024, с. 180). Це стало тригером для активізації класичної проблематики ядерного стримування у наративі США, яка була головною змінною у американо-російських відносинах ще з періоду Холодної війни. Можна зробити висновок, що США на рівні військового та розвідувального каналів, постійно перебуваючи у напружених контактах з російською стороною, обмежили активність зовнішніх комунікацій для зменшення можливих факторів ескалації і натомість зосередилися на закритих каналах комунікацій та контактах з більш лояльними до РФ державами, насамперед КНР та Індією, для залучення їх до стримування російської сторони від

застосування ядерної ескалації, що у підсумку було виражено у відповідній заяві Сі Цзіньпіня (Connolly, 2022). Ядерна напруга зберігалася до кінця осені, але саме у період Слобожанського контрнаступу означена орієнтація Білого дому була найбільш виразною і даний період, на нашу думку, став єдиним, для якого було характерним використання ядерної загрози як самостійного фрейму⁴¹ в актах публічної комунікації США періоду каденції Дж. Байдена.

Набагато більш активними комунікації США були стосовно анексії РФ окупованих територій на півдні України, які супроводжувалися формально-плебісцитарними процедурами. Напередодні організованих там псевдореферендумів Е. Блінкен дав їх розгорнутий коментар, вказавши на:

1) Міжнародну консолідацію позиції більшості країн-членів ООН стосовно російської агресії: «Навіть низка країн, які підтримують тісні зв'язки з Москвою, публічно заявили про наявність у них серйозних питань і побоювань щодо вторгнення президента Путіна, яке триває».

2) Орієнтацію В. Путіна на подальшу ескалацію: «замість того, щоб змінити курс, президент Путін подвоїв зусилля, вирішивши не закінчувати війну, а розширювати її; не виводити війська, а закликати ще 300 000 військовослужбовців».

3) Загрозу *дипломатичному треку* через включення РФ до свого складу нових територій із застосуванням наративу про можливі спроби ЗСУ звільнити ці території як плацдарму для нападу на РФ: «не працювати над дипломатичним рішенням, а зробити таке рішення неможливим, прагнучи анексувати ще більше української території за допомогою фіктивних референдумів».

⁴¹ В інших випадках він застосовувався в якості підфрейму ширших фреймів агресії РФ та гібридних загроз і саме в такому форматі введений до порівняльного аналізу у наступних частинах дослідження

4) *Загрозу цивільним* через військові злочини РФ на тлі військових невдач: «Чим більше невдач зазнають російські війська на полі бою, тим більше страждань вони завдають українському мирному населенню» (Blinken, 2022).

Закономірно, що в сумі у цей період найбільш поширеним фреймом було порушення *міжнародного права* (підкріплений загрозою цивільним), який не тільки став об'єднуючою тематичною лінією наведеного виступу Е. Блінкена, а й був зафіксований у першій безпосередній реакції на анексію президента Дж. Байдена, яка практично повністю присвячена означеній темі (The White House, 2022m). Відповідні ключові індикатори цього періоду: *Ukrainian territory* (13), *territorial integrity* (12), *to annex* (10), *sham referenda* (7), *Russia's war* (5), *internationally recognized borders* (5), *will never recognize* (4), *territory by force* (3).

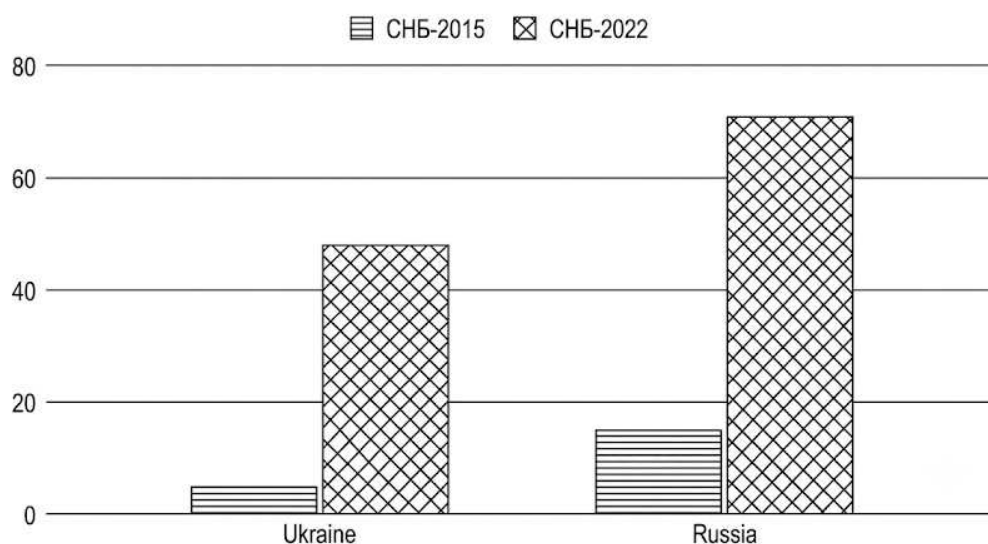

Рисунок 2. Частота використання слів «Україна» та «Росія» у СНБ-2015/2017.

Концептуальний зсув у наративі США стосовно російсько-української війни після початку повномасштабного вторгнення ілюструється у Національній безпековій стратегії 2022-го року (The White House, 2022b). При цьому на відміну від редакцій першого періоду війни та

Тимчасових вказівок 2021 року, у СНБ-2022 вже під час роботи адміністрації Дж. Байдена, у СНБ-2022 російсько-українська війна є однією з центральних тем, які визначають загальний зміст документа.

По-перше, у СНБ-2022 ідентифікація РФ як агресора (з вже згаданими характерними для цього періоду лемовими індикаторами *brutal* (3), *unprovoked* (2) супроводжується декларованою метою стратегічного ослаблення її спроможностей унаслідок повномасштабного вторгнення в Україну, що відображає перехід від превентивно-нормативного наративу до прямої конфронтації як центральної логіки відповіді:

1) «Протягом останнього десятиліття російський уряд обрав імперіалістичну зовнішню політику з метою повалення ключових елементів міжнародного порядку... Це завершилося повномасштабним вторгненням в Україну...» (The White House, 2022b, с. 3);

2) «Сполучені Штати, за послідовних адміністрацій, докладали значних зусиль у багатьох випадках, щоб зв'язатися з Росією, обмежити наше суперництво та визначити прагматичні сфери співпраці. Президент Путін відкинув ці зусилля, і тепер зрозуміло, що він не зміниться. Росія зараз становить безпосередню та постійну загрозу міжнародному миру та стабільності» (The White House, 2022b, с. 25).

По-друге, документ трансформує абстрактну підтримку міжнародних партнерств у практичну мобілізацію союзників, де альянси з американським лідерством стають платформою для оперативної координації санкцій, постачань зброї, підсилення східного флангу НАТО та реалізації означеної у першому пункті стратегії:

«Сполучені Штати продовжать захищати демократію по всьому світу. Ми очолюємо єдину, принципову та рішучу відповідь на вторгнення Росії, і ми згуртували весь світ, щоб підтримати український народ, який мужньо захищає свою країну... Ми захищатимемо кожен сантиметр території НАТО та продовжуватимемо будувати та поглиблювати коаліцію з союзниками та

партнерами, щоб запобігти подальшому заподіяння Росією європейській безпеці, демократії та інституціям» (The White House, 2022b, с. 3, с. 26)

Апелюючи до російської громадськості, США продовжують виразну лінію на персоналізацію відповідальності за війну безпосередньо на вищому керівництві РФ, насамперед на В. Путіні, що закладає орієнтацію на майбутнє відновлення продуктивних американо-російських відносин після зміни режиму: «Сполучені Штати поважають російський народ та його внесок у науку, культуру й конструктивні двосторонні відносини протягом багатьох десятиліть. Незважаючи на стратегічну помилку російського уряду, який напав на Україну, саме російський народ визначатиме майбутнє Росії як великої держави, здатної знову відігравати конструктивну роль у міжнародних справах. Сполучені Штати вітатимуть таке майбутнє, а тим часом продовжуватимуть протистояти агресії, вчиненій російським урядом» (The White House, 2022b, с. 25–26).

Фрейм *міжнародної взаємодії* розвивається у темі зобов'язання спільної допомоги Україні в зв'язку з загрозою цивільному населенню та проблемою повоєнного відновлення: «Ми надали гуманітарну, економічну допомогу та допомогу в розвитку, щоб зміцнити суверенний, обраний уряд України та допомогти мільйонам біженців, які були змушені покинути свої домівки... Сполучені Штати продовжуватимуть підтримувати Україну в її боротьбі за свободу, ми допоможемо Україні відновитися економічно та заохочуватимемо її регіональну інтеграцію з Європейським Союзом» (The White House, 2022b, с. 26).

Важливим у контексті нашого дослідження моментом є артикуляція РФ як актора *гібридних загроз* американській, європейській та глобальній безпеці з акцентом на інформаційному та енергетичному напрямках: «Тривалі конфлікти, зростаюча нестабільність, відродження авторитаризму та дедалі частіші кліматичні потрясіння загрожують життю та засобам існування людей, а також глобальній стабільності. Війна Росії проти

України лише посилила ці загрози, сприяючи стрибку цін на продукти харчування та енергоносії, посилюючи бідність та підриваючи продовольчу безпеку в усьому світі» (The White House, 2022b, с. 19).

На завершення аналізу СНБ-2022 наведемо ключові тези з частини «Підсумки», де означаються ключові дискурсивні положення стратегії США з ухилом на її ціннісний вимір: «У цій стратегії викладено ключові елементи для подолання двох головних викликів нашого часу: випереджати наших супротивників у формуванні міжнародного порядку та одночасно долати спільні, доленосні проблеми – зокрема зміну клімату, підготовленість до пандемій і продовольчу безпеку... Основні принципи самовизначення, територіальної цілісності та політичної незалежності повинні поважатися, міжнародні інституції повинні зміцнюватися... Використовуючи національні переваги й об'єднавши широку коаліцію союзників і партнерів, ми просуватимемо вільний, відкритий, процвітаючий і безпечний світ» (The White House, 2022b, с. 48).

Таким чином, у порівнянні з Тимчасовими вказівками 2021 та попередніми версіями СНБ, версія 2022-го не скасовує раніше заявлених ключових стратегічних цілей, але змінює пропонований інструментарій і емоційний тон, де фокус зміщується від відновлення довіри і дипломатичного лідерства до поєднання жорсткої колективної відповіді російській агресії, формалізації масштабної матеріальної допомоги Україні з операційною інтеграцією ресурсів союзників та новою інтенсифікацією концепції протистояння авторитарних режимів та західних демократій.

Звільнення Херсона у листопаді стало другим контекстом масштабного успіху ЗСУ, однак як і у контексті Слобожанського контрнаступу, ці події не мали суттєвого впливу на характер американського наративу. Втім, саме у цей період в риторичі США помічена найвища присутність формули «*Nothing about Ukraine without Ukraine*» (5), яка актуалізувалася у контексті декларованої неможливості

визнання окупованих територій російськими. Цей принцип, у поєднанні з підфреймом *дипломатичного треку*, складав основу фрейму *порушення міжнародного права*, ключовою проблемою якого стало питання легітимності можливих мирних перемовин після спроби РФ анексувати українські території з використанням псевдо-референдумів та, відповідно, силою змінити статус-кво (The White House, 2022i)(The White House, 2022h). У цей період зафіксовано наступні супровідні індикатори: *peace (13), freedom (6), rules-based international order (6), sovereignty (5), nothing about Ukraine without Ukraine (5), territorial integrity (5)*.

Іншими ключовими фреймами цього періоду стали:

1) комбінований фрейм *загрози цивільним та гібридних загроз*, який актуалізовувався через загрози для енергетичної безпеки України: *civilian (17), infrastructure (8), Ukrainian civilian (5), to shell (4), civilian infrastructure (4), energy (2)*.

2) фрейм *міжнародної взаємодії* з ключової проблемою відтермінування постачань оборонної допомоги Україні через політичні та логістичні причини, вирішення якої потребувало координованого прискорення та загальної синхронізації цього процесу з боку союзників з акцентом на розвиток контактних груп та нарощуванні виробництва (Department of War, 2022f)(Department of War, 2022e): *partner (26), nato (21), ally and partner (9), our NATO ally (6), European ally (6), support Ukraine (4), security assistance (4), ammunition (3)*.

Восени 2022 року, після оприлюднення СНБ, вийшов ще один офіційний концептуальний безпековий документ США – *Національна оборонна стратегія*, ключові положення якої проаналізовані українськими експертами (НІСД, 2022), основні висновки з якого ми означимо нижче. Наслідуючи концепцію СНБ-2018, міждержавне протистояння у документі визначене ключовим чинником впливу на політику національної безпеки США, в контексті чого головним завданням виступає запобігання прямому

воєнному конфлікту між великими державами. Практика протиборства в умовах миру здійснюватиметься передусім щодо КНР і РФ через пряму присутність сил США в пріоритетних регіонах Євразії, а в інших випадках США спиратимуться на існуючу мережу союзів і партнерств. Окремий акцент робиться на необхідності підвищення ефективності збройних сил США та системи оборони в цілому.

НОС-22 характеризує РФ як гостру загрозу (*acute threat*), яка веде агресивну політику, орієнтовану на ревізію усталених кордонів в Європі та на силове відновлення регіонального впливу, застосовуючи при цьому широкий спектр військових та гібридних інструментів, серед іншого спрямованих на дестабілізацію демократичних режимів. Тут актуалізуються ключові новації: концепції інтегрованого стримування (*integrated deterrence*) і вищезгаданого протиборства в умовах миру (*campaigning*). Нас цікавить перша з них, яка передбачає комбінування різних видів стримування з метою переконання іншої сторони відмовитися від агресивних намірів. Йдеться про стримування за рахунок заборони (*deterrence by denial*), стримування за рахунок стійкості (*deterrence by resilience*) та стримування за рахунок можливості завдання неприйняттого рівня втрат (*deterrence by cost imposition*), де перші два підходи складають фундамент безпекової політики щодо РФ, а третій виступає основною практичною орієнтацією для роботи США з сусідами РФ (НІСД, 2022).

Інший безпековий документ, опублікований наприкінці весни 2023 року, був розроблений як супровідний документ для НОС-2022 – йдеться про Національну військову стратегію США (НВС). У НВС, який на відміну від НОС виходить за підписом Голови Об'єднаного комітету начальників штабів, фокус зосереджується на військовому плануванні та виконанні, з деталізацією того, як саме збройні сили повинні реалізувати поставлені стратегічні військові завдання, представлені у стратегії.

У документі наступним чином означається глобальний безпековий контекст: «Масштабні бойові дії тепер включені до стратегічної конкуренції між автократіями та демократіями, яка розгойдує міжнародний порядок, заснований на правилах» (с. 1). Аналогічно до НОС-22, КНР у НВС характеризується як довгостроковий виклик (*paceing challenge*), а Росія – як гостра (*acute*) загроза. Закономірною відповіддю визначається *міжнародна взаємодія* партнерів: «Зусилля щодо реагування на напад Росії на Україну також різко підкреслюють важливість стратегії, яка поєднує силу наших цінностей та нашої військової могутності з цінностями наших союзників та партнерів» (Joint Chiefs of Staff, 2022, с. 1).

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну у НВС репрезентоване як переломний момент, що підсилює нагальність трансформації оборонних спроможностей США та мобілізації існуючих альянсів. Війна використовується як центральний контекст для аргументації посилення колективної оборони: «цей напад на Україну є подією, що за глобальними наслідками та за викликом для безпеки США і міжнародної спільноти поставлена нарівні з 11 вересня» (Joint Chiefs of Staff, 2022, с. 1); «...її [РФ] жорстоке й безпідставне вторгнення в Україну спрямоване на закріплення та посилення уявної євразійської сфери впливу цієї держави...» (Joint Chiefs of Staff, 2022, с. 2).

Таким чином, НВС поєднує технократичний, орієнтований на військово-технічні рішення підхід із механізмами мобілізації союзників по НАТО, а також обґрунтовує пріоритети модернізації, посилення заходів безпеки щодо *гібридних загроз* з боку ключових артикульованих супротивників, ключове місце серед яких займає РФ.

Після успіхів на декількох напрямках фронту, в середині осені Україна почала перехід до стратегічної оборони. На це впливали фактори неможливості підтримки високої інтенсивності бойових дій у холодну пору року, поступове накопичення дефіциту артилерійських снарядів, а також,

пізніше, активні спроби РФ захопити Бахмут. Відповідно, саме у зимовий період 2022/23 спостерігався наступний кейс виразної активізації фрейму оборонної допомоги. Зафіксовані наступні індикатори: *security* (45), *air defense* (38), *assistance* (29), *help* (13), *equipment* (17), *patriot* (8), *air defense system* (36), *air defense capability* (7), *presidential drawdown* (11), *munitions* (5), *ammunition* (8), *nasams* (4), *artillery round* (9), *short-range air defense* (3), *Hawk launcher* (3), *to help Ukraine* (5), *for Ukraine* (10), *support to Ukraine* (6), *security assistance* (29).

Окремим ключовим завданням для Білого дому стало надання Україні засобів ППО (NASAMS, Patriot) для захисту об'єктів цивільної інфраструктури від російських ударів в зимовий період, що спільно з підфреймом порушення *прав людини* формувало основу ширшого фрейму загрози цивільним: *civilian* (22), *violence* (16), *humanitarian* (10), *energy security* (9), *energy infrastructure* (5), *civilian infrastructure* (5), *violence or threat of violence* (4), *victim* (3), *credible report of* (3), *energy saving* (3).

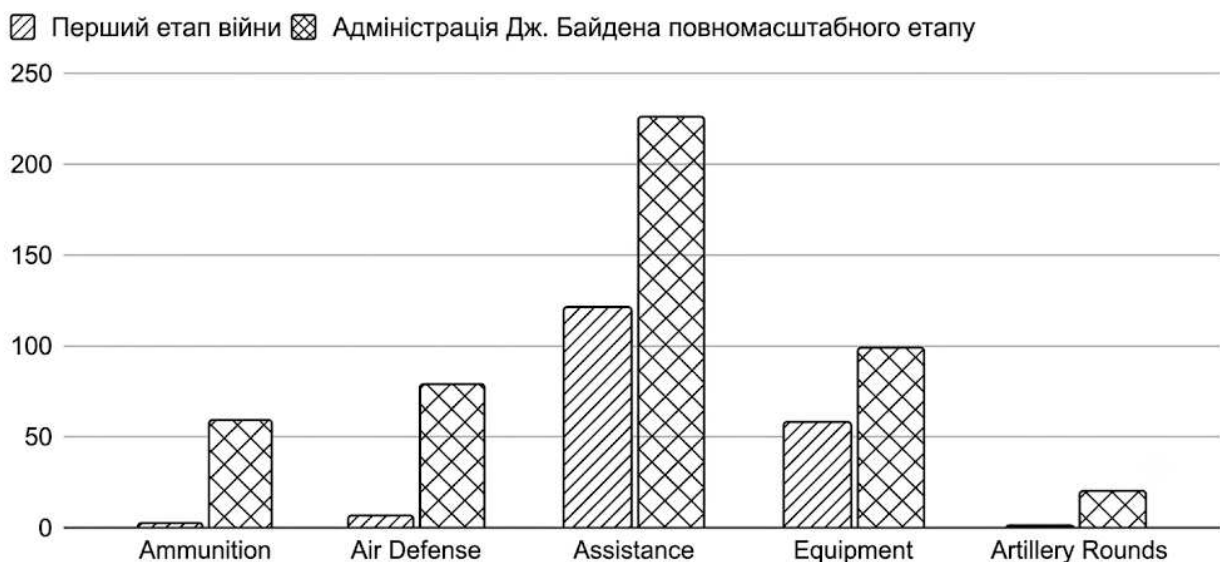

Рисунок 3. Зростання індикаторів оборонної допомоги у офіційному стратегічному наративі США після початку повномасштабного вторгнення (показники у ІРМ).

Разом ці два фрейми, з інтеграцією підфрейму *гібридних загроз* через традиційну проблематику енергетичної безпеки, склали основу мобілізації *міжнародної взаємодії* як основи забезпечення виконання поставлених цілей, а також засобу притягнення РФ до відповідальності за допомогою *санкцій*, окремим тригером до чого стала активізація російських FІМІ у напрямі поширення дезінформації стосовно «біологічної загрози» з боку України (Texty.org.ua, 2023) та впливу на вибори в ЄС (O'Carroll, 2024). Відповідно, даний комбінований фрейм виразно зафіксовано у післязимовий період: *partner (29), sanction (21), cooperation (16), coordinate (12), g7 (12), ally and partner (11), energy security (9), supply chain (8), together to (7), for as long as it take (6), to strengthen (6), transatlantic (5), energy infrastructure (5), energy transition (4), energy saving (3)*.

У березні 2023 року вийшов концептуальний безпековий документ адміністрації Дж. Байдена – *Національна стратегія кібербезпеки США* (НСКБ). У ній не зафіксовано концептуальних відмінностей від раніше ухвалених документів на цю тему, однак НСКБ містить декілька важливих моментів для аналізу стратегічного наративу США. По-перше, відбувається принциповий перерозподіл відповідальності за кібербезпеку – вона зсувається від індивідуумів та малих інформаційних суб'єктів до великих акторів (власників/операторів систем і постачальників технологій), що впливає з уроків кібератаки «Petya» та «NotPetya» і атак на українську інфраструктуру під час війни загалом (The White House, 2023a, с. 5).

По-друге, РФ (традиційно у купі з КНР) визначається як ключовий дестабілізуючий актор глобальної кібербезпеки: «...залишається постійною кіберзагрозою, вдосконалюючи свої можливості кібершпигунства, атак, впливу та дезінформації, щоб примушувати суверенні країни приховувати транснаціональних злочинців, послаблювати альянси та партнерства США, а також підривати міжнародну систему, яка ґрунтується на правилах... кібератаки Росії на підтримку її жорстокого та неспровокованого

вторгнення в Україну 2022 року призвели до безвідповідального побічного впливу на критично важливу цивільну інфраструктуру в інших європейських країнах» (The White House, 2023a, с. 6).

По-третє, закріплюється перехід до моделі колективної цифрової оборони («мережа мереж»), покликаної інтегрувати державні та приватні платформи (JCDC, ISAC) у єдину екосистему, фактично масштабуючи досвід оперативної підтримки України у 2022 році. Політична відповідь на масштабні кібератаки минулого (SolarWinds, Microsoft Exchange) втілилася у законі CIRCIA. Держава тим самим фактично посилює регуляторний контроль над приватним сектором, розглядаючи кіберстійкість бізнесу як частину загальної національної безпеки (The White House, 2023a, с. 8).

Починаючи з кінця січня 2023 року вирішення проблеми згаданого дефіциту артилерійських снарядів у ЗСУ стало основним напрямом роботи адміністрації Дж. Байдена в контексті російсько-української війни. За оцінками американських військових аналітиків, Україні було потрібне суттєве поповнення 155-міліметровими снарядами для утримання оборони, звільнення територій і переходу у контрнаступ. США не мали необхідного запасу, а також виробляли лише половину від тієї кількості, яку витрачали ЗСУ, тому їм потрібно було знайти снаряди у країнах-партнерах. В якості єдиної ефективної альтернативи в Білому домі розглядалася передача Україні касетних снарядів (Вудворд, 2024, с. 194).

Ця проблема остаточно загострилася вже в середині червня на тлі розпочатого літнього контрнаступу України: за оцінками полковника Дж. Да Сілви ЗСУ мали вичерпати снаряди через місяць. У підсумку Дж. Байден прийняв рішення про передачу Україні касетних боєприпасів, незважаючи на опір частини адміністрації, яка вбачала у цьому порушення прав людини

(Вудворд, 2024, с. 206). Це було доповнене травневим рішенням про підготовку українських пілотів для керування літаками F-16.⁴²

Закономірно, що в такому контексті фрейм *оборонної допомоги* та його наративна легітимація були основною темою в американській публічній риторичі першої половини літа. Відповідні індикатори можна розділити на 2 тематичні категорії: 1) постачання снарядів: *munitions* (32), *ammunition* (24), *artillery rounds* (16), *presidential drawdown* (8); 2) довгострокова підтримка з легітимацією навчання українських пілотів: *training* (38), *air* (24), *capability* (38), *f-16* (12), *long term* (10), *helping Ukraine build* (8), *air defense systems* (8), *force for the future* (8).

Цей фрейм також містив два підфрейми: 1) *міжнародної взаємодії* для забезпечення стабільного постачання снарядів та підтримки необхідного рівня запасів у партнерів по НАТО (U.S. Department of War, 2023a): *commitment* (36), *partner* (32), *nato* (38), *ally* (36), *drawdown* (22), *allies and partners* (16), *committed to supporting* (8), *Ukraine Defense Contact Group* (12); 2) *загрози цивільним*⁴³, як деескалаційного підфрейму, що створював необхідний ціннісно-емоційний баланс на тлі риторики про активну допомогу Україні у війні (U.S. Department of War, 2023b): *civilian* (30), *humanitarian* (14), *brutal* (12), *Ukrainian people* (12), *against civilian* (8).

Фрейм оборонної допомоги з вказаними супровідними підфреймами зберігав свою присутність до кінця 2023 року. Однак маємо зазначити, що у другій його половині США частково змістили фокус на фреймі російської військової агресії, яка несе загрозу демократичним країнам. Це пояснюється вирішенням оперативних завдань, пов'язаних з переорієнтацією риторики на проблему досягнення консенсусу у Конгресі для продовження поставок

⁴² Як вказує Б. Вудворд, Дж. Байден, який традиційно орієнтувався на балансування у прийнятті рішень та на оперативні оцінки міністра оборони Дж. Остіна щодо нагальних потреб ЗСУ, переважно займав скептичну позицію стосовно передачі літаків, однак зрештою погодився на компромісну пропозицію Саллівана (Вудворд, 2024, с. 197–199)

⁴³ В першу чергу через нерозірвані снаряди.

боєприпасів. Характерними індикаторами були (The White House, 2023b): *Ukraine matters (10), congress (8), Russia's war (8), war of choice (6), Putin has (6)*.

Більшою частиною 2024 року зміст офіційного наративу США демонстрував найвищу стабільність за весь період повномасштабного вторгнення, що пояснюється сформованою за підсумками двох років структурою основних фреймів, а також відсутністю оперативних комунікаційних викликів у цей час. Адміністрація Білого дому намагалася балансувати між тиском на В. Путіна та завданням зберігати глобальну безпекову стабільність, на що, наприклад, вказують слова Дж. Байдена радникам: «Ніколи й нікого не можна заганяти в глухий кут, звідки немає іншого виходу, крім як напасти на вас» (Вудворд, 2024, с. 338).

Фрейм *оборонної допомоги* продовжував залишатися центральним у першій третині року. Його ключова проблематика наслідувала контекст минулого аналізованого періоду – необхідність досягнення єдності у Конгресі на тлі окупації Авдіївки військами РФ, де ключовим фактором було визнано дефіцит снарядів. Додатковим продовження підтримки, як це впливає із посилення Б. Вудворда на інформацію, отриману від голови ЦРУ В. Бернса, був коментар Сі Цзіньпіня, що США «здатні й далі підтримувати Україну, яка протистоїть ворогові у цій загарбницькій війні» (Вудворд, 2024, с. 316–317). На це, з окремим фокусом на темі військового виробництва, вказують відповідні індикатори: *air defense (23), artillery (17), ammunition (16), defense industrial base (8), security supplemental (6), security assistance to Ukraine (4), defense production (4), defense production (4), artillery shells (4), supplemental aid (3), facility (3)*.

Фрейм допомоги традиційно доповнювався підфреймом *міжнародної взаємодії* у напрямі координації донорів для України та збереження трансатлантичної єдності (U.S. Department of War, 2024a)(U.S. Department of War, 2024d) з ідентичними минулому періоду індикаторами: *nato (62)*,

Contact Group (15), allies and partners (13), our partners (7), Ukraine Defense Contact Group (7), our allies and partners (4), G7 (3). Також у цей період зафіксована активна присутність комбінованих санкцій, легітимізація яких спиралася на підфрейм *загрози цивільним* у контексті масованих ударів по енергетиці України: *energy (21), infrastructure (12), civilian (10), attacks on civilian (1).*

З окремими змінними означені фрейми та їх супровідні фіксуються і у другій третині 2024 року:

1) В рамках комбінованого фрейму *оборонної допомоги* та *міжнародної взаємодії* ключовою проблемою означувалася необхідність довготривалої підтримки України (The White House, 2024a) при забезпеченні потреб євроатлантичних союзників через нарощування оборонних витрат, прискорення логістики, пріоритезацію виробництва та координацію з партнерами, а також консолідацію розвідувальної діяльності (The White House, 2024b)(U.S. Department of War, 2024b).

2) Підфрейм *міжнародної взаємодії* також був зафіксований в рамках фрейму *гібридних загроз*, де окрім вищезгаданої енергетичної безпеки згадується вплив третіх акторів (КНДР та КНР) на здатність РФ продовжувати бойові дії завдяки використанню посередників для обходу санкцій (U.S. Department of War, 2024c), а декларованим рішенням в цьому контексті було визначено дипломатичний тиск на згаданих акторів та посилений контроль портів/фінансових потоків з активізацією правоохоронних операцій (U.S. Department of the Treasury, 2024b).

Закономірно, що у другій половині 2024 ключовим завданням адміністрації Дж. Байдена стала підготовка до президентських виборів, на яких кандидатом від Демократично партії замість чинного президента мала виступити віце-президентка К. Гарріс. Разом із вже згаданою відсутністю суттєвих оперативних викликів це пояснює, чому наратив США стосовно

російсько-української війни у останній частині року не зазнав виразних змін і відповідав основним характеристикам попереднього періоду.

Наприклад, у фреймі *гібридних загроз* знову домінувала проблема третіх акторів з найбільшою увагою до КНДР, з якою у середині року РФ підписала договір про стратегічне партнерство, закріплюючи військово-технічну взаємодію: у цей період зафіксовано 7 з 16 сумарних безпосередніх згадок КНДР з усього утвореного в рамках дослідження корпусу текстів періоду роботи адміністрації Дж. Байдена. У свою чергу, підфрейм *гібридних загроз* у контексті енергетичної безпеки став частиною ширшого фрейму *загрози цивільним* через удари по інфраструктурі (Biden, 2024), що повторювало минулорічні комунікативні акценти США у відповідний календарний період.

У поєднанні з темою необхідності підтримки затребуваної кількості боєприпасів для України та розвитку її власного оборонного виробництва (The White House, 2024c)(U.S. Department of War, 2025c), а також збереження комплексного санкційного тиску на агресора (U.S. Department of the Treasury, 2024a)(U.S. Department of the Treasury, 2025), в сумі вони формували в загальних рисах традиційну дискурсивну рамку легітимації з боку Білого дому обраної стратегії в контексті російсько-української війни.

На основі результатів емпіричного аналізу стратегічного наративу США періоду роботи адміністрації Дж. Байдена зафіксовано (Таблиця А2), що найбільш інтенсивно присутнім у порівнянні з першим етапом залишився фрейм міжнародної взаємодії, де закріплювалася роль США як координатора трансатлантичної співпраці у підтримці України. Наступним за частотою присутності став фрейм оборонної допомоги, чиє переміщення на друге місце у ієрархії адміністрації Дж. Байдена стало ключовою особливістю американського наративу відповідного етапу. Таким чином, на тлі повномасштабної агресії РФ було артикульовано перехід від стратегії стримування до активного військового забезпечення стійкості України.

Закономірно, що фрейми військової агресії РФ та санкційного тиску зберегли свою вагу у наративі США і також розмістилися у верхній частині ієрархії: перший переважно використовувався у контексті емоційної артикуляції російських злочинів, чим, відповідно, підкреслювалася легітимність застосування санкцій. Тут також треба зауважити, що важливою ознакою нового етапу стало зростання присутності фрейму загрози цивільним, який піднявся з останньої позиції на середину рейтингу, відображаючи комунікативну реакцію США на масштабні звірства та атаки проти критичної інфраструктури. Натомість, знизилася частота фрейму порушення міжнародного права, який виступав основою легітимації санкцій на першому етапі російсько-української війни.

Крім того, зазнав маргіналізації фрейм дипломатичного треку, що підтверджує переорієнтацію США з пошуку юридично-дипломатичних рішень на забезпечення військової стійкості України. Аналогічне зниження актуальності зафіксовано для фреймів прав людини, підтримки реформ та гібридних загроз, які перейшли у категорію периферійних тем. Таким чином, структура наративу адміністрації Дж. Байдена продемонструвала адаптацію до умов повномасштабної конвенційної війни, де пріоритет коаліційної єдності та військової підтримки витіснив нормативно-дипломатичні інструменти, характерні для її першого етапу.

Загалом у офіційному стратегічному наративі США адміністрації Дж. Байдена у період повномасштабного російського вторгнення зафіксовано системний перехід від парадигми превентивного стримування до довготривалого структурного протистояння. У нових умовах американська комунікаційна стратегія концентрувалася навколо аксіологічної дихотомії боротьби демократій проти автократій, де РФ чітко артикулювалася як суб'єкт неспровокованої агресії.

Відповідно, легітимація підтримки України базувалася на поєднанні аксіологічної, нормативної та моральної складових із центральним фокусом

на захисті міжнародного права, українського суверенітету як його складової, та засудженні російських злочинів проти цивільного населення. Водночас стратегічний наратив США зберігав часткову амбівалентність: декларована непохитна підтримка України поєднувалася з імперативом необхідності уникнення прямої військової конфронтації з РФ (зокрема, ядерної), що виправдовувало консервативний підхід до постачання важких озброєнь для ЗСУ як потенційного тригера ескалації.

Фундаментальною характеристикою стратегічного наративу США у цей період стала концептуалізація російсько-української війни як глобального виклику євроатлантичній безпеці з інтеграцією енергетичного тиску, дезінформаційних кампаній та інших проявів російської агресії у єдиний комплекс гібридних загроз, відповідь на які вбачалася можливою виключно через збереження трансатлантичної єдності під нормативним лідерством США. У цьому контексті в рамках фрейму міжнародної взаємодії увага зосереджувалася на артикуляції необхідності жорсткої інституційної мобілізації партнерів у межах НАТО та G7.

У підсумку, офіційний стратегічний наратив адміністрації Дж. Байдена проголошував довгострокову стратегію виснаження РФ через санкційний тиск та стабільну оборонну підтримку України, а категорична прив'язка до норм міжнародного права в оцінці російсько-української війни закономірно маргіналізувала питання можливих територіальних компромісів з боку України. Така архітектура легітимації, вкорінена в традиційну для американської концепції візію глобальної відповідальності США, забезпечила цілісність американського наративу, однак зумовила його дискурсивну ригідність у контексті перспектив для прагматичного шляху дипломатичного розв'язання.

4.2 Концептуальні зміни наративу США другої каденції Д. Трампа.

Повернення Д. Трампа до Білого дому відбувалося на тлі ідеологічної поляризації американського суспільства: під час президентської кампанії 2024 року практично будь-які ключові зовнішньополітичні рішення адміністрації Дж. Байдена оцінювалися у риторичі команди Д. Трампа не просто як неефективні, а як виразно деструктивні для національних інтересів США. У підсумку означений антагонізм перетворився з інструменту виборчої боротьби на базовий структурний елемент стратегічного наративу нової адміністрації і критика минулого зовнішньополітичного підходу стала невід’ємною складовою легітимації оновленої стратегії, зокрема щодо американської політики стосовно російсько-української війни.

Закономірно, що новий зміст стратегічному наративу США формувався під впливом загального президентського курсу на делегітимацію усіх дій попередньої адміністрації. Відповідно, ключовим звинуваченням у бік попередньої адміністрації декларувалася ескалація нею повномасштабної російсько-української війни, некомпетентне лідерство Дж. Байдена та слабкість його команди. Відповідно, вирішенням проблеми оголошувалося рішуче запровадження нового зовнішньополітичного курсу, орієнтованого на прагматичні інтереси США та якнайшвидше вирішення російсько-української війни. Виділяються наступні індикатори, які використовувалися в рамках тенденційної тези, що агресії РФ проти України не сталося б за президентства Д. Трампа: *would have never* (6), *would have never happened* (4), *have never happened* (4), *should have never* (4), *never started* (4), *should have never started* (3), *we will restore* (3).

Наступною в ході фреймового аналізу відмінністю став акцент на *дисбалансі витрат союзників у підтримці України*. Згідно з цим новим

крос-фреймовим підфреймом, який одразу став однією з ключових тем фрейму *оборонної допомоги*, США через хибну минулу політику витрачали несправедливо більше ресурсів на забезпечення обороноздатності України у порівнянні з іншими євроатлантичними партнерами і тепер мали перейти до прагматичного підходу; у такому контексті використання економічного тиску з боку США декларувалося як легітимний інструмент зміни наявного стану речей: «Ми вклали туди на 200 мільярдів доларів більше, ніж Європейський Союз. Я маю на увазі, що ми що, дурні? Європейський Союз надзвичайно використовує нас у торгівлі, і вони зараз користуються – і завжди користувалися» (Trump, 2025d).

Відповідна проблематика складає і частину фрейму «*America First*» з наративним акцентом на затребуваності транзакційного підходу у зовнішній політиці, який складав фундамент офіційного стратегічного наративу адміністрації Д. Трампа у 2025 році, виступаючи антонімією до глобальної моральної відповідальності США, яка була основою декларованого зовнішньополітичного підходу за президенства Дж. Байдена. Ілюстративним є зростання використання словосполучення «*our country*» у офіційних текстах періоду Д. Трампа – 459 IPM на тлі 82 за попередньої адміністрації. В рамках цього фрейму також актуалізувалася тема *ресурсно-економічних угод*, де допомога Україні у війні з РФ (зокрема в напрямку розв'язання проблематики фрейму *дипломатичного треку*) буде доповнюватися стратегічними економічними вигодами для США.

Інструментом затребуваного прискорення переговорного процесу виступає *персоналістська дипломатія* з прямими контактами між ключовими акторами російсько-української війни. Такий підхід, відповідно до наративу команди Д. Трампа, має замінити традиційні інституційні механізми, які, як вважає нова адміністрація, характеризуються низькою ефективністю через повільні бюрократичні процедури. Як наслідок, новим пріоритетом в рамках даного фрейму декларується забезпечення умов для

прямих особистих розмов між Д. Трампом, В. Зеленським та В. Путіним, які мають призвести до домовленостей. Зафіксовані наступні індикатори: *deal* (11), *make a deal* (8), *talking* (3)⁴⁴. Іншими складовими вирішення вказані підтримка спеціальних дипломатичних місій та активна роль США як посередника у переговорах між Україною та РФ. Закономірно, що в рамках такого транзакційного підходу команда Д. Трампа риторично вказувала, що США прагнуть «стратегічної стабільності» (Furlong, 2026) у відносинах з обома сторонами.

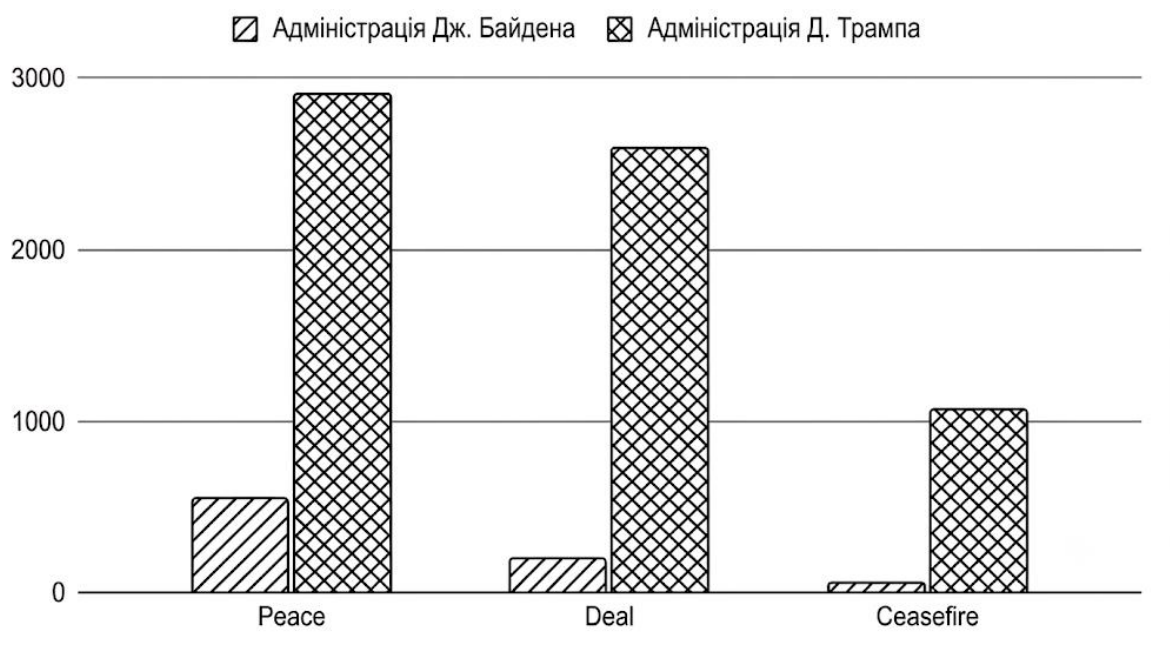

Рисунок 4. Зростання присутності характерних лексичних індикаторів дипломатичного треку в офіційному наративі США в 2025 році (ІРМ).

Останній аспект також є характерною відмінністю підходу адміністрації Д. Трампа стосовно російсько-української війни у порівнянні з підходом Дж. Байдена: США, незважаючи на означену необхідність підтримки України як партнера в рамках євроатлантичної спільноти, декларували перехід до посередницької ролі у переговорному процесі з

⁴⁴ Повні статистичні показники даних параграфу 4.2 розміщені у файлах репозиторію на сторінках «Леми» та «Словосполучення» періоду президенства Д. Трампа (ІТ).

центральною орієнтацією на пошук компромісу, а не на притягнення до відповідальності РФ як агресора. Закономірною стала присутність кейсів, коли американська офіційна риторика містила тези, виразно співзвучні російському нарративу: наприклад, що повномасштабна війна була спровокована обіцянками вступу України до НАТО за часів Дж. Байдена, а також характеристика В. Зеленського як «диктатора» (Kramer, Meheut, & Troianovski, 2025).

Незважаючи на вказані трансформації, у трампівському нарративі зберігалися і традиційні для американської інтерпретації російсько-української війни фрейми. Наприклад, леми з відповідним емоційним навантаженням (*destroy (3), brutal (3), weaponization (2), invasion (1)*) артикулювали РФ як агресора, який має понести відповідальність за свої ескалаційні дії. Ключовий інструмент деескалації – використання санкцій та інших економічних механізмів тиску на агресора з метою схилення його до мирних переговорів: *tariffs (5), sanctions (4), trade (3), tariff (2), tax (2), penalty (1), freeze (1), restrict (1)*.

Водночас важливо відзначити іншу особливість нарративу періоду Д. Трампа – вводячи фрейм *російської агресії*, американська офіційна риторика практично не зверталася до фрейму *порушення міжнародного права*; натомість акцент робився на *загрозі цивільним*. Зокрема, цей фрейм становив основу легітимізації продовження санкційної політики США стосовно РФ. Таким чином, замість однозначного осуду на морально-правовому рівні, відповідно до риторики адміністрації Дж. Байдена, Д. Трамп обрав курс на нарративну адаптацію до позиції РФ. Він демонстративно уникав ідеологічного маркування конфлікту і з офіційного дискурсу зникла бінарна схема «демократії проти автократій», котру Дж. Байден зокрема використовував для мобілізації союзників.

Нова дипломатична концепція США з переорієнтацією на прагматичний підхід концентровано відображена у виступі Міністра

оборони П. Гегсета на засіданні Контактної групи з питань оборони України (U.S. Department of War, 2025b), який містить ряд характерних для вихідної дискурсивної рамки трампівського періоду тез:

1) Відхід від безальтернативної орієнтації на довоєнний статус-кво у міжнародному праві: «Ми, як і ви, хочемо суверенної та процвітаючої України. Але ми повинні почати з визнання того, що повернення до кордонів України 2014 року є нереалістичною метою. Прагнення до цієї ілюзорної мети лише продовжить війну та спричинить більше страждань».

2) Використання підфрейму *енергетичної загрози* в контексті залежності європейських партнерів від російських носіїв⁴⁵: «Щоб ще більше сприяти ефективній дипломатії та знизити ціни на енергоносії, які фінансують російську військову машину, президент Трамп розширює виробництво енергії в Америці та заохочує інші країни робити те саме. Нижчі ціни на енергоносії в поєднанні з ефективнішою підтримкою енергетичних санкцій допоможуть залучити Росію до переговорів».

4) Вирівнювання дисбалансу у підтримці України та європейської безпеки в цілому у контексті переорієнтації безпекової стратегії США⁴⁶: «Захист європейської безпеки має бути імперативом для європейських членів НАТО. Європа повинна забезпечити переважну частку майбутньої летальної та нелетальної допомоги Україні... Сполучені Штати залишаються відданими альянсу НАТО та оборонному партнерству з Європою. Крапка. Але Сполучені Штати більше не терпітимуть незбалансованих відносин, які заохочують залежність. Натомість наші відносини будуть пріоритетом для розширення можливостей Європи нести відповідальність за власну безпеку»⁴⁷.

⁴⁵ За даними західних аналітиків, російська нафтогазова виручка, отримана від продажу в ЄС, за рік складала близько €1,1 млрд (Zaniewicz, 2023).

⁴⁶ Цій тезі передувала вказівка на КНР, як головного стратегічного конкурента, що наразі вимагає посиленої безпекової уваги з боку США.

⁴⁷ В кінці промови П. Гегсет використав формулювання «мир через силу».

Потенціал стати першим тригером зміни вихідного американського нарративу цієї адміністрації Білого дому щодо російсько-української війни мала скандальна зустріч президентів Д. Трампа та В. Зеленського в Овальному кабінеті 28 лютого 2025 року⁴⁸. Оперативною реакцією на цей дипломатичний конфлікт було публічно оголошене припинення надання військової допомоги та розвідданих Україні, а також критика В. Зеленського з боку Д. Трампа стосовно його «невдячності», зриву підписання угоди про корисні копалини та небажання українського президента рухатися до мирного врегулювання війни (Post & Sukhov, 2025) (CNN, 2025).

Втім, на публічному рівні гору взяв транзакційно-прагматичний підхід нової американської адміністрації: спочатку зайнявши жорстку позицію, надалі вона відійшла від ескалації конфлікту і президент США у виступі перед Конгресом подякував президенту України за надісланий напередодні лист з декларованою готовністю рухатися до миру під лідерством президента Д. Трампа (Trump, 2025a). Невдовзі після цього американська військова допомога була відновлена і публічно закріплена у спільній україно-американській заяві після зустрічі делегацій обох країн у Джиді 11 березня 2025 року, де легітимацією цієї допомоги виступила «мужність українського народу у захисті своєї країни» (Office of the Spokesperson, 2025).

Пост-конфліктний період між США та Україною, для якого було характерне зниження інтенсивності дипломатичних контактів, тривав обмежений відрізок часу і вже з середини березня 2025 року у американському стратегічному нарративі домінував дискурс мирних переговорів з акцентом на персоналістську дипломатію (передусім у контексті телефонних розмов Д. Трампа та В. Путіна) та на підтримку

⁴⁸ Для аналізу риторики США у цьому контексті зібрано окремий підкорпус текстів.

технічних переговорних груп (U.S. Mission Russia, 2025a)(U.S. Mission Russia, 2025b).

У фреймі *оборонної допомоги* тема необхідності розширення залучення ЄС до військової підтримки України доповнювалася тезою про поступове виснаження США як головного донора. Відповідно, у таких умовах США, незважаючи на відхід від конфліктної лінії, продовжували декларувати справедливість використання аргументу потенційного обмеження оборонної допомоги як важеля тиску на Україну у переговорному процесі, який став центральною темою другого проаналізованого періоду (Trump, 2025a).

Таким чином, транзакційна логіка відкрито закріплювалася як основний підхід до російсько-українського переговорного процесу. Це окремо підтверджується інтенсивною присутністю у американській риторичі теми ресурсно-мінеральних угод, які на той момент входили в пакет потенційної мирної домовленості та виступали джерелом майбутньої прямої матеріальної вигоди для США.

У цей період тенденційно присутньою стала декларована позиція, згідно з якою США більше не розглядають допомогу Україні як їхнє принципове зобов'язання, а насамперед як кон'юнктурний інструмент, характер використання якого буде залежати від політики української влади. На загальному рівні такий дискурс наслідував слова Д. Трампа під час згаданої скандальної зустрічі у Овальному кабінеті: «Ви не в найкращому становищі. У вас зараз немає карт. З нами у вас з'являються карти» (Turun, 2025). У більш пізніх окремих контекстах радикального прояву цієї лінії робиться натяк на можливість «самоусунення» США від участі у російсько-українському конфлікті (Yanchik, 2025). Водночас Д. Трамп продовжував підкреслювати необхідність активного використання персоналістської дипломатії задля досягнення миру: «Час зупинити це божевілля. Час зупинити вбивства. Час покласти край цій безглуздій війні. Якщо ви хочете

покласти край війнам, вам потрібно розмовляти з обома сторонами» (Reuters, 2025).

Орієнтуючись на принцип «America First», згідно обраного наративу США не хотіли брати на себе велике економічне навантаження за війну, яка була спровокована помилковою, на думку Д. Трампа, політикою минулих адміністрацій і яка триває через відсутність у сторін виразних стимулів для її негайного припинення (Vance, 2025). Для РФ ця відсутність стимулів пояснюється участю третіх сторін та переважаючим військово-економічним стратегічним запасом у порівнянні з Україною, а для останньої – триваючою підтримкою з боку США. Дана проблематика загострювалася на тлі ідеї 30-денного перемир'я (*ceasefire (44)*), яке активно просувалося американською стороною (U.S. Mission Ukraine, 2025) з продовженням наголосу на *загрозах цивільним: civilian (7), destruction (6), suffer (4), humanitarian (3)*.

Зауважимо, що критика президента В. Зеленського та його команди органічно доповнила фрейм *некомпетентності минулої адміністрації* [Байдена] який будувався на довірі між союзниками по блоку НАТО та безальтернативній підтримці України як демократичної держави-партнера, жертви військової агресії та порушення міжнародного права. З іншого боку, ініціація створення спеціального фонду відбудови на тлі теми розподілу доходів від угод про видобуток корисних копалин України між партнерами була артикульована як взаємовигідна стратегія win-win: участь США у відновленні та доступі до ресурсів забезпечить їй дивіденди, а Україні – гарантовану довготривалу підтримку (The White House, 2025a).

У свою чергу, нова енергетична стратегія США проявилася як важливий важіль у переговорах. Вашингтон наголошував на своїй ролі провідного виробника енергоносіїв і використовував це для тиску на РФ та своїх союзників. В дискурсі з'являються згадки *Nord Stream (5)* та продовжує декларуватися необхідність зменшення залежності Європи від

російських енергоносіїв, які мають бути заміщені американськими (Katser-Buchkovska & Derentz, 2026).

В рамках фрейму гібридних загроз у цей період зафіксоване і вкрай активне використання теми *ядерної загрози (nuclear (30))*. Проблематикою тут визначена наявність масштабного ядерного арсеналу у великих геополітичних акторів (РФ, КНР), які мають нестабільні стосунки з США; тригером – гонка озброєнь та стратегічна глобальна безпекова невпевненість; вирішенням – прямі контакти між лідерами та ініціація переговорів про денуклеаризацію навіть незважаючи на активний регіональний конфлікт в Україні, що триває (Trump, 2025b).

Відповідно, в цей період також сформувалася нова складова фрейму *дипломатичного треку* – стратегічне налагодження міждержавних відносин з РФ як перезавантаження минулої політики США. Проблематикою тут визначено конфронтацію між великими державами, яка підриває глобальну стабільність, ключовим тригером до чого є породжена війною взаємна відчуженість. Вирішення цієї проблеми вбачається у потенційній економічній співпраці та відновленні повноцінних дипломатичних каналів з РФ (U.S. Mission Russia, 2025b)(Trump, 2025f). Фактично, вперше з 1940-х років на декларативному рівні США відійшли від беззастережної євроатлантичної єдності в контексті стосунків з РФ і їх стратегічний наратив змістився від ціннісної парадигми до прагматично-транзакційної в рамках тристоронніх відносин.

На цьому фоні у європейських союзників по НАТО з'явилися застереги стосовно можливих кулуарних домовленостей між США та РФ, які могли б зашкодити безпеці ЄС (Banco, Slattery, & Ramuk, 2025) У свою чергу, українська сторона, зберігаючи орієнтацію на стратегію мирної регуляції, запропоновану США, демонструвала скепсис стосовно можливості довіри домовленостям з РФ (Malenko & Dysa, 2025). Таким чином, хоча персоналістський підхід Д. Трампа дав імпульс для

переговорного процесу, він також висвітив потребу у чітких механізмах імплементації, щоб майбутнє досягнуте перемир'я отримало широку легітимацію з боку ключових акторів та міжнародної спільноти загалом.

Проблематика дисбалансу витрат, як центральна у фреймі *оборонної допомоги* періоду адміністрації Д. Трампа, вперше зазнала змін у другій третині 2025 року. Основною темою в рамках її артикуляції стало просування підходу, відповідно до якого європейські партнери мали б закуповувати для України американську зброю та військове обладнання через контракти з американськими компаніями. Згідно тогочасного нарративу США, це мало стимулювати розвиток американської економіки, передусім через реалізацію проголошеного раніше курсу на реіндустріалізацію країни (U.S. Department of War, 2025a).

У контексті раніше озвучених претензій щодо несправедливого розподілу навантаження у підтримці України, це створило альтернативну концепцію партнерства через інвестиції. У підсумку, імплементація проєктів по закупівлі країнами ЄС американської зброї для України змінила характеристики фрейму оборонної допомоги, знизивши рівень критичності позиції США стосовно європейських партнерів через зміну орієнтації на необхідність побудови оперативної конструктивної кооперації. Варто зазначити, що це створювало окрему проблематику ускладнення підзвітності і стратегічного контролю над кінцевим використанням американської допомоги, що ситуативно фіксується в актах офіційної публічної комунікації США, але водночас дозволяло уникнути прямого навантаження на американський бюджет і тим самим конкретними політичними кроками утверджувало центральний фрейм американського нарративу періоду Д. Трампа – «*America First*»⁴⁹.

⁴⁹ У свою чергу, євроатлантичні союзники США отримали не лише зобов'язання щодо продовження декларативної підтримки України, а й обов'язки у вигляді прямих фінансових витрат, що в сумі створювало нову модель трьохстороннього партнерства.

Наступним контекстом-тригером, який вплинув на трансформацію американського нарративу, стала зустріч між Д. Трампом та В. Путіним на Алясці 15 серпня 2025 року⁵⁰. Фактично дана зустріч стала кульмінацією *персоналізованої дипломатії* адміністрації Д. Трампа, яка завдяки наданому російському президенту репутаційному зиску мала підштовхнути його до пом'якшення раніше зайнятої ним переговорної позиції. Втім, аналіз нарративу США говорить про те, що ця зустріч навпаки вплинула на підвищення впливу російської візії на нарратив США: після саміту зростає присутність тез про необхідність поступок з боку Києва, зокрема про можливу відмову України від частини Донбасу (Erlanger, 2025) в обмін на замороження конфлікту.

Також невдовзі після саміту у нарративі був помітний відхід від ідеї 30-денного перемир'я з переорієнтацією на необхідність заключення довготривалого миру. Коментуючи підсумки зустрічі, Д. Трамп заявив: «Не думаю, що вам потрібне припинення вогню. Це могло б зупинити вбивства, але з огляду на ситуацію можна і рухатись далі» (Hutzler, 2025). У свою чергу, державний секретар М. Рубіо в ефірі програми недільних ток-шоу наголосив, що «найкращий спосіб закінчити цей конфлікт – це шлях через повноцінну мирну угоду» і що мета США – «не тимчасове перемир'я, а остаточне завершення війни» (The White House, 2025c). Така риторика відображала зміну обраної дипломатичної стратегії: замість прямого тиску на РФ команда Д. Трампа концентрувалася на просуванні тристоронніх переговорів..

Незалежно від вказаних змін у розумінні євроатлантичної взаємодії на тлі реалізації програм європейської закупівлі американської зброї та адаптації до вимог РФ після саміту на Алясці, артикуляція теми енергетичних загроз в рамках фрейму *гібридних загроз* в контексті

⁵⁰ За аналогією зі скандалом у Овальному кабінеті, в рамках кількісного аналізу для цього контексту було сформовано окремий корпус текстів.

залежності країн ЄС від російської нафти зберігала стандартний зміст. Використання російських енергоносіїв європейськими союзниками інтерпретувалося як непряме спонукання до продовження агресії РФ. Наприклад, на зустрічі з представниками “коаліції охочих” Д. Трамп підкреслив, що Європа «має припинити купувати російську нафту, яка фінансує війну» (Holland, 2025). Дана позиція була підкріплена реальним запровадженням масштабних санкцій проти нафтових компаній РФ «Лукойл» та «Роснефть». Артикульована проблематизація розширювалася за межі європейського континенту: відповідна критика спрямовувалася і на інших великих імпортерів російської нафти, насамперед на Індію та Китай; на додаток США погрожували введенням високих тарифів на товари з країн, які купують російську нафту (Shalal & Ahmed, 2025).

У цей період також зафіксована нова наративна лінія демонстрації військово-технічних можливостей США як елементу тиску на РФ в рамках переговорного процесу. Так, протягом окремого часового проміжку в якості механізму підтримки необхідного рівня інформаційного уваги до цього нового підфрейму ширшого фрейму *дипломатичного треку*, обговорювалася можливість передачі Україні ракет Tomahawk (Ravid, Lawle, & Demarest, 2025). Окремо було оголошено про прискорення поставок Україні С-300 та Patriot (The Moscow Times, 2025). Активізація нового підфрейму створювала подвійний комунікаційний підхід: з одного боку, традиційно наголошувалося на нагальній необхідності зупинити кровопролиття з центральною апеляцією до людських жертв через фрейм *загрози цивільним*; з іншого – відбувалася публічна демонстрація готовності суттєво підсилити Україну та забезпечити її стратегічну перевагу на фронті, якщо РФ продовжуватиме саботувати мирні переговори.

Таким чином, наратив США у даний період мав комбінований і нерівномірний характер, поєднуючи декілька незалежних ліній: транзакційну мобілізацію європейських країн для участі у військовій

підтримці України, посилення тиску на українську сторону після прямих контактів між Д. Трампом та В. Путіним та артикуляцію енергетичних загроз від РФ. Спільною для цих ліній є продовження застосування прагматичного підходу і, відповідно: 1) зменшення економічних витрат США; 2) орієнтація в переговорному процесі на вимоги російської сторони як такої, що розглядається як більш стійка у довготривалому конфлікті та менш вразлива для оперативного тиску; 3) використання теми енергетики одночасно як просування американських економічних інтересів та інструменту тиску на РФ з метою примушування її до активізації у переговорному процесі, що доповнювалося підфреймом військової переваги США як складової стратегічної потуги України на фронті.

В останньому із проаналізованих періодів (жовтень-грудень 2025 року), яким завершувався перший календарний рік роботи адміністрації Д. Трампа, було зафіксоване нарощування динаміки комунікаційної реалізації політичної стратегії США стосовно російсько-української війни, розвинутої після зустрічі Д. Трампа з В. Путіним на Алясці, що супроводжувалося відповідним характером американської публічної риторики. Зафіксовано означені раніше фрейми:

1) *гібридних загроз* через підфрейм енергетичної безпеки у контексті тиску на європейських партнерів та інших великих споживачів російської нафти (індикатори: *oil (10), energy (4), sanction (3)*);

2) *комбінованого фрейму оборонної допомоги та міжнародної взаємодії* на тлі перших кейсів практичної реалізації програм європейської закупівлі американської зброї (Trump, 2025e);

3) *дипломатичного треку* з обмеженим зменшенням інтенсивності згадок можливої передачі нового озброєння Україні, перспектива чого залишалася частиною потенційного американського політичного тиску (*Roll Call, 2025*) (індикатори: *missile (6), weapon (3), tomahawk (3)*).

В рамках останнього акцент ситуативно міг зміщуватися на

традиційну лінію підтримки спецмісій та технічних переговорних груп (наприклад, на тлі раундів у Маямі та Женеві наприкінці жовтня 2025 року), однак у ключових контекстах (зустріч Д. Трампа та В. Зеленського у грудні) центральною залишалася лінія персоналістської дипломатії. Д. Трамп високо оцінював прогрес на українсько-російських переговорах, а також традиційно використовував емоційно насичені епітети поруч з нагадуванням про відповідальність минулої адміністрації за триваючу війну з великою кількістю жертв: «Те, що відбувається, жахливо. Це війна, якої ніколи не мало б бути. Її б ніколи не було, якби я був президентом. І це ганьба... Але ми намагаємося врятувати багато життів. Ми втрачаємо – вони втрачають 25... подумайте лише – 25 000 життів за останній короткий проміжок часу. Це українці та росіяни. І це ганьба» (Trump, 2025c).

Водночас, у своїх виступах, передусім після оприлюднення базового мирного плану з 28 пунктів (Ravid & Lawler, 2025), Д. Трамп використовував суперечливі одна до одної тези у межах дипломатичного тиску, контекстуально описаного нами наприкінці аналізу попереднього періоду. Ця стратегічна двозначність полягала, з одного боку, у декларативному встановленні постійно змінюваного дедлайну підписання мирного договору між Україною та РФ (Segura & Vidal Liy, 2025), а з іншого – тезами про готовність чекати стільки, скільки буде необхідно: «Для мене крайній термін – це коли все буде завершено» (Mason & Holland, 2025). За нашою оцінкою, таке самозаперечення використовувалося як альтернативний прямому примусу засіб перформативного тиску, спрямованого радше на формування інформаційного фону та певних публічних очікувань, ніж на встановлення чітких переговорних рамок при одночасному збереженні для США максимальної свободи політичного маневру.

У листопаді 2025 року було оприлюднено ключове джерело для дослідження офіційного стратегічного наративу США періоду другої

каденції Д. Трампа – Стратегію національної безпеки (СНБ-2025). Цей документ викликав значний резонанс у міжнародному політичному середовищі (Вельгус, 2026b), оскільки на дискурсивному рівні він був виразно спрямованим на критику концепції ліберального міжнародного порядку, заснованого на правилах (*rules-based order*), яка слугувала домінуючою парадигмою американської глобальної політики впродовж останніх десятиліть⁵¹, а відтак і під час першої каденції Д. Трампа.

Закономірно, що вже у вступній частині СНБ-2025 фіксується делегітимація попередньої адміністрації, остання позиціонується як продовжувач хибного стратегічного підходу, заснованого на політиці глобалізму з американським лідерством, закріпленого політикою американською політичного керівництва за час після завершення Холодної війни. Відповідно, у тексті артикулюється теза про розрив між глобальним американським домінуванням та реальними національними інтересами, а потенційне втручання у міжнародні справи виправдовується виключно наявністю безпосередніх загроз для США (White House, 2025b, с. 1).

Вихідні позиції СНБ-2025, артикульовані окремо виділеними частинами тексту:

1) *Принципи*: чітке фокусування національних інтересів, мир через силу, установка на невтручання, гнучкий реалізм, верховенство національної держави, захист суверенітету та повага, баланс сил, пріоритет американського працівника, справедливість та взаємність, компетентність і меритократичність.

2) *Пріоритети*: завершення ери масової міграції, захист засадничих

⁵¹Водночас необхідно підкреслити, що попри жорстку критику існуючого світоустрою, доктрина СНБ-2025 уникає безпосередніх випадів проти ключових міжнародних інституцій – Генеральної Асамблеї ООН, Ради Безпеки ООН, Міжнародного валютного фонду, Світового банку, НАТО та Світової організації торгівлі. Натомість у представленому наративі фіксується принцип прагматичного зниження непропорційної фінансової участі США у їх підтримці.

прав і свобод, розподіл та перенесення безпекового тягаря (burden-shifting), перебудова через мир, економічна безпека (збалансована торгівля, автономія ланцюгів постачання, реіндустріалізація країни, відродження оборонно-промислової бази, енергетичне домінування, зміцнення фінансового лідерства).

Оцінки документа провідними аналітиками окреслюють загальну дискурсивну рамку СНБ-2025 та її головні дискурсивні зрушення порівняно з минулою редакцією 2022 року. Так, аналітичний огляд Brookings констатує, що нова американська стратегія демонструє перехід від ліберального інтернаціоналізму до сувереністського реалізму, де американські міжнародні зобов'язання підпорядковуються національним вигодам, а США переходять до транзакційної логіки у міжнародній політиці, де одним з ключових завдань є забезпечення необхідного з безпекової точки зору рівня балансу сил (Anderson et al., 2026).

Фахівці американського Інституту досліджень зовнішньої політики (FPRI) трактують оновлену редакцію СНБ як документ, який концентрується на внутрішніх проблемах США, де тематичні блоки щодо суверенітету, міграції та «відновлення культури компетенції» формують ідеологічне ядро трампівської доктрини (White House, 2025b, с. 6). Зазначається, що це перший випадок за весь час публікації СНБ, коли проблематика національної безпеки виразно переплітається з темою культурної політики, зокрема через протиставлення «традиційних цінностей» та транснаціональних еліт.

У свою чергу, аналітик Лондонської школи економіки та політичних наук (LSE) Дж. Холл вказує на характерну дискурсивну ознаку проаналізованого документа, яку було зафіксовано, зокрема, під час фреймового аналізу риторики адміністрації Д. Трампа: артикуляція ідеологічного протистояння «демократії проти автократій», виразно присутня у тексті 2022 року, у ньому практично не спостерігається. У тексті

СНБ-2025 лема «цінності» (*values*) не зустрічається жодного разу, в той час як у СНБ-2022 цей показник становить 42. Центральне місце натомість займає прагматична ресурсно-орієнтована логіка в рамках забезпечення задекларованих національних інтересів США (Hall, 2025).⁵²

Втім, дослідник робить важливе зауваження: фактичний рівень концептуального реалізму СНБ-2025 не слід переоцінювати, оскільки ключовим фактором американської стратегії у ній виступає не доктринальний ідеологічний підхід, а персональна візія президента Трампа та принцип «America First». Це підтверджується тезою з тексту, згідно якої американська стратегія відкидає ідеологічний фокус та традиційні розмежування політичних підходів (прагматизму, реалізму, ідеалізму, «яструбиних» чи «голубиних» підходів), зосереджуючись на тому, що є корисним для забезпечення інтересів США (White House, 2025b, с. 8). Дж. Холл також звертає увагу на внутрішню амбівалентність представленого стратегічного нарративу: повторювані тези про відмову США від нав'язування власних політичних цінностей іншим державам супроводжується артикульованими позиціями з конкретних питань, що фактично вступають у протиріччя з означеними тезами.

Президент Чиказької ради з питань глобальних справ Л. Віджамурі також не вбачає можливим класифікувати оновлену стратегію як суто ізоляціоністську. На його думку, аналіз документа радше вказує на прагматичне репозиціонування США, в рамках якого артикульований пріоритет на Західну півкулю⁵³ не означає декларації згоди США на поділ світу на сфери впливу чи готовності поступитися впливом у інших регіонах на користь РФ та КНР. Також у тексті відсутні ідентифікатори наміру США

⁵² У свою чергу у текстах проаналізованих періодів, в офіційному стратегічному нарративі Дж. Байдена це слово зустрічається 13 разів (118 IPM), а у Д. Трампа – 1 (26).

⁵³ В СНБ-2025 чітко простежується фрейм необхідності домінування у цьому регіоні та витіснення з нього геополітичних супротивників, що концептуально відсилає нарратив до доктрини Монро.

відмовитися від існуючих альянсів (Vinjamuri, 2026).

Згідно вже загаданого аналітичного матеріалу Brookings, важливою особливістю нового нарративу США є присутня у ньому вказівка на те, що європейські союзники США по НАТО постають не лише як партнери, а й як об'єкт ідеологічної критики. Остання полягає у твердженні про «регуляторну надмірність» (White House, 2025b, с. 25) у внутрішній політиці країн ЄС, втрату європейської ідентичності та недостатні оборонні витрати, що призвели до надмірної залежності від США у контексті глобальних безпекових загроз. Відповідно, це означає перехід від декларації ідеологічної солідарності в рамках існуючих альянсів до принципу умовного партнерства, інтенсивність якого буде залежати від його корисності для американських інтересів.

Ці тенденції, як зазначається у дослідженні аналітика Європейського парламенту Г. Грігер (European Parliament, 2025), свідчать про поступову деєвропеїзацію курсу США та системну перебудову американського уявлення про належний характер трансатлантичної взаємодії. У цій оновленій моделі Білий Дім відмовляється від статусу безумовного гаранта колективної безпеки, надаючи перевагу формату партнерства, де американська підтримка прямо обумовлюється політичними кроками самого ЄС. Такий підхід ілюструє відхід від аксіологічного обов'язку захищати ліберальний світоустрій на користь прагматичного політичного реалізму. Доцільним буде згадати суперечливість нової стратегії та реальних політичних умов, яку підкреслює Л. Куок у згаданому матеріалі Brookings: потенціал США щодо консолідації союзників значною мірою спирається на їхнє вміння публічно виправдовувати власні дії як захист норм міжнародного права (Anderson et al., 2026).

У цьому контексті варто згадати спільну публікацію фахівців CFR «Розкриття трампівського повороту Стратегії національної безпеки» (Lissner et al., 2025), автори якої наголошують на тому, що у СНБ-2025

зафіксована артикуляція економічного тиску на партнерів як легітимного інструменту зовнішньої політики США. Ця тенденція є протилежною до парадигми СНБ-2022, у межах якої існування трансатлантичних альянсів мало імперативну цінність. Схожу позицію висловлювали дослідники CSIS під час колективного обговорення нової редакції СНБ. За їхніми оцінками, оновлений документ демонструє послаблення традиційної концепції стримування зовнішніх загроз, що спиралася на єдність оборонних союзів (CSIS, 2025). Натомість виникає чіткий акцент на застосування асиметричного тиску (передусім економічного, торговельного та енергетичного), що слугує маркером наміру переінтерпретації глобальної конкуренції у міжнародній політиці зміщенням фокусу з ідеологічного на суто економічний. Як наслідок, частинами американської стратегічної логіки виступили пріоритети реіндустріалізації США, енергетичного домінування та контролю за технологіями.

Отже, концептуальний аналіз СНБ-2025 демонструє, що оновлена редакція ключового безпекового документа США демонструє суттєвий ідеологічний розрив у порівнянні з версією адміністрації Дж. Байдена. Якщо у попередній концепції легітимність американського лідерства засновувалася на їх центральній ролі у захисті «міжнародного порядку, заснованого на правилах» та збереженні діючих інституцій, то нова редакція проголошує сувереністсько-транзакційний підхід з принципом «America First» як центральним.

Відповідно, система міжнародних відносин більше не концептуалізується як ціннісно-нормативна структура, яка потребує постійного американського лідерства у захисті міжнародного права, а міжнародна політика, натомість, означається як простір гострої конкуренції суверенних акторів. Наратив СНБ-2025 наслідує попередню концепцію США, яка означувала вимір внутрішньої політики як частину національної безпеки, однак в рамках стратегічного наративу періоду Д. Трампа

утверджується відмова від універсалістської риторики цінностей на користь суверенізму, ресурсного прагматизму та політичної доцільності.

Для глибшого розуміння дискурсивних трансформацій СНБ періоду другої каденції Д. Трампа доцільно провести її порівняльний аналіз з версією першого президентського терміну. Документ 2017 року формувався навколо концепції суперництва великих держав, де РФ та КНР позиціонувалися як ревізійні актори, чия політика створює прямі виклики для американського глобального впливу та входить у протиріччя з базовими американськими цінностями. І хоча у наративі США було декларовано принцип «America First», під час першої каденції Д. Трампа він інтегрувався у традиційну дискурсивну рамку захисту міжнародного права, політики стримування та зміцнення союзницьких блоків.

На противагу цьому, СНБ-2025 ілюструє описаний вище концептуальний зсув у напрямку безкомпромісного сувереністсько-транзакційного реалізму і, залежно від тематики, риторика ідеологічного протистояння або зазнає суттєвої редукції, або повністю зникає. Водночас простежується свідоме дистанціювання від декларативної підтримки ліберального міжнародного порядку. Центральне місце у новому наративі відводиться економічному протекціонізму, жорстким вимогам щодо паритетного розподілу фінансових зобов'язань (що актуалізується у контексті підтримки України) та виразно інструментальному підходу до трансатлантичного партнерства.

Оскільки одним з ключових елементів нової стратегії США стала підкреслена орієнтація на транзакційність як основний інструмент зовнішньої політики, то першим об'єктом аналізу в рамках актуалізації стратегічного наративу США стосовно російсько-української війни виступає персоналістський підхід в рамках фрейму *дипломатичного треку* адміністрації Д. Трампа. Згідно такого підходу, принциповим для США стає деклароване прагнення зупиняти регіональні конфлікти, перш ніж вони

переростуть у глобальні війни, які шкодять інтересам США (White House, 2025b, с. 8). У згаданій статті Л. Віджамурі присутня відповідна характеристика переговорного підходу Д. Трампа, який випливає з аналізу тексту СНБ-25 на тлі реальної політики адміністрації Білого дому: «Трамп відкидає умовності, дипломатичні норми та правові обмеження. Його стратегія ґрунтується на деструктивності, але при цьому і на непередбачуваності, щоб створити невизначеність та порушити правила. У цьому сенсі вона є антитезою ліберальному міжнародному порядку, що ґрунтується на правилах» (Vinjamuri, 2026).

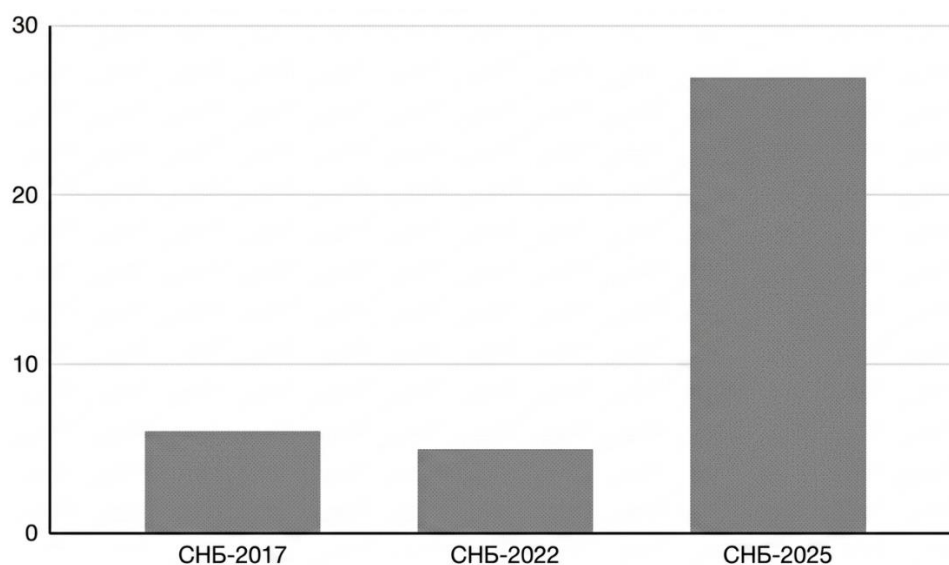

Рисунок 5. Кількість згадок чинного президента США у трьох редакціях СНБ.

Показово, що у вступній частині тексту СНБ-2025 Д. Трамп названий «Президентом миру», який завдяки успішно застосованому «неконвенціональному» дипломатичному підходу домігся «безпрецедентного» врегулювання восьми збройних конфліктів у світі всього за вісім місяців свого другого терміну (White House, 2025b, с. 8). Підтвердженням високого зростання рівня персоналізації американської концепції у СНБ-2025, є дані відображені на графіку вище.

Інші ключові дипломатичні завдання артикульовані у такій редакції:

«Управління європейськими відносинами з Росією вимагатиме значної дипломатичної участі США як для відновлення умов стратегічної стабільності на всьому євразійському просторі, так і для зменшення ризику конфлікту між Росією та європейськими державами. Ключовим інтересом Сполучених Штатів є переговори щодо швидкого припинення воєнних дій в Україні щоб стабілізувати європейські економіки, запобігти ненавмисній ескалації або розширенню війни та відновити стратегічну стабільність з Росією, а також забезпечити пост-воєнну відбудову України для забезпечення її виживання як життєздатної держави» (White House, 2025b, с. 25).

Наступним типовим для офіційного стратегічного наративу США фреймом є *некомпетентність попередньої адміністрації*. Вже у вступі він артикулюється таким виразом: «Жодна з цих війн не була неминучою. Перша адміністрація президента Трампа довела, що за умови правильного керівництва, яке приймало правильний вибір, усього вищезазначеного можна було – і потрібно було – уникнути, а також багато чого іншого досягти» (White House, 2025b, с. 2).

При цьому тема умовності американської залученості в рамках фрейму *оборонної допомоги* засновується на раніше декларованій у публічній риторичі неготовності США одноосібно її підтримувати на тлі перспективи затяжного конфлікту високої інтенсивності. У СНБ-2025 дана позиція випливає з наступних положень:

1) Вже означеного принципу «America First» в рамках проблематики навантаження на американську економіку.

2) Пріоритету на «переорієнтацію через мир», згідно якого прагнення до припинення конфліктів «навіть у регіонах та країнах, периферійних до наших безпосередніх основних інтересів, є ефективним способом підвищення стабільності, посилення глобального впливу Америки, переорієнтації країн та регіонів відповідно до наших інтересів та

відкриття нових ринків» (White House, 2025b, с. 13). Відповідно, відбулася заміна імперативної цінності захисту міжнародного права, яка становила основу легітимації підтримки України у період адміністрації Дж. Байдена.

Інша проблематика цього фрейму, пов'язана з розподілом відповідальності за підтримку України, артикулюється в рамках теми перекладання тягаря як одного з ключових американських пріоритетів: «Часи, коли Сполучені Штати підтримували весь світовий порядок, як Атлас, минули. Серед наших численних союзників і партнерів ми маємо десятки багатих, розвинених країн, які повинні взяти на себе основну відповідальність за свої регіони та зробити набагато більший внесок у нашу колективну оборону» (White House, 2025b, с. 12).

Країни ЄС критикуються за нереалістичні очікування та брак дієвих зусиль по мирному врегулюванню війни в Україні, що суперечить бажанню миру з боку європейського населення (Lissner et al., 2025). Ця критична позиція поєднується з позитивною оцінкою військового потенціалу Європи, яка має «значну перевагу над Росією у жорсткій силі майже за всіма показниками, окрім ядерної зброї, і на тлі усвідомлення РФ як «екзистенціальної загрози» (White House, 2025b, с. 25) має підтримуватися на необхідному рівні.

Роль США в цьому контексті артикулюється через транзакційну модель лідерства: «Сполучені Штати будуть готові допомогти – потенційно через більш сприятливий режим у комерційних питаннях, обміні технологіями та закупівлях оборонного обладнання – тим країнам, які охоче беруть на себе більше відповідальності за безпеку своїх сусідів та узгоджують свій експортний контроль з нашим» (White House, 2025b, с. 12).

Важливо, що в рамках відмови від ідеологічно дихотомічного підходу минулої адміністрації у документі жодного разу прямо не згадується конкуренція між великими державами, зокрема для концептуального опису поточного стану міжнародної політики. Використовується примирливий

тон по відношенню до КНР та РФ, які були визначені головними супротивниками у редакціях СНБ 2022 та 2017 років (Anderson et al., 2026). Так само і фрейм *військової агресії РФ*, як і відповідні стандартні для американської риторики лемові індикатори (*invasion, aggression*), на відміну від редакції 2017 року, у документі відсутні. Відповідно, відсутній також і споріднений фрейм *санкцій* та його основні індикатори. Водночас, у преамбулі до списку ключових принципів концепції, вказується необхідність «хірургічно загасити жарини розколу між країнами, здатними мати ядерну зброю, та жорстокими війнами, спричиненими багатовіковою ненавистю» (White House, 2025b, с. 8).

Наведене знову ж таки вказує на деескалаційну політику по відношенню до великих регіональних акторів міжнародної політики, та, зокрема, на перспективу потенційного відновлення стратегічної стабільності у відносинах з РФ, що напрямку контрастує не тільки з дискурсом СНБ-2022, але і з її редакцією першої каденції Д. Трампа (The White House, 2017b, с. 2). Очікувано, що доповнена жорсткою ідеологічною критикою по відношенню до ЄС та тезою про «припинення сприйняття НАТО як Альянсу, що постійно розширюється» (White House, 2025b, с. 27), дана концепція отримала позитивні публічні оцінки від керівництва РФ (Muller-Heindyk, 2025).

Втім, незважаючи на вказані тези, які можуть інтерпретуватися як такі, що відповідають російському політичному інтересу, документ, наслідуючи загальну наративну нерівномірність концепції адміністрації Д. Трампа, має і ряд контр-російських положень. По-перше, окрема тема ядерної потужності як політичного фактору, що є одним із основних інструментів силового тиску, який є одним із основних інструментів силового тиску у арсеналі РФ та основою її претензій на роль світової держави у документі відсутня, як і пов'язаний з нею підфрейм ядерної загрози. Загалом, згадка ядерної енергетики спостерігається у різних місцях

тексту, однак як правило наводиться як частина ширшого списку аспектів забезпечення американського зростання. По-друге, тема енергетичної безпеки⁵⁴ в рамках фрейму *гібридних загроз* традиційно для американських стратегічних комунікацій зберігала важливе місце в концепції, представленій в СНБ-2025. Відновлення домінування в енергетиці (через нарощування експорту зрідженого газу до Європи та збільшення власного видобутку нафти) проголошено однією з основних складових пріоритету забезпечення економічної безпеки США та його партнерів, де «розширення нашого чистого експорту енергії також поглибить відносини з союзниками, одночасно обмежуючи вплив супротивників» (White House, 2025b, с. 14). Як наслідок, енергоресурси розглядаються у документі як інструмент впливу, що має забезпечити американське економічне зростання та знизити можливості РФ у застосуванні енергетичного тиску на країни ЄС⁵⁵.

Окремим характерним для адміністрації Д. Трампа крос-тематичним підфреймом, присутнім у СНБ-2025, є військова перевага, яка дотично означається у пріоритетах «мир через силу» та «баланс сил». В рамках першого сила визначена як «найкращий стримуючий фактор», який дозволить «досягти миру, оскільки сторони, які поважають нашу силу, часто звертаються до нас за допомогою та сприймають наші зусилля щодо вирішення конфліктів та підтримки миру» і тому США повинні мати «найбоекватніші збройні сили у світі» (White House, 2025b, с. 8–9). В рамках другого, на противагу, застосовується критика ескалаційного підходу у міжнародній конкуренції: «Ми працюватимемо з союзниками та партнерами для підтримання глобального й регіонального балансу сил з метою запобігання появі домінуючих супротивників... Це не означає

⁵⁴ Для зручності структуризації даних в рамках порівняльного аналізу зберігаємо стандартну назву фрейму, незважаючи на суттєві відмінності його характеру у адміністраціях Дж. Байдена та Д. Трампа.

⁵⁵ Які, нагадаємо, мають паралельно суттєво підвищити рівень економічної підтримки України та нарощувати своє військово виробництво.

марнування крові й ресурсів задля обмеження впливу всіх великих і середніх держав світу» (White House, 2025b, с. 10).

Можна зробити *висновок*, що, за окремими винятками, СНБ-2025 кодифікувала і узагальнила ті тенденції, які були зафіксовані у попередній риторичі, надавши їм статус офіційно артикульованої стратегії США. У документі спостерігається відхід від мови цінностей та легітимації лідерства США в рамках порядку, заснованого на правилах, до сувереністсько-прагматичної, транзакційної дискурсивної рамки, у якій зовнішня політика США дедалі більше підпорядковується внутрішньополітичним завданням, економічним вигодам і специфічно окресленим національним інтересам. У такій парадигмі трансатлантичні коаліції перестають бути безумовною цінністю і переосмислюються як умовний ресурс американського впливу, а інструменти торгівлі, енергетики та технологій набувають статусу ключових політичних важелів поряд із традиційним військовим стримуванням.

У контексті російсько-української війни це формує прагматичну модель американського підходу: пріоритет швидкого припинення бойових дій та відновлення стратегічної стабільності поєднується з перенесенням основного тягаря підтримки України на Європу і транзакційною роллю США. Внаслідок цього стратегічний наратив щодо РФ стає нерівномірним (одночасно допускає прагнення до домовленостей і стримування через баланс сил та економічно-енергетичний тиск), зміщує фокус із нормативної відповідальності на інструментальну доцільність, що в підсумку підвищує стратегічну невизначеність американського підходу у контексті російсько-української війни.

Для порівняльного аналізу стратегічного наративу адміністрацій Дж. Байдена та Д. Трампа можна використати результати фреймового аналізу їх офіційної публічної риторичи, які ілюструють вищезначені концептуальні зміни американського офіційного дискурсу стосовно російсько-української

війни у період другої каденції Д.Трампа. Порівняння розкриває не тільки зміни спільних для обох адміністрацій фреймів у ієрархії їх присутності, а й зміни у трансформації самої номенклатури фреймів.

Ключовими загально-дискурсивними фреймами офіційного нарративу США у 2025 році стали дипломатичний трек та «America First», що вказує на підпорядкування зовнішньополітичних пріоритетів внутрішнім інтересам США та орієнтацію на форсування переговорного процесу між РФ та Україною. Фрейм військової агресії РФ також перебував у верхній частині ієрархії присутності, де робився емоційний акцент на недопустимості самого продовження бойових дій. Натомість порушення міжнародного права та прав людини, які різною мірою становили основу легітимації політики США стосовно російсько-української війни у попередні періоди, були відсутні як цілісні фрейми. Важливо зауважити, що незважаючи на формально низьку присутність індикаторів фрейму некомпетентності попередньої адміністрації, він виступав важливим крос-тематичним фреймом, який використовувався для обґрунтування ревізії минулої американської політики стосовно російсько-української війни та, відповідно, оновлення підходу США. Означена низька частотність пояснюється специфікою артикуляції даного фрейму, яка містить виразно менше чітких маркерів ідентифікації у порівнянні зі стандартними для проведеного дослідження фреймами.

Також зафіксовано відхід від активного застосування фрейму оборонної допомоги на користь вираженої пріоритезації дипломатичного треку, що емпірично підтверджує транзакційний характер нарративу. Фрейми міжнародної взаємодії, оборонної допомоги утворили середню ланку ієрархії, але водночас їхній зміст було переформатовано: у першому ключовою темою став перерозподіл тягаря за підтримку України на союзників, а у другому центральне місце зайняла критика самого факту продовження бойових дій. Нижню частину ієрархії склали фрейми

санкційного тиску та гібридних загроз: перший, який мав найвищу присутність, застосовувався в якості емоційної компоненти наративу, яка виступала тригером переходу до фрейму дипломатичного треку; другий традиційно застосовувався переважно у контекстах артикуляції енергетичної та ядерної проблематик.

Для ілюстративності дистанції між офіційним стратегічним наративом Дж. Байдена та Д. Трампа у повномасштабний період російсько-української війни наведемо порівняльну *фреймову мапу*⁵⁶. Білим в таблиці виділені ті складові фреймів, які у обох адміністрацій переважно співпадають; сірим – ті, що співпадають частково; чорним – ті, що принципово відрізняються.

Таблиця 1. Фреймова мапа на основі таблиць Б2 та Б3 у Додатку Б.

<i>Фрейм</i>	<i>Проблема</i>	<i>Тригер</i>	<i>Вирішення</i>
<i>Оборонна допомога</i>			
<i>Міжнародна взаємодія</i>			
<i>Дипломатичний трек</i>			
<i>Військова агресія РФ</i>			
<i>Загроза цивільним</i>			
<i>Гібридні загрози</i>			

Фрейм *оборонної допомоги* у обох адміністрацій спирається на

⁵⁶ Для порівняння використані фрейми, які були стабільно присутні у обох адміністраціях.

визнання військових потреб України з необхідністю інтенсифікації взаємодії з партнерами, однак відрізняється за обраними акцентами [подальший порівняльний структурний аналіз спирається на таблиці Б2 та Б3 у Додатку Б]. Під час каденції Дж. Байдена ця проблематика артикулювалася внаслідок дефіциту боєприпасів, ППО, технічного ресурсу в Україні для звільнення і захисту територій, цивільних та інфраструктури. Основні причини: агресія РФ, інтенсивні бойові дії, ракетно-дронові атаки та знову ж таки пов'язані з цим виснаження в українців запасів, чим заохочується російський тиск. Вирішення полягає у нарощуванні і пришвидшенні надання пакетів допомоги, тренуванні українських військовослужбовців, забезпеченні якісної логістики та підвищенні індустріальних спроможностей України. Окремою лінією вирішення виступає тиск на Конгрес та активізація коаліційної координації для реалізації зазначених вище шляхів вирішення.

У наративі періоду Д. Трамп акцент у фреймі оборонної допомоги зсувається від негайного забезпечення українських потреб до керованої підтримки, де тригерами частіше виступають диспропорція тягаря між членами НАТО, втома США як ключового донора та ризик ескалації. Часто артикулюється теза, що безумовна американська підтримка знижує стимули України до переговорів. Пропоноване вирішення полягає у калібруванні американської підтримки: перерозподіл витрат між союзниками, умовність і підзвітність допомоги, її інструменталізація як засіб стратегічного тиску та впровадження політики стратегічного самообмеження США у постачанні важкого озброєння Україні з метою мінімізації ризиків неконтрольованої ескалації конфлікту. Важливо, що останнє відповідає і підходу, особливо яскраво проявленому на початку роботи адміністрації Дж. Байдена, однак має інший характер артикуляції.

Підсумовуючи, в рамках фрейму оборонної допомоги обидві адміністрації визнають ресурсні потреби ЗСУ, проте Дж. Байден

фокусувався на оперативному подоланні дефіциту озброєнь для захисту територій, тоді як Д. Трамп наголошує на умовності допомоги, справедливому розподілі витрат між союзниками та використанні підтримки України як інструменту впливу на мирні переговори.

Міжнародна взаємодія у наративі періоду Дж. Байдена визначається як інструмент захисту системи міжнародного права та євроатлантичної колективної безпеки на тлі ризиків виходу військових дій за межі України, підризу глобальної стабільності і втоми донорів на тлі довготривалої війни. Причиною виступає російська агресія, енергетична залежність країн ЄС від російських енергоносіїв та обмеженість ресурсів партнерів. Пропоноване вирішення полягає в інституційній координації через G7, НАТО, ООН, посилення можливостей стримування ескалації на східному фланзі НАТО, синхронізації санкцій, енергетичній диверсифікації та спільному нарощуванні промислово-логістичних потужностей для підтримки безпекової стабільності коаліції. Тут варто зазначити, що місцева артикуляція проблематики частково перегукується з означеними тригерами у фреймі оборонної підтримки у його застосуванні під час другої каденції Д. Трампа, однак спирається не на критичну, а на мобілізаційну риторичку.

У наративі Д. Трампа міжнародна взаємодія звужується до теми розподілу навантаження: проблемою визначено диспропорцію між внесками США і союзників у підтримці України при триваючій закупівлі європейськими країнами російських енергоносіїв. Ключовою причиною вказана політика попередньої адміністрації США, що дозволяла партнерам сплачувати менше необхідного рівня. Вирішення проблеми в цьому контексті також перегукується з відповідною візією в рамках фрейму оборонної допомоги – тиск на союзників для підвищення їх оборонного внеску у підтримку України та компенсації американських витрат, а також перехід США до виразно транзакційного підходу у межах НАТО.

Отже, обидві адміністрації США артикулюють міжнародну

взаємодію як затребуваний механізм реагування на війну РФ проти України, однак знову відрізняються у визначенні тригерів та обранні пропонованого рішення. У період Дж. Байдена в центрі уваги перебуває багатостороння координація в рамках існуючих альянсів, колективна підтримка санкційного режиму, енергетичної диверсифікації та довгострокової стабілізації трансатлантичної коаліції. У наративі Д. Трампа фрейм міжнародної взаємодії тематично звужується до необхідності перерозподілу тягаря, підвищення європейського внеску в оборону України та переходу США до більш транзакційного підходу в системі НАТО.

У риториці адміністрації Дж. Байдена фрейм *дипломатичного треку* проблематизується через ризик маніпулятивних переговорів на тлі низької договороздатності РФ; відповідно, ключовим тригером є загроза укладання домовленостей, що стратегічно підтримуватимуть суверенітет України. Російська дипломатія в рамках цього фрейму характеризується як контр-продуктивна через її імітаційність та неготовність йти на реальні поступки. Рішення у наративі періоду президентства Дж. Байдена полягає у підтримці дипломатичних каналів паралельно із збереженням всебічного тиску на РФ, чіткій фіксації умов майбутньої мирної угоди і створенні механізму перевірки її виконання, дотриманні принципу «Nothing about Ukraine without Ukraine», а також у вимозі припинення бойових дій як центральної передумови для переговорів.

Натомість аналогічний фрейм в наративі адміністрації Д. Трампа має радикально інший зміст. Центральною проблемою тут визначено сам факт відсутності швидкого мирного врегулювання і неефективність багатосторонніх переговорних процесів, які становили основу американського підходу у минулі роки війни. Як наслідок, ключовим тригером називається нестача прямих контактів між лідерами і надмірна інституційна бюрократизація переговорів. Пропоноване рішення полягає у пріоритеті персоналізованої дипломатії, телефонних контактів,

дипломатичних спецмісій, посередництві США у швидкому підписанні угоди.

Таким чином, спільним для обох адміністрацій є визнання важливості дипломатії як ключового інструмента завершення війни, а розбіжність полягає у логіці його використання: у наративі періоду Дж. Байдена в центрі уваги перебуває питання легітимності майбутніх домовленостей і стратегічний захист позиції України, тоді як під час роботи адміністрації Д. Трампа пріоритет надається максимізації темпів переговорного процесу та активній транзакційній ролі США.

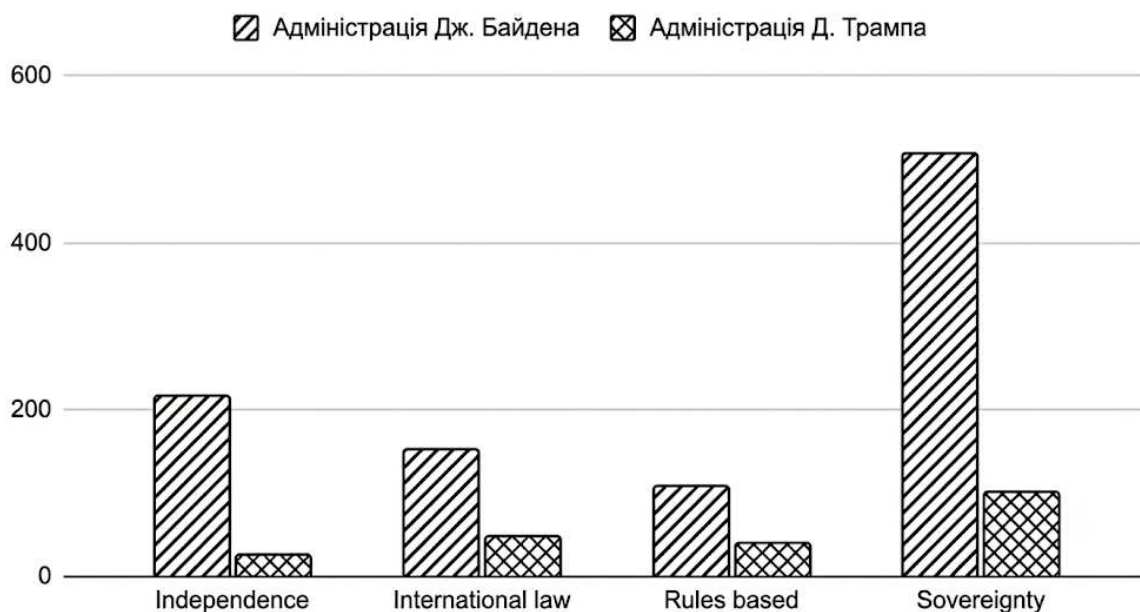

Рисунок 6. Порівняння інтенсивності входження індикаторів фрейму порушення міжнародного права між двома адміністраціями (ІРМ).

Незважаючи на виразну відмінність характеристик фрейму дипломатичного треку між двома адміністраціями, їх підходи до трансляції фрейму *російської військової агресії* загалом є наближеними одне до одного. Спільним є вихідне визначення РФ як актора-ініціатора ескалації, а проблема в обох випадках описується через триваючі бойові дії та масштабні людські і матеріальні втрати. Водночас, в рамках наративу

періоду Дж. Байдена тригер повномасштабного вторгнення подається майже винятково як неспровоковане рішення РФ, тоді як у Д. Трампа акцент у артикуляції причин її агресивної політики переноситься на політичні помилки та неефективність підходу попереднього керівництва США, яке не запобігло конфлікту. Як наслідок, у першому випадку робиться наголос на необхідності публічного засудження РФ, санкціях, координації з союзниками та підтримці України, тоді як у другому – на схиланні РФ до припинення бойових дій через прямі переговори у поєднанні з економічним тиском як основним інструментом.

Спільним для обох адміністрацій є і ядро проблематики фрейму *загрози цивільним*: масові жертви серед цивільних, руйнування міст та удари по інфраструктурі в сумі описуються як гуманітарна катастрофа. Однак її причина подається по-різному: у період Дж. Байдена тригером виступає цілеспрямована політика РФ, спрямована на залякування та насилля щодо цивільного населення через вбивства мирних жителів, депортації, фільтрації, катування, удари по житлових кварталах, енергомережах, лікарнях та іншій житловій інфраструктурі, а також проведення штурмів в урбанізованих районах. У свою чергу, у наративі Д. Трампа поряд з проблемою ескалації часто фіксується тематична лінія помилкового управління минулої адміністрації як другого за вагою тригера проблеми⁵⁷.

Найбільша розбіжність між підходами обох адміністрацій полягає у її вирішенні. Підхід Байдена – це комплексна відповідь з наданням Україні оборонної та гуманітарної допомоги, енергоресурсів, евакуацією цивільних, міжнародним моніторингом та документуванням злочинів російської армії. Натомість у Д. Трампа вирішення майже повністю

⁵⁷Це вчергове вказує на тенденцію наративу періоду Д. Трампа, яка полягає у кроссфреймову введенні певних тематичних ліній, що, зокрема, ускладнює завдання чіткого структуровання наративу в рамках моделі фреймового аналізу Р. Ентмана.

зводиться до якнайшвидшого припинення вогню через інтенсивну персоналістську дипломатію та супровідні гуманітарні заходи (обміни, локальні режими тиші), тобто інструментальна логіка якомога швидшого припинення бойових дій витісняє аксіологічну рамку притягнення винних до відповідальності, притаманну наративу Дж. Байдена.

У наративах обох адміністрацій найбільшим співпадінням за трьома обраними аналітичними складовими характеризується фрейм *гібридних загроз*, насамперед енергетичних. Тут варто зробити методологічне зауваження: у корпусі періоду Дж. Байдена підфрейм енергетичної безпеки є нехай і найбільш часто присутнім, але складником ширшого фрейму гібридних загроз; втім, для деталізації порівняльного аналізу наративів обох періодів його винесено до розгляду окремо. Аналогічний підхід використано і по відношенню до підфрейму ядерної загрози: у наративі Дж. Байдена він присутній як підфрейм фрейму агресії РФ та частково гібридних загроз, але сумарно за проаналізовані періоди він має достатню кількість входжень, щоб відокремити його від ширших фреймів для проведення порівняльного аналізу.

У наративі періоду Дж. Байдена ключовими проблемами цього фрейму визначено загрозу для енергетичної і продовольчої безпеки союзників, а також ризик гуманітарної кризи в Україні та у європейському просторі в цілому. Ключовими тригерами визначено інструменталізацію енергетики з боку Кремля, удари по енергетичній інфраструктурі та пов'язані з ними ризики подальшої ескалації, а вирішенням – диверсифікація постачання енергоносіїв через зріджений природний газ і стратегічні резерви, спільні закупівлі енергоносіїв, підвищення енергоефективності партнерів, фінансування відновлення енергомереж, постачання генераторів, а також посилення українського ППО у купі з проактивною позицією США у промисловій координації союзників.

В рамках наративу періоду Д. Трампа, окрім самих ударів по

енергетиці основною проблемою артикульовано загальну енергетичну залежність європейських союзників та, відповідно, наявність економічного важеля у РФ як засобу політичного тиску. Додатковим тригером виступає критика внутрішньої енергетичної політики США попередньої адміністрації, зокрема раніше запроваджених регуляторних обмежень і скорочення власного видобутку, а вирішенням – відновлення енергетичного домінування США як умови зменшення впливу РФ на європейських простір та, як наслідок, посилення переговорних позицій західних союзників, з окремими згадками про можливість досягнення технічних домовленостей про енергетичне перемир'я.

Таким чином, відмінність декларованого підходу до запобігання енергетичним загрозам у проаналізованому наративі адміністрацій США полягає тому, що у період Дж. Байдена увага зосереджувалася на темі коаліційної стійкості і захисті інфраструктури через трансатлантичну координацію, а у період Д. Трампа – на відході від минулої енергетичної політики США та орієнтації на оперативні деескалаційні домовленості.

У свою чергу, проблематика підфрейму *ядерної загрози* у період Дж. Байдена формулюється через ризик неконтрольованої ескалації та можливості застосування ядерної зброї агресором на тлі ширших безпекових загроз, зокрема енергетично-продовольчої нестабільності та російських ударів по українській інфраструктурі. Основними тригерами виступають ескалаційна риторика РФ з внесенням ядерної тематики та зміни в ядерній доктрині РФ. Відповідно, в якості вирішення артикулюється керування ризиками через стримування і деескалацію: публічні попередження про наслідки подібних дій для РФ, координація із союзниками і НАТО, підтримка режимів контролю за ядерними компонентами, збереження необхідних каналів комунікації з агресором, а також використання супровідних інструментів тиску, зокрема санкцій і енергетичної диверсифікації.

У наративі періоду Д. Трампа ядерна загроза навпаки подається як окрема проблема глобальної безпеки, що існує незалежно від контексту російсько-української війни, хоча й загострюється останньою. Ключовою проблемою виступає сама по собі наявність великих ядерних арсеналів у ключових акторів міжнародної політики в умовах напружених політичних відносин між ними і відсутності сталих механізмів контролю, що підвищує ризик ескалації. Як наслідок, в якості тригерів артикулюється гонка озброєнь і взаємна недовіра між провідними акторами, а вирішенням – прямі переговори про скорочення ядерних арсеналів і спільний контроль над стратегічними озброєннями. Таким чином, частковий збіг між інтерпретацією теми ядерних загроз обох адміністрацій полягає у визнанні ядерного ризику як окремої проблеми глобальної безпеки, однак при цьому фіксується відмінність у визначенні механізмів реагування та акцентів у контекстуалізації даної проблематики: у період Дж. Байдена акцент зроблено на стримуванні та деескалації в межах війни РФ проти України, тоді як у період Д. Трампа – на переговорах між великими державами про контроль за рівнем озброєнь у світі.

У підсумку, порівняльний фреймовий аналіз публічної риторики Дж. Байдена та Д. Трампа, доповнений концептуальним аналізом офіційних стратегічних документів їх адміністрацій, дає підстави говорити про багаторівневі зміни у підходах до наративізації російсько-української війни. У першому випадку конфлікт інтерпретується крізь аксіологічну призму, де підтримка України є колективним обов'язком США та її союзників у захисті міжнародного порядку, заснованого на правилах: РФ чітко визначається як агресор, ключовими інструментами протидії якому декларовано коаліційну взаємодію, санкційний тиск і розширення допомоги Україні як способу стримування агресії та, як наслідок, збереження безпекової стабільності для Європи загалом.

Натомість у стратегічному наративі Д. Трампа домінує принцип

«America First» і транзакційно-реалістичний підхід: пріоритетом стають прямі національні інтереси США, де інтенсифікація переговорного процесу задля швидкого припинення бойових дій виступає як цінність сама по собі. Підтримка України прив'язується до рівня фінансового та оборонного внеску європейських партнерів, зокрема через вимоги компенсувати частину витрат США використовуючи механізми на кшталт програми PURL. Логіка «миру через силу», згідно наративу США 2025 року, реалізується через використання санкцій, підтримку енергетичної самодостатності США та тиску на союзників щодо скорочення їхньої залежності від російських енергоносіїв.

В результаті спостерігається перехід від ціннісно-нормативного дискурсу з великою роллю коаліційної співпраці, характерного для періоду Дж. Байдена, до більш прагматичного, транзакційного та інструментального підходу в стратегічному наративі США щодо російсько-української війни періоду Д. Трампа. Така трансформація наративу ознаменувала загальну трансформацію американської зовнішньої політики, в якій відбувся перехід від парадигми захисту існуючої системи міжнародного права до концепції національного інтересу як ключового американського пріоритету. В рамках останнього підтримка України у війні з РФ розглядається не як безумовний обов'язок США, а як прагматичний інструмент для прискорення переговорного процесу незалежно від характеру майбутньої мирної угоди.

ВИСНОВКИ ДО ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ

Дискурсивні характеристики стратегічного наративу США щодо повномасштабної російсько-української війни зазнали низки трансформацій від початку російського вторгнення в Україну до кінця першого року другої каденції Д. Трампа. На передескалаційному етапі адміністрацією Дж. Байдена було вибудовано дискурсивну рамку, у якій

відповідальність за можливу війну превентивно чітко покладалася на Кремль, а підтримка України легітимувалася необхідністю захисту норм міжнародного права, солідарністю між демократичними союзниками та стримуванням ревізіонізму РФ. Водночас на цьому етапі адміністрація США вдавалася до певного ступеня стратегічної двозначності щодо меж американської участі у війні, намагаючись поєднувати рішучість на дипломатичному рівні з непровокуванням можливої неконтрольованої ескалації через постачання Україні важких озброєнь.

На фоні успіхів ЗСУ у перший рік війни та з поступовою стабілізацією фронту стратегічний наратив США набув більш виразної структурної цілісності, в рамках якої російська агресія була артикульована як загроза євроатлантичній безпеці, що потребує готовності довгостроково підтримувати Україну на економічному та військовому рівні. Це супроводжувалося частковим зняттям обмежень на постачання окремих озброєнь, яке до цього ігнорувалося або сприймалося як потенційний тригер ескалації, здатний вивести військовий конфлікт за межі України та, в найгіршому випадку, перетворити його на глобальний.

Ключовими у період каденції Дж. Байдена визначено наступні фрейми, які на загальнодискурсивному рівні відтворювали стратегічний наратив США першого етапу російсько-української війни: 1) оборонної допомоги з еволюцією від фокусу на нагальних потребах України до обґрунтування довгострокової моделі стримування РФ; 2) міжнародної взаємодії, де США позиціонувалися як проактивний лідер західних коаліцій; 3) захисту цивільного населення, що складав основу морально-емоційного базису підтримки, доповнюючи нормативний фрейм порушення міжнародного права; 4) гібридних загроз, в рамках якого російська агресія тлумачилася як мультимодальна ревізіоністська атака на глобальну стабільність та існуючу систему міжнародної політики.

У сукупності ці елементи сформували стратегічний наратив, який

характеризувався цілісністю у реалізації стратегії забезпечення глобальної безпекової стабільності та спадкоємністю по відношенню до традиційних наративних характеристик минулих років, однак демонстрував певну ригідність у питанні оперативного досягнення мирних домовленостей. Обрана наративна конструкція забезпечувала високу нормативну узгодженість і консолідацію міжнародної підтримки України, але наявна у ній опора на виразну морально-правову дихотомію та стигматизацію територіальних поступок звужувала простір для дипломатичного врегулювання в умовах затяжної війни та невизначеності щодо реальних можливостей стабільності коаліційної підтримки України у наступні роки.

У період другої каденції Д. Трампа американський стратегічний наратив зазнав суттєвих дискурсивних змін, що насамперед виразилося у критиці з боку нової адміністрації традиційного політичного підходу США до російсько-української війни. Однією з ключових рис нового наративу став перехід від нормативно-ціннісної парадигми до сувереністсько-транзакційного реалізму, у межах якого зовнішня політика США жорстко підпорядковується їх окреслено визначеним національним інтересам, орієнтації на забезпечення збалансованого ресурсного навантаження між трансатлантичними союзниками та мінімізації витрат в контексті затяжної війни з невизначеними перспективами для обох сторін.

Відповідно, в якості пріоритету в стратегічному наративі 2025 року означається не притягнення агресора до відповідальності, а інтенсифікація переговорного процесу з метою форсованого припинення бойових дій через персоналістську дипломатію та перерозподіл тягаря підтримки у бік європейських партнерів. У свою чергу, принцип *America First*, характерний і для офіційного наративу США періоду першого президентства Д. Трампа, однак практично не застосовуваний в рамках інтерпретації першого періоду російсько-української війни, стабільно актуалізується у контексті її повномасштабного етапу.

Незважаючи на високу ступінь спорідненості окремих фреймів у наративі обох адміністрацій (загроза цивільним, гібридні загрози, обмежено енергетична безпека), загальний фреймовий аналіз проілюстрував описані концептуальні зміни комунікаційної стратегії США стосовно російсько-української війни. Оборонна допомога Україні в наративі США тепер не інтерпретувалася як безапеляційне зобов'язання, а розглядалася як залежна від готовності України до оперативного дипломатичного врегулювання, а також підвищення економічної участі європейських країн у її фінансуванні, що створювало нерозривний зв'язок між фреймами оборонної допомоги та міжнародної взаємодії. У свою чергу, фрейм дипломатичного треку спирався на посередницьку участь США в переговорному процесі, де ідеологічно затребуване відстоювання інтересів України, як демократичного партнера, поступалося прагматичній орієнтації на прискорення мирного врегулювання без особливої уваги до необхідності слідування прийнятими нормами міжнародного права в контексті збереження територіальної цілісності України.

В сумі у перший рік другої каденції Д. Трампа у стратегічному наративі США були зафіксовані складові: 1) ключовий загальнодискурсивний крос-тематичний фрейм «America First»; 2) ключовий крос-тематичний фрейм у контексті російсько-української війни – делегітимація попередньої адміністрації; 3) підфрейм військової переваги США як частина фрейму дипломатичного треку. На противагу, у стратегічному наративі 2025 року були відсутні фрейми, які були характерними для періоду Дж. Байдена: 1) порушення міжнародного права; 2) права людини.

Емпіричні результати частотного аналізу кількісно підтверджують зазначені концептуальні трансформації, зокрема через зміну ієрархії ключових фреймів. Отримані дані фіксують структурний перехід від домінування фреймів оборонної допомоги та міжнародної взаємодії, що

визначали наратив адміністрації Дж. Байдена, до пріоритезації комбінованого використання фреймів агресії РФ та дипломатичного треку в комунікації Д. Трампа як балансового підходу в рамках загальної посередницької стратегії США періоду його другої каденції. Відповідне зниження статистичної ваги традиційних нормативних складників та висока частотність нових, внутрішньо орієнтованих наративних конструктів емпірично засвідчила трансформацію американського стратегічного наративу від ціннісно-мобілізаційної моделі до транзакційного прагматизму.

ВИСНОВКИ ДО ДИСЕРТАЦІЇ

У дисертаційній роботі здійснено комплексне дослідження офіційного стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни (2014-2025), простежено його витoki, еволюцію та концептуальні трансформації в умовах першого та повномасштабного етапів збройної агресії РФ. На основі проведеного теоретичного узагальнення, діахронічного дискурс-аналізу та емпіричної верифікації отриманих даних сформульовано низку висновків, якими підтверджується виконання поставлених наукових завдань:

1. Застосування комбінованого методу фрейм-аналізу та корпусної лінгвістики до аналізу стратегічного нарративу США стосовно російсько-української війни показало його високі евристичні можливості для виявлення актуальних геополітичних стратегій, що розробляються у зовнішньополітичних інституціях національних держав, особливо у міжнародних кризових ситуаціях. Продемонстровано, що на основі великих масивів текстів поєднання якісного фреймового аналізу з його верифікацією за рахунок встановлення конкретних кількісних показників лексичних індикаторів дає змогу емпірично виявляти зміни дискурсивної структури державного нарративу. Використання вимірюваних лінгвостатистичних маркерів для аналізу офіційного стратегічного нарративу США дозволило вийти за межі традиційної описовості та здійснити статистичне підтвердження виявлених дискурсивних закономірностей. Кількісна верифікація визначених фреймів дала змогу підвищити достовірність якісного дискурс-аналізу на тривалих хронологічних відрізках, довівши на прикладі нарративу США, що трансформації національних геополітичних стратегій проявляються системними змінами у структурі та ієрархії сталих тематичних фреймів відповідно до актуальних політичних контекстів. Окремо встановлено, що саме використання показників абсолютної та

відносної частотності та дало змогу розрізнити стабільні й ситуативні компоненти нарративу, а отже знизити вплив дослідницького суб'єктивізму на інтерпретацію результатів.

2. Розгляд взаємної залежності між офіційними нарративами США і реальними політичними діями їх зовнішньополітичних інституцій дозволяє концептуалізувати роль стратегічного нарративу як ключового комунікаційного чинника легітимації в очах світової спільноти зовнішньополітичного курсу та національних інтересів на міжнародній арені. Йдеться як про супровід уже ухвалених рішень, так і про попереднє структурування дискурсивного простору, у межах якого узгоджуються публічна риторика, рішення та практичні дії різних інституцій виконавчої влади. Він виконує функцію нормативної рамки, що структурує офіційну інтерпретацію загальної сутності та окремих політичних аспектів російсько-української війни і визначає межі прийнятних для США політичних рішень. Таким чином стратегічний нарратив виступає механізмом координації між внутрішньою інституційною консолідацією та зовнішньою легітимацією американського курсу. Встановлено, що генерація цілісних смислових конструктів забезпечує виконання конкретних завдань у різні періоди війни: від мобілізації держав-партнерів та легітимації оборонної підтримки України до адвокації транзакційного прагматизму у американській політиці стосовно російсько-української війни та формування умов для форсованого дипломатичного врегулювання. Отже, зміна структури стратегічного нарративу прямо відображає зміну пріоритетів американської зовнішньої політики різних адміністрацій.

3. Ретроспективний аналіз офіційної політичної риторики США щодо України та РФ від завершення Холодної війни до 2014 року, а також передвоєнних редакцій “Стратегії національної безпеки США”, засвідчив тривалу інерційність тогочасного американського зовнішньополітичного дискурсу. У цей період в останньому домінував москвоцентричний підхід

та імператив забезпечення регіональної стабільності. Україна тривалий час концептуалізувалася не як самостійний геополітичний суб'єкт, а як елемент ширшої архітектури євразійської безпеки, що зумовило модель обумовленого партнерства. У результаті українська тематика переважно розглядалася крізь призму стратегічної взаємодії США з Кремлем, а не як окремий напрям американської безпекової політики. Навіть з посиленням ідеологічної риторики щодо підтримки демократії (кінець 1990-х-2000-ні роки) на тлі боротьби з глобальним тероризмом США уникали конфронтації з РФ, що обмежило здатність американської влади своєчасно ідентифікувати ревізійні наміри Кремля. Це особливо проявилось у збереженні пріоритету співпраці з Москвою у сферах стратегічних озброєнь і глобального безпекового управління в цілому, попри поступове накопичення ідеологічних та геополітичних суперечностей протиріч у відносинах. Як наслідок, концептуалізація України як ключового фронтиру європейської безпеки в американському наративі відбулася із критичним запізненням відносно реального розгортання геополітичних загроз.

4. Протягом першого етапу російсько-української війни (2014-2022 рр.) стратегічний наратив з одного боку зберігав загальну концептуальну тяглість, а з іншого демонстрував відмінні інструментальні акценти залежно від особливостей зовнішньополітичного підходу окремих президентських адміністрацій. Загальна дискурсивна рамка залишалася стабільною і трансформації стратегічного наративу США відбувалися переважно через зміщення ваги між уже наявними фреймами. У стратегічному наративі адміністрації Б. Обама центральною була нормативно-дипломатична парадигма, у межах якої домінували фрейми порушення міжнародного права, міжнародної взаємодії та дипломатичного треку, спостерігалось свідоме уникнення мілітаризованої риторики з декларативною метою недопущення ескалації та збереження простору для інституційного тиску на РФ. Це забезпечувало узгодженість американської

позиції з багатосторонніми механізмами реагування, але водночас обмежувало можливість прямої військової підтримки України.

Спираючись на концепцію суперництва великих держав, адміністрація Д. Трампа його першої каденції здійснила обмежений перехід до політичного прагматизму. На тлі збереження дипломатичного та санкційного тиску, у цей період в американській риториці актуалізувалися фрейми оборонної допомоги та гібридних загроз з особливою увагою до теми енергетичної безпеки трансатлантичних партнерів. Українське питання було частково включене у ширший контекст конкуренції великих держав. У свою чергу, адміністрація Дж. Байдена у доповномасштабний період виразно концептуалізувала конфлікт через призму ідеологічної поляризації, де демократичні режими протиставлялися автократіям. З початком стягнення військ РФ до кордону України у 2021 році фрейм військової агресії почав набувати найбільшої інтенсивності за весь перший етап російсько-української війни, превентивно легітимуючи потенційний перехід від стратегії стримування агресора до підготовки масштабної військової та економічної підтримки України. У підсумку саме в цей період було сформовано дискурсивне підґрунтя для подальшої інституціоналізації довгострокової підтримки України

5. Визначальний вплив інституційного та особистісного факторів на зміст американських стратегічних наративів та кардинальні зміни у співвідношенні ціннісного і прагматичного компонентів в американському стратегічному наративі чітко зафіксовані у повномасштабний період російсько-української війни. Порівняльний аналіз стратегічних наративів адміністрацій Дж. Байдена та Д. Трампа періоду повномасштабної етапу російсько української війни виявив кардинальний концептуальний зсув у дискурсивних характеристиках офіційної американської риторики.

Стратегічний наратив адміністрації Дж. Байдена у повномасштабний період російсько-української війни базувався на сталій та інституційно

закріпленій нормативно-ціннісній парадигмі, яка забезпечувала високу спадкоємність із дискурсом першого етапу російсько-української війни та підкреслювала проактивну лідерську роль США. Визначальною рисою цього періоду стало стрімке зростання питомої ваги фрейму оборонної допомоги, в рамках якого відбулася поступова еволюція від фокусу на забезпеченні нагальних потреб України до обґрунтування довгострокової стратегії стримування РФ. У межах цієї моделі постачання озброєнь набуло характеру безумовного ціннісного зобов'язання та легітимувалося через апелювання до захисту норм міжнародного права, солідарності демократій і сприйняття російської агресії як системної ревізійної атаки на глобальну стабільність. Зворотною стороною високої консолідувальної здатності такої нарративної конструкції стала певна ригідність щодо можливості оперативного досягнення мирних домовленостей через орієнтацію на виразну морально-правову дихотомію.

У свою чергу, стратегічний нарратив США періоду другої каденції Д. Трампа відійшов від нормативно-ціннісної парадигми на користь крос-фреймового домінуючого суверенітетсько-транзакційного реалізму, де американська зовнішня політика мала бути жорстко підпорядкована декларованим національним інтересам США з орієнтацією на мінімізацію ресурсних витрат. Кількісний та якісний аналізи зафіксували маргіналізацію фреймів порушення міжнародного права та прав людини, натомість домінуючими стали крос-тематичні фрейми «America First», військової переваги США та делегітимації попередньої адміністрації. У свою чергу, оборонна допомога у оновленому нарративі США втратила характер безумовного ціннісного зобов'язання і стала розглядатися виключно у прив'язці до інтенсифікації переговорного процесу в рамках фрейму дипломатичного треку та готовності європейських партнерів перебрати на себе фінансовий тягар за підтримку України, таким чином

трансформуючи фрейм міжнародної взаємодії в рамках обраного прагматичного підходу.

Загальний науковий результат дослідження полягає у виявленні цілісної логіки структурної трансформації офіційного стратегічного нарративу США щодо російсько-української війни, який пройшов шлях від вихідної москоцентричної інерційності до нормативно-ціннісної мобілізації і, зрештою, до суверенітетсько-транзакційного прагматизму. На основі використаної комбінованої методології поєднання фреймового аналізу та інструментів корпусної лінгвістики до великого масиву текстів доведено, що ця еволюція відбувалася не як хаотична зміна риторики, а як системна перебудова ієрархії фреймів в рамках виявлених дискурсивних рамок, на що впливали зміни безпекового контексту та стратегічні пріоритети різних адміністрацій США.

Зібрані матеріали та запропонована модель їх дослідження можуть бути використані у політологічній науці для: 1) розширення методологічної бази вітчизняного аналізу геополітичних стратегій і офіційних нарративів держав через верифікацію системних змін у структурі останніх за допомогою виявлення вимірюваних лінгвостатистичних показників як ідентифікаторів специфічних фреймів дискурсу та їх взаємовідношення; 2) розширення інструментарію проведення компаративних досліджень дискурсивних характеристик офіційних нарративів держав, політичних партій, організацій тощо; 3) залучення до профільних та міждисциплінарних напрямів досліджень великих масивів політичних текстів; 4) розробки кількісно верифікованих методів аналізу дискурсивного складника інституційного виміру державної політики.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Отримані наукові результати дають підстави запропонувати профільним державним інституціям України (МЗС, Апарат РНБО, Комітету з питань зовнішньої політики та Комітету з питань нацбезпеки, оборони та розвідки Верховної Ради України) ряд кроків з оптимізації комунікаційної стратегії з урахуванням виявлених дискурсивних трансформацій поточного офіційного стратегічного нарративу чинної адміністрації США:

1. З огляду на перехід американського стратегічного нарративу до парадигми транзакційного прагматизму у поточний період адміністрації Д. Трампа, українській публічній дипломатії під час прямих контактів з представниками виконавчої влади США доцільно обмежити використання ціннісної риторики та фокусуватися на нарративі прагматичних вигод від підтримки України, формулюючи їх як економічно та геополітично вигідну інвестицію в американську безпекову архітектуру та військово-промисловий комплекс.

2. Оскільки підхід «America First» та тема вимоги до збільшення європейської участі стали ключовими у новому нарративі США, з метою збереження джерел американської військової та економічної допомоги Україні рекомендується проактивно артикулювати у своєму дискурсі зростаючу роль Європи у забезпеченні власних оборонних та фінансових потреб. Інтеграція у вітчизняний дипломатичний дискурс тез про посилення колективної євроатлантичної безпекової відповідальності у контексті російсько-української війни дозволить ефективніше протидіяти наслідкам актуальної політики ізоляціоністського крила американського істеблішменту, використовуючи відповідний американський тиск на країни Європи для комунікаційної стимуляції розвитку їх ролі у підтримці стратегічної стійкості України.

3. Виявлена зміна фокусу владних інституцій США з притягнення агресора до відповідальності на форсоване припинення бойових дій потребує від української дипломатії високого рівня політичної гнучкості. Вітчизняні комунікаційні стратегії повинні мати заздалегідь підготовлені дискурсивні рамки для переговорного процесу, які дозволять уникати образу деструктивного актора в очах поточної адміністрації США, одночасно жорстко маркуючи власні червоні лінії мовою регіональної безпеки, забезпечення балансу сил у міжнародній політиці, а не лише аксіологічного акценту на захисті українського суверенітету в рамках ширшого дискурсу захисту системи міжнародного права.

4. Незважаючи на зміну президентських адміністрацій США, проведений якісний та кількісний дискурс-аналіз зафіксував стабільну присутність фрейму гібридних загроз з акцентом на енергетичній та кібербезпековій проблематиці. Відповідно, РНБО України та іншим профільним відомствам рекомендується підтримувати двосторонню комунікацію з США саме через цей фрейм, позиціонуючи Україну як унікального контрибутора даних та носія досвіду щодо ефективної протидії гібридним загрозам з боку ревізіоністських держав, чия діяльність спрямована на політичну та соціально-економічну дестабілізацію західних країн та зокрема США як лідера трансатлантичної спільноти.

Здобуте за результатами дисертаційного дослідження знання про внутрішню логіку, архітектуру та лексико-статистичні закономірності стратегічного наративу США може бути використане українськими зовнішньополітичними інституціями для переходу від реактивної дипломатії до ефективнішого зовнішньополітичного прогнозування, з урахуванням національних інтересів і змін у позиції ключового стратегічного партнера. Поєднання фреймового контент-аналізу та корпусного інструментарію частотного аналізу офіційної риторики формує методологічну основу для підвищення потенціалу вітчизняної дипломатії,

зокрема в контексті збереження критично важливої підтримки України під час повномасштабної війни. Активне застосування емпіричної верифікації дискурсивних зсувів у стратегічних наративах інших держав може посилити український державний апарат необхідним рівнем комунікаційної адаптивності в умовах нестабільності міжнародного безпекового середовища, забезпечуючи своєчасну корекцію аргументаційної бази, мінімізацію ризиків комунікативних десинхронізацій між відомствами та формування наративних конструкцій, релевантних актуальним пріоритетам держав-партнерів. Це сприятиме переходу від ситуативного реагування до науково обґрунтованого стратегічного планування у системі державних політичних комунікацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Al Jazeera. (2022a, May 6). *Pentagon denies helping Ukraine sink Russian ship Moskva*. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/6/us-pentagon-denies-helping-ukraine-sink-russian-ship-moskva>

Al Jazeera. (2022b, September 8). *US defence chief hails 'demonstrable success' by Ukrainian forces*. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/8/us-defence-chief-hails-demonstrable-success-of-ukrainian-forces>

Anderson, S. R., Aydıntaşbaş, A., Baev, P. K., Felbab-Brown, V., Hamilton, D. S., Heerman, K., . . . Yeo, A. (2025, December 8). *Breaking down Trump's 2025 National Security Strategy*. *Brookings*. Retrieved from <https://www.brookings.edu/articles/breaking-down-trumps-2025-national-security-strategy/>

Antoniades, A., Miskimmon, A., & O'Loughlin, B. (2010). *Great power politics and strategic narratives*. Centre for Global Political Economy, University of Sussex. Retrieved from <https://www.sussex.ac.uk/webteam/gateway/file.php?name=cgpe-wp07-antoniades-miskimmon-oloughlin.pdf&site=359>

Armitage, R. L. (2004, October 9). *Remarks at the U.S.-Russia Business Council*. U.S. Department of State Archive. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/s/d/former/armitage/remarks/37144.htm>

Atwood, K., & Hansler, J. (2022, April 24). *Austin says US wants to see Russia's military capabilities weakened*. Retrieved from <https://edition.cnn.com/2022/04/25/politics/blinken-austin-kyiv-ukraine-zelensky-meeting>

Baker, J. A., III. (1992, June 11). *Memorandum from James Baker to President Bush: Your meetings with Boris Yeltsin* [Memorandum]. National

Security Archive. Retrieved from
<https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB447/1992-06-11%20Memorandum%20from%20James%20Baker%20to%20President%20Bush,%20Your%20Meetings%20with%20Boris%20Yeltsin.PDF>

Baker, P. (2013, November 6). *The seduction of George W. Bush*. Foreign Policy. Retrieved from
<https://web.archive.org/web/20190225161854/https://foreignpolicy.com/2013/11/06/the-seduction-of-george-w-bush/>

Baker, P., Gabrielatos, C., Khosravini, M., Krzyzanowski, M., McEnery, T., & Wodak, R. (2008). A useful methodological synergy? Combining critical discourse analysis and corpus linguistics to examine discourses of refugees and asylum seekers in the UK press. *Discourse & Society*, 19(3), 273–306. doi:10.1177/0957926508088962

Banco, E., Slattery, G., & Pamuk, H. (2025, April 12). *Trump envoy's embrace of Russian demands worries Republicans, U.S. allies*. Retrieved from
<https://www.reuters.com/world/trump-envoys-embrace-russian-demands-worries-republicans-us-allies-2025-04-11/>

Barnes, J. (2022, October 26). *Russia intensifies its propaganda campaign against Ukraine*. Retrieved from
<https://www.nytimes.com/2022/10/26/us/politics/russia-propaganda-dirty-bomb.html>

Belfer Center for Science and International Affairs. (n.d.). *The disintegration of the Soviet Union and the U.S. position on the independence of Ukraine*. Retrieved from
<https://www.belfercenter.org/publication/disintegration-soviet-union-and-us-position-independence-ukraine>

Bennett, W.L. (1990), Toward a Theory of Press-State Relations in the United States. *Journal of Communication*, 40: 103-127. doi.org/10.1111/j.1460-2466.1990.tb02265.x

Berger, S. (1994, December 21). *Meeting with the vice president on Russia and NATO expansion*. National Security Archive. Retrieved from <https://nsarchive.gwu.edu/document/32228-document-5-deputy-national-security-adviser-samuel-berger-president-meeting-vice>

Berger, S. (2000). *A Foreign Policy for the Global Age*. Foreign Affairs. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/20049965>

Bertens, H. (2003). *The idea of the postmodern: A history*. New York: Routledge. Retrieved from https://bkbcollege.in/upload/dpt_book/1669367693.pdf

Bertrand, N., Atwood, K., Liptak, K., & Marquardt, A. (2022, April 25). *Austin's assertion that US wants to 'weaken' Russia underlines Biden strategy shift*. Retrieved from <https://edition.cnn.com/2022/04/25/politics/biden-administration-russia-strategy>

Biden, J. R. (2021, December 7). *Readout of President Joe Biden's Call with European Allies*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/readout-president-joe-bidens-call-with-european-allies>

Biden, J. R. (2022a, March 1). *Remarks of President Joe Biden – State of the Union Address As Prepared for Delivery*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/03/01/remarks-of-president-joe-biden-state-of-the-union-address-as-delivered/>

Biden, J. R. (2022b, May 31). *What America will and will not do in Ukraine*. The New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2022/05/31/opinion/biden-ukraine-strategy.html>

Biden, J. R., Jr. (2024, December 25). *Statement on Russia's Aerial Attacks Against Ukraine*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/statement-russias-aerial-attacks-against-ukraine>

Birns, N. (2017). The three phases of the linguistic turn and their literary manifestations. *Partial Answers: Journal of Literature and the History of Ideas*, 15(2), 291-313. doi:10.1353/pan.2017.0018

Blinken, A. J. (2015, March 5). *Remarks on Transatlantic Cooperation and the Crisis in Ukraine*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/s/d/2015/238644.htm>

Blinken, A. J. (2021, March 5). *Public Designation of Oligarch and Former Ukrainian Public Official Ihor Kolomoyskyy Due to Involvement in Significant Corruption*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/public-designation-of-oligarch-and-former-ukrainian-public-official-ihor-kolomoyskyy-due-to-involvement-in-significant-corruption/>

Blinken, A. J. (2021, May 19). *Nord Stream 2 and European Energy Security*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/nord-stream-2-and-european-energy-security/>

Blinken, A. J. (2022, January 20). *Taking Action to Expose and Disrupt Russia's Destabilization Campaign in Ukraine*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/taking-action-to-expose-and-disrupt-russias-destabilization-campaign-in-ukraine/>

Blinken, A. J. (2022, September 22). *Secretary Antony J. Blinken at the United Nations Security Council Ministerial Meeting on Ukrainian Sovereignty and Russian Accountability*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/secretary-antony-j-blinken-at-the-united-nations-security-council-ministerial-meeting-on-ukrainian-sovereignty-and-russian-accountability/>

Bloomberg News. (2021, December 7). *Biden, Putin meet via video conference amid Ukraine tensions* [Video]. YouTube. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=GRT3uT4K8Pg>

Bonchek, M. (2016, March 25). *How to build a strategic narrative*. Harvard Business Review. Retrieved from <https://hbr.org/2016/03/how-to-build-a-strategic-narrative>

Boyd, J. R. (1995). *The essence of winning and losing*. The John Boyd Library. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20110514132512/http://www.danford.net/boyd/essence4.htm>

Britannica (2024). Philosophy of language: Ordinary language philosophy. *Encyclopedia Britannica*. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/philosophy-of-language/Ordinary-language-philosophy>. Accessed May 13, 2026.

Britannica. (2026, May 5). *Frankfurt School*. Encyclopaedia Britannica. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/Frankfurt-School>. Accessed 15 May 2026.

Brzezinski, Z. (1994, March/April). *The premature partnership*. Foreign Affairs. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/russian-federation/1994-03-01/premature-partnership>

Buchanan, P. J. (1990). America First—and Second, and Third. *The National Interest*, (19), 77–82. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/42894664>

Bureau of Political-Military Affairs. (2009, January). *U.S. Government counterinsurgency guide*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/119629.pdf>

Burns, R. N. (2004, November 4). *The NATO-Russia Council: A vital partnership in the war on terror*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/p/eur/rls/rm/38244.htm>

Bush, G. (1989, January 20). *Inaugural address of George Bush*. Retrieved from https://avalon.law.yale.edu/20th_century/bush.asp

Bush, G. (1990, October 1). *Address to the United Nations*. Miller Center. Retrieved from <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/october-1-1990-address-united-nations>

Bush, G. (1991a, January 29). *Address before a joint session of the Congress on the State of the Union*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/265956>

Bush, G. (1991a, September 23). *Address before the 46th Session of the United Nations General Assembly in New York City*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/266506>

Bush, G. (1991b, December 25). *Address to the nation on the Commonwealth of Independent States*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/266243>

Bush, G. (1991d, December 25). *Memorandum of telephone conversation with Mikhail Gorbachev, President of the Soviet Union*. National Security Archive, Gelman Library, George Washington University. Retrieved from <https://nsarchive.gwu.edu/document/27273-document-10-memorandum-telephone-conversation-gorbachev-bush-december-25-1991-last>

Bush, G. (1991f, August 1). *Remarks to the Supreme Soviet of the Republic of the Ukraine in Kiev, Soviet Union*. The American Presidency Project. <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-the-supreme-soviet-the-republic-the-ukraine-kiev-soviet-union>

Bush, G. (1991g, August 26). *The President's news conference with Prime Minister Brian Mulroney of Canada in Kennebunkport, Maine*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/265970>

Bush, G. (1992, June 19). *Remarks and a question-and-answer session with the Industrial League of Orange County in Irvine, California*. The American Presidency Project. Retrieved from

<https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-and-question-and-answer-session-with-the-industrial-league-orange-county-irvine>

Bush, G. H. W. (1991c, September 23). *Address to the 46th Session of the United Nations General Assembly in New York City*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-the-46th-session-the-united-nations-general-assembly-new-york-city>

Bush, G. H. W. (1991h, December 25). *The President's News Conference*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/the-presidents-news-conference-11>

Bush, G. W. (2001, December 13). *Remarks announcing the United States withdrawal from the Anti-Ballistic Missile Treaty*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-announcing-the-united-states-withdrawal-from-the-anti-ballistic-missile-treaty>

Bush, G. W. (2008, February 18). *Letter to President Fatmir Sejdiu of Kosovo recognizing Kosovo as an independent and sovereign state*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/letter-president-fatmir-sejdiu-kosovo-recognizing-kosovo-independent-and-sovereign-state>

Bush, G., & Kravchuk, L. (1992, May 6). *Joint Declaration by the President of the United States and the President of Ukraine*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/267205>

C-SPAN. (2022, January 19). *WATCH: President Biden Holds News Conference*. Retrieved from <https://www.c-span.org/program/white-house-event/presidential-news-conference/607400>

Cambridge University Press. (n.d.). Narrative. In *Cambridge dictionary*. Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/narrative>. Accessed May 13, 2026.

Carter, J. (1984b, October 30). Proclamation 5273 — Commemoration of the Great Famine in the Ukraine. *The American Presidency Project*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/250353>

Central Intelligence Agency. (1991, April 25). *The Soviet cauldron*. Directorate of Intelligence. Retrieved from [https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB364/docs_am/10\)%201991.04.25%20Soviet%20Cauldron%20\(Apr%2025%201991\)%20SOV91-20177\[1\].pdf](https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB364/docs_am/10)%201991.04.25%20Soviet%20Cauldron%20(Apr%2025%201991)%20SOV91-20177[1].pdf)

Chakhoyan, A. (2020, December 17). *Strategic narrative: what it is and how it can help your company find meaning*. World Economic Forum. Retrieved from <https://www.weforum.org/stories/2020/12/how-a-company-s-strategic-narrative-should-be-like-a-north-star/>

Cheney: U.S. policy toward Ukraine must be independent of Moscow. (1994, January 23). *The Ukrainian Weekly*. Retrieved from <http://www.ukrweekly.com/archive/1994/049401.pdf>

Chilton, P. (2004). *Analysing political discourse: Theory and practice*. Routledge. Retrieved from <https://voidnetwork.gr/wp-content/uploads/2016/10/Analysing-political-discourse-Theory-and-Practice-by-Paul-Chilton.pdf>

Chong, D., & Druckman, J. N. (2007). Framing theory. *Annual Review of Political Science*, 10, 103–126. doi:10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054

Clinton, W. (1993a, February 17). *Address before a joint session of Congress on administration goals*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-before-joint-session-congress-administration-goals>

Clinton, W. (1993b, January 20). *First inaugural address of William J. Clinton*. Retrieved from https://avalon.law.yale.edu/20th_century/clinton1.asp

Clinton, W. (1993c, March 23). *The president's news conference*. The American Presidency Project. Retrieved from

<https://www.presidency.ucsb.edu/documents/the-presidents-news-conference-1218>

Clinton, W. (1995, September 14). *Statement on the Results of NATO Action in Bosnia*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/statement-results-nato-action-bosnia>

Clinton, W. (1999a, March 24). *Address to the Nation on Airstrikes Against Serbian Targets in the Federal Republic of Yugoslavia*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-the-nation-airstrikes-against-serbian-targets-the-federal-republic-yugoslavia>

Clinton, W. (1999b, March 25). *Remarks on airstrikes against Serbian targets and an exchange with reporters*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-airstrikes-against-serbian-targets-and-exchange-with-reporters>

Clinton, W. (1999c, March 12). *Statement on the accession of Poland, Hungary, and the Czech Republic as members of the North Atlantic Treaty Organization*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/statement-the-accession-poland-hungary-and-the-czech-republic-members-the-north-atlantic>

Clinton, W. J. (1992, October 2). *Excerpts of remarks in Milwaukee*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/285621>

Clinton, W. J. (2000, February 14). *Interview with Wolf Blitzer on CNN.com*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/interview-with-wolf-blitzer-cnncom>

CNN. (2025, March 5). Trump officials say US paused intelligence sharing with Ukraine but signal it may not last long after fiery meeting. Retrieved

from <https://edition.cnn.com/2025/03/05/politics/us-pause-intelligence-support-ukraine/index.html>

Connolly, K. (2022, November 4). *China and Germany condemn Russian threat to use nuclear weapons in Ukraine*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/04/scholz-china-germany-visit-lets-work-together-says-xi>

CSIS. (2025, December 10). *The New National Security Strategy: Strengths, Shortfalls, and Shockwaves*. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/new-national-security-strategy-strengths-shortfalls-and-shockwaves>

De Carbonnel, A. (2018, July 12). Trump says Putin is a competitor, not an enemy. *Reuters*. Retrieved from <https://www.reuters.com/article/world/trump-says-putin-competitor-not-enemy-idUSKBN1K21GD/>

de Vreese, C. (2005). News framing: Theory and typology. *Information Design Journal*, 13(1), 51–62. doi:10.1075/idjdd.13.1.06vre

Defense Science Board. (2004). *Report of the Defense Science Board Task Force on Strategic Communication* (DTIC Accession No. ADA428770). Washington, DC: Office of the Under Secretary of Defense for Acquisition, Technology, and Logistics. Retrieved from <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/ADA428770.pdf>

Donoghue, M. (2018). Beyond hegemony: Elaborating on the use of Gramscian concepts in critical discourse analysis for political studies. *Political Studies*, 66(1), 392–408. doi:10.1177/0032321717722362

Engel, E. L. (2020, December 3). *H.Res.996 — Expressing the sense of Congress that the activities of Russian national Yevgeniy Prigozhin and his affiliated entities pose a threat to the national interests and security of the United States and of its allies and partners*. Retrieved from <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-resolution/996/text>

Episteme. (n.d.). In D. Chandler & R. Munday (Eds.), *A dictionary of media and communication*. Oxford University Press. Retrieved from <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095755901>

Erlanger, S. (2025, August 16). *Trump-Putin Secret Talks on Ukraine Land Swap Revealed by Intelligence Officials*. The New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2025/08/16/world/europe/trump-putin-ukraine-land-swap.html>

European Parliament. (2025, December 12). *The 2025 US National Security Strategy*. Retrieved from https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA%282025%29779261

Fairclough, N. (2010). *Critical discourse analysis: The critical study of language* (2nd ed.). London: Routledge. doi:10.4324/9781315834368

Fannon, F. R. (2018, December 11). *Telephonic press briefing with Assistant Secretary Francis R. Fannon, Bureau of Energy Resources*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2017-2021translations.state.gov/2018/12/11/26112/>

Fitzwater, M. (1991, September 25). *Statement by Press Secretary Marlin Fitzwater on the President's meeting with Chairman Leonid Kravchuk of the Supreme Soviet of the Republic of Ukraine*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/266586>

Ford, C. A. (2020, April 21). *Security Assistance and U.S. Competitive Strategy: Improving Our Game*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/T-Paper-Series-3-Arms-Transfer-FINAL-Formatted-508.pdf>

Foucault, M. (1994). *The order of things: An archaeology of the human sciences*. New York,: Vintage Books. Retrieved from

https://monoskop.org/images/a/a2/Foucault_Michel_The_Order_of_Things_1994.pdf

Fukuyama, F. (1989). The end of history? *The National Interest*, (16), 3–18. Retrieved from <https://pages.ucsd.edu/~bslantchev/courses/pdf/Fukuyama%20-%20End%20of%20History.pdf>

Furlong, R. (2026, February 12). No 'Divorce': A Year After 'Provocative' Vance Speech, What Will Be Rubio's Message In Munich?. *Radio Free Europe/Radio Liberty*. Retrieved from <https://www.rferl.org/a/munich-security-conference-vance-rubio-/33674467.html>

Genette, G., & Levonas, A. (1976). Boundaries of narrative (A. Levonas, Trans.). *New Literary History*, 8(1), 1–13. doi:10.2307/468611

Goffman, E. (1986). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Boston, MA: Northeastern University Press. Retrieved from https://www.academia.edu/9520207/Frame_Analysis_pp_1_40

Government Publishing Office. (2019, December 18). *Congressional Record, 116th Congress, H12115*. Retrieved from <https://www.congress.gov/116/crec/2019/12/18/modified/CREC-2019-12-18-pt1-PgH12115.htm>

Graham, J., Haidt, J., Koleva, S., Motyl, M., Iyer, R., Wojcik, S. P., & Ditto, P. H. (2013). Moral foundations theory: The pragmatic validity of moral pluralism. In P. Devine & A. Plant (Eds.), *Advances in experimental social psychology* (Vol. 47, pp. 55–130). Academic Press. doi:10.1016/B978-0-12-407236-7.00002-4

Grand narrative. (n.d.-a). In I. Buchanan (Ed.), *A dictionary of critical theory* (1st ed.). Oxford University Press. Retrieved from <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780199532919.001.001/acref-9780199532919-e-301>

Grand narrative. (n.d.-b). In *A dictionary of media and communication*. Oxford Reference. Retrieved from <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095903493>

Griffin, N. (2013). *Russell and Moore's revolt against British idealism*. In M. Beaney (Ed.), *The Oxford handbook of the history of analytic philosophy* (pp. 383–406). Oxford University Press. doi:10.1093/oxfordhb/9780199238842.013.0024

Grimmer, J., & Stewart, B. M. (2013). Text as data: The promise and pitfalls of automatic content analysis methods for political texts. *Political Analysis*, 21(3), 267–297. doi:10.1093/pan/mps028

Hall, J. (2025, December 19). *Trump's 2025 National Security Strategy is a clear articulation of the administration's nativism and illiberalism*. Retrieved from <https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2025/12/19/trumps-2025-national-security-strategy-is-a-clear-articulation-of-the-administrations-nativism-and-illiberalism/#Author>

Harris, S., & Sonne, P. (2021, December 3). *Russia planning massive military offensive against Ukraine involving 175,000 troops, U.S. intelligence warns*. Retrieved from https://www.washingtonpost.com/national-security/russia-ukraine-invasion/2021/12/03/98a3760e-546b-11ec-8769-2f4ecdf7a2ad_story.html

Harris, Z. S. (1952). Discourse analysis. *Language*, 28(1), 1–30. Retrieved from https://www.troypier.com/assets/files/bibliographies/discourse/harris_discourse.pdf

Hayden, C. (2014, August 15). *Statement from NSC spokesperson Caitlin Hayden on reports of Russian armored military column in Ukraine*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press->

office/2014/08/15/statement-nsc-spokesperson-caitlin-hayden-reports-russian-
armored-milita/

Headley, J. (2003). Sarajevo, February 1994: The first Russia-NATO crisis of the post-Cold War era. *Review of International Studies*, 29, 209–227. doi:10.1017/S0260210503000135

Hébert, L. (n.d.). The actantial model. *Signo*. Retrieved from <https://www.signosemio.com/pages/greimas/actantial-model.php>

Hirsh, M. (2018, December 1). *George H. W. Bush's misunderstood presidency*. Foreign Policy. Retrieved from <https://foreignpolicy.com/2018/12/01/george-h-w-bush-misunderstood-presidency-death/>

Holland, S. (2025, September 4). *Trump pressures European leaders over Russian oil purchases, White House official says*. Retrieved from <https://www.reuters.com/business/energy/trump-pressure-european-leaders-over-russian-oil-purchases-white-house-official-2025-09-04/>

Huntington, S. P. (1993). The clash of civilizations? *Foreign Affairs*, 72(3), 22–49. Retrieved from <https://ikesharpless.pbworks.com/f/Samuel%2BHuntington%2C%2BThe%2BClash%2Bof%2BCivilizations.pdf>

Hutzler, A. (2025, September 24). Key Takeaways From Trump and Zelenskyy's Oval Office Meeting to Discuss Peace Plans. *ABC News*. Retrieved from <https://abcnews.go.com/Politics/key-takeaways-trump-zelenskyy-oval-office-meeting-discuss/story?id=124751645>

Huynh, A. (2019, January 29). *The Global Security Contingency Fund builds tactical, operational, and institutional capacity in Ukraine*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/the-global-security-contingency-fund-builds-tactical-operational-and-institutional-capacity-in-ukraine/>

Ikenberry, G. J. (2009). Liberal internationalism 3.0: America and the dilemmas of liberal world order. *Perspectives on Politics*, 7(1), 71–87. Retrieved from https://gji3.scholar.princeton.edu/sites/g/files/toruqf2666/files/gji3/files/liberal_internationalism_3.0.pdf

In search of a national security narrative for the 21st century (2011). Woodrow Wilson International Center for Scholars. Retrieved from <https://www.wilsoncenter.org/event/search-national-security-narrative-for-the-21st-century>

Jackson, R. H. (1998, November). Surrogate sovereignty? Great power responsibility and "failed states" (Working Paper No. 25). Retrieved from <https://www.files.ethz.ch/isn/46509/WP25.pdf>

Jay, M. (1973). The creation of the Institut für Sozialforschung and its first Frankfurt years. Retrieved from <https://www.marxists.org/subject/frankfurt-school/jay/ch01.htm>

Joint Chiefs of Staff. (2017, March). *Department of Defense dictionary of military and associated terms* (Joint Publication 1–02). Department of Defense. Retrieved from <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/AD1029823.pdf>

Joint Chiefs of Staff. (2022). *The National Military Strategy of the United States of America 2022*. Retrieved from https://www.jcs.mil/Portals/36/NMS%202022%20_%20Signed.pdf

Jones, A. E. (2004, March 18). *The state of U.S.-Russia relations in Putin's second term*. Hearing before the Committee on International Relations, House of Representatives, 108th Congress, Second Session. U.S. Government Printing Office. Retrieved from https://commdocs.house.gov/committees/intlrel/hfa92612.000/hfa92612_0.htm

Jones, A. E. (2004, November 9). *Improving relations with Europe*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/p/eur/rls/rm/38088.htm>

Jones, B., Kagan, R., & Wright, T. (2016). *The state of the international order*. Brookings Institution. Retrieved from https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/intlorder_report.pdf.

Jones, B., Wright, T., Shapiro, J., & Keane, R. (2014, February). *The state of the international order* (Policy Paper No. 33). Brookings. Retrieved from https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/intlorder_report.pdf

Jones, E. (2005, January 13). *Digital Video Conference With Bratislava, Moscow and Rome*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/p/eur/rls/rm/40972.htm>

Kathryn Watson. (2022, March 24). *Biden says NATO has “never been more united” amid Ukraine crisis*. Retrieved from <https://www.cbsnews.com/live-updates/biden-press-conference-nato-brussels-watch-live-stream-today-2022-03-24>

Katser-Buchkovska, N., & Derentz, L. (2026, February 20). *How Trump and Erdoğan can turn US LNG energy dominance into Black Sea stability*. Retrieved from <https://www.atlanticcouncil.org/dispatches/how-trump-and-erdogan-can-turn-us-lng-energy-dominance-into-black-sea-stability/>

Keohane, R. O., & Nye, J. S. (2012). *Power and interdependence* (4th ed.). Longman. Retrieved from <http://slantchev.ucsd.edu/courses/ps240/05%20Cooperation%20with%20States%20as%20Unitary%20Actors/Keohane%20&%20Nye%20-%20Power%20and%20interdependence%20%5BCh%201-3%5D.pdf>

Kerry, J. (2014, October 14). *Remarks at a Solo Press Availability*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/secretary/remarks/2014/10/232939.htm>

Kerry, J. (2016, May 3). *Press Availability by Secretary Kerry*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/secretary/remarks/2016/05/256835.htm>

Kilgarriff, A., Baisa, V., Bušta, J., Jakubíček, M., Kovář, V., Michelfeit, J., Rychlý, P., & Suchomel, V. (2014). The Sketch Engine: ten years on. *Lexicography*, 1(1), 7–36. doi:10.1007/s40607-014-0009-9

Kovář, V., Baisa, V., & Jakubíček, M. (2016). Sketch Engine for bilingual lexicography. *International Journal of Lexicography*, 29(3), 339–352. Retrieved from <https://academic.oup.com/ijl/article-abstract/29/3/339/2413227>

Kramer, A., Meheut, C., & Troianovski, A. (2025, February 19). Zelensky and Trump trade blows as feud escalates over peace talks. *The New York Times* Retrieved from <https://www.nytimes.com/2025/02/19/world/europe/ukraine-zelensky-trump-russia-war.html>

Krebs, R. R. (2015). Narrative and the making of US national security. New York, NY: Cambridge University Press.

Labov, W. (1972). The transformation of experience in narrative syntax. In *Language in the inner city: Studies in the Black English vernacular* (pp. 354–396). University of Pennsylvania Press.

Laclau, E., & Mouffe, C. (2001). *Hegemony and socialist strategy: Towards a radical democratic politics* (2nd ed.). London, England: Verso. Retrieved from https://platypus1917.org/wp-content/uploads/Ernesto-Laclau-Chantal-Mouffe-Hegemony-and-Socialist-Strategy_-Towards-a-Radical-Democratic-Politics-Second-Edition-Versoφ2001.pdf

Lakishyk, D. (2016). Evolution of US foreign policy: From George Bush to Barack Obama. *American History and Politics*, (2), 14-22. doi:10.17721/2521-1706.2016.02.14-22

Layne, C. (1997). From preponderance to offshore balancing: America's future grand strategy. *International Security*, 22(1), 86–124. <https://doi.org/10.2307/2539331>

Lasswell, H. D. (1948). *The Structure and Function of Communication in Society*. In L. Bryson (Ed.), *The Communication of Ideas* (pp. 37–51). New York:

Harper & Brothers. Retrieved from <https://pdf4pro.com/view/the-structure-and-function-of-communication-in-society-39b194.html>

Lissner, R., Freeman, W., Sacks, D., Fix, L., Cook, S. A., Gavin, M., & Stares, P. B. (2025, December 6). *Unpacking a Trump Twist of the National Security Strategy*. Retrieved from <https://www.cfr.org/articles/unpacking-trump-twist-national-security-strategy>

Liveley, G. (2022). *Stories of cyber security (SOCS): Combined report*. Bristol, England: University of Bristol. Retrieved from <https://bpb-eu-w2.wpmucdn.com/blogs.bristol.ac.uk/dist/3/939/files/2022/04/SOCS-Combined-Report-V4.-Final.pdf>

Lyotard, J.-F. (1979). *The postmodern condition*. Retrieved from <https://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/fr/lyotard.htm>. Accessed 15 May 2026.

Mackinnon, A., & Detsch, J. (2021, December 23). *Ukraine's Military Has Come a Long Way Since 2014—and So Has Russia's*. Retrieved from <https://foreignpolicy.com/2021/12/23/ukraine-russia-military-buildup-capabilities/>

Malak, K. (2001, June). *Russia towards enlarging NATO*. Security Political Dialogue 1999. Retrieved from https://www.bmlv.gv.at/pdf_pool/publikationen/09_spd_04_malak.pdf

Malenko, A., & Dysa, Y. (2025, March 25). *Ukraine's Zelenskiy says Russia already manipulating accords brokered by US*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-says-it-agrees-ceasefire-accords-brokered-by-us-2025-03-25/>

Mason, J., & Holland, S. (2025, November 26). *Trump says no firm deadline for Ukraine, Russia to reach peace deal*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/europe/trump-says-no-firm-deadline-ukraine-russia-reach-peace-deal-2025-11-26/>

McCain, J. (2008, August 8). *Statement by John McCain on Russia's aggression in Georgia*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/statement-john-mccain-russias-aggression-georgia>

McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/209410047_The_Agenda-Setting_Function_of_Mass_Media

McNair, B. (2011). *An introduction to political communication* (5th ed.). London, England: Routledge. Retrieved from <https://teddykw2.wordpress.com/wp-content/uploads/2012/05/an-introduction-to-political-communication.pdf>

Mead, W. R. (1999). Jacksonian tradition and American foreign policy. *The National Interest*, (58), 5–29. Retrieved from <https://dokumen.pub/jacksonian-tradition-and-american-foreign-policy.html>

Mearsheimer, J. J., & Walt, S. M. (2016). The case for offshore balancing: A superior U.S. grand strategy. *Foreign Affairs*, 95(4), 70–83. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/43946934?seq=1>

Media Defence. (2018). *Summary of the 2018 National Defense Strategy of the United States of America: Sharpening the American military's competitive edge*. Retrieved from <https://media.defense.gov/2020/May/18/2002302061/-1/-1/1/2018-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY-SUMMARY.PDF>

Media Defence. (2021, August 31). *U.S.-Ukraine Strategic Defense Framework*. Retrieved from <https://media.defense.gov/2021/Aug/31/2002844632/-1/-1/0/US-UKRAINE-STRATEGIC-DEFENSE-FRAMEWORK.PDF>

Memorandum of conversation, Clinton-Yeltsin summit, Helsinki, Finland: "Morning meeting with Russian President Yeltsin: NATO-Russia, START, ABM/TMD". (1997, March 21). National Security Archive. Retrieved from

<https://nsarchive.gwu.edu/document/32237-document-14-memorandum-conversation-clinton-yeltsin-summit-helsinki-finland-subject>

Miskimmon, A., O'Loughlin, B., & Roselle, L. (2013). *Strategic narratives: Communication power and the new world order*. Routledge. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/277373738_Strategic_Narratives_Communication_Power_and_the_New_World_Order

Morrison, R. (2024). Making the invisible visible: Critical discourse analysis as a tool for search engine research. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 75(5), 600–612. doi:10.1002/asi.24859

Mouffe, C. (2005). *On the political*. London, England: Routledge. Retrieved from https://monoskop.org/images/7/75/Mouffe_Chantal_On_the_Political_2005.pdf

Muller-Heyndyk, R. (2025, December 19). New US security strategy aligns with Russia's vision, Moscow says. *BBC*. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/articles/cpvd01g2kww0>

Murphy, D. M. (2008). Strategic communication: Wielding the information element of power. In J. B. Bartholomees Jr. (Ed.), *Guide to national security issues, Volume I: Theory of war and strategy* (pp. 175–188). Strategic Studies Institute. Retrieved from <https://marshallcenterciss.contentdm.oclc.org/digital/collection/p16378coll5/id/337/>

Myers, D. D. (1993, April 8). *Press briefing by Dee Dee Myers*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/272206>

Nardelli, A., & Ioffe, J. (2018, June 14). *Trump told G7 leaders that Crimea is Russian because everyone speaks Russian in Crimea*. Retrieved from <https://www.buzzfeednews.com/article/albertonardelli/trump-russia-crimea#.pj2XkBP2x>

National Archives. (2022, February 8). Truman Doctrine (1947). Retrieved from <https://www.archives.gov/milestone-documents/truman-doctrine>

National Security Archive. (2017, January 23). *The last superpower summits*. Retrieved from <https://nsarchive.gwu.edu/briefing-book/russia-programs/2017-01-23/last-superpower-summits>

NATO. (1997, May 27). *On mutual relations, cooperation and security between NATO and the Russian Federation signed in Paris, France*. Retrieved from <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/1997/05/27/founding-act>

NATO. (2022, June 29). *Стратегічна концепція НАТО – 2022*. Retrieved from <https://www.nato.int/content/dam/nato/webready/documents/publications-and-reports/strategic-concepts/2022/290622-strategic-concept-ukr.pdf>

Nelan, B. W. (1997, March 31). *Clinton and Yeltsin agree to disagree*. CNN. Retrieved from <http://www.cnn.com/ALLPOLITICS/1997/03/24/time/clinton.yeltsin.html>

Niederhoff, B. (2013). *Focalization*. The living handbook of narratology. Retrieved from <https://www-archiv.fdm.uni-hamburg.de/lhn/node/18.html>. Accessed 15 May 2026.

Nuland, V. (2013, December 5). *Remarks by Victoria Nuland, assistant secretary for European and Eurasian affairs at the OSCE ministerial council, Kyiv, Ukraine*. Retrieved from <https://www.osce.org/files/f/documents/8/8/109232.pdf>

Nuland, V. (2016, March 15). *Ukrainian Reforms Two Years After the Maidan Revolution and the Russian Invasion*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/p/eur/rls/rm/2016/mar/254707.htm>

Nuruzzaman, M. (2015). President Obama's Middle East policy, 2009-2013. *Insight Turkey*, 17(1), 171-190. Retrieved from

<https://www.insightturkey.com/file/282/president-obamas-middle-east-policy-2009-2013-winter-2015-vol17-no1>

Nye, J. S., Jr. (2004). *Wielding soft power*. PublicAffairs. Retrieved from https://www.belfercenter.org/sites/default/files/pantheon_files/files/publication/joe_nye_wielding_soft_power.pdf

Obama, B. (2008, August 8). *Statement from Barack Obama on the grave situation in Georgia*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/statement-from-barack-obama-the-grave-situation-georgia>

Obama, B. (2014a, March 20). *Executive order 13662—blocking property of additional persons contributing to the situation in Ukraine*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/executive-order-13662-blocking-property-additional-persons-contributing-the-situation>

Office of Foreign Assets Control. (2015, July 30). *Crimea sanctions advisory: Obfuscation of critical information in financial and trade transactions involving the Crimea region of Ukraine*. Retrieved from <https://ofac.treasury.gov/media/8676/download?inline>

Office of the Director of National Intelligence. (2019). *The National Intelligence Strategy of the United States of America 2019*. Retrieved from <https://www.intelligence.gov/templates/intelgov-template/custom-sections/the-nis-at-a-glance/nis-2023/pdf/nis-2019.pdf>

Office of the Secretary of Defense Historical Office. (n.d.). National Military Strategy. Retrieved from <https://history.defense.gov/Historical-Sources/National-Military-Strategy/>

Office of the Spokesperson. (2022a, February 12). *A Senior State Department Official on Our Diplomatic Presence in Ukraine*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/a-senior-state-department-official-on-our-diplomatic-presence-in-ukraine/>

Office of the Spokesperson. (2022b, February 22). *Secretary Antony J. Blinken and Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba at a Joint Press Availability*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/secretary-antony-j-blinken-and-ukrainian-foreign-minister-dmytro-kuleba-at-a-joint-press-availability/>

Office of the Spokesperson. (2025, March 11). *Joint Statement on the United States-Ukraine Meeting in Jeddah*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://www.state.gov/joint-statement-on-the-united-states-ukraine-meeting-in-jeddah>

Organization for Security and Co-operation in Europe. (2017, March 2). *Statement by the Delegation of the United States of America in response to the address by UNHCR Assistant High Commissioner for Protection*. Retrieved from <https://www.osce.org/permanent-council/304256>

Ortagus, M. (2019, November 27). *U.S. Support for Ukrainian Sovereignty and Territorial Integrity*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/u-s-support-for-ukrainian-sovereignty-and-territorial-integrity/>

O'Carroll, L. (2024, January 23). *Disinformation attacks targeted voters, media and LGBTQ+ groups, EU report finds*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2024/jan/23/disinformation-attacks-targeted-voters-media-and-lgbtq-groups-eu-report-finds>

Partridge, C., & Moberg, M. (Eds.). (2024). *The Bloomsbury handbook of religion and popular music* (2nd ed.). Bloomsbury Academic. Retrieved from <https://www.bloomsburycollections.com/monograph?docid=b-9781350481336>

Pascual, C. (2003, January 9). *U.S.-Ukraine relations*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/p/eur/rls/rm/2003/16844.htm>

PBS News. (2022, January 14). *WATCH: Pentagon press secretary John Kirby holds briefing on Russia's activities in Ukraine*. Retrieved from

<https://www.pbs.org/newshour/politics/watch-live-pentagon-press-secretary-kirby-on-russias-activities-in-ukraine>

Piaget, J. (1970). *Structuralism* (C. Maschler, Trans. & Ed.). New York: Basic Books. Retrieved from <https://www.structuralism.ca/wp-content/uploads/2019/07/piaget-structuralism.pdf>

Pifer, S. (2011, May 9). *The trilateral process: The United States, Ukraine, Russia, and nuclear weapons*. Brookings. Retrieved from <https://www.brookings.edu/articles/the-trilateral-process-the-united-states-ukraine-russia-and-nuclear-weapons/>

Podesta, J., & Stern, T. (1993, October 19). *NSC memos for meeting with Secretary Christopher*. National Security Archive. Retrieved from <https://nsarchive.gwu.edu/document/32225-document-2-john-podestatodd-stern-president-nsc-memos-meeting-secretary-christopher>

Pompeo, M. R. (2018, July 25). *Crimea declaration*. U.S. Department of State.. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/crimea-declaration/>

Porter, W., & Mykleby, M. (2011). *A national strategic narrative* (No. ADA543772) [Report]. Woodrow Wilson International Center for Scholars. Retrieved from <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/ADA543772.pdf>

Post, K., & Sukhov, O. (2025, March 4). Trump cuts to US weapons aid likely to hit Ukrainian civilians before front line. Retrieved from <https://kyivindependent.com/trumps-cuts-to-us-weapons-aid-likely-to-hit-ukrainian-civilians-before-front-line/>

Postmodernism — Lyotard and metanarratives. (n.d.). Retrieved from https://www.academia.edu/34785883/Postmodernism_Lyotard_and_Metanarratives. Accessed 15 May 2026.

Powell, C. L. (2004, December 17). *Interview with Barry Schweid, George Gedda, and Anne Gearan of Associated Press*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/secretary/former/powell/remarks/39935.htm>

President Biden Archived [Tweet]. (2022, April 8). *The attack on a Ukrainian train station is yet another horrific atrocity committed by Russia, striking civilians who were trying to evacuate and reach safety*. Retrieved from <https://x.com/POTUS46Archive/status/1512466184817586181>

Price, N. (2022a, April 4). *Department Press Briefing – April 4, 2022*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/briefings/department-press-briefing-april-4-2022/>

Price, N. (2022b, September 14). *Department Press Briefing – September 14, 2022*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/briefings/department-press-briefing-september-14-2022/>

Psaki, J. (2014, July 19). Lack of access at crash site of MH17. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/r/pa/prs/ps/2014/07/229500.htm>

Psaki, J. (2015, February 11). *Daily press briefing*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/r/pa/prs/dpb/2015/02/237403.htm>

Puik, E., & Ceglarek, D. (2015, December). *The quality of a design will not exceed the knowledge of its designer: an analysis based on axiomatic information and the Cynefin framework*. Retrieved from https://www.researchgate.net/figure/The-four-contexts-of-the-Cynefin-framework-When-in-disorder-the-actual-context-is-not_fig2_283194976

Ravid, B., & Lawler, D. (2025, November 20). Inside Trump's 28-point Ukraine Peace Plan. *Axios*. Retrieved from <https://www.axios.com/2025/11/20/trump-ukraine-peace-plan-28-points-russia>

Ravid, B., Lawler, D., & Demarest, C. (2025, September 26). Zelensky Asked Trump for Tomahawk Missiles to Strike Inside Russia. *Axios*. Retrieved from <https://www.axios.com/2025/09/26/zelensky-ask-trump-tomahawk-missile-strike-russia>

Reagan, R. (1982, September 21). *Proclamation 4973: Honoring the Ukrainian Helsinki Monitoring Group*. Retrieved from <https://www.reaganlibrary.gov/archives/speech/proclamation-4973-honoring-ukrainian-helsinki-monitoring-group>

Reagan, R. (1984, October 15). *Statement on the Death of Valeriy Marchenko*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/260804>

Reagan, R. (1985, November 21). Address Before a Joint Session of the Congress Following the Soviet-United States Summit Meeting in Geneva. *The American Presidency Project*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/259002>

Reagan, R. (1987, July 17). Proclamation 5680 — Captive Nations Week, 1987. *The American Presidency Project*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/node/253560>.

Reisigl, M., & Wodak, R. (2017). The discourse-historical approach (DHA). In R. Wodak & M. Meyer (Eds.), *Methods of critical discourse studies* (3rd ed., pp. 23–61). Sage. Retrieved from https://www.researchgate.net/figure/Continued-Discursive-Questions-strategies-Purpose_tbl1_251636976

Remarks at a Solo Press Availability. (2014, October 14). U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/secretary/remarks/2014/10/232939.htm>

Reuters. (2007, August 9). *Russia still differs with U.S. on Kosovo*. Retrieved from <https://www.reuters.com/article/world/russia-still-differs-with-us-on-kosovo-idUSL18495041/>

Reuters. (2025, March 4). *Trump says Ukraine willing to negotiate, Russia 'ready for peace'*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/europe/trump-halts-all-us-military-aid-ukraine-white-house-official-says-2025-03-04/>

Roll Call. (2025, December 28). *Press Conference: Donald Trump and Volodymyr Zelenskyy Hold a Joint Press Event - December 28, 2025*. Retrieved from <https://rollcall.com/factbase/trump/transcript/donald-trump-press-conference-joint-volodymyr-zelenskyy-ukraine-december-28-2025/>

Rorty, R. M. (Ed.). (1992). *The linguistic turn: Essays in philosophical method*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Russel, D. (2010, March 16). (2010, March 16). *Ukraine and Its Relations With the United States*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/p/eur/rls/rm/2010/140325.htm>

Scherbak, Y. (2010, June 22). Strategic Situation of Ukraine in 2010 and Ukrainian-US Relations. Retrieved from https://usukrainianrelations.org/index_option_com_content_task_view_id_266

Schmid, W. (2010). Narrativity. In *The living handbook of narratology*. Hamburg University Press. Retrieved from <https://www-archiv.fdm.uni-hamburg.de/lhn/node/18.html>

Schmidt, V. A. (2015). Discursive institutionalism: Understanding policy in context. In F. Fischer, D. Torgerson, A. Durnová, & M. Orsini (Eds.), *Handbook of critical policy studies* (pp. 171–189). Cheltenham, England: Edward Elgar Publishing. doi:10.4337/9781783472352.00016

Segura, C., & Vidal Liy, M. (2025, November 21). *Trump gives Ukrainian president Thanksgiving deadline to respond to peace plan*. Retrieved from <https://english.elpais.com/international/2025-11-21/trump-gives-ukrainian-president-thanksgiving-deadline-to-respond-to-peace-plan.html>

Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93–109. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/227670569_Framing_European_Politics_A_Content_Analysis_of_Press_and_Television_News

Setiartin, T. (2017). Aesthetic-receptive and critical-creative in appreciative reading. *JETL (Journal of Education Teaching and Learning)*, 2(2), 176. doi:10.26737/jetl.v2i2.193

Shalal, A., & Ahmed, A. (2025, August 5). *Trump again threatens 'very substantial' tariff hikes for India over Russian oil*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/india/trump-again-threatens-very-substantial-tariff-hikes-india-over-russian-oil-2025-08-05>

Snowden, D. J., & Boone, M. E. (2007, November). *A leader's framework for decision making*. Harvard Business Review. Retrieved from <https://hbr.org/2007/11/a-leaders-framework-for-decision-making>

Sofuoglu, M. (2022, January 20). *Is Biden really ok with a 'minor incursion' by Russia into Ukraine?* Retrieved from <https://www.trtworld.com/article/12769538>

Stavljanin, D., & Synovitz, R. (2009, December 8). *Russia, U.S. face off in court over Kosovo's independence*. Retrieved from https://www.rferl.org/a/Russia_US_Face_Off_In_Court_Over_Kosovos_Independence/1898584.html

Stent, A. (2014, May 6). *The United States, Ukraine and Russia*. Senate Foreign Relations Committee Hearing. Retrieved from <https://www.foreign.senate.gov/download/stent-testimony>

Stephanopoulos, G. (1993, March 20). *Press briefing by George Stephanopoulos*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/press-briefing-george-stephanopoulos-17>

Subotić, J. (2016). *Narrative, ontological security, and foreign policy change*. *Foreign Policy Analysis*, 12(4), 610–627. doi:10.1111/fpa.12089

Swan, B., & Banco, E. (2019, November 5). *Exclusive: Trump Letter Promised Zelensky 'Unwavering' Support*. Retrieved from

<https://www.congress.gov/116/meeting/house/110281/documents/HHRG-116-JU00-20191204-SD1234.pdf>

Talbott, S. (1994, November 7). *Strobe Talbott letter to President Clinton*. National Security Archive. Retrieved from <https://nsarchive.gwu.edu/document/32622-doc-07-strobe-talbott-letter-president-clinton>

Tefft, J. (2004, December 7). *Ukraine's Election: Next Steps*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/p/eur/rls/rm/39542.htm>

Texty.org.ua. (2023, April 24). *US Reopens "Secret Biolabs" in Ukraine. Russian Media Monitoring Report, 10–16 April 2023*. Retrieved from <https://texty.org.ua/articles/109489/us-reopens-secret-biolabs-in-ukraine-russian-media-monitoring-report-10-16-april-2023/>

The Moscow Times. (2025, July 17). *NATO Moves to Accelerate Patriot Missile System Deliveries to Ukraine*. Retrieved from <https://www.themoscowtimes.com/2025/07/17/nato-moves-to-accelerate-patriot-missile-system-deliveries-to-ukraine-a89869>

The White House (2010, June 24). *U.S.-Russia relations: "Reset" fact sheet*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/us-russia-relations-reset-fact-sheet/>

The White House, Office of the Press Secretary. (2011, October 11). *Statement by the Press Secretary on Ukraine*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2011/10/11/statement-press-secretary-ukraine/>

The White House. (1994, January 12). *Remarks by President Clinton and President Kravchuk*. Retrieved from <https://clintonwhitehouse6.archives.gov/1994/01/1994-01-13-remarks-by-presidents-clinton-and-kravchuk-ukraine.html>

The White House. (2002). *The national security strategy of the United States of America*. Washington, DC: Author. Retrieved from <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/nsc/nss/2002/>

The White House. (2006). *The national security strategy of the United States of America*. Washington, DC: Author. Retrieved from <https://history.defense.gov/Portals/70/Documents/nss/nss2006.pdf>

The White House. (2010). *National security strategy*. Washington, DC: Author. Retrieved from https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/rss_viewer/national_security_strategy.pdf

The White House. (2013, December 9). *Readout of Vice President Biden's call with Ukrainian president Viktor Yanukovich*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2013/12/09/readout-vice-president-bidens-call-ukrainian-president-viktor-yanukovich/>

The White House. (2014a, March 6). *Executive order -- blocking property of certain persons contributing to the situation in Ukraine*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/03/06/executive-order-blocking-property-certain-persons-contributing-situation/>

The White House. (2014b, October 31). *Statement by NSC Spokesperson Bernadette Meehan on Anticipated Separatist "Elections" in Eastern Ukraine*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/10/31/statement-nsc-spokesperson-beradette-meehan-anticipated-separatist-elec/>

The White House. (2014c, September 11). *Statement by the President on New Sanctions Related to Russia*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/09/11/statement-president-new-sanctions-related-russia/>

The White House. (2014d, August 28). *Statement by the president*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/08/28/statement-president/>

The White House. (2014e, July 17). *Statement by the press secretary on Malaysian Airlines Flight 17*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/07/17/statement-press-secretary-malaysian-airlines-flight-17/>

The White House. (2015a). *National Security Strategy*. Retrieved from https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/2015_national_security_strategy_2.pdf

The White House. (2015b, February 12). *Statement by the Press Secretary on Ukraine*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/02/12/statement-press-secretary-ukraine/>

The White House. (2017a, January 17). *Remarks by Vice President Joe Biden With Ukrainian President Petro Poroshenko*. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2017/01/17/remarks-vice-president-joe-biden-ukrainian-president-petro-poroshenko/>

The White House. (2017b, December 18). *National Security Strategy of the United States of America*. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>

The White House. (2017c, September 22). *Readout of President Donald J. Trump's meeting with President Petro Poroshenko of Ukraine*. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/readout-president-donald-j-trumps-meeting-president-petro-poroshenko-ukraine-2/>

The White House. (2017d, June 20). *Readout of the Vice President's meeting with Ukrainian President Petro Poroshenko*. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/readout-vice-presidents-meeting-ukrainian-president-petro-poroshenko/>

The White House. (2018a, July 16). *Remarks by President Trump and President Putin of the Russian Federation in joint press conference*. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-president-putin-russian-federation-joint-press-conference/>

The White House. (2018b, February 15). *Statement from the press secretary*. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/statement-press-secretary-25/>

The White House. (2021a, March 3). *Interim National Security Strategic Guidance*. Retrieved from <https://www.govinfo.gov/content/pkg/GOVPUB-PR-PURL-gpo152456/pdf/GOVPUB-PR-PURL-gpo152456.pdf>

The White House. (2021b, September 1). *Joint Statement on the U.S.-Ukraine Strategic Partnership*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/09/01/joint-statement-on-the-u-s-ukraine-strategic-partnership/>

The White House. (2021c, December 7). *Press Briefing by Press Secretary Jen Psaki and National Security Advisor Jake Sullivan*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/press-briefings/2021/12/07/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-and-national-security-advisor-jake-sullivan-december-7-2021/>

The White House. (2021d, December 3). *Press Briefing by Press Secretary Jen Psaki*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/press-briefings/2021/12/03/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-december-3-2021/>

The White House. (2021e, December 9). *Readout of President Biden's Call with President Zelenskyy of Ukraine*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/12/09/readout-of-president-bidens-call-with-president-zelenskyy-of-ukraine/>

The White House. (2021f, January 26). *Readout of President Joseph R. Biden, Jr. Call with President Vladimir Putin of Russia*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/01/26/readout-of-president-joseph-r-biden-jr-call-with-president-vladimir-putin-of-russia/>

The White House. (2021g, April 13). *Readout of President Joseph R. Biden, Jr. Call with President Vladimir Putin of Russia*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/04/13/readout-of-president-joseph-r-biden-jr-call-with-president-vladimir-putin-of-russia-4-13/>

The White House. (2021h, April 2). *Readout of President Joseph R. Biden, Jr. Call with President Volodymyr Zelenskyy of Ukraine*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/04/02/readout-of-president-joseph-r-biden-jr-call-with-president-volodymyr-zelenskyy-of-ukraine/>

The White House. (2021i, June 13). *Remarks by President Biden in Press Conference*. Retrieved from <https://it.usembassy.gov/remarks-by-president-biden-in-press-conference-2/>

The White House. (2021j, February 26). *Statement by President Biden on the Anniversary of Russia's Illegal Invasion of Ukraine*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2021/02/26/statement-by-president-biden-on-the-anniversary-of-russias-illegal-invasion-of-ukraine/>

The White House. (2022a, February 21). *Background Press Call by Senior Administration Officials on Russia and Ukraine*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/press-briefings/2022/02/21/background-press-call-by-senior-administration-officials-on-russia-and-ukraine/>

The White House. (2022b, October 12). *Biden-Harris Administration's National Security Strategy*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>

The White House. (2022c, February 21). *FACT SHEET: Executive Order to Impose Costs for President Putin's Action to Recognize So-Called Donetsk and Luhansk People's Republics*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/21/fact-sheet-executive-order-to-impose-costs-for-president-putins-action-to-recognize-so-called-donetsk-and-luhansk-peoples-republics/>

The White House. (2022d, February 24). *FACT SHEET: Joined by Allies and Partners, the United States Imposes Devastating Costs on Russia*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/24/fact-sheet-joined-by-allies-and-partners-the-united-states-imposes-devastating-costs-on-russia/>

The White House. (2022e, February 26). *Joint Statement on Further Restrictive Economic Measures*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/26/joint-statement-on-further-restrictive-economic-measures/>

The White House. (2022f, February 25). *Press Briefing by Press Secretary Jen Psaki, February 25, 2022*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/press-briefings/2022/02/25/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-february-25-2022/>

The White House. (2022g, March 10). *Press Briefing by Press Secretary Jen Psaki, March 10, 2022*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/press-briefings/2022/03/10/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-march-9-2022/>

The White House. (2022h, November 11). *Press Gaggle by Press Secretary Karine Jean-Pierre and National Security Advisor Jake Sullivan En Route Phnom Penh, Cambodia*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/press-briefings/2022/11/11/press-gaggle-by-press-secretary-karine-jean-pierre-and-national-security-advisor-jake-sullivan-en-route-phnom-penh-cambodia/>

The White House. (2022i, November 9). *Remarks by President Biden in Press Conference*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/11/09/remarks-by-president-biden-in-press-conference-8/>

The White House. (2022j, April 21). *Remarks by President Biden Providing an Update on Russia and Ukraine*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/04/21/remarks-by-president-biden-providing-an-update-on-russia-and-ukraine-3/>

The White House. (2022k, February 24). *Statement by President Joe Biden on Phone Call with President Volodymyr Zelenskyy of Ukraine*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/24/statement-by-president-joe-biden-on-phone-call-with-president-volodymyr-zelenskyy-of-ukraine/>

The White House. (2022l, February 24). *Statement by Press Secretary Jen Psaki on President Biden's Meeting with G7 Leaders*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/24/statement-by-press-secretary-jen-psaki-on-president-bidens-meeting-with-g7-leaders-3/>

The White House. (2022m, October 12). *Statement of President Joe Biden on the United Nations General Assembly Vote Condemning Russia's Illegal Attempts to Annex Ukrainian Territory*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements->

releases/2022/10/12/statement-of-president-joe-biden-on-the-united-nations-general-assembly-vote-condemning-russias-illegal-attempts-to-annex-ukrainian-territory/

The White House. (2023a, March 1). *National cybersecurity strategy*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2023/03/National-Cybersecurity-Strategy-2023.pdf>

The White House. (2023b, December 13). *Remarks by President Biden and President Zelenskyy of Ukraine in joint press conference*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/12/13/remarks-by-president-biden-and-president-zelenskyy-of-ukraine-in-joint-press-conference-2/>

The White House. (2024a, July 11). *President Joe Biden launches the Ukraine Compact*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/presidential-actions/2024/07/11/president-joe-biden-launches-the-ukraine-compact/>

The White House. (2024b, July 9). *Remarks by President Biden on the 75th anniversary of the North Atlantic Treaty Organization alliance*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/speeches-remarks/2024/07/09/remarks-by-president-biden-on-the-75th-anniversary-of-the-north-atlantic-treaty-organization-alliance/>

The White House. (2024c, December 4). *Remarks by APNSA Jake Sullivan on Fortifying the U.S. Defense Industrial Base*. Retrieved from <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/speeches-remarks/2024/12/04/remarks-by-apnsa-jake-sullivan-on-fortifying-the-u-s-defense-industrial-base/>

The White House. (2025a, May 1). *Fact Sheet: President Donald J. Trump Secures Agreement to Establish United States-Ukraine Reconstruction Investment Fund*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/fact->

sheets/2025/05/fact-sheet-president-donald-j-trump-secures-agreement-to-establish-united-states-ukraine-reconstruction-investment-fund/

The White House. (2025b, November). *National Security Strategy of the United States of America*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

The White House. (2025c, August 17). *SUNDAY SHOWS: President Trump's Pursuit of Peace*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/articles/2025/08/sunday-shows-president-trumps-pursuit-of-peace/#:~:text=,as%20people%20may%20find%20it>

Tillerson, R. W. (2017, March 31). *Remarks to NATO-Ukraine Commission*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/remarks-to-nato-ukraine-commission/>

Trump, D. J. (2025a, March 4). Address Before a Joint Session of the Congress. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-before-joint-session-the-congress-4>

Trump, D. J. (2025b, March 6). *Remarks at a Document Signing Ceremony and an Exchange With Reporters*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-document-signing-ceremony-and-exchange-with-reporters-4>

Trump, D. J. (2025c, November 21). *Remarks During a Meeting With Mayor-Elect Zohran K. Mamdani of New York City and an Exchange With Reporters*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-during-meeting-with-mayor-elect-zohran-k-mamdani-new-york-city-and-exchange-with>

Trump, D. J. (2025d, January 21). *Remarks on Artificial Intelligence Infrastructure Development and an Exchange With Reporters*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-artificial-intelligence-infrastructure-development-and-exchange-with-reporters>

Trump, D. J. (2025e, October 22). *Remarks Prior to a Meeting With Secretary General Mark Rutte of the North Atlantic Treaty Organization and an Exchange With Reporters*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-prior-meeting-with-secretary-general-mark-rutte-the-north-atlantic-treaty-2>

Trump, D. J. (2025f, June 25). *The President's News Conference in The Hague, Netherlands*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/the-presidents-news-conference-the-hague-netherlands>

Turan, A. (2025, February 28). *Full transcript of heated exchange between Trump, Zelenskyy, Vance at Oval Office*. Retrieved from <https://www.aa.com.tr/en/russia-ukraine-war/read-full-transcript-of-heated-exchange-between-trump-zelenskyy-vance-at-oval-office/3496679>

U.S. Congress, House Committee on International Relations, Subcommittee on Europe. (2003, March 13). *United States priorities in Europe* (Serial No. 108–7). Government Publishing Office. Retrieved from https://commdocs.house.gov/committees/intlrel/hfa85641.000/hfa85641_of.htm

U.S. Congress, House, Committee on Armed Services (2009). *Strategic communications and the battle of ideas: Winning the hearts and minds in the global war against terrorists* (H.A.S.C. No. 110-68). Washington, DC: U.S. Government Printing Office. Retrieved from <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-110hhr43849/pdf/CHRG-110hhr43849.pdf>

U.S. Department of Defense. (2015). *The National Military Strategy of the United States of America: The United States Military's Contribution to National Security*. Retrieved from https://history.defense.gov/Portals/70/Documents/nms/NMS2015.pdf?ver=XGOU_7X6YpNjZfuy7Jfw%3D%3D

U.S. Department of State. (2004, October 29). *Transcript: State Department Noon Briefing*. Retrieved from <https://usinfo.org/wf-archive/2004/041029/epf502.htm>

U.S. Department of State. (2012). *Ukraine 2012 Human Rights Report*. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/204561.pdf>

U.S. Department of State. (2021, May 19). *Remarks to the press before their meeting*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/secretary-antony-j-blinken-and-russian-foreign-minister-sergey-lavrov-remarks-to-the-press-before-their-meeting/>

U.S. Department of State. (2022a, March 31). *Department Press Briefing - March 31, 2022*. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/briefings/department-press-briefing-march-31-2022/?safe=1>

U.S. Department of State. (2022b, April 8). *Russian Federation Disinformation About Its Atrocities in Bucha*. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/disarming-disinformation/russian-federation-disinformation-about-its-atrocities-in-bucha/?safe=1>

U.S. Department of State. (2022c). *Travel to Ukraine, Germany, and Switzerland, January 18-21, 2022*. Retrieved from <https://2021-2025.state.gov/secretary-travel/travel-to-ukraine-germany-and-switzerland-january-18-21-2022/>

U.S. Department of the Treasury. (2024a, October 30). *Treasury Takes Aim at Third-Country Sanctions Evaders and Russian Producers Supporting Russia's Military Industrial Base*. Retrieved from <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy2700>

U.S. Department of the Treasury. (2024b, June 3). *Treasury Targets Financial Architecture Fueling Russia's Wartime Economy*. Retrieved from <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy2318>

U.S. Department of the Treasury. (2025, January 15). *Treasury Disrupts Russia's Sanctions Evasion Schemes*. Retrieved from <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy2785>

U.S. Department of War. (2021a, November 18). *Austin: U.S. Will Work With Ukraine, Allies to Counter Russian Aggression*. Retrieved from <https://www.war.gov/news/news-stories/article/article/2848132/austin-us-will-work-with-ukraine-allies-to-counter-russian-aggression/>

U.S. Department of War. (2021b, March 1). *Defense Department Announces \$125M for Ukraine*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/Releases/Release/Article/2519445/defense-department-announces-125m-for-ukraine/>

U.S. Department of War. (2022b, September 9). *Secretary of Defense Lloyd J. Austin III and Czech Minister of Defense Jana Cernochova Hold a Press Conference in Prague, Czech Republic*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/3154103/secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-and-czech-minister-of-defense-jana-cern/>

U.S. Department of War. (2022c, March 16). *Statement by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III on Security Assistance for Ukraine*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/2968561/statement-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-on-security-assistance-for/>

U.S. Department of War. (2022d, August 24). *Undersecretary of Defense for Policy Dr. Colin Kahl Holds a Press Briefing on Security Assistance in Support of Ukraine*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/3138872/undersecretary-of-defense-for-policy-dr-colin-kahl-holds-a-press-briefing-on-se/>

U.S. Department of War. (2022e, November 16). *Ukraine Contact Group Is Key to Helping Ukraine's Defense*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/News-Stories/Article/Article/3220190/ukraine-contact-group-is-key-to-helping-ukraines-defense/>

U.S. Department of War. (2022f, November 19). *"Why Ukraine Matters" — Remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the Halifax International Security Forum.* Retrieved from <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/3224089/why-ukraine-matters-remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-h/>

U.S. Department of War. (2023a, October 11). *Opening remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the 16th Ukraine Defense Contact Group (as delivered).* Retrieved from <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/3553148/opening-remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-16th-ukraine/>

U.S. Department of War. (2023b, July 7). *Under Secretary of Defense for Policy Dr. Colin Kahl holds press briefing.* Retrieved from <https://www.war.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/3452000/under-secretary-of-defense-for-policy-dr-colin-kahl-holds-press-briefing/>

U.S. Department of War. (2024a, March 19). *Opening remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the 20th Ukraine Defense Contact Group (As Delivered).* Retrieved from <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/3710899/opening-remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-20th-ukraine/>

U.S. Department of War. (2024b, September 6). *Opening remarks by Secretary of Defense Lloyd J. Austin III at the 24th Ukraine Defense Contact Group (as delivered).* Retrieved from <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/3896714/opening-remarks-by-secretary-of-defense-lloyd-j-austin-iii-at-the-24th-Ukraine/>

U.S. Department of War. (2024c, June 20). *Pentagon press secretary Maj. Gen. Pat Ryder holds a press briefing.* Retrieved from <https://www.war.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/3812734/pentagon-press-secretary-maj-gen-pat-ryder-holds-a-press-briefing/>

U.S. Department of War. (2024d, April 10). *Support to Ukraine also serves U.S. interests, Wallander tells Congress*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/News-Stories/Article/Article/3737058/support-to-ukraine-also-serves-us-interests-wallander-tells-congress/>

U.S. Department of War. (2025a, July 2). *DOD 'Capability Review' to Analyze Where Military Aid Goes, Ensure America Is First*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/News-Stories/Article/Article/4234179/dod-capability-review-to-analyze-where-military-aid-goes-ensure-america-is-first/>

U.S. Department of War. (2025b, February 12). *Opening Remarks by Secretary of Defense Pete Hegseth at Ukraine Defense Contact Group (As Delivered)*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/4064113/opening-remarks-by-secretary-of-defense-pete-hegseth-at-ukraine-defense-contact/>

U.S. Department of War. (2025c, January 9). *Remarks by Secretary Lloyd J. Austin III After His 25th and Final Meeting of the Ukraine Defense Contact Group (As Delivered)*. Retrieved from <https://www.war.gov/News/Speeches/Speech/Article/4025257/remarks-by-secretary-lloyd-j-austin-iii-after-his-25th-and-final-meeting-of-the/>

U.S. Embassy Tbilisi. (2022, February 19). *Remarks by Vice President Harris at the Munich Security Conference*. Retrieved from <https://ge.usembassy.gov/remarks-by-vice-president-harris-at-the-munich-security-conference/>

U.S. House of Representatives(2004). *Legislative review activities* (H. Rept. 108-809). Retrieved from <https://www.congress.gov/committee-report/108th-congress/house-report/809/1>

U.S. Mission China. (2022, March 25). *Remarks by Ambassador Linda Thomas-Greenfield at the UN General Assembly Emergency Special Session on Ukraine*. Retrieved from <https://china.usembassy-china.org.cn/remarks-by->

ambassador-linda-thomas-greenfield-at-the-un-general-assembly-emergency-special-session-on-ukraine/

U.S. Mission Russia. (2025a, March 18). *President Donald J. Trump's Call with President Vladimir Putin*. Retrieved from <https://ru.usembassy.gov/president-donald-j-trumps-call-with-president-vladimir-putin/>

U.S. Mission Russia. (2025b, May 19). *President Donald J. Trump's Statement on His Call with President Vladimir Putin*. Retrieved from <https://ru.usembassy.gov/president-donald-j-trumps-statement-on-his-call-with-president-vladimir-putin/>

U.S. Mission Ukraine. (2025, March 12). *Joint Statement on the United States-Ukraine Meeting in Jeddah*. Retrieved from <https://ua.usembassy.gov/joint-statement-on-the-united-states-ukraine-meeting-in-jeddah/>

U.S. Senate Committee on Foreign Relations. (2017, January 10). 10 bipartisan senators introduce comprehensive Russia sanctions legislation. Retrieved from <https://www.foreign.senate.gov/press/dem/release/10-bipartisan-senators-introduce-comprehensive-russia-sanctions-legislation>

U.S. State Department points to politically motivated prosecution of former officials in Ukraine in its human rights report. (2012, May 24). Retrieved from <https://en.interfax.com.ua/news/general/105427.html>

Uebel, T. (2020). *Vienna Circle*. In *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Retrieved from <https://plato.stanford.edu/entries/vienna-circle/>

Underwood, K. (2023, July 14). *Doubling Down on Transparency and Downgraded Intelligence*. Retrieved from <https://www.afcea.org/signal-media/intelligence/doubling-down-transparency-and-downgraded-intelligence>

UNIAN. (2019, April 22). *Trump calls Zelensky to congratulate on electoral victory*. Retrieved from <https://www.unian.info/politics/10525464-trump-calls-zelensky-to-congratulate-on-electoral-victory.html>

United Nations General Assembly. (2014, March 27). *Territorial integrity of Ukraine (A/RES/68/262)*. Retrieved from https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9D%7D/a_res_68_262.pdf

United States Coast Guard. (2018, September 27). *Coast Guard begins process to transfer patrol boats to Ukraine*. Retrieved from <https://www.dcms.uscg.mil/Our-Organization/Assistant-Commandant-for-Acquisitions-CG-9/Newsroom/Latest-Acquisition-News/Article/1647214/coast-guard-begins-process-to-transfer-patrol-boats-to-ukraine/>

United States Government Interagency Counterinsurgency Initiative. (2009). *U.S. government counterinsurgency guide*. Bureau of Political-Military Affairs, Department of State. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/119629.pdf>

University of Bristol. (2022). *Socio-economic impacts of the COVID-19 pandemic on students: Combined report*. Retrieved from <https://bpb-eu-w2.wpmucdn.com/blogs.bristol.ac.uk/dist/3/939/files/2022/04/SOCS-Combined-Report-V4.-Final.pdf>. Accessed May 13, 2026.

van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and power*. Retrieved from <https://www.bloomsburycollections.com/monograph?docid=b-9781350481336>

Vance, J. D. (2025, March 4). *Remarks by the Vice President in an Exchange with Reporters*. *The American Presidency Project*. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-the-vice-president-exchange-with-reporters-0>

Varfolomeyev, O. (2003, July 22). *War in Iraq works to Kuchma's benefit*. Jamestown. Retrieved from <https://jamestown.org/war-in-iraq-works-to-kuchmas-benefit/>

Velhus, V. (2026). *Dataset of Corpus Analysis: Strategic Narrative of the US on the Russo-Ukrainian War (2014-2025) (1.0.0) [Data set]*. Zenodo. doi.org/10.5281/zenodo.20632553

Vershbow, A., Burns, N., Schifter, R., & Fried, D. (1994, December 22). *European security architecture, NATO expansion and Russia*. National Security Archive. Retrieved from <https://nsarchive.gwu.edu/document/32229-document-6-memorandum-anthony-lake-and-samuel-r-berger-alexander-vershbow-nicholas>

Vinjamuri, L. (2026, January 28). The Trump Doctrine. *Internationale Politik Quarterly*. Retrieved from <https://ip-quarterly.com/en/trump-doctrine>

VOA. (2022, January 21). 'Minor Incursion' Into Ukraine by Russia Could Complicate West's Response. Retrieved from <https://www.voanews.com/a/minor-incursion-into-ukraine-by-russia-could-complicate-west-s-response-/6407951.html>

Volker, K. (2019, May 28). *LiveAtState With Special Representative for Ukraine Negotiations Kurt Volker*. U.S. Department of State. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/liveatstate-with-special-representative-for-ukraine-negotiations-kurt-volker-3/?safe=1>

Wagner, J., & Parker, A. (2021, December 8). *Biden says U.S. ground troops 'not on the table' for Ukraine*. Retrieved from https://www.washingtonpost.com/politics/biden-says-ground-troops-not-on-the-table-but-putin-would-face-severe-economic-sanctions-for-ukraine-invasion/2021/12/08/3b975d46-5843-11ec-9a18-a506cf3aa31d_story.html

Walt, S. M. (2000, March/April). *Two cheers for Clinton's foreign policy*. Foreign Affairs. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/united-states/two-cheers-clintons-foreign-policy>

Waltz, K. N. (1979). *Theory of international politics*. Reading, MA: Addison-Wesley. Retrieved from https://d11.cuni.cz/pluginfile.php/486328/mod_resource/content/0/Kenneth%20N.%20Waltz%20Theory%20of%20International%20Politics%20Addison-Wesley%20series%20in%20political%20science%20%20%20%201979.pdf

Waugh, P. (1992). *Practising postmodernism, reading modernism*. London, England: Hodder Education.

Weaver, D. H. (2007). Thoughts on agenda setting, framing, and priming. *Journal of Communication*, 57(1), 142–147. doi:10.1111/j.1460-2466.2006.00333.x

White, H. (1980). The value of narrativity in the representation of reality. *Critical Inquiry*, 7(1), 5–27. doi:10.1086/448086

Wilkie, C. (2020, December 21). *Attorney General Barr breaks with Trump, says SolarWinds hack ‘certainly appears to be the Russians’*. Retrieved from <https://www.cnbc.com/2020/12/21/barr-says-solarwinds-hack-certainly-appears-to-be-the-russians-.html>

Wodak, R., & Meyer, M. (Eds.). (2016). *Methods of critical discourse studies* (3rd ed.). Sage. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/284725923_Methods_of_Critical_Discourse_Studies_3rd_edition

Yanchik, O. (2025, April 22). *US-led peace talks hampered by Trump’s reluctance to pressure Putin*. Retrieved from <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/us-led-peace-talks-hampered-by-trumps-reluctance-to-pressure-putin/>

Zalman, A. (2022, February 16). *What is a strategic narrative? Strategic Narrative FAQs*. Retrieved from <https://www.linkedin.com/pulse/what-strategic-narrative-amy-zalman-ph-d/>

Zaniewicz, M. (2023, April 7). *Billions of Euros for LNG and LPG still flowing from the EU to Russia*. Retrieved from <https://www.forum-energii.eu/en/billions-of-euros-for-lng-and-lpg-still-flowing-from-the-eu-to-russia>

Азарова, В., та ін. (2021). *Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця*. Київ: НА СБУ. Retrieved from <https://msj.ukma.edu.ua/wp->

content/uploads/2024/01/Stratehichni_komunikatsii_v_umovakh_hibrydnoi_vii_ny_pohliad_vid_volontera_do_naukovtsia.pdf

Баровська, А. В. (2015). Стратегічні комунікації: досвід НАТО. *Стратегічні пріоритети*, 1(34), 147–151. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2015_1_24

Боднар, П. (2021, Квітень 14). *Інформаційна підготовка до стягування військ на кордон з Україною почалася з 1 лютого 2021 року*. Retrieved from <https://texty.org.ua/articles/103377/informacijna-pidhotovka-do-styahuvannya-vijsk-na-kordon-z-ukrayinoyu-pochalasya-z-1-lyutoho-2021-roku/>

Вельгус, В. В. (2025). Метанаратив, гранд-наратив та мікронаратив за концепцією Ж.-Ф. Ліотара: питання термінологічної уніфікації у політології. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін*, 37, 119–129. doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2025.37.11

Вельгус, В. В. (2025). Стратегічний наратив як складова системи державного управління США. *Політичні дослідження*, 1(9), 62–73. doi:10.53317/2786-4774-2025-1-3

Вельгус, В. В. (2026). Дискурсивні трансформації Стратегії національної безпеки США 2025. Актуальні проблеми філософії та соціології, 58 (2), 93–98. doi.org/10.32782/apfs.v058.2.2026.14

Вельгус, В. В. (2026). Стратегічні безпекові документи США гібридного періоду російсько-української війни. *Politicus*, 1, 183–189. doi.org/10.24195/2414-9616.2026-1.27

Вельгус, В. В. (2025). Стратегічний наратив як складова системи державного управління США. *Політичні дослідження*, 1(9), 62–73. doi:10.53317/2786-4774-2025-1-3

Вербицька, А. М., Савченко, В. А., Дзюба, Т. М., & Кацалап, В. О. (2017). Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України. *Наука і оборона*, 1, 9–12. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/336619352_Sistema_strategicnih_komunikacij_Ministerstva_oboroni_Ukraini_ta_Zbrojnih_Sil_Ukraini

Вудворд, Б. (2025). *Війна* (О. Стукало, Trans.). Тараща, Україна: Бородатий Тамарин. (Original work published 2023).

Дубов, Д. В. (2016). Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. *Стратегічні пріоритети*, 4(41), 9-23. Retrieved from <https://ippi.org.ua/sites/default/files/dubov.pdf>

Дубов, Д. В. (2016, 3 листопада). «Стратегічний наратив»: до проблеми реалізації сутнісної складової стратегічних комунікацій в Україні. Національний інститут стратегічних досліджень. Retrieved from <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/informaciyni-strategii/strategichniy-narativ-do-problemi-realizacii-sutnisnoi>

Грамші, А. (2014). *В'язничні зошити. Вибрані записи* (Р. Тиса, пер. з італ.). Київ: Вперед, LAT&K. Retrieved from https://rosalux.org.ua/images/Gramsci-Quaderni-del-carcere-Kiev-2014_1.pdf

Колесник, І. І. (2021). Гранд-наратив, метанаратив, велика історія, теоретична історія. В В. А. Смолій (гол. редкол.), *Енциклопедія історії України: Додатковий том: Кн. 1: А–Я* (с. 245–248). Наукова думка. http://www.history.org.ua/?termin=grand_narativ_metanarativ_velyka_istorija_teoretychna_istorija

Компанцева, Л., Заруба, О., Череватий, С., & Акульшин, О. (2022). Стратегічні комунікації для безпекових і державних інституцій : практичний посібник. Київ: ТОВ «ВІСТКА». Retrieved from http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/Book_28-06-2022_web-3.pdf

Кулик, В. (Ed.). (2020). *Інтерпретації російсько-українського конфлікту в західних наукових і експертно-аналітичних працях*. Київ:

ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. Retrieved from <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/Kulyk-et-al-Interpretations-of-Russian-Ukrainian-confict-in-Western-publications-IPiEND-2020.pdf>

Ланда, В., & Гненний, К. (2022, вересень 12). *Операція на 9000 визволених кв. км і \$670 млн знищеної техніки РФ: контрнаступ на Харківщині в цифрах*. Retrieved from <https://forbes.ua/war-in-ukraine/operatsiya-na-9000-vizvolenikh-kv-km-i-670-mln-znishchennoi-tekhniki-rf-kontrnastup-na-kharkivshchini-u-tsifrakh-12092022-8285>

Матюшина, І. І. (2017). Дві теорії комунікативної дії: Ю. Габермас і М. Попович. *Актуальні проблеми філософії та соціології*, (20), 67–70. Retrieved from <https://dspace.onua.edu.ua/items/6d0400f9-e376-4f94-bdb4-0269dd9cc9d8>

Міністерство закордонних справ України (2015, 22 вересня). *Україна та НАТО підписали низку документів про співпрацю*. Retrieved from <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/news/40549-ukrajina-ta-nato-pidpisali-nizku-dokumentiv-pro-spivprasyu>

Міністерство оборони України. (2017, 22 листопада). *Про затвердження Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України* [Наказ № 612]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17#Text>

НІСД. (2022, Листопад 7). *Національна оборонна стратегія США 2022 року: основні положення, оцінки і наслідки для України*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/natsionalna-oboronna-stratehiya-ssha-2022-roku-osnovni>

Ожеван, М. А. (2016). Глобальна війна стратегічних наративів: виклики та ризики для України. *Стратегічні пріоритети*, 4(41), 30–40. Retrieved from <https://ippi.org.ua/sites/default/files/ozevan.pdf>

Перхач, Р.-Ю., & Карпа, С. (2023). Використання інструментарію Sketch Engine для виявлення колокацій. *Молодий вчений*, 11(123), 49–52. doi:10.32839/2304-5809/2023-11-123-3

Президент України. (2017, 25 лютого). *Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»* [Указ № 47/2017]. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

Президент України. (2021, 28 грудня). *Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»* [Указ № 685/2021]. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>

Росія сама прокладає шлях України до НАТО – Зеленський [Video]. YouTube. (2021, December 21). Retrieved from https://youtu.be/L-5g7gG_lly?si=lmtiETT1psXSka5

Сивак, Т. В. (2019). *Стратегічні комунікації у системі публічного управління України*. Київ: НАДУ. Retrieved from https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Syvak/publication/347906870_STRATEGICNI_KOMUNIKACII_U_SISTEMI_PUBLICNOGO_UPRAVLINNA_UKRAINI/links/65fe7aa9a4857c79626f733d/STRATEGICNI-KOMUNIKACII-U-SISTEMI-PUBLICNOGO-UPRAVLINNA-UKRAINI.pdf

Снитко, О. С., & Гречка, С. О. (2022). «Битва наративів» у сучасному медіапросторі України. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, (44), 86–117. doi:10.17721/APULTR.2022.44.86-117

Фішел, Ю. М. (2023). *Московський фактор. Політика США щодо суверенної України та Кремль* (М. Піцик, Trans.). Харків, Україна: Vivat. (Original work published 2022).

Цюрупа, М. (2007). Поняття «м'якої сили» в структурі влади сучасної держави. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних*

досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 36, 47–59. Retrieved from https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/tsiurupa_poniattia.pdf

Шевко, Д. (2021). Місце України у стратегічних наративах Росії. *Knowledge, Education, Law, Management*, 8(44), 86–96. Retrieved from <https://kelmczasopisma.com/viewpdf/8091>

Яковенко, Н., & Піскорська, Г. (2016). Пріоритети міжнародно-політичної діяльності США в стратегіях національної безпеки. *Американська історія та політика*, (2), 38–47. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ahp_2016_2_7

Яцимірська, М. (2022). Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*, 51, 216–224. Retrieved from <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/11411>

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дослідження:

Вельгус, В. (2025a). Стратегічний наратив як складова системи державного управління США. *Політичні дослідження / Political Studies*, 1 (9), 62–77. doi.org/10.53317/2786-4774-2025-1-3

Вельгус, В. (2025b). Метанаратив, гранд-нاراتив та мікронаратив за концепцією Ж.-Ф. Ліотара: питання термінологічної уніфікації у політології. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін*, 37, 119–129. doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2025.37.11

Вельгус, В. В. (2026a). Стратегічні безпекові документи США гібридного періоду російсько-української війни. *Politicus*, 1, 183–189. doi.org/10.24195/2414-9616.2026-1.27

Вельгус, В. В. (2026b). Дискурсивні трансформації Стратегії національної безпеки США 2025. *Актуальні проблеми філософії та соціології*, 58 (2), 93–98. doi.org/10.32782/apfs.v058.2.2026.14

Праці, які засвідчують апробацію результатів дисертації:

Вельгус, В. В. (2024). Фреймінг, праймінг та агенда-сеттінг в контексті дослідження гранд-нاراتивів. *Імідж і репутація: сучасні тенденції і виклики*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25–26 квітня 2024 р.). Київ, 173–176.

Вельгус, В. В. (2025). Російський фактор у публічній риториці адміністрації Буша-старшого в період здобуття незалежності державою Україна. *Криза сучасної геополітики: світ між демократією й авторитаризмом*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Переяслав, 2025 р.). Переяслав, 90–94.

Вельгус, В. В. (2025). Стратегічний наратив в стратегічних комунікаціях США: експертний дискурс та офіційна імплементація поняття. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави*: зб. матер. XVI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 березня 2025 р.). Київ, 33–37.

Вельгус, В. (2026). Концептуалізація стратегічного наративу в українському дискурсі: між академічними дослідженнями та державною практикою. *Світ у пошуках нового порядку: трансформація політичної суб'єктності держав і регіонів у конфліктному середовищі*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Переяслав, 26–27 березня 2026 р.). Переяслав, 25–26.

Додаток А

Ієрархії присутності фреймів за індикаторами (Velhus, 2026).

Таблиця А1

Індикатори фреймів: Перший етап російсько-української війни (2014-2022).

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази) ІРМ	Ключові індикатори (ІРМ)
Міжнародна взаємодія	2178 (1749/429) 19523	international (2429), european (1479), ally (1291), partner (1228), europe (1165), leader (1004), nato (995), community (870), international community (547), partnership (520), member of (511), ally and partner (475), council (412), eu (403), the European (394), cooperation (385), organization (377), bilateral (332), coordinate (323), global (269), unite (260), European ally (260), around the world (251), joint (242), leadership (242), engagement (242), the EU (224), friend (215), the European Union (215), NATO ally (197), unity (188), with our ally (161), multilateral (161), our partner (161), alliance (152), coordination with (143), United Nations (143), collective (135), un (117), g7 (99), coalition (99), the UN (99), the G7 (63), rally (45)
Порушення міжнародного права	2155 (1518/637) 19316	crimea (2151), sovereignty (1497), border (1425), territorial (1371), integrity (1345), territorial integrity (1273), law (1255), occupation authority (959), sovereignty and territorial integrity (735), international community (547), violation (502), annexation (430), sovereign (394), obligation (394), international law (377), violation of (368), annexation of Crimea (359),

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази) ІРМ	Ключові індикатори (ІРМ)
Дипломатичний трек	1839 (1613/226) 16484	<p>violate (350), independence (332), kerch (305), strait (278), the Kerch Strait (260), illegal (206), accountable (206), treaty (188), justice (188), purported annex (179), attempted anne (170), illegitimate (161), occupation of C (152), internationally re (126), violation of inter (117), crime (108), occupied (99), accountability (72), unlawful (72), helsinki (63), recognition (63), seizure (63), budapest (54), Helsinki Final Ac (45), Budapest Memc (45), uniusified (36)</p> <p>agreement (2044), minsk (1273), meet (986), implement (896), peace (852), meeting (753), discuss (717), commitment to (663), diplomatic (610), implementation (574), the Minsk agreement (529), reaffirm (520), ceasefire (493), urge (439), dialogue (403), deal (403), peaceful (385), conversation (359), diplomacy (350), consultation (332), meet with (305), discussion (305), normandy (269), accord (260), solution (251), summit (215), negotiation (206), the Normandy format (197), cease-fire (179), solution to (135), consult (135), trilateral (117), Contact Group (108), negotiate (99), Trilateral Contact Group (90), mediator (18), mediation (18)</p>
Військова агресія РФ	1514 (1258 /256) 13571	<p>force (1694), military (1201), separatist (1129), aggression (1004), conflict (852), weapon (780), territory (717), Russian aggression (457), the conflict (412), attack (394), operation (350), troop (332), donetsk (269), war (269), Russian military (251), invasion (224), fire (215), escalation (215), invade (197), proxy (188), aggressive (188), heavy weapon (188), missile (161),</p>

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази) ІРМ	Ключові індикатори (ІРМ)
Санкції та фінансово-економічний напрям	1470 (1141/329) 13176	<p>Russian force (135), violence and (143), fighting (135), line of contact (135), assault (126), rocket (117), aggression against Ukraine (108), the fighting (108), conflict in eastern Ukraine (108), occupied (99), combat (90), invasion of Ukraine (99), artillery (81), soldier (81), shoot down (81), strike (72), conflict zone (72), unprovoked (54), battle (45)</p> <p>sanction (1551), economic (941), cost (627), economy (601), property (592), financial (520), treasury (421), Executive Order (394), block (385), fund (385), designate (377), company (377), investment (332), imf (323), gas (305), prohibit (305), market (269), debt (269), asset (269), the Treasury (260), pursuant to this (260), bank (251), borrower (251), sanction on (242), of the Treasury (224), cost on (215), in property be block (206), block pursuant to (206), whose property (206), impose cost (179), transaction (152), sanction against (126), finance (126), loan (126), of the Russian economy (117), sovereign debt (108), economic growth (108), oligarch (99), export (108), ruble (108), impose sanction (99), price (72), revenue (63), commerce (27)</p>
Оборонна допомога	1256 (1109/147) 11258	<p>security (2958), military (1201), assistance (1094), defense (932), weapon (780), equipment (520), support for Ukraine (457), deliver (377), supply (341), aid (278), security assistance (260), arm (251), assistance to Ukraine (188), defensive (179), capability (170), training (161), package (152), bolster (143), capacity (143), military equipment (143), javelin (90), provide Ukraine (90), funding (81), security assistance to Ukraine (72), training and (63), delivery (45), lethal (45), million in security (45)</p>

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази) ІРМ	Ключові індикатори (ІРМ)
Права людини	1179 (917/262) 10568	right (1649), human (825), freedom (735), citizen (556), human right (529), freedom of (332), tatar (314), tatars (305), civil (296), investigation (296), journalist (287), press (287), Crimean Tatars (287), Crimean Tatar (278), detain (215), monitoring (215), civil society (206), justice (188), detention (179), mejlis (179), activist (161), rights (143), court (143), religious (126), prison (126), disappearance (126), the Crimean Tatar (126), discrimination (117), harass (117), torture (99), harassment (90), fundamental freedom (90), human right group (90), freedom of expression (81), lgbti (72), reporting (63), victim (63), innocent (63), repression (63), Country Reports (63), harassment of (63), political prisoner (63), imprisonment (54), abduction (54), member of the Crimean Tatar (54), fundamental right (45), abuse of (45), censorship (18)
Підтримка реформ в Україні	930 (815/115) 8336	reform (1497), election (986), democratic (968), institution (583), corruption (583), democracy (529), independent (457), maidan (296), business (269), rule of law (197), anti-corruption (179), prosperity (179), revolution (161), governance (161), transparency (152), judicial (117), democratic institution (117), democratic process (117), reform effort (108), economic reform (108), revolution of dignity (81), constitutional reform (72), fight corruption (72), modernization (63), decentralization (63), privatization (63), democratic values (63), judicial reform (54), governance reform (45)

Фрейм	Кількість вхождень (леми/фрази) ІРМ	Ключові індикатори (ІРМ)
Загроза цивільним	536 (526/14) 4805	people (2250), violence (619), humanitarian (296), civilian (233), safety (170), hostage (170), kill (161), disappearance (126), death (117), flee (90), humanitarian aid (81), displace (63), victim (63), innocent (63), abduction (54), humanitarian assistance (45), suffer (45), casualty (45), displacement (27), hospital (27), refugee (18), bloodshed (18), suffering (18), murder (9)
Гібридні загрози	419 (321/98) 3759	undermine (439), cyber (421), influence (368), solarwinds (215), technology (197), to undermine (197), infrastructure (170), malicious (170), destabilize (161), cyber activity (143), svr (135), cybersecurity (126), the SolarWinds (126), malicious cyber (117), to destabilize (117), disinformation (99), fsb (99), cyberspace (90), election interference (72), propaganda (54), espionage (54), harmful foreign activity (54), wagner (45), interference in (45), cyber-attack (45)

Таблиця А2.

Індикатори фреймів: Повномасштабний період за адміністрації Дж. Байдена.

Фрейм	Кількість вхождень (леми/фрази)	Ключові індикатори
Міжнародна взаємодія	2601 (1690/911) 23600	ally (1987), the world (1896), nato (1887), partner (1851), international (1443), european (1252), europe (1161), ally and partner (853), g7 (653), around the world (590), eu (526), the European (526), coalition (508), alliance (426), the G7 (417), cooperation (390), un (363),

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази)	Ключові індикатори
Оборонна допомога	2372 (1826/546) 21522	<p>the EU (363), council (336), member of (318), coordinate (309), the European Union (299), the UN (299), friend (281), leadership (272), rally (272), NATO ally (272), with our ally (272), unite (263), coordination with (263), nations (236), United Nations (236), partnership (209), European ally (209), unity (191), international community (191), bilateral (182), ally and partner (182), collective (172), the NATO (172), multilateral (163), with our ally and partner (163), our partner (154), international order (154), with ally and partner (145), of NATO (145), NATO be (145)</p> <p>defense (2913), capability (1397), equipment (907), package (880), artillery (844), security assistance (835), missile (690), weapon (671), air defense (671), training (608), Contact Group (590), ammunition (535), supply (535), munitions (454), capacity (426), rocket (390), launch (390), armed (390), support for Ukraine (381), drawdown (336), security assistance to (327), funding (318), provide Ukraine (281), Ukraine Defense Contact Group (263), to defend itself (263), defense industrial base (254), himars (254), aid (236), bolster (236), usai (236), aircraft (227), drone (227), tank (218), supplemental (218), arm (218), combat (209), shell (191), air defense system (191), armored (182), presidential drawdown (172), to provide Ukraine (172), patriot (163), defensive (163), security assistance package (127), rocket system (118), nasams (118), defense capability (118), pda (100), atacms (100), military equipment (100), anti tank (91), military-industrial (91), assistance for Ukraine (91), air defense</p>

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази)	Ключові індикатори
Військова агресія РФ	1784 (1518/266) 16187	(82), f-16 (82), javelin (73), howitzer (73), stinger (45), lethal (27), abrams (27) war (3557), putin (3058), aggression (1570), invasion (971), attack (898), conflict (544), troop (517), Putin war (408), Russia war (363), Russian force (345), unprovoked (327), brutal (318), atrocity (299), invade (227), soldier (218), strike (209), assault (209), battle (209), Putin war of (209), fighting (191), war against Ukra (191), war of aggression (191), Putin war of cho (163), Russian military (154), occupied (145), full-scale invasion (127), annexation (127), occupy (109), Putin aggression (100), brutal war (91), occupied territory (73), proxy (45), occupation (27)
Санкції та фінансово економічний напрям	1274 (1086/188) 11559	sanction (1615), financial (889), economic (853), cost (717), economy (572), bank (554), measure (526), export (508), market (445), asset (417), price (408), restriction (381), investment (381), institution (354), financial system (345), company (336), cost on Russia (227), fund (209), export control (172), ruble (109), sanction on Russia (109), large financial institution (109), designate (100), Russian economy (100), ofac (91), oligarch (91), economic assistance (91), economic cost (91), sanction and export control (91), vtb (82), full block sanction (82), sberbank (73), freeze any (73), debt (64), Russian banking (64), Department of the Treasury (54), price cap (54), export control measure (45), gazprom (36), gazprombank (36), property (9)
Загроза цивільним	999 (743/256) 9064	people (2604), civilian (808), Ukrainian people (626), humanitarian (563), filtration (363), people of Ukraine (318), atrocity (299), war crime (299), kill (227), violence (218), humanitarian

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази)	Ключові індикатори
Порушення міжнародного права	647 (479/168) 5880	<p>assistance (218), flee (200), shell (191), refugee (172), damage (172), child (163), civilian infrastructure (118), Ukrainian civilian (118), energy infrastructure (118), suffer (100), hospital (100), torture (91), casualty (82), safety (73), suffering (73), target civilian (64), victim (54), sexual violence (54), war crime and other (64), other atrocity (54), displace (45), filtration point (45), civilian population (45), humanitarian support (45), against the people (45), atrocity commit (45), filtration camp (45), genocide (45), massacre (27), murder (27), hostage (27), kidnap (9), bloodshed (9)</p> <p>sovereign (572), law (563), sovereignty (508), crime (445), unprovoked (327), integrity (327), territorial integrity (309), war crime (299), border (281), violation (254), illegal (254), independence (218), accountability (191), international law (182), violation of (182), UN Charter (163), annexation (127), unjustified (109), criminal (109), hold Russia accountable (91), rule of law (91), war crime and other (64), illegal attempt (54), international humanitarian law (54), crime against humanity (45), genocide (45), tribunal (18)</p>
Права людини та моніторинг	538 (420/118) 4872	<p>freedom (681), humanitarian (563), citizen (408), filtration (363), accountable (290), human right (254), right to (218), accountability (191), detain (191), violation of (182), press (172), justice (136), court (118), freedom of (118), hold Russia accountable (91), prisoner (82), prison (82), rights (82), investigation (73), civil (73), journalist (64), detention (64), sexual violence (54), humanity (54), disappearance (54), crime against humanity (45), international humanitarian law (54), filtration point (45), reporting (36), monitoring (18), religious (9), tatars (9)</p>

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази)	Ключові індикатори
Гібридні загрози	465 (382/83) 4219	energy (1252), infrastructure (472), nuclear (445), gas (236), lng (191), oil (172), clean energy (127), undermine (127), energy security (118), energy infrastructure (118), influence (91), grid (82), energy sector (73), nuclear power (73), nuclear weapon (73), natural gas (64), interference (64), fossil fuel (64), wagner (54), weaponize (54), methane (54), disinformation (45), petroleum (45), oil and gas (45), destabilize (36), pipeline (27), cyber (18)
Дипломатичний трек	396 (295/101) 3593	contact group (588), peace (554), negotiate (309), negotiation (272), agreement (263), summit (236), diplomacy (209), diplomatic (172), implement (172), dialogue (145), peaceful (136), solution (100), negotiate table (100), peace and stability (100), urge (64), negotiate in good faith (64), dialogue and diplomacy (64), implementation (45)
Підтримка реформ в Україні	288 (242/46) 2613	democracy (481), institution (354), democratic (318), independent (227), justice (136), rebuild (109), business (100), election (91), economic assistance (91), economic support (91), rule of law (91), reform (82), democracy be (82), corruption (73), civil society (64), reconstruction (54), transparency (45), prosperity (45), anti-corruption (27); modernize (27), governance (18), judicial (9)

Таблиця АЗ

Індикатори фреймів: Повномасштабний період за адміністрації Д. Трампа.

Фрейм	Кількість входжень (леми/фрази)	Ключові індикатори
Дипломатичний трек	877 (647/230) 22359	deal (2601), peace (2575), talk (1836), meeting (1453), a deal (1198), cooperation (51), to end (1096), ceasefire (1071), agree (1071), hope (714), make a deal (714), table (637), negotiation (561), settle (561), negotiate (535), conversation (484), achieve (459), discuss (459), relationship (433), representative (357), discussion (331), productive (306), a peace (280), stop the (280), meet with (280), come to the (280), peace deal (230), negotiate table (230), the negotiate (230), to the negotiate (204), a meeting (204), to the table (179), peace through strength (153), to come to the negotiate table (102), make peace (102), peace process (102)
«America First»	767 (543/224) 19555	deal (2601), United States (2320), lot of money (1759), american (1326), america (1249), nation (1173), oil (1122), money (1096), pay (816), this country (153), trade (739), national (688), buy (535), job (535), our country (459), tariff (382), million (331), make America (128), billion of dollar (102), price (230), prosperity (230), American people (230), cost (204), sovereign (204), this be not our war (51), percent of GDP (102), not pay (204), business (153), interest (153), America First (102), burden (77), our money back (77), make america great again (26)
Військова агресія РФ	702 (545/157) 17898	war (6093), kill (1351), fight (1045), would have never (1020), military (994), would have never happen (867), be kill (841), lose (765), force (714), conflict (612), missile (612), end the war (510), die (484), shoot (408), territory (357),

		attack (280), Russian soldier (255), the killing (153), battle (128), soldier be kill (128), war in Ukraine (128), people die (102), occupy (51)
Міжнародна взаємодія	415 (329/86) 10581	leader (969), world (2040), member (128), nato (969), european (943), in the world (688), europe (586), china (561), iran (535), india (535), the European (535), friend (331), partnership (331), ally (306), other country (280), United States and Ukraine (255), European Union (230), partner (153), European leader (204)
Оборонна допомога	395 (353/42) 10071	security (1275), defense (918), spend (892), weapon (739), equipment (663), send (586), support (408), base (357), tomahawk (357), secure (357), to help (331), defend (306), amount (280), resource (280), javelin (280), aid (230), security guarantee (204), spend on (204), protect (179), patriot (179), provide (153), supply (128), our equipment (128), military equipment (128), capability (102), funding (102), production (102), defense industrial base (77), deliver (77), arm (51)
Загроза цивільним	353 (331/22) 9000	people (4385), kill (1351), life (688), child (230), death (179), dead (179), suffer (179), loss (179), destroy (153), the killing (153), loss of (153), destruction (128), civilian (128), family (128), hostage (128), bloodshed (102), blood (102), loss of life (102), people be kill (102), horror (51), humanity (51), suffering (51), die than (51), refugee (26), murder (26)
Санкції та фінансово-економічний напрям	289 (243/46) 7368	oil (1122), sanction (892), energy (867), trade (739), economic (561), tariff (382), pipeline (255), Nord Stream (204), measure (204), treasury (179), commerce (179), business (153), tough on Russia (153), oil and gas (153), wealth (128), economy (128), Secretary of the Treasury (128), purchase Russian oil

		(102), investment (102), petroleum (102), sanction on Russia (77), iiepa (51), leverage (51), banking (51), export (51), big pipeline (51), pipeline in the world (51), buy Russian oil (51), energy and infrastructure (51), largescale trade (51), sanction enforcement (51), single sanction (51)
Некомпетентність попередньої адміністрації	227 (165/62) 5787	biden (1147), hoax (382), administration (306), obama (306), should have never happen (306), if I be President (306), never start (255), have never start (255), crazy (204), would have never happen if I be President (204), terrible (179), stupid (153), horrible (153), wrong (153), mess (128), blame (128), ridiculous (128), fail (128), trouble (128), hell (128), mistake (102), Biden give (102), fake (77), disaster (77), total hoax (77), a total hoax (77), weak (51), disastrous (26), incompetent (26), incompetence (26), liar (26), corrupt (26), worst (26)
Гібридні загрози	161 (124/37) 4105	oil (1122), energy (867), infrastructure (382), pipeline (255), Nord Stream (204), gas (179), oil and gas (153), information (128), control (128), energy and (128), oil from (128), buy oil (128), purchase Russian oil (102), intelligence (51), infrastructure ceasefire (51), energy and infrastructure (51), propaganda (26), network (26)

Список виключених слів в рамках підрахунку кількості входжень лем: *a, an, the, and, but, or, as, if, then, than, of, at, by, from, in, on, to, for, with, about, against, between, into, through, during, before, after, above, below, upon, within, without, until, since, am, is, are, was, were, be, been, being, have, has, had, having, do, does, did, done, doing, will, would, can, could, should, may, must, might, not, no, n't, i, me, my, myself, we, our, they, their, he, his, them, us, you, your, yours, yourself, yourselves, it, its, itself, what, which, who, whom, this, that, these, those, each, every, all, any, both, some, such, very, just, so, also, only, well, even, now, here, there, when, where, why, how, still, again, further, thus, therefore, however, too, very, forward, back, today, more, other, many, good, including, continue, think, said, made, know, going, make, take, call, see, want, need, help, working, continued, go, say, president, secretary, time, way, year, person, section, part, ongoing, full, new, last, first, because, under, up.*

Додаток Б

Фреймовий аналіз за адаптованою моделлю Р. Ентмана.

Таблиця Б1.

Проблематика, причини та рішення в рамках обраних фреймів стратегічного наративу США: Перший етап російсько-української війни (2014-2022).

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
Міжнародна взаємодія	1) Спроби РФ зруйнувати трансатлантичну солідарність та послабити довіру до безпекових гарантій США. 2) Ревізіонізм з боку авторитарних режимів (РФ, КНР), що загрожує глобальному світоустрою. 3) Потреба у колективній легітимності тиску на агресора через міжнародні інститути (G7, ООН).	1) Ревізіоністська стратегія Кремля, спрямована на розкол НАТО та переформатування безпеки Європи. 2) Намагання авторитарних акторів посилити вплив на міжнародну політику через дестабілізацію. 3) Послаблення авторитету західних цінностей через зростання ізоляціонізму в окремих регіонах.	1) Проголошення «повернення епохи альянсів» та відновлення лідерства США у G7 та НАТО. 2) Розбудова партнерських мереж для оперативного обміну розвідувальною інформацією та спільної протидії дестабілізуючим акторам. 3) Підтримка євроатлантичної солідарності шляхом нарощування інтенсивності та секторів взаємодії.
Порушення міжнародного права	1) Порушення суверенітету та територіальної цілісності України всупереч Статуту ООН. 2) Нелегітимна анексія Криму та спроби силової зміни міжнародно визнаних кордонів. 3) Ревізіонізм РФ	1) Агресивна ревізіоністська політика РФ, спрямована на демонтаж світоустрою, сформованого після Холодної війни. 2) Намагання Кремля нав'язати власну волю силою замість підтримки	1) Послідовна політика активного невизнання претензій РФ на суверенітет над захопленими територіями («Кримська декларація») 2) Використання юридичних та санкційних

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	щодо основ міжнародного порядку та ігнорування безпекових гарантій Будапештського меморандуму. 4) Неправомірне обмеження свободи міжнародного судноплавства в Азовському та Чорному морях.	принципів міжнародного права. 3) Прагнення російського керівництва відновити регіональну гегемонію через дестабілізацію сусідніх держав. 4) Використання інструментів юридичного примусу для дестабілізації сусідніх демократичних держав.	інструментів для притягнення РФ до відповідальності. 3) Консолідація світової спільноти навколо вимоги безумовного повернення до міжнародно визнаних кордонів. 4) Підвищення ціни порушення міжнародних норм через скоординовану дипломатичну ізоляцію агресора.
Дипломатичний трек	1) Стагнація переговорного процесу та низька ефективність Мінських домовленостей через розрив між зобов'язаннями та ескалаційними діями РФ. 2) Ризик «замороження» конфлікту на умовах РФ та маніпулятивність російської дипломатії. 3) Загроза суб'єктності України через зовнішній тиск щодо політичних поступок без реального припинення вогню. 4) Невизначеність результатів переговорів на тлі	1) Свідомий та систематичний саботаж Кремлем взятих на себе безпекових зобов'язань. 2) Використання РФ військового тиску та підконтрольних проксі-сил як інструментів політичного шантажу. 3) Стратегічна ставка агресора на підтримку стану невизначеності для виснаження України. 4) Спроби РФ зберегти контроль на окупованих територіях, імітуючи виконання домовленостей для уникнення санкцій.	1) Продовження дипломатичного шляху завершення конфлікту за умови забезпечення необхідних безпекових умов та міжнародного моніторингу ОБСЄ. 2) Синхронізація дипломатії з жорстким тиском за принципом «санкції до повного виконання угод». 3) Зміцнення переговорної позиції України через пряму військову та політичну підтримку з боку G7 та НАТО. 4) Використання широких моніторингових ініціатив для верифікації дій

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	постійних військових зіткнень різного масштабу.		агресора на місцях.
Військова агресія	<p>1) Окупація українських територій через поєднання регулярних військ РФ та підконтрольних проксі-сил.</p> <p>2) Використання гібридних методів та тактики «маленьких зелених чоловічків» для створення стратегічної невизначеності.</p> <p>3) Мілітаризація Криму, нарощування військової присутності на кордонах України.</p>	<p>1) Пряме військове вторгнення РФ (Ловайськ) та тривала інтервенція.</p> <p>2) Постачання Кремлем важкого озброєння, техніки та живої сили для підтримки сепаратистських утворень.</p> <p>3) Прагнення РФ встановити силовий контроль над внутрішньополітичним вибором суверенної держави.</p>	<p>1) Офіційна атрибуція РФ як агресора та ініціатора війни в стратегічних документах США (СНБ, НОС).</p> <p>2) Посилення східного флангу НАТО та інтенсифікація спільних навчань для стримування РФ.</p> <p>3) Декларація необхідності переходу до активної оборонної допомоги та гарантування «відчутних втрат» агресору в разі продовження ескалації.</p>
Санкції та фінансово-економічний напруг	<p>1) Використання РФ фінансових ресурсів для підтримки проксі-сил та ведення війни на виснаження.</p> <p>2) Загроза енергетичній безпеці Європи через проєкт «Північний потік-2».</p> <p>3) Фінансування Росією дестабілізуючих операцій за кордоном (зокрема через мережі ПВК).</p>	<p>1) Нехтування РФ дипломатичними зобов'язаннями та інструменталізація енергоресурсів як важеля геополітичного примусу.</p> <p>2) Інструменталізація енергетичних проєктів як засобу геополітичного тиску на Захід та Україну.</p> <p>3) Фінансово-організаційна підтримка сепаратистських</p>	<p>1) Запровадження та розширення секторальних санкцій (CAATSA) для виснаження воєнного потенціалу агресора.</p> <p>2) Блокування енергетичних проєктів РФ.</p> <p>3) Розрив ланцюгів фінансування та логістики ПВК і проксі-структур через фінансові обмеження.</p> <p>4) Застосування персональних</p>

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	4) Вразливість української держави внаслідок високого рівня корупції та олігархічного впливу, які гальмують її євроатлантичну інтеграцію.	рухів з боку Кремля для дестабілізації регіону. 4) Діяльність деструктивних сил всередині України.	санкцій проти корупціонерів для захисту демократичних інститутів (кейс І. Коломойського).
Оборонна допомога	1) Критична обмеженість українських військових спроможностей у порівнянні з агресором та застарілість військової інфраструктури. 2) Ризик ескалації через відсутність у України ефективних засобів стримування (летальної зброї). 3) Необхідність практичного підтвердження безпекових гарантій США союзникам у Східній Європі.	1) Триваюча російська інтервенція та систематичне нарощування військової присутності на окупованих територіях. 2) Попередня політична заборона на надання летальної допомоги, що маркувалося як можливий триггер ескалації. 3) Систематичне стягування регулярних військ РФ до кордонів України та реальна повномасштабного вторгнення.	1) Реалізація масштабних програм навчання та підвищення сумісності ЗСУ з НАТО. 2) Обмежений перехід до надання летального оборонного озброєння (Javelin, патрульні катери). 3) Інституціоналізація оборонного партнерства між США-НАТО та Україною через спільні стратегічні декларації та допомогу.
Права людини	1) Систематичні репресії, переслідування кримських татар та порушення громадянських свобод на окупованих територіях. 2) Гуманітарна трагедія для	1) Свідома репресивна політика окупаційної влади для придушення будь-якої громадянської активності. 2) Продовження бойових дій та використання	1) Персональні санкції проти осіб, відповідальних за катування та порушення прав людини. 2) Підтримка розвитку незалежних медіа та правозахисних організацій у зоні

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	цивільного населення внаслідок бойових дій та обмеження доступу до допомоги. 3) Глобальне протистояння між демократичними цінностями та авторитарним деспотизмом агресора.	Кремлем авторитарних методів та інформаційних маніпуляцій для залякування населення. 3) Цілеспрямовані зусилля РФ із делегітимації демократичних систем у всьому регіоні.	конфлікту. 3) Використання спільної аксіологічної системи демократичних режимів для згуртування міжнародної підтримки України.
Підтримка реформ в Україні	1) Внутрішня слабкість інституцій та системна корупція («рак корупції»), що підривають стійкість перед агресором. 2) Енергетична вразливість України та олігархічний вплив на політичні процеси. 3) Низька інвестиційна привабливість України.	1) Радянська політична спадщина та тривала відсутність структурних реформ у секторі безпеки та юстиції. 2) Деструктивний вплив фінансово-промислових груп, що гальмує євроатлантичну інтеграцію. 3) Інституційна слабкість, корупція та російське сприяння останній з метою дестабілізації України.	1) Створення та посилення незалежних антикорупційних органів (НАБУ, САП). 2) Надання фінансової допомоги (МВФ) з жорсткою прив'язкою до реальних темпів реформ, зокрема у напрямі боротьби з олігархічним впливом. 3) Підтримка реформ, інституційного розвитку та посилення тиску на олігархів.
Гібридні загрози	1) Масштабні кібердиверсії РФ проти критичної інфраструктури та демократичних інституцій (Petya, Not-Petya, SolarWinds). 2) Дезінформаційні кампанії та використання ПВК	1) Намагання Кремля підірвати стабільність західних союзників без ризику прямого військового зіткнення зі США. 2) Системне використання РФ технологічних та фінансових	1) Інвестування у стійкість критичної інфраструктури та розбудову національного кіберзахисту. 2) Нейтралізація дезінформаційних операцій та санкції проти фінансових ланцюгів ПВК.

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	як прихованих інструментів зовнішнього впливу. 3) Загрози у «просторах спільного користування» (кібернетичному, космічному та морському).	інструментів ведення «війн у сірій зоні». 3) Ревізіоністська стратегія РФ, спрямована на нівелювання військової переваги Заходу завдяки застосуванню асиметричних інструментів.	3) Зміцнення «цифрової демократії» та захист інформаційних каналів зв'язку.
Загроза цивільним	1) Гуманітарна трагедія та загибель великої кількості мирних жителів від важкого озброєння (кейс МН17). 2) Велика кількість внутрішньо переміщених осіб та систематичне ураження української інфраструктури. 3) Перешкоджання доступу міжнародних місій до місць трагедій та гуманітарних коридорів.	1) Постачання РФ зброї та сучасних засобів ППО підконтрольним сепаратистським утворенням. 2) Свідомий зрив домовленостей про припинення вогню з боку РФ та її проксі-сил, використання цивільного населення як живого щита. 3) Репресивні дії окупаційної влади та обмеження доступу до допомоги в зоні конфлікту.	1) Проведення повного та незалежного міжнародного розслідування воєнних злочинів агресора. 2) Забезпечення безперешкодного доступу для моніторингових організацій (Червоний Хрест, ОБСЄ) до зони конфлікту. 3) Надання гуманітарної допомоги постраждалим та дипломатичний тиск на РФ задля безпеки цивільних та надання доступу моніторинговим організаціям.

Таблиця Б2.

Проблематика, причини та рішення в рамках обраних фреймів стратегічного наративу США: Повномасштабний період за адміністрації Дж. Байдена.

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
Міжнародна взаємодія	1) Системний виклик архітектурі НАТО та спроби РФ розколоти трансатлантичну єдність. 2) Загроза глобальному світоустрою внаслідок конкуренції демократій та автократій (РФ, КНР, КНДР, Іран). 3) Ризик «втоми» союзників у підтримці України та орієнтація В. Путіна на виснаження західних ресурсів. 4) Необхідність синхронізації оборонних інвестицій та логістики між десятками держав-донорів України.	1) Брутальне вторгнення РФ як спроба відновлення «імперської сфери впливу» та ревізія європейської системи безпеки. 2) Ревізіоністська політика Кремля, що розглядає демократичний розвиток як загрозу власному авторитарному режиму. 3) Використання РФ продовольчого та міграційного шантажу для тиску на міжнародну спільноту. 4) Дезінформаційні кампанії РФ, спрямовані на підірив підтримки України всередині західних суспільств.	1) Побудова широкої коаліції демократій та «повернення епохи альянсів» (НАТО, G7). 2) Інституціоналізація формату «Рамштайн» для координації оборонної підтримки на довгу дистанцію («as long as it takes»). 3) Прийняття нової стратегічної концепції, де РФ офіційно визнана «найбільш значною і прямою загрозою» з відповідними практичними переорієнтаціями. 4) Формалізація довготривалих двосторонніх безпекових угод між Україною та демократичними союзниками.
Оборонна допомога	1) Необхідність забезпечення виживання української держави в умовах повномасштабної агресії РФ. 2) Критичний	1) «Брутальне» та неспровоковане вторгнення РФ з метою повалення законного уряду та повного знищення суверенітету України.	1) Нарощування масштабів оборонної допомоги Україні та поступовий перехід від тактичних засобів до

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	<p>дефіцит боєприпасів та засобів ППО на тлі «війни на виснаження».</p> <p>3) Логістичні та внутрішньополітичні (затримки в Конгресі) труднощі у погодженні нових пакетів допомоги.</p> <p>4) Загроза ядерної ескалації як фактор, що обмежує номенклатуру озброєнь, можливих для передачі Україні.</p> <p>5) Потреба у захисті критичної та енергетичної інфраструктури України від масованих ракетних ударів.</p>	<p>2) Перехід РФ до стратегії затяжної війни та мілітаризація російської економіки за підтримки третіх акторів (КНДР, Іран).</p> <p>3) Імперіалістична стратегія В. Путіна, заснована на вірі у можливість «перетерпіти» західну підтримку України.</p> <p>4) Використання Кремлем ядерного шантажу як інструменту стримування міжнародної допомоги.</p> <p>5) Свідома стратегія терору проти цивільних систем життєзабезпечення для зламу опору українського народу.</p>	<p>високотехнологічного озброєння.</p> <p>2) Реалізація стратегії довготривалого послаблення воєнно-промислових спроможностей РФ.</p> <p>3) Інституціоналізація безпекових гарантій та ціннісна легітимація допомоги як «інвестиції у фронт свободи».</p> <p>4) Концепція «інтегрованого стримування» через надання Україні спроможностей для завдання агресору критичних асиметричних втрат.</p> <p>5) Посилення наявних систем ППО, міжнародний осуд РФ та передача касетних боєприпасів як екстреного заходу для утримання лінії фронту.</p>
Військова агресія	<p>1) Повномасштабне вторгнення РФ з метою ліквідації української державності та демократичного ладу.</p> <p>2) Ведення «імперіалістичної</p>	<p>1) Одноосібне рішення В. Путіна («війна Путіна») та його ревізійні інтерпретації історії.</p> <p>2) Прагнення РФ відновити</p>	<p>1) Стратегічне ослаблення РФ до рівня, що унеможливило повторення агресії в майбутньому.</p> <p>2) Захист «кожного дюйма» території НАТО та</p>

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	<p>війни» та спроби силової анексії нових територій через фіктивні плебісцити.</p> <p>3) Систематичне вчинення «звірств» (atrocities) та воєнних злочинів проти мирного населення російськими військовими.</p> <p>4) Гостра загроза (acute threat) для міжнародного миру, стабільності та безпеки країн НАТО.</p> <p>5) Трансформація військового конфлікту у глобальне протистояння демократій та автократій.</p>	<p>імперську сферу впливу через руйнування існуючого міжнародного порядку. 3) Розрахунок агресора на розкол трансатлантичної єдності та швидку капітуляцію українського уряду. 4) Відмова російського керівництва від прагматичної співпраці на користь силової конфронтації.</p> <p>5) Прагнення РФ до деконструкції існуючої системи міжнародної політики на тлі переконання Кремля у слабкості Заходу після виходу США з Афганістану</p>	<p>зміцнення східного флангу Альянсу.</p> <p>3) Мобілізація глобальної коаліції («Рамштайн») для забезпечення тривалої стійкості України.</p> <p>4) Притягнення російського керівництва до відповідальності за порушення міжнародного права та військові злочини.</p> <p>5) Сепарація відповідальності вищого керівництва РФ від російського народу для майбутнього переформатування відносин.</p>
Санкції та фінансово-економічний контроль	<p>1) Необхідність підриву воєнних спроможностей РФ через наймасштабніший в історії режим обмежень.</p> <p>2) Доступ РФ до іноземних критичних технологій (напівпровідники, авіоніка), що підсилюють її промислову потужність.</p> <p>3) Фінансування агресії через</p>	<p>1) Пряма участь російських еліт та олігархів у підтримці та фінансуванні повномасштабного вторгнення.</p> <p>2) Інструменталізація РФ енергетичних ресурсів для шантажу країн ЄС та інших учасників міжнародної спільноти.</p> <p>3) Використання маріонеткових структур та</p>	<p>1) Впровадження повних блокуючих санкцій проти банківської системи РФ та відключення від SWIFT, замороження та подальше використання російських активів для відновлення України.</p> <p>2) Встановлення цінових обмежень на російську нафту та прискорення переходу Європи</p>

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	експорт енергоносіїв та використання взаємозалежності учасників світової фінансової системи. 4) Обхід санкцій через третіх акторів (КНР, КНДР, Іран) та складні ланцюги постачання.	спеціальних фінансових каналів для обходу експортного контролю. 4) Свідомий вибір В. Путіним «війни на виснаження», що потребує величезних фінансових вливань із залученням третіх сторін.	на альтернативні джерела енергії. 3) Застосування жорсткого експортного контролю щодо життєво важливих технологічних компонентів (мікросхем). 4) Вторинні санкції та дипломатичний тиск на треті сторони для припинення допомоги агресору.
Загроза цивільним	1) Системне насильство російських військових щодо цивільного населення та масові воєнні злочини. 2) Гуманітарна катастрофа в оточених/окупованих містах та функціонування фільтраційних таборів. 3) Цілеспрямовані ракетні атаки на енергетичну інфраструктуру та цивільні об'єкти, особливо в зимовий період. 4) Спроби РФ приховати власні воєнні злочини та розмити межі відповідальності за удари по цивільній інфраструктурі.	1) Використання збройних сил РФ як інструменту залякування та фізичного знищення громадянського противу. 2) Свідома репресивна політика Кремля з метою деморалізації суспільства. 3) Намагання агресора зламати волю народу до опору через фізичне руйнування критичних систем життєзабезпечення. 4) Проведення РФ дезінформаційних кампаній для заперечення власних свідомих ракетних ударів та перекладання	1) Документування воєнних злочинів та збір доказів для притягнення керівництва РФ до відповідальності на майбутніх міжнародних трибуналах. 2) Масштабна міжнародна гуманітарна допомога та програми підтримки біженців. 3) Надання передових систем ППО (Patriot, NASAMS) як головного інструменту для захисту українського неба та цивільного населення. 4) Проактивна декласифікація розвідданих для

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
Порушення міжнародного права	<p>1) Системне руйнування Статуту ООН, принципів суверенітету та недоторканності кордонів України з боку РФ.</p> <p>2) Спроби легітимації силового захоплення територій через фіктивні референдуми та анексію.</p> <p>3) Руйнування міжнародної архітектури безпеки, заснованої на правилах.</p> <p>4) Делегітимація західних демократій з боку РФ на міжнародному рівні.</p>	<p>провини на Україну.</p> <p>1) Імперіалістична та ревізійністська зовнішня політика РФ, спрямована на знищення української державності.</p> <p>2) Персональна стратегічна помилка В. Путіна щодо оцінки спротиву українського населення та його ідеологічна орієнтація на повернення України від владу Кремля.</p> <p>3) Свідоме відкидання РФ міжнародних норм на користь формування неоімперської сфери впливу.</p> <p>4) Використання дезінформації та маніпуляцій міжнародними інститутами для виправдання агресії.</p>	<p>превентивного викриття та оперативного спростування російської дезінформації.</p> <p>1) Безкомпромісна політика невизнання будь-яких спроб анексії українських територій.</p> <p>2) Мобілізація світової коаліції демократій (G7, НАТО, ЄС) для захисту суверенітету України.</p> <p>3) Притягнення російського керівництва до юридичної відповідальності у міжнародних судах.</p> <p>4) Зміцнення міжнародної системи через підтримку існуючого міжнародного права і повну політичну та економічну ізоляцію країни-агресора.</p>
Права людини та моніторинг	<p>1) Формування РФ «інформаційного вакууму» та маніпуляція медіапростором для дезорієнтації населення та</p>	<p>1) Свідома державна політика Кремля щодо ліквідації свободи слова та впровадження кримінального</p>	<p>1) Публічна підтримка незалежних медіа та реалізація стратегії сепарації відповідальності путінського</p>

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	<p>приховування реальних масштабів війни.</p> <p>2) Відсутність інституційної прозорості та систематичне блокування міжнародного моніторингу умов утримання полонених та процесів «фільтрації».</p> <p>3) Інструменталізація міжнародних правозахисних платформ (зокрема ООН) для маніпулятивної легітимації агресії та поширення дезінформації.</p>	<p>переслідування за альтернативні позиції.</p> <p>2) Стратегічна ставка Кремля на приховування наслідків системного насильства через обмеження доступу для місії МКЧХ та ОБСЄ.</p> <p>3) Реалізація стратегії дзеркальних звинувачень для розмивання міжнародно-правової відповідальності та перекладання провини на жертву.</p>	<p>режиму від російського суспільства.</p> <p>2) Інтенсифікація дипломатичного тиску щодо допуску спостерігачів та декласифікація розвідданих для оперативного викриття злочинів.</p> <p>3) Консолідація демократичної коаліції для повної дипломатичної ізоляції РФ у структурах міжнародного моніторингу та забезпечення невідворотності притягнення агресора до відповідальності.</p>
Гібридні загрози	<p>1) Використання ядерного шантажу для стримування міжнародної допомоги Україні.</p> <p>2) Масштабні кібератаки на критичні системи та енергомережі.</p> <p>3) Поширення дезінформації (кейс «української брудної бомби») для виправдання агресії.</p> <p>4) Інструменталізація енергоресурсів для глобального продовольчого та</p>	<p>1) Прагнення Кремля закріпити виключну «євразійську сферу впливу» через гібридну тактику.</p> <p>2) Наміри авторитарних режимів підірвати рішучість західної громадськості через штучно спровоковані кризи.</p> <p>3) Скоординована діяльність спецслужб РФ із проведення операцій інформаційного</p>	<p>1) Залучення глобальних акторів (КНР, Індія) до стримування ядерної ескалації.</p> <p>2) Перехід до моделі «мережі мереж» для колективного кіберзахисту.</p> <p>3) Активація механізмів швидкого спростування фейків та проактивна декласифікація розвідданих.</p> <p>4) Прискорення переходу на</p>

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	енергетичного шантажу.	впливу. 4) Ревізіоністська стратегія РФ, спрямована на руйнування міжнародного порядку.	відновлювану енергію для ліквідації залежності від РФ.
Дипломатичний трек	1) Маргіналізація переговорного процесу на тлі тотального браку довіри до РФ після порушення попередніх угод. 2) Ризик маніпулятивного використання РФ теми «миру» для легітимації анексії окупованих територій. 3) Загроза суб'єктності України через спроби третіх сторін нав'язати їй територіальні компроміси. 4) Складність ведення діалогу в умовах систематичних воєнних злочинів, атак цивільну інфраструктуру та можливого зростання ескалації.	1) Свідоме відкидання В. Путіним дипломатії на користь імперіалістичної експансії. 2) Проведення «фіктивних референдумів», що зробило дипломатичне врегулювання фактично неможливим. 3) Стратегічна ставка Кремля на виснаження західної підтримки України через затягування часу. 4) Використання військових інструментів та ядерного шантажу як засобу дипломатичного примусу світової спільноти до поступок.	1) Забезпечення максимально сильної переговорної позиції України під час майбутніх переговорів через успіхи на полі бою («дипломатія, підкріплена зброєю») 2) Суворе дотримання принципу «Nothing about Ukraine without Ukraine» у всіх міжнародних форматах. 3) Продовження вимоги повного відновлення територіальної цілісності України в межах міжнародно визнаних кордонів. 4) Збереження закритих каналів комунікації з РФ для забезпечення стратегічної (ядерної) стабільності.
Підтримка реформ в Україні	1) Систематичні спроби РФ підірвати українські демократичні	1) Довготривала стратегія РФ з дискредитації демократичного вибору України та	1) Реалізація антикорупційної та судової реформ як наріжного каменя партнерства зі

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
	інституції через дезінформаційні кампанії. 2) Просування тези РФ про демократію як причину соціального хаосу та поляризації для виправдання власного авторитаризму. 3) Необхідність підтвердження невідворотності європейського майбутнього України навіть під час війни. 4) Потреба у зміцненні внутрішньої стійкості України для протидії гібридним впливам агресора.	її прагнення до НАТО і ЄС. 2) Використання спецслужбами РФ внутрішніх корупційних мереж для послаблення демократичних інститутів України. 3) Страх авторитарного режиму В. Путіна перед успішною демократичною Україною як альтернативним прикладом для російського суспільства. 4) Широке використання РФ мультимодальних механізмів дестабілізації.	США. 2) Інтеграція України в євроатлантичну спільноту (НАТО, ЄС) як гарантії розвитку та стабільності її демократичних інститутів. 3) Аксіологічна артикуляція успіху української демократії як «тріумфу над деспотизмом». 4) Забезпечення довгострокової стійкості через інституційний розвиток та прозорість державних процесів.

Таблиця Б3.

Проблематика, причини та рішення в рамках обраних фреймів стратегічного наративу США: Повномасштабний період за адміністрації Д. Трампа

Фрейм	Проблематика	Причина	Вирішення
«America First»	1) Невиправдане економічне навантаження на США через війну, яка не відповідає безпосереднім інтересам країни. 2) Пріоритет глобалістських цілей над потребами	1) Хибна політика «глобальної моральної відповідальності» попередньої адміністрації США. 2) Розрив між американським прагненням до глобального	1) Жорсткий транзакційний підхід, де будь-яка участь США обумовлена отриманням прямої матеріальної чи стратегічної вигоди. 2) Реалізація ресурсно-

	американських працівників та національної економіки в цілому.	домінування та актуальними національними вигодами.	мінеральних угод з Україною та проектів, що стимулюють американську реіндустріалізацію.
Дипломатичний трек	<p>1) Відсутність швидкого мирного врегулювання та неефективність традиційних багатосторонніх форматів.</p> <p>2) Конфронтація між великими державами, що підриває глобальну стратегічну стабільність.</p> <p>3) Недостатнє використання фактору військової сили як активного важеля в переговорному процесі.</p>	<p>1) Нестача прямих персоналізованих контактів між лідерами та надмірна інституційна бюрократизація переговорів.</p> <p>2) Породжена війною відчуженість РФ і США та ідеологічна заангажованість дипломатичного підходу минулих років.</p> <p>3) Відмова попередньої адміністрації від концепції «миру через силу», що послабило переговорну позицію США.</p>	<p>1) Пріоритет персоналізованої дипломатії (прямі розмови Д. Трампа з В. Зеленським та В. Путіним) для укладання швидкої угоди.</p> <p>2) Посередницька роль США, спрямована на пошук компромісу та відновлення дипломатичних каналів з РФ.</p> <p>3) Публічна демонстрація військово-технічних можливостей як інструменту примусу сторін до переговорів. (кейс обговорення передачі Tomahawk Україні разом з артикуляцією її залежності від підтримки США).</p>
Військова агресія РФ	<p>1) Ескалаційні дії РФ як агресора, що порушують геополітичну стабільність та несуть загрозу життю людей.</p> <p>2) Триваючий характер відкритого збройного конфлікту, оперативне</p>	<p>1) Помилкова політика та некомпетентне керівництво попередньої адміністрації США, що не забезпечило превентивного стримування початку повномасштабної війни.</p>	<p>1) Застосування механізмів цільового санкційного та торговельного тиску не в якості морального покарання, а як прагматичного важеля для схиляння РФ до переговорів.</p> <p>2) Відмова від</p>

	припинення якого виступає самоціллю незалежно від факту порушення норм міжнародного права.	2) Провокування агресії незбалансованими політичними кроками минулих років, зокрема артикульованими обіцянками вступу України до НАТО.	безальтернативної орієнтації на притягнення агресора до відповідальності на користь переходу США до транзакційного підходу для пошуку компромісу між сторонами.
Міжнародна взаємодія	1) Диспропорція внесків в підтримці існуючого міжнародного порядку з надмірним навантаженням на США. 2) Надмірна залежність європейських союзників від американської безпекової підтримки та їхня неспроможність самостійно гарантувати регіональну стабільність.	1) Надмірна регуляція та недостатній внесок у спільну оборону країн ЄС на тлі політики заохочення залежності з боку Вашингтона у минулі роки. 2) Стратегічна непослідовність ЄС з систематичним недофінансуванням власної оборони на тлі прямого наповнення російського військового бюджету через закупівлю енергоносіїв європейськими країнами.	1) Вимога до ЄС нести основну відповідальність за безпеку у своєму регіоні. 2) Перехід до моделі «умовного партнерства», де обсяг безпекових гарантій США прямо залежить від політичної лояльності та конкретних фінансових внесків країн ЄС у колективну оборону.
Оборонна допомога	1) США витрачають на підтримку України несправедливо більше ресурсів порівняно з європейськими партнерами. 2) Ризик перетворення допомоги на хронічне	1) Політика минулої адміністрації, яка розглядала допомогу як "принципове зобов'язання" США. 2) Відсутність підзвітності та паритетного розподілу	1) Трансформація допомоги в «кон'юнктурний інструмент», де її надання залежить від готовності України до переговорів. 2) Перехід до моделі європейських закупівель

	навантаження на американський бюджет без чіткого результату.	фінансових зобов'язань між союзниками.	американської зброї для України, що знімає навантаження з бюджету США та підтримує американську економіку.
Загроза цивільним	<p>1) Масові людські жертви серед українців та росіян, що є «ганьбою» для сучасного світу.</p> <p>2) Гуманітарна катастрофа та руйнування цивільної інфраструктури, які потребують негайного припинення.</p>	<p>1) Помилкове управління минулої адміністрації США, що допустила початок «безглуздої війни».</p> <p>2) Відсутність діалогу між сторонами, що призводить до продовження вбивств.</p>	<p>1) Форсоване досягнення перемир'я (ceasefire) через персоналістську дипломатію для «порятунку життів».</p> <p>2) Створення спеціальних фондів відбудови України, що будуть фінансуватися за рахунок спільного використання природних ресурсів.</p>
Санкції та фінансово-економічний напрям	<p>1) Неєфективність статичної санкційної політики минулої адміністрації, що не створювала реальних стимулів для РФ форсувати переговорний процес.</p> <p>2) Збереження військових спроможностей РФ через торгівлю з третіми країнами та глобальними імпортерами.</p>	<p>1) Надмірна ідеологізованість підходу Дж. Байдена, де санкції були самоціллю, а не гнучким інструментом політичного торгу.</p> <p>2) Пріоритет принципів вільної торгівлі над прагматичною доцільністю, що дозволяло іншим великим акторам збагачуватися на ринку США, загрожуючи стратегічним</p>	<p>1) Використання санкцій та економічних інструментів тиску загалом як динамічного інструменту, здатного схилити обидві сторони до поступок у межах персоналізованої дипломатії Д. Трампа.</p> <p>2) Застосування спеціальних мит (тарифів) та</p>

		безпековим інтересам Вашингтона.	податкових обмежень проти держав (зокрема КНР та Індії), які продовжують масштабну торгівлю з РФ.
Гібридні загрози	<p>1) Використання енергоресурсів як інструменту політичного тиску та джерела фінансування військових дій РФ.</p> <p>2) Ризик ядерної ескалації через нестабільність стосунків між ядерними державами.</p>	<p>1) Енергетична залежність ЄС від РФ та недостатній рівень власного видобутку в США через внутрішні регуляторні обмеження минулої влади.</p> <p>2) Глобальна стратегічна невпевненість та гонка озброєнь.</p>	<p>1) «Відновлення енергетичного домінування» США шляхом нарощування видобутку та експорту енергоносіїв для заміщення російських ресурсів та зниження цін.</p> <p>2) Прямі контакти лідерів для відновлення "стратегічної стабільності" та переговорів про денуклеаризацію.</p>
Некомпетентність попередньої адміністрації	<p>1) Ескалація повномасштабної війни, якої ніколи не сталося б за «правильного керівництва» США.</p> <p>2) Руїнівний вплив політики глобалізму на внутрішню стабільність та міжнародний престиж США.</p>	<p>1) Некомпетентне лідерство Дж. Байдена, слабкість його команди та стратегічні помилки минулих десятиліть.</p> <p>2) Орієнтація на ідеологічне протистояння «демократій проти автократій», що лише спровокувало конфлікт.</p>	<p>1) Відкидання як самоцінності ліберального міжнародного порядку, заснованого на правилах, на користь сувереністського реалізму.</p> <p>2) Радикальна зміна курсу на виразно прагматичний підхід, що базується на персональній візії Д. Трампа.</p>